Studiegids TUA
Algemene studie-informatie
2021/2022

Theologische Universiteit Apeldoorn

Denken om te dienen

Adresgegevens	Wilhelminapark 4 7316 BT Apeldoorn tel. 055-577 57 00 fax 055-522 63 39 e-mail info@tua.nl website www.tua.nl
Betalingen	KvK-nummer: 70692947 collegegeld via machtiging (abonnementen) Apeldoornse Studies: IBAN: NL33 INGB 0005 2815 61 BIC: INGBNL2A t.n.v. TUA-uitgaven, Apeldoorn overige betalingen: IBAN: NL81 INGB 0007 3674 58 BIC: INGBNL2A t.n.v. Schoolkas TU, Apeldoorn rekeningnummer bibliotheek: IBAN: NL45 INGB 0000 9257 54 BIC: INGBNL2A t.n.v. Bibliotheek Theologische Universiteit CGK, Apeldoorn
Secretariaat en studieadvies	tel. 055-577 57 09 e-mail jwvanderzande@tua.nl
Administratie	tel. 055-577 57 00 e-mail hbulten@tua.nl
Bibliotheek	tel. 055-577 57 03 e-mail bibliotheek@tua.nl
Openingstijden	op maandag t/m donderdag: 8.30 tot 18.00 uur op vrijdag: 8.30 tot 16.30 uur in juli en augustus (buiten de zomersluiting) alle werkdagen: 8.30 tot 16.30 uur
College- en tentamentijden	Voor de planning van de colleges zie men het collegerooster op de website Tentamens starten om 10.00 uur (op maandagen om 13.30 uur). Zie voor de data de moduleomschrijving in de studiegids
Collegeblokken	Blok 1 – 1 september t/m 12 oktober 2021 Blok 2 – 10 november t/m 21 december 2021 Blok 3 – 3 februari t/m 16 maart 2022 Blok 4 – 20 april t/m 3 juni 2022 Aansluitend aan de 6 weken durende collegeblokken vinden de tentamenperiodes plaats
BRIN-code TUA	21QO
ISAT-code Bachelor 180 EC	56109
ISAT-code Master 180 EC	60257
ISAT-code Master 60 EC	60975

Druk- en zetfouten voorbehouden.

1. Inhoud

ALGEMEEN

2. Woord vooraf 4
3. Adressen en contactgegevens 5
4. De Theologische Universiteit Apeldoorn 10
5. Praktische en zakelijke regelingen 12
6. Studiemogelijkheden elders 18
7. Jaaragenda 2021/2022 19
8. Verklaring bij de onderdelen van de modules 22

BACHELOR THEOLOGIE (180 EC)

9. Eindtermen bachelor 27
10. Leerlijnen verplichte BT-modules 2021/2022 28
11. Collegeverdeling bachelor 30
12. Propedeuse 31
13. Tweede studiejaar 51
14. Derde studiejaar 75

KEUZEMODULES

15. Keuzemodules Bacheler/Master Theologie 93

MASTER THEOLOGIE (180 EC)

16. Eindtermen master 131
17. Collegeverdeling Master Theologie 133
18. Eerste en tweede studiejaar 135
19. Specialisatiecolleges jaar 1 en 2 158
20. Master (specialisatie jaar 3) 174
21. Majors Master Specialisatie 180
22. Minors Master II 203

MASTER HERBRONNING GEREFORMEERDE THEOLOGIE (60 EC)

23. Eindtermen Master Herbronning Gereformeerde Theologie 223
24. Programma Herbronning Gereformeerde Theologie 223

25. Lijst van gebruikte afkortingen 233

2. Woord vooraf

Graag leid ik deze nieuwe studiegids in met een dankwoord aan het onderwijsondersteunend personeel dat elke keer weer zorgt dat we allemaal de juiste en heel complete informatie krijgen, en dat in een overzichtelijke gids. Die informatie is dit jaar niet maar gewijzigd met nieuwere literatuur, andere collegetijden etc, maar vooral uitgebreid met informatie over de nieuwe master Herbronning Gereformeerde Theologie. Een aanwinst voor de TUA met een duidelijke plek in deze gids. Ik wens elke gebruiker van deze gids veel lees- en studieplezier.

De rector, prof. dr. Herman J. Selderhuis

3. Adressen en contactgegevens

Curatorium
Voorzitter ds. J.G. Schenau, e-mail jgschenau@cgknunspeet-ichthus.nl
Assessor drs. A. van de Bovekamp, e-mail predikant@cgk-scherpenzeel.nl
Secretaris ds. C.J. Droger, e-mail cjdroger@solcon.nl

Raad van toezicht
Voorzitter drs. R.W.J. Soeters, e-mail rwjs115@gmail.com
Secretaris mr. H.M. Oevermans, e-mail hm.oevermans@solcon.nl

College van bestuur
voorzitter ir. W.J.A. Hanekamp, e-mail wjahanekamp@tua.nl
onderwijs prof. dr. H.J. Selderhuis, e-mail hjselderhuis@tua.nl

Emeritus hoogleraren
- prof. dr. A. Baars, e-mail abaars@tua.nl
- prof. dr. G.C. den Hertog, e-mail g.c.den.hertog@hetnet.nl
- prof. dr. T.M. Hofman, e-mail hofmanapd@kliksafe.nl
- prof. dr. J.W. Maris, e-mail jwmaris850@gmail.com

College van hoogleraren (de hoogleraren vormen tevens de commissie van promoties)
rector prof. dr. H.J. Selderhuis, e-mail hjselderhuis@tua.nl (hoogleraar kerkgeschiedenis en kerkrecht)
conrector prof. dr. M.J. Kater, e-mail mjkater@tua.nl (hoogleraar praktische theologie)
secretaris prof. dr. A. Huijgen, e-mail ahuijgen@tua.nl (hoogleraar systematische theologie)
lid prof. dr. H.G.L. Peels, e-mail hglpeels@tua.nl (hoogleraar Oude Testament)
lid prof. dr. A. de Muynck, e-mail ademuynck@tua.nl (Christelijke pedagogiek)

Bijzonder hoogleraren
- Prof. dr. M.A. van Willigen, e-mail mavanwilligen@tua.nl (bijzonder hoogleraar vanuit Stichting Bijbeluitleg Vroege Kerk: Bijbeluitleg Vroege Kerk/Chair of 'Early Christian Exegesis' (ECE))
- Prof. mr. dr. W.A. Zondag, e-mail wazondag@tua.nl (bijzonder hoogleraar vanuit de RMU: Kerk, Recht en Samenleving

Universitair docenten
- drs. C.T. Boerke, e-mail ctboerke@tua.nl ((Nederlandse) kerkgeschiedenis)
- drs. B.J. Dikken, e-mail bjdikken@tua.nl (godsdienstwetenschap)
- dr. C.C. den Hertog, e-mail ccdenhertog@tua.nl (systematische theologie)
- drs. A. Heystek, e-mail aheystek@tua.nl (psychologie)
- dr. J. van der Knijff, e-mail jvanderknijff@tua.nl (liturgiek)
- dr. M.C. Mulder, e-mail mcmulder@tua.nl (Nieuwe Testament en judaïca/kerk en Israël)
- dr. J.J. Oosterhuis-den Otter, e-mail joosterhuis@tua.nl (Grieks en Latijn)
- dr. P.L. Rouwendal, e-mail (plrouwendal@tua.nl) (methodologie)
- drs. L. Snoek, e-mail lsnoek@tua.nl (catechetiek)
- dr. J. van 't Spijker, e-mail jvantspijker@tua.nl (evangelistiek/missiologie en gemeenteopbouw)
- dr. D.J. Steensma, e-mail djsteensma@tua.nl (ethiek)
- dr. H. de Waard, e-mail hdewaard@tua.nl (Hebreeuws en Aramees)

Gastdocent

- dr. J. van de Kamp, e-mail jvandekamp@tua.nl (tevens directeur Research Center Puritanism and Piety (ReCePP))

Studie-ondersteuning

- N. Duijzer-Algra, e-mail nynke@dixit.info (spreekvaardigheid)
- H. Wijma MLD, e-mail hwijma@tua.nl (persoonlijke en professionele vorming)
- J.W. van der Zande-de Roo, e-mail jwvanderzande@tua.nl (persoonlijke en professionele vorming)
- dr. J. van 't Spijker, e-mail jvantspijker@tua.nl (studentenpastoraat/ mentoraat)

Wetenschappelijk medewerker

- dr. G.A. van den Brink, e-mail (gavandenbrink@tua.nl) (kerkgeschiede-nis en filosofie)

Geassocieerd onderzoekers

- dr. A. van der Knijff, e-mail avanderknijff@tua.nl (praktische theologie)
- dr. A. Versluis, e-mail aversluis@tua.nl (Oude Testament)

Promovendi

- T.E. Boele-Noort MA, e-mail tboele@tua.nl (kerkrecht)
- G.M. Bosker MA, e-mail gmbosker@tua.nl (kerkgeschiedenis)
- J. van den Os MA, e-mail avandenos@tua.nl (Nieuwe Testament)

Studieadviseur

Informatie over de studie, studiefinanciering, studie in het buitenland e.d. kan verkregen worden bij de studieadviseur, J.W. van der Zande-de Roo (jwvanderzande@tua.nl), tel. 055-577 57 09.

Financiële administratie

De financiële administratie wordt verzorgd door het Landelijk Kerkelijk Bureau te Veenendaal (Ghandistraat 2), Postbus 334, 3900 AH Veenendaal, tel. 0318-58 23 50, e-mail lkb@cgk.nl. Financieel manager B. Groothedde, e-mail b.groothedde@cgk.nl.

Secretariaat en administratie

Tel. 055-577 57 00, e-mail secretariaat@tua.nl en administratie@tua.nl (universiteitssecretaris J.W. van der Zande-de Roo, jwvanderzande@tua.nl, medewerkers J.E. Bulten, hbulten@tua.nl (medewerker onderwijs- en studentzaken), J.M. Vierbergen-Hakvoort, jmvierbergen@tua.nl (PR- en communicatiemedewerker), J.B. Brunsveld, jbbrunsveld@tua.nl).

Beheerder/Pedel

Tel. 055-577 57 05, e-mail info@tua.nl (M. Rozema, mrozema@tua.nl).

Beleidsmedewerker onderwijs en onderzoek

Tel. 055-577 57 00, e-mail beleid@tua.nl (vacant).

Bibliotheek

Wilhelminapark 4, 7316 BT Apeldoorn, tel. 055-577 57 03, e-mail bibliotheek@tua.nl (bibliothecaris N. van der Mijden-Groenendijk, medewerker A.M.J. Buitink, amjbuitink@tua.nl).

Bibliotheekcommissie

Prof. dr. H.J. Selderhuis (voorz.), dr. J. van de Kamp, dr. J. van 't Spijker, dr. H. de Waard, H.J. Ymker, N. van der Mijden-Groenendijk (nvandermijden@tua.nl).

Pretor van de studenten

B.H.P. Mussche, e-mail pretor@tua.nl.

Examencommissie

Prof. dr. H.G.L. Peels (voorz.), drs. C.T. Boerke (secr.), drs. A. Heystek, dr. B. Kamphuis, dr. J. van der Knijff, J.W. van der Zande-de Roo (adviseur) (examencommissie@tua.nl).

Opleidingscommissie
Dr. H. de Waard (voorz.), W.P. de Hek, P.C. Kieviet, C. Molenaar, M. Veldhoen, J.F. van Rijn, J.W. van der Zande-de Roo (zetel docent en beleidsmedewerker vacant).

Technische commissie
H.J. Niemeijer en M. Rozema.

PR en communicatie
Tel. 055-577 57 00, e-mail jmvierbergen@tua.nl. PR-commissie: J.E. Bulten, prof. dr. M.J. Kater, O.W. Lamberink, J.M. Vierbergen-Hakvoort, J.W. van der Zande-de Roo.

Redactie TUA Connect
J.E. Bulten, prof. dr. M.J. Kater, J.M. Vierbergen-Hakvoort (hoofd- en eindredactie), T.N. de With-Hoekman, J.W. van der Zande-de Roo, A. Vader (adviseur). E-mail connect@tua.nl.

Webbeheer
Beheer website www.tua.nl en social media door J.M. Vierbergen-Hakvoort (jmvierbergen@tua.nl).

Educator, SharePoint en Teams
Beheer Educator door J.E. Bulten (hbulten@tua.nl).
Aanspreekpunt SharePoint: ir. W.J.A. Hanekamp (wjahanekamp@tua.nl).
Beheer Teams door M. Veldhoen (helpdek@tua.nl) en M.A. Madern (mamadern@student.tua.nl).

Helpdesk ICT-vragen
Voor studenten: M.A. Madern en M. Veldhoen (helpdesk@tua.nl).
Voor medewerkers: BSV, tel. 0318-56 51 00 (www.bsv.nl).

Functionaris gegevensbescherming
M. Rozema (fg@tua.nl) houdt toezicht op de verwerking van persoonsgegevens door de TUA.

Universiteitsraad:
Voor de geleding 'onderwijs en onderzoek' prof. dr. M.J. Kater en dr. J. van 't Spijker (voorz.), voor de geleding 'ondersteunend personeel' J.E. Bulten, voor de geleding 'bachelorstudenten' L. Hartog (secretaris) en B. Bolhuis en voor de geleding 'masterstudenten' B.H.P. Mussche BA.

Klachtenloket:
Studenten kunnen een klacht, geschil of een kwestie schriftelijk indienen bij het klachtenloket: klachtenloket@tua.nl. De beleidsmedewerker of diens vervanger beheert dit e-mailadres en is ervoor verantwoordelijk dat een kwestie bij de bevoegde commissie terechtkomt. Zie ook het klachtenreglement op SharePoint en de website.

Geschillencommissie
Prof. dr. ir. H. Jochemsen (voorz.), drs. C.T. Boerke en R.B.J. van der Linden (student).
Een geschil bestaat uit een verschil van mening tussen een persoon en een bevoegde instantie binnen de universiteit. Een geschil kan bijvoorbeeld gaan over de hoogte van het te betalen (instellings)collegegeld of de vergoeding van onkosten. Deze geschillen worden door de beheerder van het klachtenloket voorgelegd aan de geschillencommissie. De geschillencommissie adviseert het college van bestuur inzake het geschil. E-mail klachtenloket@tua.nl.

College van beroep voor de examens
Mr. F. Welsing (voorzitter), J.W. van der Zande-de Roo (secretaris), dr. J. van 't Spijker (onderwijzend personeel) en L. van 't Wout (student). Plaatsvervangende leden: mr. dr. W.J. Brands (voorzitter), dr. M.C. Mulder (onderwijzend personeel) en J.W. van Panhuis (student).
Klachten die te maken hebben met beslissingen over tentamens en examens, toekenning van studiepunten en toelating tot examens kunnen via het e-mailadres klachtenloket@tua.nl aan het college worden voorgelegd.

College van beroep voor het hoger onderwijs
Oranjestraat 15, 2514 JB Den Haag, tel. 070-426 48 00, email info@cbho.nl, www.cbho.nl. Zaken waarvoor je hier terecht kunt zijn o.a.: vermindering of vrijstelling van collegegeld of examengeld, financiële ondersteuning uit afstudeerfondsen, in- en uitschrijving, vrijstelling op grond van andere diploma's, overtreding van huis- en orderegels van de instelling.

Commissie wetenschappelijke integriteit
Prof. dr. H.J. Selderhuis (vertegenwoordiger TUA), prof. dr. H.G.L. Peels (vertrouwenspersoon).

Ethische commissie
Contactpersoon ethische commissie: prof. dr. M.J. Kater (mjkater@tua.nl)

Commissie seksueel misbruik
Mr. H. de Hek (voorz.), mr. N. Jansen-van Prooijen (ambt. secr.), e-mail neliejansen1948@gmail.com, Verwoldsebeek 64, 8033 DC Zwolle, tel. 038-453 31 08 en 06-49 83 46 26, mr. M. Verhage-van Kooten, drs. N.G. Nuninga-Douma.

Vertrouwenspersoon
Drs. M.H.A. Blokland-Verschoor, tel 06-45 22 85 86, e-mail mhabloklandverschoor@gmail.com. De klachtenregeling seksuele intimidatie is te vinden op SharePoint en de website (in het document 'Rechtsbescherming').

Beroepscommissie inzake seksueel misbruik in kerkelijke relaties
P/a Landelijk Kerkelijk Bureau CGK, Postbus 334, 3900 AH Veenendaal, tel. 0318-58 23 50.

Meldpunt vertrouwensinspecteurs
Betrokkenen aan de universiteit kunnen bij het meldpunt van de Inspectie van het Onderwijs terecht met klachtmeldingen over o.a. seksuele intimidatie, fysiek geweld en psychisch geweld, zoals grove pesterijen. Het meldpunt is telefonisch te bereiken tijdens kantooruren, tel. 0900-11 31 11.

Studentenvereniging P.F.S.A.R.
P.F.S.A.R. (Per Fidem Studiumque Ad Rostra) is de studentenvereniging van de TUA. Tijdens de collegeweken komen de leden op donderdagmiddag en/of -avond bij elkaar voor gezamenlijke maaltijden, lezingen en vergaderingen en ontspannende activiteiten.
De senaat van P.F.S.A.R. bestaat uit L. Hartog (praeses); G.B. Glasbergen (abactis: Wilhelminapark 4, 7316 BT Apeldoorn, e-mail abactis@pfsar.com); G.J. van Klaveren (quaestor) en H.P. Jongbloed (assessor).

Boekenvereniging 'De KreNT'
Boekenvereniging De KreNT verschaft haar leden boeken tegen een zo laag mogelijke prijs en zonder enig winstoogmerk. Leden kunnen zij zijn, die aan de Theologische Universiteit naar de bepalingen in haar reglement doceren, als student zijn ingeschreven of die op andere wijze aan deze instelling verbonden zijn. Buitenlandse/anderstalige boeken worden met korting aangeboden en enkele keren per jaar is er een verkoopweek, waarin na intekening ook tweedehands boeken verloot worden.
Voorzitter is P.C. Fassò, tel. 06-42 95 31 92.
Inkoopcoördinator voor nieuwe boeken is E.A. Driece, tel. 06-11 07 47 12, e-mail dekrent@gmail.com.
Inkoopcoördinator voor tweedehands boeken is A.M. Bongiovanni, tel. 06-24 75 39 56.
Aanbiedingen van tweedehandsboeken kunnen worden doorgegeven op het volgende e-mailadres: tweedehands.dekrent@gmail.com.

Studiekring Oude Testament Apeldoorn-Kampen
Twee keer per jaar komt de studiekring Oude Testament uit de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en de Nederlands Gereformeerde Kerken bijeen om enkele onderwerpen op het terrein van het Oude Testament te bespreken. Secretaris is drs. D.S. Dreschler, e-mail secretariaat.sotak@gmail.com.

Nieuwtestamentisch werkgezelschap
Het nieuwtestamentisch werkgezelschap komt twee dagen per jaar bijeen, in mei en in november. Participanten, vooral uit de Christelijke Gereformeerde Kerken, alsook uit de Nederlands Gereformeerde Kerken en de Protestantse Kerk Nederland, bespreken enkele onderwerpen en publicaties op het terrein van het Nieuwe Testament. Secretaris is drs. R. van de Kamp, Copernicuslaan 8, 7904 EH Hoogeveen, e-mail rmvandekamp@versatel.nl.

Ex Oriente Lux
In Apeldoorn functioneert een afdeling van het landelijk Vooraziatisch-Egyptisch genootschap Ex Oriente Lux. Dit genootschap houdt zich bezig met de geschiedenis, de cultuur en de archeologie van het Oude Nabije Oosten van de Bijbel. Viermaal per jaar wordt er een bijeenkomst gehouden. Secretaris is H.J.

Ymker, p/a Wilhelminapark 4, 7316 BT Apeldoorn, e-mail hjymker@student.tua.nl. Prof. dr. H.G.L. Peels is voorzitter.

Omschrijving van functie en taken van de hierboven genoemde commissies e.d. kunt u vinden in de afzonderlijke reglementen op SharePoint en de website.

4. De Theologische Universiteit Apeldoorn

In 1894 werd de Theologische School van de Christelijke Gereformeerde Kerken (CGK) in 's-Gravenhage geopend als opleiding van predikanten in de CGK. Na de vestiging in Apeldoorn in 1919 heeft de opleiding een gestage ontwikkeling en uitbreiding gekend.
Sinds 1968 ontvangt de universiteit een rijksbijdrage in de kosten en kunnen studenten in aanmerking komen voor studiefinanciering van rijkswege. Bij Koninklijk Besluit werd de universiteit door het Rijk aangewezen als bijzondere theologische universiteit, die overeenkomstig de Nederlandse Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs doctoraten en getuigschriften kan verlenen, welke gelijkgesteld zijn met die van rijksuniversiteiten.
De Theologische School - sinds 1962 Theologische Hogeschool en vanaf 1989 Theologische Universiteit - is in 1968 ook opengesteld voor studenten die geen predikant (willen) worden in de CGK maar die wel een wetenschappelijke theologische opleiding willen volgen en daarvoor over de vereiste testimonia beschikken. Van iedere student wordt instemming gevraagd met de gereformeerde belijdenisgeschriften. Voor hen die hieraan niet kunnen voldoen, bestaat onder restricties de mogelijkheid van inschrijving.

Visie en Missie

Dankbaar voor Gods zegen over onze universiteit als theologische opleiding van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland, willen wij ons inzetten voor de ontwikkeling van de gereformeerde theologiebeoefening. Ons hartelijk verlangen is bruikbaar te zijn voor de voortgang van het Evangelie van Jezus Christus en daarbij ook van betekenis te zijn voor de samenleving. Wij leiden mensen op tot het ambt van predikant of tot een andere dienst in Gods Kerk en Koninkrijk en verrichten wetenschappelijk theologisch onderzoek. Daarnaast verlenen wij diensten aan en verzorgen opleidingen voor kerken en christelijke organisaties.
In dit alles hopen wij de ontwikkeling van de Christelijke Gereformeerde Kerken en de eenheid van de Kerk van Christus te bevorderen.

Eigen karakter
Het eigen karakter van de TUA is met steekwoorden weergegeven in onderstaande tabel.

Hoger doel	**Gewaagd doel**	**Kernkwaliteiten**	**Kernwaarden**
Waarvoor bestaat de TUA?	Waarheen gaat de TUA?	Waarin blinkt de TUA uit?	Waarvoor staat de TUA?
academische vorming van theologen, met name predikanten denktank voor gereformeerde visie op cultuur en samenleving	een gereformeerd theologisch instituut dat mensen vormt en toerust om het hart van het Evangelie te verbinden met het leven vandaag midden in de seculiere werkelijkheid	Bijbelonderzoek en kennis van de Reformatie en haar geschiedenis met concentratie op studie van de bronteksten wetenschap en geloof gaan natuurlijk samen	wetenschappelijke theologie dienst aan kerk en samenleving confessionele grondslag én oecumenische openheid

Denktank
Naast het opleiden van predikanten en theologen wil de TUA ook een bijdrage leveren aan het doordenken van sociaal-culturele kwesties die spelen in de samenleving van vandaag, vraagstukken in en buiten de kerk, en een bijdrage leveren aan de bevordering van de theologische wetenschap in het algemeen. Als het gaat over de maatschappelijke relevantie van de theologie is het vooral van belang dat de theologie zich bij haar leest houdt. De theologie heeft ook vandaag alleen een boodschap als ze verstaanbaar en indringend van God en zijn Woord weet te spreken in deze tijd. Vanuit deze basishouding streeft de TUA ernaar mee te doen in de debatten die in wetenschap en samenleving worden gevoerd.

Netwerk gereformeerde theologie
De TUA is ervan doordrongen dat het beoefenen van gereformeerde theologie in een complexe maatschappij als de onze een zaak is die vraagt om een open samenwerking tussen theologen en andere

wetenschappers. Samen met andere instellingen van gereformeerde signatuur willen wij ons inzetten voor een vitale gereformeerde theologie die ook vandaag nog relevant en waardevol is.
De TUA ziet een veranderende wereld waarin de positie van kerk en theologie in Nederland in omvang afneemt, in Europa een wisselend beeld vertoont maar in andere delen van de wereld sterker wordt, als een aantrekkelijke uitdaging. De toenemende aandacht voor 'Global Christianity' en het feit dat kerk en theologie in Europa steeds meer met de aanwezigheid en rol van andere religies te maken krijgen, zal aan de TUA tot een nieuwe manier van denken en werken moeten leiden. Kerkelijk gezien is er naast de blijvende behoefte aan de traditionele gemeentepredikant, steeds meer vraag naar mensen die de boodschap van de kerk naar buiten kunnen uitdragen, die in staat zijn gemeenten te stichten en die de capaciteiten hebben actief deel te nemen aan wetenschappelijke en maatschappelijke discussies. Voor een instelling van beperkte omvang is het een grote uitdaging zulke mensen op te leiden en met bovenstaande ontwikkelingen goed om te gaan, maar juist die omvang maakt de TUA vlot wendbaar en slagvaardig.

Bestudering van de bronteksten
Een belangrijk kenmerk van onze opleiding is de gerichtheid op de brontekst. De TUA leert de studenten zelfstandig de bronnen te bestuderen, te interpreteren en te toetsen op relevantie. Daarbij functioneert de Bijbel als de belangrijkste, gezaghebbende bron. De omgang met de Bijbel heeft een geschiedenis van verstaan en toe-eigening – in kerk en theologie – voortgebracht die een eigen stem en betekenis heeft. Gezien haar eigen traditie en expertise krijgen aan de TUA met name Reformatie en Nadere Reformatie in onderwijs en onderzoek verhoudingsgewijs veel aandacht.

Wetenschappelijke kwaliteit
Onder de kwalificatie 'wetenschappelijk' verstaan wij de instelling en werkwijze van een onderzoeker die via een kritische benadering van de materie, met inachtneming van alle beschikbare data (inclusief brontalen/teksten) en in discussie met eerdere of andersoortige resultaten van onderzoek, op zelfstandige manier een evenwichtige en vernieuwende visie op een helder gedefinieerd vraagstuk poogt te ontwikkelen. Bij het serieus nemen en zo onbevangen en eerlijk mogelijk benaderen van teksten en andere data zijn wij ons bewust dat ons vertrekpunt het geloof in de God van de Bijbel is, de Vader van Jezus Christus, die ons door zijn Geest verlicht. Dat juist dit vertrekpunt ons dringt om de werkelijkheid kritisch-wetenschappelijk te onderzoeken, is een overtuiging waarvan de kracht en validiteit in de praktijk moet blijken en die steeds zakelijk beargumenteerd dient te worden.

Dienst aan kerk en samenleving
Aan de TUA wordt in onderwijs en onderzoek niet alleen gevraagd wat de tekst eens betekende, maar evenzeer wat de tekst nu betekent. De vertaalslag naar het heden vindt plaats in een breed georiënteerde doordenking van de Bijbelse boodschap voor de thema's en problemen van onze tijd. Daarbij worden ook actuele samenlevingsvragen als verantwoorde omgang met het milieu en een rechtvaardige verdeling van de middelen van deze aarde in het oog gehouden.

Enkele belangrijke data

1892 voortbestaan van de Christelijke Gereformeerde kerken in Nederland
1894 opening Theologische School te 's-Gravenhage, door ds. J. Wisse Czn en ds. F.P.L.C. van Lingen
1919 vestiging van de Theologische School te Apeldoorn
1968 naamswijziging in Theologische Hogeschool; openstelling van de opleiding voor niet-admissiale studenten en studenten uit andere kerken
1975 officiële overheidsaanwijzing als instelling voor hoger onderwijs; verkrijging promotierecht
1989 naamswijziging in Theologische Universiteit
1992 eerste promotie
2004 toekenning 100% subsidie door de overheid; aankoop tweede gebouw, Alexanderlaan 1
2010 afschaffing vooropleiding; klassieke talen Grieks en Latijn opgenomen in curriculum
2019 curriculumherziening waarbij de bachelor omgevormd is tot een meer zelfstandige opleiding en Latijn uit het vaste curriculum naar de keuzemodules is verplaatst ten gunste van meer praktische en systematische modules; de master theologie (180 EC) is geheel herzien en meer toegespitst op de praktijk.
2021 start nieuwe deeltijd master Herbronning Gereformeerde Theologie van 60 EC.

5. Praktische en zakelijke regelingen

Studiekosten

Het college van bestuur stelt jaarlijks het bedrag vast voor het collegegeld. De normen die het Ministerie voor Onderwijs Cultuur en Wetenschappen hanteert, worden daarbij gevolgd. Dit betekent dat studenten die nog geen bachelor- of masterdiploma hebben het door het ministerie vastgestelde gehalveerde collegegeld (voor 2021/2022 € 1.084,- voltijd en € 675,- deeltijd) verschuldigd zijn. Studenten die voor het eerste jaar in het hoger onderwijs studeren, betalen slechts de helft van dit gehalveerde collegegeld (€ 542,-). Het instellingscollegegeld (inclusief de korting ter hoogte van de helft van het wettelijk collegegeld) voor studenten die reeds een bachelor- en/of masterdiploma hebben behaald en studenten met een buitenlandse nationaliteit, bedraagt voor 2021/2022 € 5.016,- (voltijd) en € 3.125,- (deeltijd).
Ten behoeve van betaling van het collegegeld wordt jaarlijks aan alle studenten een machtigingsformulier toegezonden. Het machtigingsformulier dient tevens als bewijs van inschrijving. Indien nodig kan een bewijs betaald collegegeld worden opgevraagd bij de administratie.
Wanneer de voltijdstudie wordt beëindigd of afgerond vóór 1 juni, dan zal een twaalfde deel van het verschuldigde collegegeld (voor het betreffende collegejaar) per resterende hele maand worden gerestitueerd.
Bij bovenstaande wordt aangetekend dat alleen tentamens en examens kunnen worden afgelegd als het collegegeld is betaald of het machtigingsformulier is ingeleverd.
Contractanten betalen € 102,- per EC of € 2.000,- voor een losse module van 15 EC in de master Herbronning Gereformeerde Theologie (HGT) en ontvangen hiervoor een factuur.

Collegekaarten

Aan het begin van de studie aan de TUA ontvangt iedere student eenmalig een collegekaart. Bij verlies wordt een duplicaat verstrekt tegen betaling van € 5,--. Na beëindiging van de studie of bij het verlaten van de universiteit dient de kaart ingeleverd te worden.
Het is belangrijk deze kaart steeds bij de hand te hebben:

- De collegekaart fungeert tevens als bibliotheekpas.
- De collegekaart dient als identiteitsbewijs bij de deelname aan schriftelijke tentamens.
- Naar de collegekaart en eventueel een bewijs van inschrijving kan gevraagd worden bij bezoek aan andere universiteiten/bibliotheken.
- In sommige gevallen kan op vertoon van de collegekaart en bewijs van betaald collegegeld korting verkregen worden op toegangsbewijzen voor evenementen op bijvoorbeeld cultureel of sportief gebied.

Kopiëren, telefoneren, koffie, internetten e.d.

- Van het *kopieerapparaat* dat beneden in de hal staat, kan vrij gebruikgemaakt worden. De kosten bedragen 5 eurocent per kopie. Kopieerpassen kunnen gekocht worden bij de beheerder. Voor het pasje moet € 2,50 betaald worden. Daarna kan men via een toegezonden instructie de pas activeren om gebruik te kunnen maken van de kopieerfaciliteiten.
- Gemaakte kopieën worden achteraf gefactureerd. Scannen, o.a. naar het eigen e-mailadres, is kosteloos. Tevens kunnen bestanden worden opgeslagen en/of afgedrukt via USB-stick.
- Voor koffie, thee e.d. is in de ontmoetingsruimte een automaat aanwezig. De kosten zijn 40 eurocent per kop. Voor soep en koek dient 50 eurocent betaald te worden.
- Van de *computers* in de computerruimte kan vrij gebruikgemaakt worden. Op de pc opgeslagen bestanden worden verwijderd.
- Printerafdrukken dienen vermeld te worden op de bij de printer neergelegde lijst. De kosten zijn afhankelijk van gebruik en staan vermeld op de lijst. Deze kosten worden in principe eens per halfjaar in rekening gebracht. Gebruik van internet is gratis, de WiFi-code is bij de beheerder te verkrijgen.
- Men mag gebruikmaken van het *orgel* of de *piano*, mits dit gemeld/gevraagd wordt bij de beheerder. Zijn er colleges in een van de zalen in het B-gebouw, dan kan er geen gebruik worden gemaakt van deze faciliteit.
- Het gebruik van beamers en audiovisuele apparatuur is kosteloos, mits dit in overleg met de beheerder gebeurt.

Apparaatgebruik tijdens colleges

Laptops, tablets en smartphones zijn goede en nuttige instrumenten om tijdens colleges aantekeningen te maken, materialen uit te wisselen en ter plekke informatie op te zoeken. Meldingen van e-mail, Whats-

App e.d. zorgen echter wel voor afleiding. Het schakelen tussen het college en andere dingen zorgt voor verminderde leerprestaties. Daarom adviseren we je om e-mailprogramma's tijdens college uit te schakelen en bij tablets en telefoons de vliegtuigstand (flight mode) of de functie 'niet storen' te gebruiken.

Presentie

Studenten zijn verplicht alle colleges van de te volgen modules bij te wonen. Indien een student minder dan 75% van de colleges heeft gevolgd, dient hij ter compensatie een vervangende opdracht te maken, alvorens aan het tentamen te kunnen deelnemen. Hiervoor neemt hij tijdig contact op met de docent, die hem de opdracht verstrekt. Ook is hij verplicht de gemiste collegestof bij medestudenten op te halen, om toch voor de afrondende toets goed voorbereid te kunnen zijn. (zie OER, artikel 16 sub 2). Indien een student niet aanwezig kan zijn bij een college, meldt hij zich op die dag af bij het secretariaat én bij de betreffende docent. Wanneer men door omstandigheden regelmatig verhinderd is, verdient het aanbeveling de studiebegeleider en/of mentor op de hoogte te stellen.

Studieboeken

Voor de studie aan de TUA is voor alle modules literatuur nodig. In de studiegids wordt aangegeven welke boeken tentamenstof zijn en daarmee verplicht om te bestuderen en welke facultatief, dus aanbevolen.

Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van alle literatuur. De kosten voor de aanschaf van studieboeken worden geschat op € 500,- per jaar.
Bestellen van boeken kan via Boekenvereniging De KreNT (zie www.tua.nl).

Dictaten ten behoeve van de colleges worden op Teams gezet. Het is aan de student zelf of hij voor eigen rekening een exemplaar afdrukt. Overige literatuur en kopieën van schriftelijke opdrachten en scripties zijn voor rekening van de student.

De bibliotheek schaft de literatuur aan die in de studiegids vermeld is. Van tentamenboeken zijn dat zo veel mogelijk twee exemplaren. Uitzondering hierop zijn boeken voor keuzemodules en voor modules in de specialisatiefase van de master. Deze titels worden alleen in overleg met de docent in tweevoud aangeschaft. Daarnaast zijn sommige titels te kostbaar om er twee exemplaren van aan te schaffen. De tentamenboeken zijn te vinden in de kasten onder de trap in de bibliotheek en zijn **niet uitleenbaar**. Het gebruik van elk bibliotheekboek binnen de TUA moet gemeld worden via de lijst die op de balie van de bibliotheek ligt. Dit om zoekraken van boeken te voorkomen.

Tentamens

Schriftelijke (her)tentamens kunnen alleen afgelegd worden op de aangegeven data. Tenzij anders aangegeven maak je afspraken voor *mondelinge of digitale tentamens* rechtstreeks met de docent. Ook voor mondelinge tentamens geldt dat er maximaal één herkansingsmogelijkheid per studiejaar gegeven wordt.
Het is aan te raden om zoveel mogelijk *eerst alle tentamens, papers e.d.* van een heel studiejaar *af te ronden,* voordat tentamens van een volgend studiejaar afgelegd worden. Zie de OER voor nadere bepalingen voor toelating tot bepaalde modules en toetsen.
Tentamens van de master kunnen niet worden gedaan wanneer nog niet aan alle vereisten van de bachelor is voldaan. De exacte voorwaarden voor de *overgang van de bachelor naar de master* zijn te vinden in de OER (artikel 4).

De aanvangstijd van schriftelijke tentamens is op:
- Maandag om 13.30 uur.
- Dinsdag t/m vrijdag om 10.00 uur.

De datum en duur van het tentamen staat aangegeven bij de betreffende module in de studiegids.
Wanneer je niet meedoet met een tentamen van je studiejaar of juist wel met een tentamen van een ander studiejaar, dien je dat uiterlijk 3 weken voor de tentamendatum bij de administratie te melden. Ook wanneer je vrijstelling hebt voor het volgen van (enkele) colleges, maar wel tentamen voor de betreffende module moet doen, dien je je aan te melden voor het tentamen. Indien je op het laatste moment verhinderd bent door ziekte of andere (persoonlijke) omstandigheden, dien je dit door te geven aan de administratie.
De tentamenzaal gaat een kwartier voor aanvang van het tentamen open en de deur wordt exact op aanvangstijd gesloten. Daarna kan niemand meer naar binnen.

Bij binnenkomst controleert de surveillant de presentie aan de hand van de collegekaarten. Tassen en telefoons (uitgezet) worden vóór in de tentamenzaal gelegd. De surveillant begint met gebed en eventueel Schriftlezing of zal een student vragen dit te doen.
Het eerste halfuur en het laatste kwartier mag niemand de zaal verlaten (ook niet voor toiletbezoek). Studenten die door overmacht te laat komen, melden zich bij de administratie met opgaaf van redenen en worden tot maximaal 30 minuten na aanvangstijd toegelaten tot de tentamenzaal. Zodra de surveillant aangeeft dat de tijd om is, legt iedereen zijn pen neer en worden álle papieren (dus opgaven, kladpapier, uitwerking en evaluatieformulier) ingeleverd.

Hertentamens
Voor hertentamens gelden dezelfde bepalingen als voor tentamens. Het is niet toegestaan een hertentamen te doen indien het tentamen reeds met een voldoende (5,5 of hoger) is beoordeeld, dan na toestemming van de examencommissie.

Bibliotheek

Openingstijden:

maandag	8.30 – 18.00 uur
dinsdag	8.30 – 18.00 uur
woensdag	8.30 – 18.00 uur
donderdag	8.30 – 18.00 uur
vrijdag	8.30 – 16.30 uur

In juli en augustus is de bibliotheek buiten de vakantieperiode alle dagen geopend tot 16.30 uur.
Kijk voor actuele openingstijden op https://www.tua.nl/nl/bibliotheek/openingstijden

Bibliotheekpas
De collegekaart is tegelijk bibliotheekpas. TUA-studenten die in deeltijd studeren kunnen een gewone lenerspas aanvragen. Bij verlies of beschadiging kan tegen betaling van € 5,-- een nieuwe pas worden verstrekt. Op vertoon van de college-/bibliotheekpas kunnen boeken geleend worden. Studenten kunnen max. 30 items lenen. De standaard uitleenperiode is 30 dagen. Zie verder het uitleenreglement op de website: https://www.tua.nl/nl/bibliotheek/lenen

Collectie
De collectie van de bibliotheek is te raadplegen via de catalogus in de bibliotheek of via de website https://www.tua.nl/nl/bibliotheek. Een handleiding voor het gebruik van de catalogus is bij de cataloguscomputers in de bibliotheek te vinden. De bibliotheek van de TUA is een open, toegankelijke bibliotheek, d.w.z. dat ieder zelf de boeken kan zoeken, pakken en inzien. Om te voorkomen dat boeken niet terug te vinden zijn, vragen we ieders medewerking: zet boeken op de lenerspas of op de juiste plaats weer terug. Ook na het kopiëren.

Tentamenboeken
De bibliotheek schaft tentamenboeken in tweevoud aan. Uitzondering hierop is de literatuur voor de spcialisatiefase van de master en de keuzemodules. Tentamenboeken zijn **niet uitleenbaar** en zijn in de tentamenkast onder de trap te vinden. Niet-uitleenbare boeken kunnen in de bibliotheek geraadpleegd of bestudeerd worden, **maar moeten wel bij de balie geregistreerd worden**. Dit voorkomt dat er naar boeken gezocht wordt.

Omgang met boeken
We gaan ervan uit dat er zorgvuldig met de geleende boeken wordt omgegaan. Toch geven we een aantal aandachtspunten:
- Neem geen eten en drinken mee in de studiezaal en de bibliotheekruimten.
- Maak geen strepen of aantekeningen in een boek. Dit maakt het boek niet leesbaar voor volgende gebruikers.
- Plak niet zelf losliggende bladzijden of kapotte ruggen, maar meld dit bij de medewerkers van de bibliotheek. Zij hebben speciale middelen hiervoor.
- Wees zorgvuldig met het boek bij het kopiëren. Druk het boek niet te stevig aan. Een heel boek kopiëren is verboden.

Meer bibliotheekinformatie is te vinden op https://www.tua.nl/nl/bibliotheek.

Ochtendwijding

Tijdens de collegeperioden hopen we iedere week met elkaar op de dinsdagmorgen een samenkomst van gebed, Bijbellezing en lofprijzing te houden, de zogenaamde 'ochtendwijding'.

a) De ochtendwijding staat standaard ingeroosterd op dinsdag om 11.00 uur. Een moment om als universiteitsgemeenschap, met alle aanwezige studenten, docenten en (voorzover mogelijk) ondersteunend personeel, samen te zijn.

b) De leiding bij de ochtendwijding is in handen van één persoon (docent of student, hiervoor ingeroosterd), die hierbij anderen kan inschakelen. Bij het inroosteren van de studenten wordt elk jaar gestart bij de studenten uit het MT2, daarna MT1 en tenslotte eventueel BT3.

c) Ten aanzien van de inhoud: voor de teksten/onderwerpen wordt per blok een leesrooster uit één Bijbelboek aangeboden als richtlijn. Het leesrooster vermeldt een hoofdstuk, waaruit een tekst(gedeelte) gekozen kan worden. Wil iemand hiervan afwijken, laat hij dan uit hetzelfde Bijbelboek een ander hoofdstuk kiezen (uiteraard niet een tekst die al op het rooster staat). Natuurlijk is er wel ruimte om als er een bijzondere aanleiding is, hiervan af te wijken. In principe lezen we in het 1e blok en 2e blok uit Exodus en in het 3e en 4e blok uit 1 Korinthe.

d) De nadere invulling van de ochtendwijding is geheel vrij, waarbij variatie wordt aangemoedigd. Naast schriftlezing/meditatie/gebed (met voorbede/dankzegging) is er ruimte voor een inbreng van andere aard: muziek/passend gedicht/theologische tekst/audiovisuele bijdrage/een stiltemoment/gezamenlijk bidden Onze Vader of lezen van een tekst/bijdrage door een andere student, etc.

Integratiecolleges/themadagen/studiereis

Aan het begin van het derde collegeblok worden in 2021/2022 de themadagen georganiseerd. Deze themadagen - of eens in de 5 a 6 jaar een studiereis naar Israël - zijn/is verplicht voor de bachelor- en masterstudenten (BT1 t/m MT3). Meer informatie wordt in de studiegids gegeven bij de uitwerking van de modules.
Aan het begin van het vierde collegeblok worden integratiecolleges georganiseerd. Vanuit de verschillende vakgebieden wordt dan nagedacht over één gemeenschappelijk thema. De integratiecolleges zijn verplicht voor alle bachelor- en masterstudenten (BT1 t/m MT3). Meer informatie wordt gegeven bij de uitwerking van de modules.

Gastcolleges

Er kunnen ook gastcolleges gegeven worden. Wensen voor onderwerpen of voor een bepaalde spreker kunnen via de jaarvertegenwoordiger aan het college van hoogleraren voorgelegd worden.

Kritiekcolleges

De master-kritiekcolleges zijn verplichte preekcolleges voor admissiale studenten van BT2 t/m MT3. De colleges zijn overigens toegankelijk en aan te bevelen voor alle studenten. Preekvoorstellen worden geleverd door admissiale masterstudenten. Kritiek wordt geleverd door de admissiale en als zij willen ook niet-admissiale studenten. Voor het bijwonen van deze colleges worden studie-uren toegekend in het kader van de keuzemodule 'bricolage'. Meer informatie wordt in de studiegids gegeven bij de uitwerking van de modules.

Spreekvaardigheid

Voor de studenten van het MT1 en MT2 die predikant willen worden, staat in het curriculum de module spreekvaardigheid ingeroosterd. Nynke Duijzer screent studenten die instromen in de master, voor zover zij aangeven predikant te willen worden. Studenten die geen predikant wensen te worden, maar wel training in spreekvaardigheid wensen te ontvangen, kunnen contact opnemen met Nynke Duijzer.

Cursus leesvaardigheid wetenschappelijke teksten, m.n. in het Duits

In het vierde collegeblok wordt bij voldoende belangstelling een extracurriculaire cursus leesvaardigheid Duits aangeboden onder de naam 'Leesvaardigheid wetenschappelijke literatuur (En, Ne, Du en Fa) met een toespitsing op Duits'. De kosten van de lessen worden betaald door de TUA op voorwaarde dat de

volledige cursus wordt afgerond. Bij vroegtijdige beëindiging kan een bijdrage in de kosten gevraagd worden.

Educator, SharePoint en Teams

De TUA kent een studentvolgsysteem: Educator. Hier kan worden ingelogd voor o.a. het inzien van behaalde resultaten of om opdrachten in te leveren.
Daarnaast starten we studiejaar 2021/2022 met het gebruik van SharePoint. Dit platform kan worden benaderd via een portaal, vanwaar allerlei documenten en naslagwerken makkelijk benaderbaar zullen zijn. Denk daarbij aan zaken als reglementen (zoals het scriptiereglement), mededelingenbladen, roosters en de studiegids.
Overleggen met docenten en groepsgenoten ten slotte kan via Teams. Hier staan ook documenten die horen bij de modules. Mocht de situatie erom vragen, dan kan er ook digitaal college worden gegeven via Teams.

Excellentiereglement

Visie op excellentie
De TUA ziet het als haar missie om naast het opleiden van predikanten en theologen ook haar kennis te verbreden en te delen. Zij doet dat door middel van het doordenken van sociaal-culturele kwesties die spelen in de samenleving van vandaag, van vraagstukken in en buiten de kerk. Daarnaast wil de TUA een bijdrage leveren aan de bevordering van de theologische wetenschap in het algemeen.
Vanuit die missie heeft de TUA de ambitie studenten optimaal te begeleiden tijdens de studie.
De studentenpopulatie is gering, waardoor het mogelijk is om maatwerk te leveren aan studenten die een extra uitdaging aan kunnen. Voor deze excellente studenten worden individuele begeleidingstrajecten op maat aangeboden. In dit document is beschreven hoe deze trajecten bepaald worden.
Voor excellente studenten geldt in principe dat zij:

- op hun eindcijferlijst van het vwo gemiddeld een 8,0 of hoger hebben behaald, of
- gemiddeld een 7,5 staan, berekend over alle behaalde cijfers (niet gewogen) van de huidige opleiding (bachelor óf master), en
- hebben voldaan aan alle vereisten van de studiefase waarin ze zich bevinden[1].

Deze studenten worden uitgenodigd om zich meer te verdiepen in een bepaald deel van de theologie en/of hun kennis, inzicht en academische vaardigheden te verbreden buiten het veld van de theologie.
Studenten die niet geheel voldoen aan bovenstaande vereisten, maar waarvan de indruk bestaat dat zij meer aankunnen, kunnen hiervoor eveneens uitgenodigd worden. Ook is het mogelijk dat studenten zichzelf voor extra verdieping of studieonderdelen melden.

Excellentietraject
Excellente studenten krijgen de mogelijkheid binnen de nominale studietijd een minor te doen van (minimaal) 15 EC bovenop de standaard 180 EC van hun Bachelor en/of Master.
Deze minor is door de student geheel vrij in te vullen met studieonderdelen[2] (in overleg met de studie-adviseur en met toestemming van het Coho), die zowel intern als extern gedaan kunnen worden en dient aan de volgende eisen te voldoen:

- bevat samenhang
- alle studieonderdelen op minimaal leerlijnniveau 2 (masterstudenten minimaal niveau 3)
- sluit aan bij minimaal 2 leerlijnonderdelen
- sluit aan bij minimaal 1 eindterm van de opleiding
- studieonderdelen hoeven niet per se theologisch van aard te zijn, maar dienen wel een link te hebben met (een deel van de) theologie. Bijvoorbeeld; rechten, geschiedenis, psychologie, pedagogiek, onderwijs, journalistiek, communicatie, klassieke talen, filosofie, methodologie.

Voorbeelden van excellente studieonderdelen - onderscheiden in verdiepend en verbredend - zijn:
Verdiepend

- onderzoekstage volgen (bijv. artikel schrijven ter publicatie in wetenschappelijk tijdschrift, project op verzoek van werkveld)[3]

[1] Over studenten die een tweede studie volgen, minimaal 15% extra doen of een baan naast hun studie hebben (minimaal 0,4 fte), zal individueel geoordeeld worden.
[2] Studieonderdelen zijn modules of opdrachten van een geaccrediteerde universitaire opleiding waar de student EC's voor kan verkrijgen.
[3] In het werkveld liggen mogelijk vragen die door studenten door middel van excellentietrajecten (onderzoekstage of scriptie) beantwoord kunnen worden. Zo nodig zal een oproep om dergelijke vragen te melden, gedaan worden in *De Wekker* en bij instellingen zoals Centrum voor Israëlstudies, ForumC, NBG en diverse deputaten.

- onderzoek in het kader van student-assistentschap
- extra verdiepende opdrachten maken bij standaard (keuze)modules
- masterminor in de bachelor
- masterkeuzemodules in de bachelor

Verbredend
- modules volgen aan andere universiteit
- anderstalige modules volgen
- PEP-cursus en/of goedgekeurde 'Weet wat je gelooft'-cursus bijwonen (en verslag van maken)
- studieonderdelen aan een buitenlandse universiteit
- extra talenstudie, bijv. Aramees, vroegchristelijk Grieks, Akkadisch, Ugaritisch

Organisatie en sturing
De verantwoordelijkheid voor het excellentietraject ligt bij de student zelf. Via een formulier kan de student toestemming vragen aan de examencommissie. Het aanmeldformulier dient ingevuld te worden door de examencommissie van de instelling(en) (ook de TUA) waar de student studieonderdelen zal volgen in het kader van het excellentietraject. Het aanvraagformulier dat door de student zelf wordt ingevuld, levert de student in (gelijktijdig met de ingevulde aanmeldformulieren) bij de examencommissie van de TUA.
De examencommissie bepaalt vooraf (in geval van het volgen van modules aan (een) andere instelling(en)) het niveau van de studieonderdelen aan de hand van de niveaus van de leerlijnen van de TUA. De studieadviseur geeft advies aan de examencommissie. De examencommissie beslist of de student het voorgestelde traject mag volgen in het kader van excellentie.
Het college van docenten zal jaarlijks door de studieadviseur geïnformeerd worden over de excellentietrajecten en studenten die mogelijk in aanmerking komen voor een dergelijk traject (aan de hand van de gemiddelde cijfers en studievoortgang van de studenten). Het college van docenten zal gestimuleerd worden studenten te attenderen op excellentiemogelijkheden en eventuele hulp bij het onderzoek van de docent.
Het gevolgde excellentietraject zal vermeld worden op het diploma(supplement) van de student.

Begeleiding
De begeleiding van excellente studenten vergt van de hoogleraren en docenten extra vakkennis en professionaliteit. Aan de TUA kunnen alleen gepromoveerde docenten die minimaal een BKO hebben behaald verantwoordelijkheid dragen voor de begeleiding van excellente studenten. De hoogleraar van het vakgebied dat het meest aansluit bij het excellentietraject van een student, is verantwoordelijk voor de begeleiding van de betreffende student.
Binnen de vakgroepen zal regelmatig gesproken worden over het aanbod en niveau van studieonderdelen in het kader van het excellentietraject.

Formulieren
De benodigde formulieren zijn te verkrijgen bij de studieadviseur:
- Aanvraagformulier voor het aanvragen van toestemming bij de examencommissie ten behoeve van het volgen studieonderdelen bij een andere instelling.
- Aanmeldingsformulier om studieonderdelen in het kader van een excellentietraject te kunnen doen.

Het werkveld kan ook betrokken worden door het aantrekken van externe beoordelaars. Deze beoordelaars dienen academisch geschoolde professionals te zijn op verwant vakgebied.

6. Studiemogelijkheden elders

Volgen van colleges elders

Studenten kunnen in de vorm van een tweede inschrijving doorgaans zonder extra kosten modules volgen bij een andere universiteit of faculteit. In overleg met de studieadviseur kan in voorkomende gevallen bij de examencommissie compensatie worden aangevraagd voor elders behaalde studieonderdelen. De student is overigens zelf verantwoordelijk voor het laten registreren van de behaalde studieresultaten door de administratie van de TUA.
Voor studenten die na een (aantal jaren) studie aan de TUA, aan een andere universiteit hun studie theologie willen vervolgen, kan het verstandig zijn daar in een vroeg stadium rekening mee te houden. Bij de studieadviseur kan gevraagd worden naar instroomeisen voor onder andere de opleiding aan de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) van de PKN en het Hersteld Hervormd Seminarie aan de VU (HHS).

Opleiding godsdienstleraar, eerstegraads

Degenen die een opleiding leraar eerstegraads godsdienstonderwijs willen volgen, kunnen daartoe instromen aan de CHE. Een (toekomstige) master theologie geeft vrijstelling voor de theologische onderdelen. Aan de TUA kunnen de studiepunten voor de eerstegraads godsdienstlerarenopleiding ingediend worden als keuzemodules en stage in de master. Meer informatie hierover is te verkrijgen bij de studieadviseur. Zie ook voor meer informatie p. 175 van de studiegids

Studiereis naar Israël

In het kader van de specialisatie kan een studiereis naar Israël gemaakt worden met als doel:
- kennismaking met het land en verschillende stromingen in jodendom en christendom in Israël alsmede met Messiasbelijdende Joden;
- kennismaking met de praktijk van de joods-christelijke ontmoeting;
- bestudering van één thema dat relevant is in deze ontmoeting.

Zie voor meer informatie de minor Judaïca/Kerk en Israël op p. 210.

7. Jaaragenda 2021/2022

Datum	Tijd	Activiteit
19 augustus	13.30-15.30	Vergadering college van bestuur
20 augustus	10.00	Extra overleg vakgroep Praktische Theologie
23 augustus	09.30-17.00	Introductiedag nieuwe studenten
23 augustus	11.00	Vergadering college van hoogleraren
23 t/m 25 augustus		Retraite masterstudenten
24 t/m 28 augustus		Novitiaat PFSAR
25 t/m 27 augustus		Conferentie 'Education Formation and The Church II – Brokenness, sin and grace in human formation'
30 augustus	hele dag	Vergadering curatorium
College- en tentamenperiode 1 (1 september t/m 10 november)		
1 september		Eerste collegedag volgens rooster
	14.00	Buluitreiking
	15.00	Opening Academisch Jaar 2021/2022
	16.30	BBQ voor TUA-gemeenschap
2 september	13.30	Vergadering examencommissie
6 september	13.30-15.30	Vergadering college van bestuur
14 september	19.45	Ex Oriënte Lux
16 september	15.30	Vergadering universiteitsraad
20 september	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
	18.00	Vergadering raad van toezicht
21 september	11.45-13.45	Vergadering vakgroep Praktische Theologie
25 september	10.00-13.00	Ambassadeursdag
26 september	13.00	Vergadering opleidingscommissie
29 september	13.00	Gezamenlijke lunch, gevolgd door vergadering college van docenten
1 oktober	14.00	Promotie drs. J. van 't Spijker
6 oktober	hele dag	Vergadering curatorium, beroepbaarstelling, masterexamens admissialen
	18.00	Maaltijd en toerustingsavond admissiale studenten
8 oktober	09.00-12.30	Vergadering college van hoogleraren
11 oktober	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
15 oktober		Symposium 450 jaar Emden
2 november	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
	13.30	Vergadering examencommissie
3 november	12.30	Sluiting gebouw en bibliotheek i.v.m. Dankdag
9 november	10.00-12.00	Intervisiegesprekken studenten tweede jaar n.a.v. stage
College- en tentamenperiode 2 (11 november t/m 28 januari)		
15 november	09.00-12.00	Vergadering college van hoogleraren
16 november	16.00	Vergadering universiteitsraad
17 november	middag	Vergadering curatorium
22 november	18.00 uur	Vergadering raad van toezicht
23 november	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
26 november	13.00	Vergadering opleidingscommissie
30 november	16.00 *	Master I-kritiekcollege
		Master I-kritiekcollege
	19.45	Ex Oriënte Lux
3 december	10.00-12.00	Presentatie(s) masterscripties o.l.v. prof. dr. M.J. Kater
7 december	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
8 en 9 december		Diesviering PFSAR
10 december	13.30-15.30	Bijeenkomst admissiale studenten
14 december	16.00	Vergadering universiteitsraad
15 december	middag	Vergadering curatorium, beroepbaarstelling, masterexamens admissialen
	16.00	Buluitreiking
17 december		Inauguratie prof. dr. mr. W.A. Zondag, bijzonder hoogleraar Recht, kerk en samenleving
20 december	09.00-12.30	Vergadering college van hoogleraren
	13.30-15.30	Vergadering college van bestuur
21 december	16.00	Vergadering vakgroep Bibliologie
23 december t/m 2 januari		Gebouw en bibliotheek universiteit gesloten

Datum	Tijd	Activiteit
6-12 januari		Graduate Week
7 januari	15.00	Nieuwjaarsbijeenkomst
11 januari	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
17 januari	13.30-16.00	Vergadering vakgroep Praktische Theologie
	18.00	Vergadering raad van toezicht
18 januari	13.30	Vergadering examencommissie
24 januari	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
28 januari	10.00-12.00	Intervisiegesprekken studenten tweede jaar n.a.v. stage
College- en tentamenperiode 3 (31 januari t/m 14 april)		
31 januari en 1 februari		Themadagen
2 februari	hele dag	Vergadering curatorium, beroepbaarstelling, masterexamens admissialen
	16.00	Buluitreiking
4 februari	09.00-12.30	Vergadering college van hoogleraren
8 februari	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
	15.00	Vergadering opleidingscommissie
	19.45	Ex Oriënte Lux
9 februari	14.00	Vergadering raad van toezicht
22 februari	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
24 februari	20.00	PFSAR-lezing door prof. dr. Spronk
1 maart	14.00 *	Master I-kritiekcollege Bernd Mussche Master I-kritiekcollege Henk-Jan Ymker
5 maart	10.00-13.00	Ambassadeursdag
8 maart	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
9 maart	12.30	Sluiting gebouw en bibliotheek i.v.m. Biddag
11 maart	09.00-12.30	Vergadering college van hoogleraren
14 maart	18.00	Vergadering raad van toezicht
22 maart	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
23 maart	middag	Vergadering curatorium
29 maart	13.30	Vergadering examencommissie
5 april	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
	15.00	Inauguratie prof. dr. Mr. W.A. Zondag
11 april	15.00	Promotie Petronelle Baarda
14 april	14.00-16.00	Intervisiegesprekken studenten tweede jaar n.a.v. stage
College- en tentamenperiode 4 (19 april t/m 8 juli)		
19 en 20 april		Integratiecolleges
25 april	09.00-12.30	Vergadering college van hoogleraren
	18.00	Vergadering raad van toezicht
	19.30	Informatieavond toekomstige promovendi
26 april	12.00-14.00	Vergadering college van bestuur
	19.45	Ex Oriënte Lux
27 april		Gebouw en bibliotheek universiteit gesloten
29 april	13.00	Vergadering opleidingscommissie
4 mei	13.00	Gezamenlijke lunch, gevolgd door vergadering college van docenten
6 mei	13.30-15.30	Bijeenkomst admissiale studenten
9 mei	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
12 mei	20.00	PFSAR-lezing door prof. dr. Korper
18 mei	hele dag	Vergadering curatorium, beroepbaarstelling, masterexamens admissialen
	13.30-15.30	Presentatie(s) masterscripties o.l.v. prof. dr. A. Huijgen
	16.00	Buluitreiking
24 mei	14.00-16.00	Vergadering college van bestuur
25 mei	09.00-lunch	Vergadering vakgroep Praktische Theologie
26 en 27 mei		Gebouw en bibliotheek universiteit gesloten
2 juni	12.45	Afsluitingsmaaltijd colleges
2 juni	15.30	Vergadering universiteitsraad
6 juni		Gebouw en bibliotheek universiteit gesloten
7 juni	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
7 t/m 9 juni		Retraite masterstudenten
7 t/m 10 juni		Summeruniversity Londen
14 juni	09.00-12.30	Vergadering college van hoogleraren
	13.30	Vergadering examencommissie

Datum	Tijd	Activiteit
15 juni	18.00	Vergadering raad van toezicht
15-20 juni	hele dagen	Vergadering curatorium (o.a. admissie-examens)
24 juni	13.00	Vergadering opleidingscommissie
27 juni	14.00-19.00	Afscheid van ir. W.J.A. Hanekamp
28 juni	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
5 juli		Middagsymposium en afscheid van ir. W.J.A. Hanekamp
12 juli	09.00-11.00	Vergadering college van bestuur
29 augustus	09.00-11.00	Vergadering college van hoogleraren
5 september	hele dag	Vergadering curatorium
	15.00	Opening academisch jaar 2022-2023
19 september	18.00	Vergadering raad van toezicht
5 oktober	hele dag	Vergadering curatorium, beroepbaarstelling, Masterexamens admissialen
	16.00	Buluitreiking
16 november	middag	Vergadering curatorium
21 november	18.00	Vergadering raad van toezicht
14 december	hele dag	Vergadering curatorium, beroepbaarstelling, masterexamens admissialen
	16.00	Buluitreiking

***** Of zoveel eerder of later als de colleges zijn afgelopen.

N.B.:

- Tijdens de vergaderingen van het college van hoogleraren kan het masterexamen door niet-admissiale studenten worden afgelegd.
- Admissiale studenten kunnen het masterexamen afleggen en beroepbaarstelling aanvragen op de dagen waarop in de jaaragenda vermeld staat 'beroepbaarstelling'.
- Buluitreiking bachelor-, masterbullen en beroepbaarstelling op de aangegeven data.

8. Verklaring bij de onderdelen van de modules

Docent	Degene die de module doceert en het tentamen of examen afneemt.
Omvang	*1 EC* (European Credit) vertegenwoordigt 28 studiebelastingsuren. Eén studiejaar omvat 60 EC. Wanneer we spreken over het studiepuntensysteem, gebruiken we de term ECTS (European Credit Transfer System).
Modulecode	Deze code correspondeert met de code in Educator en is vooral voor administratie en docenten van belang.
Periode	Een studiejaar is verdeeld in vier periodes van 10 of 11 weken met elk een college- en tentamenperiode.
Colleges	In elke periode wordt gedurende 6 weken college gegeven volgens het collegerooster. De *opgegeven college-uren per week* gelden voor het desbetreffende collegeblok. De colleges zijn verplicht. Men wordt geacht minimaal 75% van de college-uren aanwezig te zijn.
Toetsvorm	Wijze waarop de module wordt afgerond: schriftelijke of mondelinge tentamens, papers, verslagen e.d. Zie voor regelgeving rondom afname tentamens p. 13 (Tentamens).
Tentamenduur	*Maximale tijdsduur* waarbinnen het tentamen moet worden gemaakt/gehouden.
Tentamendata	Tentamendatum en herkansingsmogelijkheid van het betreffende tentamen. Schriftelijke tentamens starten op maandag altijd om 13.30 uur en op dinsdag t/m vrijdag om 10.00 uur.
Inleverdata	Deadlines voor inleveren van opdrachten.
Instapeis	Bij een aantal modules zijn instapeisen opgesteld. Een instapeis bij een module kan een vereiste zijn waaraan de student moet voldoen alvorens de colleges van de module te kunnen volgen. Dat kunnen de colleges van een of meerdere modules zijn of toetsen die met een voldoende moeten zijn afgerond.
Leerdoelen/toetsdoelen	Omschrijving van kennis, vaardigheden en attitude die een student na afronding van de module zich eigen gemaakt moet hebben.
Eindtermen	Aanduiding van de relatie tussen de module en de eindtermen. De nummers verwijzen naar de eindtermen op p. 27 (Bachelor Theologie), p. 131 (Master Theologie) en p. 223 (Master Herbronning Gereformeerde Theologie).
Leerlijnen	De leerlijnen zijn een concretisering van de typering van de opleiding. Het wetenschappelijk karakter komt tot uitdrukking in de leerlijnen 'encyclopedische theologie' (de opbouw van de modules) en 'academische vaardigheden' (vaardigheden: onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren (conceptueel denken), schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken). De gerichtheid op de praktijk en persoonlijke vorming van studenten is te zien in de attitude-leerlijn 'student in relatie…' a. tot God (geestelijke instelling); b. tot zichzelf en de naaste (psychosociale attitude); c. tot de (toekomstige) werkomgeving (praktische vaardigheden). Zie ook p. 28v. Deze leerlijnen zijn niet van toepassing voor de Master Herbronning Gereformeerde Theologie.
Werkvormen	*Hoorcollege.* College waarin de docent een gedeelte van de thematiek op zijn vakgebied aan de orde stelt. Indien mogelijk wordt de stof via interactie tussen docent en studenten door middel van vragen, antwoorden en discussie behandeld. *Werkcollege.* College waarin studenten gezamenlijk of in groepjes een tekst lezen of aan opdrachten werken. *Instructiecollege.* College waarin integraal thuisgemaakte opdrachten worden besproken en nieuwe opdrachten worden toegelicht. *Gastcollege.* College verzorgd door een gastdocent.

Collegevoorbereiding. Lezen en bestuderen van literatuur en/of opdracht(en) maken ter voorbereiding op het komende college.
Zelfstudie. Lezen en bestuderen van literatuur en/of maken van opdracht(en) ter voorbereiding op de toets.
Scriptie. Masterscriptie (MT3), exegesescriptie (MT1; niet in 2021/2022), bachelorproef (BT3).
Leesverslag. Samenvatting van en reflectie over gelezen literatuur.
Paper/werkstuk/essay. Korte, thematische opdracht.
Reflectieverslag. Reflectie op de opgegeven stof en/of het eigen handelen.
Presentatie. Oefening in spreekvaardigheid.
Stage. Opdoen van praktijkervaring in het werkveld.
Testimonium. Afronding van een module door middel van het volgen van colleges en/of het inleveren van een schriftelijke opdracht die niet becijferd wordt.

Studielast

Vertaling van het aantal *EC naar studie-uren*, verdeeld in het aantal studie-uren dat besteed kan worden aan de diverse onderdelen van de module.

Toetseisen

De categorie 'Toetseisen' bevat de verplichte literatuur voor het tentamen of de *omschrijving en eisen* m.b.t. het te vervaardigen leesverslag, paper e.d.

Achter de publicaties tref je tussen haken de volgende afkortingen aan:
p. (pagina's) – het aantal pagina's dat uit genoemde publicatie bestudeerd dient te worden.
cat. (categorie) – de categorie geeft de moeilijkheidsgraad van de publicatie aan. Er zijn vier gradaties:

- categorie 1 - **moeilijke stof** → 3 pagina's per uur (lezen, analyseren en memoriseren van de stof). De stof kan bijvoorbeeld een hoge informatiedichtheid bevatten, een moeilijke redenatie betreffen en/of erg gedetailleerd zijn.
- categorie 2 - **gemiddelde stof** → 5 pagina's per uur (lezen, analyseren en memoriseren van de stof). De stof bevat bijvoorbeeld een minder hoge informatiedichtheid.
- categorie 3 - **eenvoudige stof** → 7 pagina's per uur (lezen, analyseren en memoriseren van de stof). De stof bevat bijvoorbeeld een lage informatiedichtheid of de pagina's bevatten weinig tekst (minder dan 350 woorden per pagina).
- **leesstof** → 15 à 20 pagina's per uur. Bij deze stof gaat het om een algemeen overzicht. Detailvragen mogen niet gesteld worden op het tentamen.

Aanbevolen literatuur

Literatuur naast de verplichte literatuur, *ter oriëntatie op de stof.*

Bijzonderheden

Dat wat speciaal aandacht vraagt in vergelijking met andere modules.

Keuzemodules

Keuzemodules kunnen gezien worden als 'vrije ruimte', die naar eigen inzicht kan worden ingevuld. Daarvoor kun je kiezen uit de keuzemodules die jaarlijks worden aangeboden, maar je mag ook een of meerdere keuzemodules invullen met modules bij een andere (niet) theologische opleiding of een minor van bijv. 10 EC uit de master. Eis is wel dat voldaan wordt aan het niveau, de omvang en dat het liefst ook enige relatie heeft met theologie. Bij twijfel of voor advies kun je contact opnemen met de studieadviseur.

Bachelor Theologie (180 EC)

9. Eindtermen Bachelor Theologie

	Eindterm **De student…**
1.	heeft inzicht in de aard van de theologie en de wijze waarop gereformeerde theologie nadenkt over God die zich openbaart, en maakt daarbij de traditie vruchtbaar in de hedendaagse context.
2.	a) beschikt over elementaire kennis van en inzicht in de belangrijkste theologische disciplines, namelijk de Bijbelse theologie, de historische theologie, de systematische theologie, en de praktische theologie; b) herkent de belangrijkste wetenschappelijk-theologische begrippen, theorieën, modellen, methoden en paradigma's.
3.	a) bezit elementaire kennis van en inzicht in aan deze disciplines verbonden niet-theologische vakgebieden, met een accent op de Bijbeltalen; b) heeft het vermogen om met het oog op theologische vragen de mogelijkheden van de inbreng van niet-theologische wetenschappen in hoofdlijnen te overzien.
4.	a) heeft inzicht in de plaats en roeping van de theologie binnen het geheel van de wetenschappen en binnen de kerkelijke en maatschappelijke werkelijkheid; b) beschikt over basale kennis van en inzicht in andere (religieuze) stromingen dan het christendom; c) is in staat om de religieuze en theologische dimensies van maatschappelijke vraagstukken te onderkennen, en deze vanuit theologisch perspectief te evalueren.
5.	a) beheerst de basale academische vaardigheden in het kader van theologische vraagstellingen en vakspecifieke methoden, waaronder het correct gebruiken van bronnen en hulpmiddelen; b) kan onderzoeken en samenwerken; kritisch analyseren, synthetiseren en oordeel vormen; argumenteren en discussiëren; gestructureerd schriftelijk en mondeling rapporteren.
6.	a) beschikt over het vermogen om zijn theologische kennis en vaardigheden op een geïntegreerde wijze en vanuit een gereformeerde levensovertuiging te beoefenen in concrete wetenschappelijke, kerkelijke en maatschappelijke vraagstukken; b) heeft basale kennis van en inzicht in de Bijbelse fundering, de theologische doordenking en de praktisch-contextuele gestalte van het gemeente zijn en kan deze kennis communiceren.
7.	a) heeft het vermogen, de geestelijke instelling en de psychosociale attitude om als theoloog te kunnen werken in kerk en samenleving. b) kan werkzaamheden beoefenen als theologisch geschoold medewerker, pastoraal of kerkelijk werker, missionair of evangelisatiewerker, onderwijsgevende, jeugdwerker.
8.	beschikt over het vermogen tot reflectie op de omgang met zichzelf, met medemensen en met God en de bereidheid om in die omgang te groeien.

10. Leerlijnen verplichte BT-modules 2021/2022

De leerlijn *encyclopedische theologie* (kennis) bestaat uit: Bijbelse theologie (BT), Kerkhistorische theologie (HT), Systematische theologie (ST) en Praktische theologie (PT). Het curriculum is zodanig vormgegeven dat de theologische disciplines allen op de daarvoor meest geëigende plek in het curriculum aan bod komen. Er is sprake van een zekere opbouw: het gewicht verschuift geleidelijk van het accent op de voorbereidende modules en de talen naar een accent op BT en PT in het tweede studiejaar, waarna in het derde studiejaar een min of meer gelijke verdeling over de vier disciplines (BT, HT, ST, PT) zichtbaar is. In de master komen alle disciplines aan bod en kiezen de studenten één afstudeerdiscipline. Deze leerlijn sluit aan bij BT-einddoelen 2a, 3b en 4a.

De leerlijn *academische vaardigheden* (vaardigheden) bevat de vaardigheden: Onderzoeken, Kritisch analyseren en synthetiseren (conceptueel denken), Schrijven, Mondeling presenteren, Discussiëren en argumenteren, Samenwerken. Deze leerlijn sluit aan bij BT-einddoelen 2b, 3a, 5a en 5b.

De derde leerlijn gaat over de *student in relatie…* (attitude) tot God (Geestelijke instelling), tot zichzelf en de naaste (Psychosociale attitude), tot de (toekomstige) werkomgeving (Praktische vaardigheden). Deze leerlijn sluit aan bij BT-einddoelen 1, 4b, 4c, 6a, 6b, 7a, 7b en 8.

De leerlijnen 'academische vaardigheden' en 'student in relatie…' zijn per onderdeel uitgesplitst in 3 niveaus, zie onderstaande tabel. Over het algemeen geldt niveau 1 voor BT1, niveau 2 voor BT2 en BT3 en niveau 3 voor de master.

Academische vaardigheden		
Onderzoeken	1	Kan doelgericht informatie en publicaties zoeken, de zoekstrategie zonodig aanpassen, en de aanpak en resultaten systematisch vastleggen. Kan onder begeleiding een nauwkeurige en onderzoekbare probleemstelling formuleren en een daarbij passend eenvoudig onderzoek opzetten, uitvoeren en verslaan.
	2	Kan kritisch en beredeneerd selecteren welke informatie en publicaties bruikbaar zijn gegeven het doel en deze selectie beschrijven en verantwoorden. Kan door anderen uitgevoerde onderzoeken en overzichten van onderzoeken over een bepaald onderwerp kritisch lezen en bediscussiëren. Kan het onderscheid tussen diverse vormen van fundamenteel en praktijkgericht onderzoek adequaat hanteren.
	3	Kan beoordelen en beslissen wanneer voldoende informatie en publicaties beschikbaar zijn gegeven het doel, en de resultaten evalueren (waaronder ook de beperkingen aangeven) in relatie tot de randvoorwaarden zoals tijd, budget en toegankelijkheid van bronnen. Kan publicaties op hoog wetenschappelijk niveau over een theologisch onderwerp kritisch lezen, incl. de relaties tussen theorie, onderzoek, empirie en praktijk. Kan zelfstandig een relevante probleemstelling ontwikkelen en een daarbij passend onderzoek opzetten, uitvoeren en verslaan.
Kritisch analyseren en synthetiseren	1	Kan in een tekst/informatie onderdelen herkennen en aan elkaar relateren, onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken en tussen feiten en meningen, inconsistenties en cirkelredeneringen opmerken, getrokken conclusies beoordelen, en overeenkomsten en verschillen met andere teksten aangeven. Kan meerdere ingrediënten samenvatten en combineren in een eenvoudig ontwerp (bijv. van een analyse, standpunt, model of plan) of schets (bijv. van een situatie of advies).
	2	Kan de gelaagdheid van informatie onderkennen (niveaus van abstractie, argumentatie, e.d.), en signaleren waar sprake is van eenzijdigheid, ongenuanceerdheid, vooringenomenheid, verhullend taalgebruik, ongefundeerde beweringen en overgeneralisatie. Kan tegenwerpingen maken en zelf (andere) verbanden leggen en conclusies trekken. Kan uiteenlopende ingrediënten integreren in een redelijk complex en omvangrijk ontwerp en dat ontwerp theoretisch verantwoorden. Kan slecht gedefinieerde problemen structureren. Kan een ontwerp optimaliseren binnen gegeven randvoorwaarden.
	3	Kan aangeven wat een tekst/informatie bijdraagt aan de kennisontwikkeling op het betreffende gebied, wat de beperkingen ervan zijn, en welke aspecten of problemen onopgelost blijven. Kan een aantal, evt. tegenstrijdige, ingrediënten integreren bij de ontwikkeling van een eigen ontwerp, het ontwerpproces en het resultaat theoretisch verantwoorden, de reikwijdte van het resultaat aangeven, en anticiperen op receptie en gebruik van het resultaat door anderen.

Schrijven	1	Kan met behulp van gestructureerde aanwijzingen voor medestudenten en docenten over een niet te moeilijk onderwerp een samenvattende of rapporterende tekst schrijven die voldoet aan de basiseisen van opbouw, alineagebruik, zinsbouw, woordkeus, interpunctie, spelling, en bronvermeldingen.
	2	Kan met weinig aanwijzingen rapporterende teksten schrijven op niveau 1. Kan met beperkte aanwijzingen een analyse van een probleem en een recensie schrijven begrijpelijk voor een geïnteresseerde theoloog, inhoudelijk consistent en evenwichtig, en in een vloeiende stijl.
	3	Kan met weinig aanwijzingen een zelf te ontwikkelen en te documenteren betoog schrijven over een pittig onderwerp, gericht op een specifiek publiek, uitmondend in heldere conclusies.
Mondeling presenteren	1	Kan ondersteund door trefwoorden en/of illustraties goed verstaanbaar een eigen verhaal presenteren met een duidelijke opbouw en binnen de beschikbare tijd.
	2	Kan ondersteund door trefwoorden en/of illustraties en met adequate lichaamstaal en voldoende oogcontact en in een rustig tempo een duidelijke boodschap of centraal thema presenteren.
	3	Kan ondersteund door diverse media presenteren, het publiek boeien en er inhoudelijk bij betrekken, en met het publiek interacteren.
Discussiëren en argumenteren	1	Kan op basis van bewustwording van en inzicht in diverse vormen en aspecten van argumenteren en fases in een debat als individu argumenteren en een debat analyseren.
	2	Kan argumenteren inzetten als middel om te leren, passende standpunten naar voren brengen en standpunten van anderen begrijpen en waarderen, kennis delen en bijdragen aan discussies en aan het argumentatieproces in een groep.
	3	Kan bij een debat de context waarin het debat plaatsvindt betrekken (maatschappelijk, wetenschappelijk, e.d.) en de rol aangeven die deze context speelt.
Samenwerken	1	Kan bij een eenvoudige taakinhoud bijdragen aan het formuleren van gemeenschappelijke doelen, verdelen van taken, en integreren van resultaten, via face-to-face contact bijdragen aan zorgvuldige informatie, overleg, argumentatie en besluitvorming, bijdragen aan een veilig sociaal klimaat, en medeverantwoordelijkheid dragen voor het product. Kan samenwerken met personen met verschillende achtergronden en referentiekaders.
	2	Kan bij minder eenvoudige taakinhoud deelnemen aan meer complexe vormen van samenwerken, ook met externen buiten de groep, waarbij hogere eisen worden gesteld aan de communicatie door inzet van meer media en andere vormen van communicatie zoals groepsdiscussie via e-mail. Kan risico's signaleren en hanteren.
	3	Kan binnen de groep sociale problemen (helpen) oplossen, de groep naar buiten toe vertegenwoordigen, en samenwerken met een externe partij (bijv. opdrachtgever). Kan aankoersen op een in de context optimaal resultaat.
Student in relatie…		
Geestelijke instelling	1	Is vervuld van liefde voor God en Zijn Woord en kan zijn eigen spiritualiteit ontwikkelen.
	2	Is vervuld van liefde voor God en Zijn Woord, kan zijn eigen spiritualiteit ontwikkelen, weet zich dienaar en is zich bewust van zijn voorbeeldpositie.
	3	Is vervuld van liefde voor God en Zijn Woord, kan zijn eigen spiritualiteit ontwikkelen, weet zich dienaar en is zich bewust van zijn voorbeeldpositie, durft geestelijk gezag te dragen en te accepteren en kan op verbindende wijze reflecteren op spiritualiteit van anderen.
Psychosociale attitude	1	Durft authentiek te zijn en kan reflecteren op eigen handelen en zijn.
	2	Durft authentiek en onafhankelijk te zijn, kan reflecteren op eigen handelen en zijn, is pastoraal bewogen, kan eigen grenzen bewaken, is standvastig en flexibel, kan samenwerken vanuit een coöperatieve grondhouding.
	3	Durft authentiek en onafhankelijk te zijn, kan reflecteren op eigen handelen en zijn, is zelfstandig en pastoraal bewogen, kan eigen grenzen bewaken, is standvastig en flexibel, kan samenwerken vanuit een coöperatieve grondhouding, kan omgaan met kritiek en eigen kwetsbaarheid, durft verantwoordelijkheid te nemen en kan (stressbestendig) omgaan met crisissituaties en werkdruk.
Praktische vaardigheden	1	Kan prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken.
	2	Kan prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken, beheerst communicatieve vaardigheden en kan spreken in het openbaar.
	3	Kan prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken, beheerst communicatieve vaardigheden en kan spreken in het openbaar, heeft pedagogische vaardigheden, kan omgaan met conflicten en kan leidinggeven.

11. Collegeverdeling Bachelor Theologie (BT1 t/m BT3)

Modules	**BT1**				**BT2**				**BT3**			
	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Integratiecolleges				X				X				X
Themadagen			X				X				X	
Persoonlijke en professionele vorming	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Algemene kerkgeschiedenis		2		4	2			2			2	
Apologetiek											3	
Canoniek NT						3						
Canoniek OT						2						
Dogmatiek	2				2			2				2
Ethiek				2		2						
Evangelistiek/Missiologie			2									
Exegese OT					2		4				5	
Exegese NT					2	3				3	1	
Filosofie	2	2										
Geschiedenis Oud-Israël							2					
Godsdienstwetenschap		2										
Grieks	6	4	4	4		4		2	2			
Hebreeuws		4	4	4	4		4		4			2
Hermeneutiek Bijbelse theologie			4									
Hermeneutiek systematische theologie			2									
Homiletiek, incl. praktische homiletiek									3	5	3	
Bijbel in context: Inleiding Bijbel-wetenschap	4											
Inleiding theologie	2											
Judaïca/Kerk en Israël									3			
Keuzemodule				2				2		4		
Liturgiek										2		
Methodologie/Schrijfopdracht/Bachelorproef			1	1							1	1
Nederlandse Kerkgeschiedenis									2	2		
Praktische theologie					2	3	6	3				
Psychologie		2										
Symboliek									2			
Theologie NT							3				2	
Aantal colleges per week	*17*	*17*	*18*	*18*	*15*	*18*	*20*	*12*	*17*	*17*	*18*	*11*

De cijfers in de gearceerde gedeelten duiden op het aantal college-uren per week.

X = colleges gedurende een aantal dagen per collegeblok, volgens een apart rooster, of individuele begeleiding

12. Schema Bachelor jaar 1 (BT1, propedeuse) – cohort 2021

European Credit Transfer System

MODULE	*Bachelor 1e semester*		*Bachelor 2e semester*		*Cursusjaar EC*
	Blok 1 ***Thema: De éne God***	*Blok 2*	*Blok 3* ***Thema: De weer-barstige Bijbel***	*Blok 4*	
Integratiecolleges	-	-	-	X	*X*
Themadagen	-	-	X	-	*X*
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	X	*X*
Algemene Kerkgeschiedenis 1: Vroege Kerk en Middeleeuwen	-	-	-	5	*5*
Dogmatiek: Methoden en prolegomena	2,5	-	-	-	*2,5*
Ethiek 1: Inleiding ethiek	-	-	-	2,5	*2,5*
Evangelistiek/Missiologie 1: Kennismaking met de missio Dei	-	-	2,5	-	*2,5*
Filosofie 1, 2	2,5	2,5	-	-	*5*
Godsdienstwetenschap	-	2,5	-	-	*2,5*
Hebreeuws 1, 2, 3	-	2,5	2,5	2,5	*7,5*
Hermeneutiek Bijbelse theologie	-	-	2,5	-	*2,5*
Hermeneutiek systematische theologie	-	-	2,5	-	*2,5*
Inleiding Bijbelwetenschap: Bijbel in context	2,5	-	-	-	*2,5*
Inleiding kerkgeschiedenis	-	2,5	-	-	*2,5*
Inleiding theologie	2,5	-	-	-	*2,5*
Keuzemodule Grieks 1, 2, 3, 4	5*	2,5*	2,5*	2,5*	*12,5*
Keuzemodule**	-	-	-	2,5	*2,5*
Methodologie 1/ Schrijfopdracht BT1	-	-	2,5	X	*2,5*
Psychologie	-	2,5	-	-	*2,5*
TOTAAL	*15*	*15*	*15*	*15*	*60*

* Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

** Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules pagina 93v aan het einde van de bachelor.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Persoonlijke en professionele vorming

Docent	J.W. van der Zande-de Roo	*Module-code*	BT1-PPV
Toetsvorm	Gesprekken, opdrachten, reflectieverslagen en eindpaper	*Omvang*	2,5 EC aan einde bachelor
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT1 / blok 1 t/m 4
Tentamendata	De student ontvangt via de mail een uitnodiging voor de gesprekken	*Colleges*	4 à 6 college-uren per collegeblok volgens apart rooster
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

Het verwerven en ontwikkelen van basale persoonlijke inzichten en vaardigheden, met als doel de effectiviteit te ontwikkelen van het persoonlijk handelen van de student.
De student verwerft:
- kennis van en praktijkervaring met studievaardigheden en timemanagement;
- inzicht in beroepsmogelijkheden en daarbij behorende competenties;
- kennis van en kunnen omgaan met (eigen) leerstijlen;
- vaardigheden in het reflecteren op het eerste (persoon) en tweede (handelen) niveau;
- basale vaardigheden voor het opzetten van een persoonlijk ontwikkelingsplan.

Eindtermen

8

Leerlijnen

Schrijven, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude

Studielast

Werkcolleges 16 uur
Gesprekken met de persoonlijk begeleider 2 uur
Papers ter voorbereiding van de gesprekken, reflectieverslagen en eindpaper 3 uur

Toetseisen

- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
- Eindopdracht.

Aanbevolen literatuur

Studievaardigheden
- Boulay, Doreen du, *Succesvol studeren voor dummies.* Amsterdam: Pearson Addison Wesley, 2010.
- Essen, T. van en H.C. Schouwenburg, *Overwin je faalangst met de R.E.T.-methode.* Tielt: Lannoo, 2008[2].
- Jensen, S., *Dag vriend! Intiem kapitaal in tijden van Facebook, GeenStijl en WikiLeaks.* Rotterdam: Lemniscaat cop, 2012.
- Pilot, A., *Studeer effectief.* Groningen: Noordhoff, 2012[2].
- Ploeg, T. van der, *Mind mappen: Slimmer informatie verwerken en onthouden.* Zaltbommel: Thema, 2013.
- Tigchelaar, Mark, *Lezen, weten en niet vergeten.* Houten-Antwerpen: Uitgeverij Unieboek Het Spectrum, 2015.

Persoonlijke ontwikkeling
- Covey, S.R. e.a., *Prioriteiten: Effectieve keuzes in leven en werk.* Amsterdam/ Antwerpen: Business Contact, 2002[5] of later.
- Grit, R. e.a., *Competentie-management: Persoonlijk ontwikkelplan.* Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff, 2007[2].
- MacDonald, Gordon, *Breng veerkracht in je leven.* Hoornaar: Gideon, 2006.

Leerstijlen
- Hendriksen, J., *Cirkelen rond Kolb: Begeleiden van leerprocessen.* Barneveld: Boom/ Nelissen, 2011[5].
- http://www.thesis.nl/kolb.
- http://www.leren.nl/artikelen/2003/leerstijlen.html.

Beroepsmogelijkheden
- Hoek, Jan e.a. (red.), *Praktijkgericht: Handboek voor de hbo-theoloog.* Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum, 2010.

Reflecteren
- Groen, M., *Reflecteren: De basis. Op weg naar bewust en bekwaam handelen.* Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff, 2006.
- Nijgh, Lida, *Leren reflecteren.* Barneveld: Boom/Nelissen, 2009.

Bijzonderheden Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint en de website.

Inleiding Bijbelwetenschap: Bijbel in context

Integratiethema 'De éne God'

Docent	Prof. dr. H.G.L. Peels en dr. M.C. Mulder	*Module-code*	BT1-InlBw-BC
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 / blok 1
Tentamendata	2 november, herkansing 13 januari	*Colleges*	2 college-uren per week OT 2 college-uren per week NT
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen De student:
- verwerft initiële kennis van de context/*Umwelt* van de Bijbel, van zowel de oudtestamentische als de nieuwtestamentische periode;
- kan basale gegevens inzake instellingen en gewoonten in de tijd van de Bijbel reproduceren;
- is in staat om Bijbelse gegevens te plaatsen in de eigen oud-oosterse c.q. Joods-Hellenistische context;
- leert het belang van de archeologie voor de uitleg van de Bijbel kennen;
- kent de middelen voor het verkrijgen van nadere informatie op genoemde terreinen en weet deze te hanteren.

Eindtermen 1, 2a, 3a, 5a, 5b

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

Studielast Hoor-/werkcolleges over 'de wereld van het OT': 9 uur
Hoor-/werkcolleges over 'de wereld van het NT': 9 uur
Zelfstudie: schriftelijk tentamen: 52 uur (26 uur OT en 26 uur NT)

Toetseisen *Literatuurtentamen*

Deel OT
- Borowski, O., *Daily Life in Biblical Times.* Atlanta: SBL, 2003, 13-106. [85 p. cat. 2/3 → 12 uur]
- Roubos, K., 'Bijbelse instellingen', in *Bijbels Handboek I.* Kampen: Kok, 1981 of latere druk, 471-520. [50 p. cat. 1/2 → 14 uur]

Deel NT
- Aalders, G.D.J. Hwzn, 'De Hellenistische wereld', in *Bijbels Handboek IIb.* Kampen: Kok, 1983 of latere druk, 90-116. [25 p. cat. 2 → 5 uur]
- Green, Joel B. and L.M. McDonald (eds.), *The World of the New Testament: Cultural, Social and Historical Contexts.* Grand Rapids: Baker, 2013, hfdst. 1, 2, 8, 9, 11, 14, 18, 26, 36, 38. [110 p. cat. 2 → 21 uur]
- Collegestof.

Aanbevolen literatuur
- Achtemeier, P.J. e.a. (eds.), *Introducing the New Testament: Its Literature and Theology.* Grand Rapids: Eerdmans, 2001, 1-51.
- Claussen, C. und J. Frey (Hrsg.), *Jesus und die Archäologie Galiläas: Biblisch Theologische Studien 87.* Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2008.
- DeSilva, D.A., *An Introduction to the New Testament: Context, Methods & Ministry Formation.* Downers Grove: InterVarsity, 2004.
- Dever, W.G., *What Did the Biblical Writers Know and When Did They Know It? What Archeology Can Tell Us about the Reality of Ancient Israel.* Grand Rapids: Eerdmans, 2001.
- Hoffmeier, J.K., *De archeologie van de Bijbel.* Amsterdam: Ark Media, 2009.

- King, Ph.J. and Lawrence E. Stager, *Life in Biblical Israel.* Library of Ancient Israel; Louisville: Westminster John Knox Press, 2001.
- Kollmann, B., *Einführung in die Neutestamentliche Zeitgeschichte.* Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2006.
- Malina, B.J., *The New Testament World: Insights from Cultural Anthropology.* Louisville: John Knox Press, 2001.
- Pilch, J.J., *A Cultural Handbook to the Bible.* Grand Rapids: Eerdmans, 2012.

Bijzonderheden Deze module wordt verdeeld tussen de docent OT (6 blokuren) en de docent NT (6 blokuren): de eerste drie weken OT en de laatste drie weken NT. Het tentamen wordt door beiden beoordeeld. Het eindcijfer voor het tentamen Bijbel in context bestaat uit het gemiddelde tussen het behaalde cijfer voor het deel OT en dat voor het deel NT. Voor elk van de beide onderdelen dient een voldoende gehaald te worden (5,5 en hoger), anders is herkansing nodig.

Filosofie (1 en 2)

Docent	Dr. G.A. van den Brink	*Module-code*	BT1-Fil1 en BT1-Fil2
Toetsvorm	Twee schriftelijke tentamens	*Omvang*	2 x 2,5 EC
Tentamenduur	2 x 2 uur	*Periode*	BT1 / blok 1 en 2
Tentamendata	22 oktober, herkansing 28 januari (filosofie 1) 21 januari, herkansing 8 april (filosofie 2)	*Colleges*	Gedurende 2 collegeblokken 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen De student:
- kan de hoofdlijnen van de geschiedenis van de westerse filosofie beschrijven;
- kan enkele, ook voor de theologie relevante, centrale filosofische begrippen, denkkaders, probleemstellingen en zienswijzen omschrijven en interpreteren;
- heeft basiskennis van enkele christelijke denkers.

Eindtermen 3

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Instructie- en hoorcolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 62 uur
Zelfstudie 60 uur

Toetseisen De toetsing bestaat uit twee delen:

1. Deeltoets 1 (blok 1)
◦ Brink, G. van den, *Oriëntatie in de Filosofie.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2000 of later, hfdst. 1 t/m 8. [220 p. cat. 2 en 52 p. leesstof → 48 uur]
◦ Collegestof. [→ 11 uur]

2. Deeltoets 2 (blok 2)
◦ Brink, G. van den, *Oriëntatie in de Filosofie.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2000 of later, hfdst 9-10. [61 p. cat. 2 en 35 p. leesstof → 15 uur]
◦ Helm, Paul, *Faith and Understanding.* Edinburgh: Edinburgh University Press, 1997. [191 p. cat. 2 → 38 uur]
◦ Collegestof [→ 10 uur]

Het eindresultaat voor Filosofie is het gemiddelde van Filosofie 1 en Filosofie 2.

Aanbevolen literatuur
- Woudenberg, R. van, *Gelovend denken: Inleiding tot een christelijke filosofie.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief, 2004.

Grieks 1 (keuzemodule)

**Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.*

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	BT1-Gr1
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen, een aantal schriftelijke overhoringen	*Omvang*	5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT1 / blok 1
Tentamendata	19 oktober, herkansing 4 januari	*Colleges*	3 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen
De student maakt zich de grammatica en het vocabulaire van les 1 t/m 12 van *Reading Koine Greek* eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een eenvoudige Griekse tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen
3a

Leerlijnen
Praktische vaardigheden

Studielast
Hoorcolleges, werkcolleges, instructiecolleges 27 uur (6 x 4,5 uur)
Collegevoorbereiding 54 uur
Zelfstudie 59 uur

Toetseisen
- Tentamen *Reading Koine Greek* les 1 t/m 12 en collegestof.
- Een aantal schriftelijke overhoringen over een deel van de stof.

Verplicht aanschaffen
- Bartelink, G.J.M., *Prisma Woordenboek Grieks-Nederlands.* Houten: Prisma, 2017[28].
- Decker, Rodney J., *Reading Koine Greek: An Introduction and Integrated Workbook.* Grand Rapids: Baker Academic, 2014.
- Hensels, P.M., *Nieuwtestamentisch Grieks: Een beknopte grammatica.* Bussum: Uitgeverij Coutinho, 2008.

Aanbevolen literatuur
- Bauer, W., *Griechisch-deutches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur.* Berlin: de Gruyter, 1988[6] of later.
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament.* Vught: Skandalon, 2016[3] of later.
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece.* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012[28].
- Nuchelmans, J. e.a., *Kleine Griekse Grammatica.* Bussum: Uitgeverij Paul Brand, 2011, 18e herziene druk of later.

Dogmatiek 1: Methoden en prolegomena

Integratiethema 'De éne God'

Docent	Dr. C.C. den Hertog	*Module-code*	BT1-Dog1-MP
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 / blok 1
Tentamendata	28 oktober, herkansing 20 januari	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen
De student:
- kan verschillende opvattingen weergeven over de aard en taakstelling van dogmatiek en systematische theologie;
- is in staat deze opvattingen te vergelijken en te waarderen;
- kan verschillende methoden van dogmatiek onderscheiden en waarderen;
- kent de systematisch-theologische posities van sleutelfiguren uit de geschiedenis van de dogmatiek op hoofdlijnen;
- kan de problematiek van de verhouding van theologie, Schrift en cultuur beschrijven en waarderen;

- kan verschillende aspecten die in de prolegomena van de theologie ter sprake komen (Bijbel, Jezus, rede, ervaring, wereld, cultuur, traditie, religie) beschrijven;
- kan een enigermate complexe theologische argumentatie analyseren.

Eindtermen 1, 2a, 2b, 3b, 4a

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 12 uur
Zelfstudie 49 uur
De voorbereiding van de colleges bestaat uit onderdelen van de genoemde literatuur onder 'toetseisen'.

Toetseisen
- Berkhof, H., *Inleiding in de studie van de dogmatiek.* Kampen: Kok, 1982. [100 p. cat. 3 → 14 uur]
- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 19-112, 152-188. [130 pag. cat. 3 → 18 uur]
- Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek.* Kampen: Kok, 1993^2, 17-119, 143-161. [122 p. cat. 2/3 → 20 uur]
- Muis, J., 'Dogmatiek', in Willem J. van Asselt e.a. (red.), *Wat is theologie: Oriëntatie op een discipline.* Zoetermeer: Meinema, 2001, 75-91. [16 pag. cat. 2 → 3 uur]
- Collegestof. [→ 6 uur]

Aanbevolen literatuur
- Bayer, Oswald, *Theologie*, Handbuch Systematischer Theologie 1. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1994.
- Brink, Gijsbert van den, *Een publieke zaak: Theologie tussen geloof en wetenschap.* Zoetermeer: Meinema, 2004.
- Ford, David F., *Theology: A very short introduction.* Oxford: UP, 2013^2.
- Leonhardt, Rochus, *Grundinformation Dogmatik: Eine Lehr- und Arbeitsbuch für das Studium der Theologie.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2001.
- Sauter, Gerhard, *Zugänge zur Dogmatik: Elemente theologischer Urteilsbildung.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1998.

Inleiding theologie

Integratiethema 'De éne God'

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	BT1-InlTh
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 / blok 1
Tentamendata	9 november, herkansing 25 januari	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen De student:
- heeft kennis van verschillende visies op theologie als wetenschap en de encyclopedische implicaties daarvan;
- heeft een basale kennis van de verschillende theologische disciplines en de belangrijkste theologische thema's;
- kan op een basaal niveau beredeneerde keuzes maken inzake de eigen theologische voorkeuren.

Oorsprong en inhoud van de verschillende theologische disciplines worden uiteengezet. Teksten van belangrijke theologen worden gelezen.

Eindtermen 1, 2a, 2b, 3a, 3b, 4a t/m 4c

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen
- Brink, G. van den, *Een publieke zaak: Theologie tussen geloof en wetenschap.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2004, 13-221; 260-281. [229 p. cat. 3 → 33 uur]
- Ford, David F., *Theology: A Very Short Introduction*, 2nd ed. Oxford: UP, 2013, 3-176. [173 p. cat. 3 → 25 uur]
- Collegestof. [→ 3 uur]

Aanbevolen literatuur

- Adriaanse, H.J. e.a., *Het verschijnsel theologie: Over de wetenschappelijke status van de theologie.* Meppel: Boom, 1987.
- Adriaanse, H.J. (red.), *Tweestromenland: Over wijsgerige en belijdende theologie.* Leuven: Peeters, 2001.
- Barth, Karl, *Einführung in die evangelische Theologie.* Zürich: EVZ-Verlag, 1985[3] of latere uitgaven) (= *Wat is evangelische theologie? De zwanenzang van Karl Barth.* Kampen: Kok, 1999).
- Ebeling, G., *Studium der Theologie: Eine enzyklopädische Orientierung.* Tübingen: Mohr, 1975.
- Kuitert, H.M., *Filosofie van de theologie.* Leiden: Martinus Nijhoff, 1988.
- Kuyper, A., *Encyclopaedie der Heilige Godgeleerdheid.* Amsterdam: J.A. Wormser, 1908[2] (3 delen).
- Pannenberg, W., *Wissenschaftstheorie und Theologie.* Frankfurt a.M.: Suhrkamp, 1973.

Filosofie (1 en 2)

Docent	Dr. G.A. van den Brink	*Module-code*	BT1-Fil1 en BT1-Fil2
Toetsvorm	Twee schriftelijke tentamens	*Omvang*	2 x 2,5 EC
Tentamenduur	2 x 2 uur	*Periode*	BT1 / blok 1 en 2
Tentamendata	22 oktober, herkansing 28 januari (filosofie 1) 21 januari, herkansing 8 april (filosofie 2)	*Colleges*	Gedurende 2 collegeblokken 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Zie voor meer informatie over deze module pagina 34.

Godsdienstwetenschap

Docent	Drs. B.J. Dikken	*Module-code*	BT1-Gdw
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 / blok 2
Tentamendata	6 januari, herkansing 24 maart	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via e-mail aan de docent	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

- Verwerving van algemene kennis en begrip van de grote niet-christelijke godsdiensten, te weten: 'Indigenous Religions' (primaire religieuze systemen of stamreligies in Afrika, Azië, Australië en Amerika), jodendom (als complementair op de module Judaïca), islam, hindoeïsme en boeddhisme.
- Dit omvat een kort historisch overzicht, de heilige boeken, de godsdienstige praktijken van alledag, de verschillende stromingen en actuele verschijningsvormen in de huidige tijd.
- Persoonlijke kennismaking met de religieuze belevingswereld van een aanhanger van een van deze godsdiensten.

Eindtermen 4b, 5b

Leerlijnen Onderzoeken (bronnen worden aangereikt), kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, samenwerken

Studielast

Hoorcolleges 6,5 uur
Werkcolleges 2,5 uur
Collegevoorbereiding 6 uur: het maken van een paper in kleine groepjes (aan de hand van onderzoeksvragen en een literatuurlijst), die op de werkcolleges wordt besproken en gepresenteerd.
Verslag van praktische opdracht 3 uur
Zelfstudie 52 uur

Toetseisen

- Beaver, Robert P., *The World's Religions: A Lion Handbook.* Oxford: Lion Publishing, 1994[2], 170-196 ('Hinduism'), 222-244 ('Buddhism'). [50 p. cat. 2/3 → 8 uur]
- Borg, M. ter e.a., *Handboek religie in Nederland: Perspectief, overzicht, debat.* Zoetermeer: Meinema, 2008, hfdst. 8: 'Hindoeïsme' (253-264), hfdst. 9: 'Boeddhisme' (265-281). [26 p. cat. 3 → 4 uur]
- Esposito, J.L. e.a., *World Religions Today.* Oxford: Oxford University Press, 2017[6], hfdst. 2: 'Indigenous Religions' (35-60), hfdst. 3: 'Judaism' (67-123), hfdst. 5: 'Islam' (183-259). [162 p. cat. 2/3 → 27 uur]
- Waardenburg, J. e.a., *Islam: Norm, Ideaal en Werkelijkheid.* Weesp: Het Wereld-venster, 1984[1], hfdst. 2: 'Mohammed' (46-63), hfdst. 3 'Koran' (64-89), hfdst. 16: 'Het recht – recente ontwikkelingen' (292-310). [61 p. cat. 3 → 9 uur]
- Collegestof en de papers van de werkcolleges. [→ 4 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bowker, J. e.a., *The Cambridge Illustrated History of Religions.* Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
- Eliade, M. e.a., *The Encyclopedia of Religion.* New York: Macmillan, 1987.
- Lange, N. de e.a., *Modern Judaism: An Oxford Guide.* Oxford: Oxford University Press, 2005.

Grieks 2 (keuzemodule)

**Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.*

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	BT1-Gr2
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT1 / blok 2
Tentamendata	11 januari, herkansing 19 maart	*Colleges*	2 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Grieks 1 afgerond

Leerdoelen

De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 13 t/m 20 van *Reading Koine Greek* eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een eenvoudige Griekse tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen

3a

Leerlijnen

Praktische vaardigheden

Studielast

Hoorcolleges, werkcolleges, instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 28 uur

Toetseisen

- Tentamen: *Reading Koine Greek*: les 13 t/m 20 en collegestof.
- Eventueel schriftelijke overhoringen over een deel van de stof.

Verplicht aanschaffen

- Zie Grieks 1

Aanbevolen literatuur

- Zie Grieks 1

Hebreeuws 1

Docent	Dr. H. de Waard	*Module-code*	BT1-Hebr1
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 / blok 2
Tentamendata	18 januari, herkansing 5 april	*Colleges*	4 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- heeft basale kennis van de schrift- en klankleer van het Bijbels Hebreeuws;
- heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende het naamwoord (incl. suffixpronomina), het lidwoord, voorzetsels en voornaamwoorden;
- heeft (zeer) basale kennis van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws, voornamelijk betreffende de bijvoeglijke bepaling, de status constructus-verbinding, de trappen van vergelijking en de vorming van non-verbale zinnen;
- heeft zeer basale kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws (partikels en naamwoorden);
- kan het Hebreeuwse kwadraatschrift lezen, voorlezen, schrijven en transcriberen (incl. Masoretische vocalisatie);
- kan woordsoorten herkennen en benoemen;
- kan verbogen vormen herkennen en determineren;
- kan eenvoudige non-verbale Hebreeuwse zinnen analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen

3a

Leerlijnen

Praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur)
Zelfstudie 19 uur

Toetseisen

- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws.* Leiden: Brill, 2012, les 1 t/m 19.
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws,* twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-3.

Inleiding kerkgeschiedenis

Docent	Drs. C.Th. Boerke	*Module-code*	BT1-InlKg
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 / blok 2
Tentamendata	27 januari, herkansing 29 maart	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

Een kennismaking met de belangrijkste personen, thema's en gebeurtenissen uit de kerk- en theologiegeschiedenis. In de hoor- en werkcolleges wordt een overzicht gegeven van de kerkgeschiedenis van 0-2000.
De student heeft na afronding van de module kennis van de belangrijkste momenten uit de kerkgeschiedenis, inzicht in welke theologische onderwerpen de eeuwen door een belangrijke rol hebben gespeeld, en een breed overzicht over de geschiedenis van de kerk in het algemeen en die van West-Europa in het bijzonder.

Eindtermen

2a, 2b, 5a

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren

Studielast	Hoor- en werkcolleges waarin een overzicht gegeven wordt van de kerkgeschiedenis van 0-2000. Hoorcolleges 6 uur Werkcolleges 3 uur Zelfstudie 61 uur
Toetseisen	◦ McGrath, A.E., *Historical Theology: An Introduction to the History of Christian Thought.* Oxford: Wiley-Blackwell, 2013[2]. [280 p. cat. 2 → 54 uur] ◦ Collegestof. [→ 7 uur]
Aanbevolen literatuur	- Akker, Nico van den en Peter Nissen, *Wegen en dwarswegen: Tweeduizend jaar christendom in hoofdlijnen.* Amsterdam: Boom, 2009[4] of eerdere druk. - MacCulloch, D., *De geschiedenis van het Christendom.* Houten: Spectrum, 2009.

Psychologie

Docent	Drs. A. Heystek	*Module-code*	BT1-Psy
Toetsvorm	Werkstuk	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT1 / blok 2
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via mail. Laatste dag blok 2: 29 januari, herkansing uiterlijk 16 april	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen	De student beschikt over het vermogen tot reflectie op de omgang met zichzelf en de medemens en de bereidheid om in die omgang te groeien en daarmee over het vermogen, de geestelijke instelling en de psychosociale attitude om als theoloog te kunnen werken in kerk en samenleving. Concreet: de student heeft kennis van, inzicht in, en weet op zichzelf toe te passen: - de theorie van de ontwikkelingspsychologie, in het bijzonder over 'nature' en 'nurture'; - de hoofdthema's in de ontwikkeling van het jonge kind met een accent op de gehechtheidstheorie; - de ontwikkeling van het oudere kind met een accent op rolneming; - de ontwikkeling van de adolescent met biologische achtergronden, de identiteits-ontwikkeling van Erikson en Marcia; - een fasetheorie over de levensloop van de volwassen en oudere mens.
Eindtermen	7a en 8
Leerlijnen	Psychosociale attitude
Studielast	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 37 uur Werkstuk 24 uur
Toetseisen	◦ Actieve participatie in hoorcolleges. ◦ Zelfstudie (maken werkstuk). ◦ Lezen boek ontwikkelingspsychologie: Slot, Wim en Marcel van Aken (red.), *Psychologie van de adolescentie: Basisboek,* 25e druk of later*.* Amersfoort: ThiemeMeulenhoff, 2016, 15-271. [256 p. cat. 3 → 37 uur]
Aanbevolen literatuur	- Mönks, F.J. (ed), *Ontwikkelingspsychologie: Inleiding tot de verschillende deelgebieden.* Assen: Gorcum B.B., Koninklijke van, 2015. - Tieleman, Maryke, *Levensfasen: De psychologische ontwikkeling van de mens*, 4e druk. Amsterdam: Tieleman & Boom uitgevers, 2019.

Algemene Kerkgeschiedenis 1: Vroege Kerk en Vroege Middeleeuwen

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	BT1-AKg1-VrKVrMe
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen, paper	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 / blok 3
Tentamendata	7 april, herkansing 16 juni	*Colleges*	4 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 4	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen Kennis en inzicht verkrijgen in enkele sleutelmomenten, kerndocumenten en hoofdpersonen van de kerk- en theologiegeschiedenis van de vroege kerk tot en met de vroege middeleeuwen voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.

Eindtermen 1, 2a, 2b, 3b, 4a, 5a

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur (in deze colleges worden o.a. bronteksten geanalyseerd)
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Hauschild, Wolf-Dieter und Volker Henning Drecoll, *Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte Band 1, Völlig überarbeitete Neuausgabe.* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2016, par. 2:6,7,11,12-15, par. 5:4-6,8-10,12 par. 6:1-3,6. [75 p. (alleen hoofdtekst) cat. 1 → 25 uur].
- Ferguson, Everett, *Church History. Volume One, From Christ to Pre-Reformation.* Grand Rapids: Zondervan, 2005, Chapters 4,5,7,9,11,12,13,15,17,18. [155 p. cat. 2 → 31 uur]
- Selderhuis, H.J. (ed.), *Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis.* Kampen: Kok, 2010 2e druk, 16-56. [35 p. cat. 3 → 5 uur]

Grieks 3 (keuzemodule)

**Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.*

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	BT1-Gr3
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT1 / blok 3
Tentamendata	31 maart, herkansing 10 juni	*Colleges*	2 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Grieks 1 en 2 afgerond

Leerdoelen De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 21 t/m 27 van *Reading Koine Greek* eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een ongeziene Griekse tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges, werkcolleges en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 28 uur

Toetseisen

- Tentamen: *Reading Koine Greek* les 21 t/m les 27 en collegestof.
- Eventueel schriftelijke overhoringen over een deel van de stof.

Verplicht aanschaffen	- Zie Grieks 1
Aanbevolen literatuur	- Zie Grieks 1

Hebreeuws 2

Docent	Dr. H. de Waard	*Module-code*	BT1-Hebr2
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 / blok 3
Tentamendata	14 april, herkansing 28 juni	*Colleges*	4 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Colleges Hebreeuws 1

Leerdoelen

De student:
- onderhoudt de bij Hebreeuws 1 verworven kennis en vaardigheden;
- heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende het sterke werkwoord, partikels (incl. suffixpronomina) en segolaten;
- breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden);
- kan vervoegde vormen van het sterke werkwoord herkennen en determineren;
- kan eenvoudige Hebreeuwse zinnen analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur)
Zelfstudie 19 uur

Toetseisen

- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws.* Leiden: Brill, 2012, les 1 t/m 30 en 45-46.
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws,* twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-5 en 7.

Hermeneutiek Bijbelse theologie

Integratiethema 'De weerbarstige Bijbel'

Docent	Prof. dr. H.G.L. Peels en dr. M.C. Mulder	*Module-code*	BT1-HermBT
Toetsvorm	Essay (deel OT) Portfolio en schriftelijk tentamen (deel NT)	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 / blok 3
Tentamendata	25 maart, herkansing 21 juni	*Colleges*	2 college-uren per week OT 2 college-uren per week NT
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- geeft blijk van inzicht in de wijze waarop vooronderstellingen een rol spelen bij de uitleg van de Schrift en het verstaan van de boodschap van de Schrift;
- is in staat om de uitgangspunten van een gereformeerde Bijbelse hermeneutiek te verwoorden;
- verwerft kennis van het principe van canonisering (het Woord Gods-karakter van het OT) en weet literaire genres in het OT te onderscheiden;
- maakt kennis met de wijze waarop het OT geciteerd wordt in het NT, verwerft inzicht in verschillende visies op de functie van citaten in het NT en leert deze op waarde te schatten voor de eigen hermeneutische keuzes.

Eindtermen	1, 2a, 2b, 5a, 5b, 8
Leerlijnen	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden, schrijven
Studielast	Hoor- en werkcolleges 18 uur Collegevoorbereiding 6 uur Zelfstudie: a) Literatuurtentamen OT 23 uur b) Literatuurtentamen NT 23 uur
Toetseisen	*Literatuurtentamen* ***Deel OT*** ◦ Tremper Longman III, *Literary Approaches to Biblical Interpretation*, in Silva, M. (ed.), *Foundations of Contemporary Interpretation.* Grand Rapids: Zondervan, 1996. [100 p. cat. 2 → 23 uur] ***Deel NT*** ◦ Portfolio collegevoorbereiding (leesvragen bij de behandelde teksten), in te leveren vóór het tentamen. ◦ Schriftelijk tentamen over Green, J.B. (ed.), *Hearing the New Testament: Strategies for Interpretation* (Second Edition). Grand Rapids: Eerdmans, 2010, hfdst. 1, 3, 4, 7, 13. [95 p. cat. 1/2 → 23 uur]
Aanbevolen literatuur	- Bartholomew, C.G., *Introducing Biblical Hermeneutics: A Comprehensive Framework for Hearing God in Scripture.* Grand Rapids: Baker, 2015. - Bock, D.L. and B.M. Fanning (eds.), *Interpreting New Testament Text: Introduction to the Art and Science of Exegesis.* Wheaton: Crossway, 2006. - Goldsworthy, G., *Gospel-Centered Hermeneutics: Foundations and principles of Evangelical Biblical Interpretation.* Nottingham: InterVarsity, 2010. - Houtman, C., *De Schrift wordt geschreven: Op zoek naar een christelijke hermeneutiek van het Oude Testament.* Zoetermeer: Meinema, 2006. - Oeming, M., *Biblische Hermeneutik: Eine Einführung.* Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2007[2]. - Zwiep, Arie, *Tussen tekst en lezer: Een historische inleiding in de bijbelse hermeneutiek* (2 delen). Amsterdam: VU University Press, 2009-2013.
Bijzonderheden	Deze module bestaat uit een deel OT (6 blokuren; door prof. dr. H.G.L. Peels) en een deel NT (6 blokuren; door dr. M.C. Mulder) (de eeste drie weken OT, de laatste drie weken NT). Het eindcijfer van het tentamen is het gemiddelde van het OT-deel en het NT-deel. Een onderdeel moet worden herkanst als men daarvoor lager dan een 5,5 haalt.

Hermeneutiek systematische theologie

Integratiethema 'De weerbarstige Bijbel'

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	BT1-HermST
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 / blok 3
Tentamendata	22 maart, herkansing 5 juli	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen	De student: - heeft kennis van verschillende hermeneutische benaderingen; - heeft kennis van de belangrijkste historische ontwikkelingen ten aanzien van de hermeneutiek; - geeft blijkt van hermeneutische sensitiviteit in de benadering van de Bijbel en van historische vragen; - heeft een basale kennis van de hermeneutiek van het dogma, en het belang van het dogma voor de hermeneutiek.
Eindtermen	1, 2a, 4a, 5b

Leerlijnen	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
Studielast	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
Toetseisen	- Bruijne, Ad de en Hans Burger (red.), *Gereformeerde hermeneutiek vandaag: Theologische perspectieven*. Barneveld: De Vuurbaak, 2017, 35-62; 145-157. [40 p. cat. 3 → 6 uur] - Huijgen, Arnold, *Lezen en laten lezen: Gelovig omgaan met de Bijbel.* Utrecht: KokBoekencentrum, 2019. [220 p. cat. 3 → 30 uur] - Zwiep, Arie W., *Tussen tekst en lezer: Een historische inleiding in de bijbelse hermeneutiek. Deel II: Van moderniteit naar postmoderniteit.* Amsterdam: VU University Press, 2013, 82-121; 169-205; 224-276; 291-327; 369-388. [183 p. cat. 3 → 25 uur]

Integratiecolleges en themadagen

Docent	Hoogleraren en (gast)docenten	*Module-code*	BT1-IT
Tentamenvorm	Testimonium	*Omvang*	2,5 EC aan einde BT2
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT1 / blok 3 resp. 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 + 3 (college)dagen
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Data*	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratiecolleges)

Leerdoelen	Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.G87
Eindtermen	6a, 8
Leerlijnen	Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling
Studielast	Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten. Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen. Eigen bijdragen door studenten. Bijbelstudie. - integratiecolleges 10 uur - themadagen 18 uur - collegevoorbereiding 2 uur
Aanbevolen literatuur	Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.
Bijzonderheden	- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied. - Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen zo mogelijk een reis naar Israël gepland. - Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. - Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

Schrijfopdracht BT1 – Methodologie

Docent	College van hoogleraren / dr. P.L. Rouwendal	*Module-code*	BT1-SO-M
Toetsvorm	Schriftelijke opdracht	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT1 / blok 3 en 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren tijdens de **oneven** collegeweken van beide blokken
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. 30 mei, herkansing 19 augustus	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen methodologie

De student:
- heeft basiskennis en -vaardigheden voor het vinden van relevante informatie, het beoordelen van de kwaliteit van informatie en het adequaat vermelden van de bronnen;
- heeft basiskennis en -vaardigheden voor het wetenschappelijk rapporteren en presenteren van onderzoeksresultaten;
- kan een onderzoeksplan en werkplan opstellen voor de Schrijfopdracht BT1.

Leerdoelen schrijfopdracht

De student:
- is in staat relevante theologische wetenschappelijke literatuur te verzamelen;
- kan zijn bevindingen weergeven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage;
- kan daarbij gebruikmaken van hulpmiddelen als internet en databases.

Eindtermen

5a, 5b

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, praktische vaardigheden (nulmeting)

Studielast

Colleges 9 uur
Collegevoorbereiding 8 uur
Schriftelijk werkstuk 53

Toetseisen methodologie

- Vyhmeister, Nancy, *Your Guide to Writing Quality Research Papers: For Students of Religion and Theology.* Grand Rapids: Zondervan, 2020. [→ 6 uur]
- Huijgen, A. e.a., *Beknopt en goed citeren*. Apeldoorn: Theologische Universiteit Apeldoorn, 2021, 6e herziene editie. [→ 1 uur]
- Collegestof. [→ 1 uur]

Opdrachteisen

- Het werkstuk moet een omvang hebben van 8 à 10 pagina's (3.500 à 4.500 wrd.), inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC).
- De student levert - na een aanvankelijke bestudering van de stof - een opzet in bij de hoogleraar/docent op wiens vakgebied het onderwerp betrekking heeft. In overleg tussen docent en student wordt een vervolgtraject afgesproken.
  Na goedkeuring van de hoogleraar/docent kan de opdracht worden afgerond, en in drievoud geprint ingeleverd worden bij het secretariaat. De opdracht dient gelijkertijd in pdf ingeleverd te worden via Educator of per mail bij de universiteitssecretaris.

Aanbevolen literatuur

- Creme, Ph. and M.R. Lea, *Writing at university: A guide for students.* Buckingham etc.: Open University Press, 1998.
- Delft, D. van e.a., *Studeren: Van het ordenen van informatie tot het schrijven van een leesbare scriptie.* Amsterdam: Balans, 2002.
- Lamers, H.A.J.M., *Hoe schrijf ik een wetenschappelijke tekst? Een handleiding om scripties, onderzoeksverslagen, dissertaties en literatuurrapporten te schrijven.* Bussum: Coutinho, 1993[6].
- Niezink, L., *Kritisch zoeken, denken en evalueren.* Groningen: Noordhof Uitgevers, 2017.
- Oost, H., *Een onderzoek voorbereiden.* Baarn: HBUitgevers, 2002 of later.
- Oost, H., *Een onderzoek rapporteren.* Baarn: HBUitgevers, 2002 of later.
- Oost, H., *Een onderzoek presenteren.* Baarn: HBUitgevers, 2004 of later.
- Oosterbaan, W., *Het schrijven van een leesbare scriptie.* Rotterdam: NRC Handelsblad, 2000.

- Het scriptiereglement (op SharePoint en de website).
- Huijgen, A. e.a., *Beknopt en goed citeren*. Apeldoorn: Theologische Universiteit Apeldoorn, 2021, 6e herziene editie. (BGC) (op SharePoint en de website).

Schrijfvaardigheid
- Daniëls, Wim, *Verbeter uw tekst: Voor wie geen professioneel tekstschrijver is maar toch geregeld teksten moet schrijven en corrigeren.* Den Haag: SDU uitgevers, 1997[3].
- Hermans, Mariët, *De kleine schrijfgids: Adviezen voor een goede zinsopbouw, woordkeuze en spelling.* Bussum: Coutinho, 2016[7].
- *Het Groene Boekje: Woordenlijst Nederlandse taal.* Utrecht: Van Dale Uitgevers, 2015. (ook op https://woordenlijst.org/)
- Pak, Dick, *Vlekkeloos Nederlands voor iedereen.* Den Haag: Pak uitgeverij, 2015, 4e gewijzigde druk.
- Renkema, Jan, *Schrijfwijzer.* Amsterdam: Boom, 2012[5].
- *Spellingwijzer Onze Taal.* Houten: Prisma, 2015.
- www.beterspellen.nl (dagelijks kort oefenen met taal, spelling en stijl via een vrij account).

Bijzonderheden

Tijdpad:
- *Week 34*
  Het Coho bepaalt welke twee hoogleraren de Schrijfopdrachten begeleiden.
- *Week 46*
  Het Coho stelt i.o.m. dr. Rouwendal onderwerpen en onderzoeksvragen vast voor de Schrijfopdracht en wijst die toe aan de student. De student oriënteert zich op het onderwerp, waarna er een bijeenkomst met de begeleider wordt gepland.
- *februari-juni:*
  Tweewekelijkse colleges methodologie en consultatie door dr. Rouwendal:
  - *Week 1:*
    De student formuleert een onderzoeksplan met literatuurlijst en legt die voor aan de begeleider.
  - *College 1:*
    Bespreking van het ingeleverde plan voor de Schrijfopdracht en de daarbij behorende onderzoeksvraag en literatuurlijst met de begeleider, in groepsverband. Een week voorafgaand aan de bijeenkomst uploaden de studenten hun werk op Educator, zodat medestudenten en de begeleider er kennis van kunnen nemen.
  - *College 2:*
    Bespreking van de eerste, inleidende paragraaf, waarin de onderzoeksvraag, de deelvragen en de te volgen methode helder geformuleerd worden.
  - *College 4-6: Bespreking van het verdere onderzoek en de conclusie*
- Inleveren eindversie Schrijfopdracht bij de begeleider met het oog op verkrijgen van toestemming voor inleveren bij het Coho.
  De definitieve versie dient in drievoud ingeleverd te worden bij het secretariaat,. Tegelijkertijd dient de opdracht ingeleverd te worden via Educator. In de vergadering van het Coho wordt het werkstuk besproken en het cijfer vastgesteld aan de hand van het beoordelingsformulier van de begeleider en dr. Rouwendal.
  Het ingevulde beoordelingsformulier (inclusief cijfer en feedback) ontvangt de student van zijn begeleider.

Algemene Kerkgeschiedenis 2: Middeleeuwse Kerk- en Theologiegeschiedenis

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	BT1-AKg2-MeKThg
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen, paper	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 / blok 4
Tentamendata	1 juli, herkansing 27 augustus	*Colleges*	4 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 4	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

Kennis en inzicht verkrijgen in enkele sleutelmomenten, kerndocumenten en hoofdpersonen van de kerk- en theologiegeschiedenis van de Middeleeuwse Kerk- en

	Theologiegeschiedenis voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.
Eindtermen	1, 2a, 2b, 3b, 4a, 5a
Leerlijnen	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
Studielast	Hoor- en werkcolleges 9 uur (in deze colleges worden o.a. bronteksten geanalyseerd) Zelfstudie 61 uur
Toetseisen	◦ Hauschild, Wolf-Dieter und Volker Henning Drecoll, *Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte Band 1, Völlig überarbeitete Neuausgabe.* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2016, par. 6:9-15, par. 8:11-14, par. 9:11, par. 10:4,5,7,9-11,13-19. [96 p. (alleen hoofdtekst) cat. 1 → 32 uur]. ◦ Ferguson, Everett, *Church History*. *Volume One, From Christ to Pre-Reformation*. Grand Rapids: Zondervan, 2005, Chapters 20-24. [85 p. cat. 2 → 17 uur] ◦ Selderhuis, H.J. (ed.), *Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis.* Kampen: Kok, 2010 2e of latere druk, 61-118 en 147-213. [84 p. cat. 3 → 12 uur]

Evangelistiek/Missiologie 1: Kennismaking met de missio Dei

Integratiethema 'De weerbarstige Bijbel'

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	BT1-Evan-KMD
Toetsvorm	Voorbereiding en presentatie reflectieverslag, werkverslag 'intercultureel Bijbellezen', en beknopt schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	1,5 uur	*Periode*	BT1 / blok 4
Tentamendata	17 juni, herkansing 23 augustus	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen	- Het leren benoemen, beschrijven, onderscheiden, samenvatten, interpreteren, waarderen en evalueren van de hoofdlijnen van de Bijbelse fundering in relatie tot een eerste verkennende theologische doordenking van zending en evangelisatie. - Het leren onderscheiden, interpreteren, waarderen en evalueren van de interpretatie van de Bijbel vanuit verschillende culturele achtergronden. - Het leren kennen en beschrijven van de hoofdlijn van de geschiedenis van de zending en de evangelisatie.
Eindtermen	1, 4a t/m 4c, 5b, 6a, 7a, 7b, 8
Leerlijnen	Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling
Studielast	Colleges 9 uur Opdrachten 18 uur Zelfstudie 43 uur
Toetseisen	De toetsing bestaat uit 3 elementen: 1. een in groepsverband voor te bereiden reflectieverslag, en (gezamenlijke) presentatie daarvan, n.a.v.: Goheen, Michael W. (ed), *Reading the Bible Missionally.* Grand Rapids: Eerdmans, 2016, 28-44, 107-123 en 175-193. [54 p. cat. 2/3 → totaal inclusief gezamenlijke verwerking 12 uur] N.B.: omdat er geen individuele presentatie plaatsvindt, behoort er bij het reflectie-verslag een procesverslag met daarin de verantwoording van ieders bijdrage aan het geheel, naast een beschrijving van de activiteiten die tot de vorming van het reflectieverslag hebben geleid. 2. Een werkverslag van een leesoefening 'intercultureel Bijbellezen'. [6 uur] N.B.: tot het werkverslag behoort niet alleen een beschrijving van de gehouden leesoefening, maar ook een korte evaluerende reflectie daarop met aandacht voor de leermomenten in deze oefening.

3. Daarnaast wordt een tentamen afgenomen over de volgende literatuur:
◦ Collegestof. [→ 2 uur]
◦ Goheen, Michael W. (ed.), *Reading the Bible Missionally.* Grand Rapids: Eerdmans, 2016, 3-27, 263-281 en 285-298. [57 p. cat. 2/3 → 8 uur]
◦ Goheen, Michael W., *Introducing Christian Mission Today: Scripture, History and Issues.* Downers Grove: IVP, 2014, 15-186. [170 p. cat. 2 → 33 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bavinck, J.H., *Inleiding in de Zendingswetenschap.* Kampen: Kok, 1954.
- Doleweerd, J.H. van e.a., *Gij zult mijn getuigen zijn: Zending in bijbels perspectief.* Houten: Den Hertog, 2006.
- Goheen, M.W., *Introducing Christian Mission Today: Scripture, History and Issues.* Downers Grove: IVP, 2014.
- Köstenberger, Andreas J. and Peter T. O'Brien, *Salvation to the Ends of the Earth: A biblical theology of mission.* Downers Grove: IVP, 2001.
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical and Practical Survey.* Grand Rapids: Baker Academic, 2004.
- Ott, C. e.a., *Encountering Theology of Mission: Biblical Foundations, Historical Developments and Contemporary Issues.* Grand Rapids: Baker Academic, 2010.
- Sunquist, Scott W., *Understanding Christian Mission: Participation in Suffering and Glory.* Grand Rapids: Baker Academic, 2013.
- Terry, John Mark and Robert L. Gallagher, *Encountering the History of Missions: From the Early Church to Today.* Grand Rapids: Baker Academic, 2017.
- Versteeg, J.P. e.a., *Gij die eertijds verre waart... Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending.* Utrecht: De Banier, 1978.
- Versteeg, J.P., 'Opdracht in viervoud', in W.J. Bouw (red.), *Evangelisatie: Wat verstaan we er onder?* Kampen: Kok, 1981.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingswetenschap.* Kampen: Kok, 1975.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de evangelistiek.* Kampen: Kok, 1978.
- Verkuyl, J., *Zijn alle godsdiensten gelijk?* Kampen: Kok, 1984.

Grieks 4 (keuzemodule)

**Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.*

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	BT1-Gr4
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT1 / blok 4
Tentamendata	21 juni, herkansing 24 augustus	*Colleges*	2 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Grieks 1-3 afgerond

Leerdoelen

De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 28 t/m 33 van *Reading Koine Greek* eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een ongeziene Griekse tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen

3a

Leerlijnen

Praktische vaardigheden

Studielast

Hoorcolleges, werkcolleges en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 28 uur

Toetseisen

◦ *Reading Koine Greek*: les 28 t/m 33 en collegestof.

Verplicht aanschaffen

- Zie Grieks 1

Aanbevolen literatuur

- Zie Grieks 1

Hebreeuws 3

Docent	Dr. H. de Waard	*Module-code*	BT1-Hebr3
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 / blok 4
Tentamendata	7 juli, herkansing 26 augustus	*Colleges*	4 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 4	*Instapeis*	Tentamen Hebreeuws 1 met goed gevolg afgelegd

Leerdoelen

De student:
- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-2 verworven kennis en vaardigheden;
- heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende de werkwoorden met suffixen, de gutturaal-werkwoorden, de zwakke werkwoorden (I-aleph; I-nun; I-waw/yod; II=III) en het telwoord;
- breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (werkwoorden);
- kan vervoegde vormen van het sterke en zwakke werkwoord (incl. suffixen) herkennen en determineren;
- kan met behulp van verklarende aantekeningen eenvoudige Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen

3a

Leerlijnen

Praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur)
Zelfstudie 19 uur

Toetseisen

- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws.* Leiden: Brill, 2012, les 1-39 en 45-46, én Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 50 werkwoorden).
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws,* twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-5 en 7.

Ethiek 1: Inleiding ethiek

Docent	Dr. D.J. Steensma	*Module-code*	BT1-Eth1-InlEth
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 / blok 4
Tentamendata	14 juni, herkansing 31 augustus	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

Verwerven van kennis van en inzicht in ethiek, christelijke ethiek, het eigene van christelijk-theologische ethiek, en haar plaats tussen andere vormen van morele bezinning, de verhouding tussen dogmatiek en ethiek, en enkele kernbegrippen uit de morele bezinning.

Eindtermen

1 t/m 5

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Hoor-/werkcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Wells, Samuel e.a., *Introduction Christian Ethics. Second* edition. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2017, 1-231. [231 p. cat. 1/2 → 58 uur]
- Collegedictaat. [→ 3 uur]

Aanbevolen literatuur

- Douma, J., *Grondslagen christelijke ethiek.* Christelijke ethiek 1. Kampen: Kok, 1999.
- Honecker, Martin, *Einführung in die Theologische Ethik: Grundlagen und Grundbegriffe.* Berlin: De Gruyter, 1990.
- Kress, Hartmut, 'Theologische Ethik', in Hartmut Kress und Karl Fritz Daiber, *Theologische Ethik–Pastoralsoziologie. Grundkurs Theologie VII*. Stuttgart: Kohlhammer, 1996.

Integratiecolleges en themadagen

Docent	Hoogleraren en (gast)docenten	*Module-code*	BT1-IT
Tentamenvorm	Testimonium	*Omvang*	2,5 EC aan einde BT2
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT1 / blok 3 resp. 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 + 3 (college)dagen
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Data*	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratiecolleges)

Zie voor informatie over deze module pagina 44.

13. Schema Bachelor jaar 2 (BT2) – cohort 2020

European Credit Transfer System

MODULE	*Bachelor 3e semester*		*Bachelor 4e semester*		*Cursusjaar EC*
	Blok 1	*Blok 2*	*Blok 3*	*Blok 4*	
Integratiecolleges	-	-	-	2,5	*2,5*
Themadagen	-	-	X	-	*X*
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	X	*X*
Master I/II kritiekcollege	X	X	X	X	*X*
Algemene Kerkgeschiedenis 3, 4	2,5	-	-	2,5	*5*
Canoniek Oude testament	-	2,5	-	-	*2,5*
Canoniek Nieuwe testament	-	3,75	-	-	*3,75*
Dogmatiek 2, 3	2,5	-	-	2,5	*5*
Ethiek 2: Fundamentele ethiek	-	2,5	-	-	*2,5*
Exegese en Theologie Oude Testament 1	-	-	2,5	-	*2,5*
Exegese Nieuwe Testament 1	-	1,25	-	-	*1,25*
Geschiedenis Oud-Israël	-	-	2,5	-	*2,5*
Grieks 5, 6	-	2,5	-	2,5	*5*
Hebreeuws 4, 5	2,5	-	2,5	-	*5*
Inleiding Exegese OT/NT	5	-	-	-	*5*
Praktische theologie 1 t/m 5	2,5	2,5	5	2,5	*12,5*
Theologie Nieuwe Testament: Evangeliën, Openbaring	-	-	2,5	-	*2,5*
Keuzemodule *	-	-	-	2,5	*2,5*
TOTAAL	*15*	*15*	*15*	*15*	*60*

* Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules pagina 93v aan het einde van de bachelor.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Persoonlijke en professionele vorming

Docent	J.W. van der Zande-de Roo	*Module-code*	BT2-PPV
Toetsvorm	Gesprekken, opdrachten, reflectieverslagen en eindpaper	*Omvang*	2,5 EC aan einde bachelor
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT2 / blok 1 t/m 4
Tentamendata	De student ontvangt via de mail een uitnodiging voor de gesprekken	*Colleges*	4 college-uren per collegeblok volgens apart rooster
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

Het verwerven en ontwikkelen van basale persoonlijke en professionele vaardigheden en inzichten, met als doel de effectiviteit te ontwikkelen van het persoonlijk handelen van de student.
De student verwerft in dat kader:
- kennis van de betekenis van manifesteren van zichzelf en het verbinden met de ander;
- basale kennis van communicatievaardigheden;
- kennis van en het om kunnen gaan met (eigen) kernkwaliteiten;
- enige kennis van transactionele analyse en weet dit op basale wijze praktisch toe te passen;
- vaardigheid in het opstellen van een persoonlijk ontwikkelingsplan.

Eindtermen

8

Leerlijnen

Schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges 12 uur
Gesprekken met persoonlijk begeleider 2 uur
Papers ter voorbereiding van de gesprekken en reflectieverslagen t.b.v. portfolio 3 uur

Toetseisen

- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
- Persoonlijk ontwikkelingsplan.

Aanbevolen literatuur

Persoonlijke ontwikkeling
- Adriaansen, M. en J. Caris, *Elementaire sociale vaardigheden.* Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2011[3].
- Dieterich, M., *Ontspannen leven: Omgaan met stress en spanningen.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1998.
- Horst, Willem van der, *Met beide benen op de grond: God ontdekken in je levensverhaal.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief, 2014.
- Seiwert, L.J. e.a., *Het ABC van de persoonlijkheid: Uzelf en anderen beter begrijpen met het DISC persoonlijkheidsprofiel.* Remchingen: Persolog, 2012[8].

Studievaardigheden
- Janssen, Bianca, *Doelmatig werken kun je leren*. Hilversum: Attrakt BV, 2013.
- Vloeberghs, Isabelle, *Focus op faalangst: Faalangst begrijpen en aanpakken.* Brussel: University Press Antwerp, 2015[2].

Communicatie
- Schulz von Thun, F., *Hoe bedoelt u? Een psychologische analyse van de menselijke communicatie.* Groningen: Wolters-Noordhoff, 2003[2].
- Smit, J.H., *Tot de kern komen: De kunst van het pastorale gesprek.* Kampen: Kok, 2007[2].

Kernkwaliteiten
- Ofman, D., *Hé ik daar…?! Ontdek en ontwikkel je persoonlijke kernkwaliteiten met het kernkwadrant.* Utrecht: Servire, 2007.
- Evelein, F en F. Korthagen, *Werken vanuit je kern: Professionele ontwikkeling vanuit kwaliteiten, flow en inspiratie.* Amsterdam: Uitgeverij Boom Nelissen, 2013[2].

Transactionele analyse
- Genderen, Hannie van e.a., *Patronen doorbreken: Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen.* Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds, 2018[17].
- Thunnissen, Moniek en Anne de Graaf (red.), *Leerboek Transactionele Analyse.* Utrecht: De Tijdstroom, 2013.

Bijzonderheden Zie voor meer literatuur ook onder de betreffende kopjes bij Persoonlijke en professionele vorming BT1.
Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint.

Algemene Kerkgeschiedenis 3: Luther en de Reformatie

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	BT2-AKg3-LuthRef
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen en leesverslag	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT2 / blok 1
Tentamendata	18 oktober, herkansing 28 januari	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperi-ode blok 3	*Instapeis*	Kerkgeschiedenis 1

Leerdoelen
- Het verwerven van kennis van en inzicht in de persoon en het werk van Martin Luther en de geschiedenis van kerk en theologie van de vroege Reformatie.
- Bronteksten uit deze periode zelfstandig kunnen analyseren.
- In staat zijn om de relevantie te beoordelen van de eerstgenoemde doelstelling voor de huidige situatie van kerk en theologie.
- In staat zijn om een wetenschappelijk werkstuk over een persoon of thema uit deze periode te maken en dit te presenteren.
- Oog krijgen voor historische patronen en ontwikkelingen en met name voor de betekenis van het begrip 'reformatorisch'.
- In staat zijn de opgedane kennis praktisch te maken voor prediking en pastoraat.

Eindtermen 1, 2, 3b, 4a, 5, 8

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren

Studielast
Hoorcolleges 9 uur
Leesverslag 16 uur
Zelfstudie 45 uur

Toetseisen
- Woodbridge, John D. and Frank A. James, III, *Church History Volume Two 'From Pre-Reformation to the Present Day'.* Grand Rapids: Zondervan, 2013, chapters 1, 2, 5. [110 p. cat. 2 → 22 uur]
- Lindberg, Carter (ed.), *The Reformation Theologians.* Oxford: Blackwell Publishers, 2002, hfdst. 2 t/m 5, 8, 9, 20 t/m 24. [95 p. cat. 2 → 23 uur]
- Collegestof.
- Leesverslag (1.600-2.000 wrd.) van Herman J. Selderhuis*, Luther: Een mens zoekt God.* Apeldoorn: De Banier, 2016. [260 p. leesstof → 16 uur] Óf: Herman J. Selderhuis, *Martin Luther: A spiritual biography*. Wheaton, Illinois: Crossway, 2017.

Dogmatiek 2: God de Zoon

Docent	Dr. C.C. den Hertog	*Module-code*	BT2-Dog2-GZn
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT2 / blok 1
Tentamendata	21 oktober, herkansing 20 januari	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen De student:
- kan verschillende opvattingen weergeven over a. (erf)zonde, b. persoon en werk van Jezus Christus, c. verzoening;

- is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden;
- kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen;
- kan een beredeneerde keuze maken in het debat over de methode van de christologie en in het debat over de vraag of christologie het hart is van de theologie;
- kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritiseren vanuit Bijbelse gegevens;
- kan complexe theologische teksten (op de bovengenoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

Eindtermen 1, 2, 4a, 4c, 5, 6a

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen
- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 230-308 en 395-442. [127 p. cat. 3 → 18 uur]
- Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek.* Kampen: Kok, 1993[2], 292-352, 354-399, 402-490. [206 p. cat. 2/3 → 34 uur minus 24 uur (voorbereiding colleges) → 10 uur]
- Iwand, Hans Joachim, '"Sed originale per hominem unum." Ein Beitrag zur Lehre vom Menschen', in id., *Glaubensgerechtigkeit: Gesammelte Aufsätze*, ed. Gerhard Sauter. München: Chr. Kaiser Verlag, 1980, 2:171-193. [22 p. cat. 2 → 4 uur]
- Collegestof. [→ 5 uur]

Aanbevolen literatuur
- Bauckham, Richard J., *Jesus and the God of Israel: God Crucified and Other Studies on the New Testament's Christology of Divine Identity.* Grand Rapids: Eerdmans, 2008.
- Beek, A. van de, *Jezus Kurios: Christologie als hart van de theologie*. *Spreken over God 1.1.* Kampen: Kok, 1998.
- Bockmuehl, Markus N.A., *The Cambridge Companion to Jesus.* Cambridge: UP, 2001.
- Crisp, Oliver D., *Divinity and Humanity: The Incarnation Reconsidered.* Cambridge: UP, 2007.
- Kasper, Walter, *Jesus der Christus.* Mainz: Grünewald, 1998[12].
- Kooi, C. van der, *Hinkelen binnen de lijnen: Krijtstrepen voor een christologie.* Kampen: Kok, 1999.
- Pannenberg, Wolfhart, *Grundzüge der Christologie.* Gütersloh: G. Mohn, 1964.

Hebreeuws 4

Docent	Dr. H. de Waard	*Module-code*	BT2-Hebr2
Toetsvorm	Woordjestoets, schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT2 / blok 1
Tentamendata	28 oktober, herkansing 25 januari	*Colleges*	4 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperi-ode blok 1	*Instapeis*	Tentamen Hebreeuws 2 met goed gevolg afgelegd, colleges Hebreeuws 3 gevolgd

Leerdoelen De student:
- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-3 verworven kennis en vaardigheden;
- heeft basale kennis van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
- breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (werkwoorden);
- kan eenvoudige Hebreeuwse teksten analysen en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen 3, 5

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

Studielast Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 22 uur (11 x 2 uur)
Zelfstudie 15 uur
Schriftelijk werkstuk 15 uur

Toetseisen

Woordjestoets:
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws.* Leiden: Brill, 2012, woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 100 werkwoorden).
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-5 en 7.

Tentamen:
- Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws (selectie, door de docent op te geven).
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws.* Leiden: Brill, 2012.
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws,* twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 20 verzen).

Schriftelijk werkstuk:
- Een geannoteerde vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 20 verzen; door de docent op te geven).

Te gebruiken

Editie Hebreeuwse Bijbel:
- *Biblia Hebraica Stuttgartensia* (BHS). Stuttgart, 1977 of later.

Woordenboeken:
- Broers, P.D.H., *Woordenboek van het Bijbels Hebreeuws.* Nieuw-Lekkerland: De Haan Boeken, 2007 of later.
- Clines, D.J.A. (ed.), *The Dictionary of Classical Hebrew.* 8 Volumes. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1993-2011.
- Gesenius, W. und F. Buhl, *Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament.* Leipzig: F.C.W. Vogel, 1915[16] of later.
- Koehler, L. & W. Baumgartner, *Lexicon in Veteris Testamenti Libros + Supplementum.* Leiden: Brill, 1953, herdruk 1973.
- VanGemeren, W.A. (ed.), *New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis*. 5 Volumes. Carlisle: Paternoster, 1997.

Inleiding Exegese OT/NT

Docent	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	BT2-InlExOT/NT
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen (OT + NT), exegetisch werkstuk (OT) en exegesepaper (NT)	*Omvang*	5 EC
Tentamenduur	2,5 uur	*Periode*	BT2 / blok 1
Tentamendata	8 november, herkansing 10 januari	*Colleges*	2 college-uren per week OT 2 college-uren per week NT
Inleveren opdracht(en)	Inleveren exegetisch werkstuk OT uiterlijk drie dagen vóór het tentamen	*Instapeis*	Colleges Hebreeuws 1 en 2 en Grieks 1 en 2

Leerdoelen De student:
- maakt zich de belangrijkste methodische stappen in de exegese eigen en schrijft een eerste eigen (beknopte) exegese;
- leert de hulpmiddelen voor de exegese kennen en gebruiken;
- verwerft elementaire kennis over de tekstgeschiedenis en tekstkritiek van OT en NT;
- oefent in het omgaan met tekstkritische vragen.

Eindtermen 2a, 2b, 3a, 5a, 5b

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, samenwerken, praktische vaardigheden

Studielast

Deel OT: 70 uur
- Werkcolleges 4,5 uur
- Hoorcolleges 4,5 uur
- Collegevoorbereiding 7 uur
- Exegetisch werkstuk OT 24 uur
- Zelfstudie tentamen deel OT 30 uur

Deel NT: 70 uur
- Hoor- en werkcolleges 9 uur
- Collegevoorbereiding 5 uur
- Zelfstudie tentamen deel NT 41 uur
- Exegepaper NT 15 uur

Toetseisen

Deel OT:
- Exegetisch werkstuk (max. 2.000 wrd.). [→ 24 uur]
- Schriftelijk tentamen over Dictaat Inleiding Exegese OT. [→ 30 uur]

Deel NT:
- Schriftelijk tentamen over:
  - Collegestof Inleiding Exegese NT, incl. paper 'Sigla'. [→ 3 uur]
  - Bock, D.L. and B.M. Fanning (eds.), *Interpreting the New Testament Text: Introduction to the Art and Science of Exegesis.* Wheaton: Crossway, 2006, hfdst. 1, 2, 5-9, 11, 12. [174 p. cat. 2 → 34 uur]
  - Inleiding op *Novum Testamentum Graece.* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012[28]. [30 p. relevant, op college besproken, leesstof → 4 uur].
- Oefening met stappenplan exegese: paper van 2.000 wrd. [→ 15 uur]

Aanbevolen literatuur
- Brink, G. van den, *Van Koinè tot Canon: De overlevering van het Griekse Nieuwe Testament.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1995.
- Lange, A. and E. Tov (eds.), *Textual History of the Bible. Volume 1A and 1B.* Leiden/Boston: Brill, 2016 en 2017.
- Metzger, B.M., *The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption and Restoration.* New York: Oxford University Press, 1992.
- Tov, E., *Textual Criticism of the Hebrew Bible*: *Revised and Expanded Edition.* Minneapolis: Fortress, 2012[3].
- Fischer, A.A., *Der Text des Alten Testaments: Neubearbeitung der Einführung in die Biblia Hebraica von Ernst Würthwein.* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2009.
- Themanummer 'De Bronteksten van de Bijbel', *Met Andere Woorden*, 16/3-4 (2016).

Bijzonderheden Aanschaffen:
- *Biblia Hebraica Stuttgartensia.* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1977 of later.
- *Novum Testamentum Graece.* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012[28].
- Deze module bestaat uit een deel OT (6 blokuren; door prof. dr. H.G.L. Peels) en een deel NT (6 blokuren; door dr. M.C. Mulder). Het eindcijfer van het tentamen is het gemiddelde van het OT-deel en het NT-deel. Een onderdeel moet worden herkanst als men daarvoor lager dan een 5,5 haalt. Het exegetisch werkstuk OT en NT dienen beide eveneens voldoende te zijn (waardering: onvoldoende/voldoende/goed/ excellent).

Praktische theologie 1: Inleiding praktische theologie/Spiritualistiek

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	BT2-PT1-InlPT/Spir
Toetsvorm	*Inleiding praktische theologie:* Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende toetsopdrachten *Spiritualistiek:* Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende toetsopdrachten	*Omvang*	2,5 EC (1,25 EC Inleiding praktische theologie en 1,25 EC Spiritualistiek, waarvan 2 x 0,25 voor stage)
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT2 / blok 1
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 x 1 college-uur per week
Inleveren opdracht(en)	Via portfolio Teams volgens uitgereikt schema	*Instapeis*	*N.v.t.*

Leerdoelen

Inleiding praktische theologie:
De student:
- heeft inzicht in verschillende visies op praktische theologie en kan beargumenteren wanneer sprake is van een gereformeerde visie;
- kan een presentatie waarin gebruikgemaakt wordt van statistieken op een verantwoorde manier interpreteren;
- maakt tijdens de stage kennis met enkele elementaire manieren van praktisch-theologisch onderzoek door middel van bestuderen van brondocumenten en het houden van interviews;
- is in staat beknopt schriftelijk verslag te doen van zijn ervaringen aan de hand van de stageopdrachten in de Stagenota en daarin te verwerken wat tijdens deze colleges bestudeerd is.

Spiritualistiek:
De student:
- heeft inzicht in verschillende visies op wat onder spiritualiteit verstaan wordt en kan verschillende stromingen duiden;
- kan op een adequate manier de 'spirituele ligging' van de gemeente omschrijven en theologisch evalueren;
- is in staat beknopt schriftelijk verslag te doen van zijn ervaringen aan de hand van de stageopdrachten in de Stagenota en daarin te verwerken wat tijdens deze colleges bestudeerd is.

Eindtermen

Inleiding praktische theologie:
1, 2, 3b, 4, 5, 6b, 7

Spiritualistiek:
1, 2, 3b, 4, 6a, 7, 8

Leerlijnen

Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude

Studielast

Inleiding praktische theologie:
Colleges 4,5 uur
Collegevoorbereiding 4,5 uur
Zelfstudie 18 uur
Paper/reflectieverslag 8 uur

Spiritualistiek:
Colleges 4,5 uur
Collegevoorbereiding 4,5 uur
Zelfstudie 18 uur
Paper/reflectieverslag 8 uur

Toetseisen

Inleiding praktische theologie:
- Kater, M.J., *Liever langer luisteren: Een focus op de communicatie van het Woord in de 21e eeuw*. Apeldoornse Studies 70. Apeldoorn: TUA, 2017, 23-39. [16 p. cat. 2 → 3 uur].
- Osmer, Richard R., *Practical Theology: An Introduction.* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans, 2008, 79-173. [94 p. cat. 2 → 13 uur]
- Collegestof. [→ 2 uur]

Spiritualistiek:
- Plaisier, Arjan, *Zorg voor de ziel: Spiritueel leven vanuit de christelijke traditie.* Utrecht: KokBoekencentrum, 2020. [220 p. leesstof → 16 uur]
- Collegestof. [→ 2 uur].

Aanbevolen literatuur

Inleiding praktische theologie
- Immink, Gerrit en Roest, Henk de, *Praktische theologie in meervoud. Identiteit en vernieuwing.* Zoetermeer: Meinema, 2003.
- Grethlein, Christian, *An Introduction to Practical Theology.* Waco: Baylor University Press, 2016.
- Swinton, John and Mowat, Harriet, *Practical Theology and Qualitative Research.* London: SCM Press, 2013.

Spiritualistiek:
- McGrath, Alister, *Christelijke spiritualiteit.* Kampen: Kok, 2002 (Engelse uitgave: *Christian spirituality. An introduction.* Oxford, UK, Malden, Mass.: Blackwell Publishers, 1999).
- Hoek, J., *Gereformeerde spiritualiteit. Een actuele bezinning.* Heerenveen: Groen 2012.

Bijzonderheden
- Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-4'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Canoniek Nieuwe Testament

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-ccode*	BT2-CanNT
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	3,75 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT2 / blok 2
Tentamendata	27 januari, herkansing 14 april	*Colleges*	3 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Grieks 1 t/m 5 voldoende hebben afgerond

Leerdoelen

De student:
- kan de eigen aard van het Nieuwe Testament als tweede deel van de Bijbel en de gereformeerde theologische uitgangspunten met betrekking tot de canoniek van het Nieuwe Testament omschrijven;
- kan initieel enkele elementaire inleidingsvragen per nieuwtestamentisch Bijbelboek (Evangeliën, Handelingen, Brieven, Openbaring) uiteenzetten en deze op grond van eigen overtuiging kritisch evalueren;
- kan in hoofdlijn het onderzoek naar de wordingsgeschiedenis van het Nieuwe Testament weergeven; dit betreft de nieuwtestamentische canon in zijn geheel en in het bijzonder de synoptische evangeliën;
- kan elk van de evangeliën typeren naar zijn eigen aard, de verschillende accenten daarin per Bijbelboek benoemen en de achtergronden daarvan verklaren;
- is in staat om van de inhoud van elk nieuwtestamentisch boek enkele hoofdlijnen te reproduceren;
- weet waar hij materiaal voor verdere bestudering van inleidingsvragen kan vinden;
- maakt initieel kennis met de nieuwtestamentische apocriefen (m.n. apocriefe evangeliën).

Eindtermen 1, 2a, 2b, 3a, 5a, 5b, 6a

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor- en werkcolleges 13,5 uur
(colleges n.a.v. enkele belangrijke canonieke kwesties. Specifieke aandacht krijgen het synoptisch vraagstuk en nieuwere inzichten in de ontstaansgeschiedenis van de evangeliën. In de werkcolleges worden van tevoren opgegeven artikelen besproken en oefeningen gedaan in (Griekse) tekstvergelijking. Ook wordt eenmaal een mondelinge presentatie van de canoniek van een Bijbelboek voorbereid.)
Collegevoorbereiding 6 uur
Zelfstudie 85,5 uur

Toetseisen

- Bruggen, J. van, *Het evangelie van Gods zoon: Persoon en leer van Jezus volgens de vier evangeliën.* Kampen: Kok, 1996, hfdst. 8 (p. 186-207). [21 p. cat. 1/2 → 5 uur]
- Hays, Richard B., *Achteruit lezen: Jezus ontdekken in het Oude Testament.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2016, hfdst. 1, 2, 3, 6. [89 p. cat. 2/3 → 14,5 uur]
- Naselli, Andrew D., *Introducing the New Testament.* Grand Rapids: Zondervan, 2010. [160 p. cat. 1/2 → 40 uur]
- Versteeg, J.P., *Evangelie in viervoud: Een karakteristiek van de vier evangeliën.* Kampen: Kok, 1980 of later. [130 p. cat. 2 → 26 uur]
- Collegestof.

Aanbevolen literatuur

- Achtemeier, P.J. e.a., *Introducing the New Testament: Its Literature and Theology.* Grand Rapids: Eerdmans, 2001.
- Aune, David E. (ed.), *The Blackwell Companion to the New Testament.* Malden/Oxford: Wiley-Blackwell, 2010.
- Bauckham, Richard, *Jesus and the Eyewitnesses: The Gospels as Eyewitness Testimony.* Grand Rapids: Eerdmans, 2006.
- Bockmuehl, Markus and Donald A. Hagner (eds.), *The Written Gospel.* Cambridge: Cambridge University Press, 2005.
- Bruggen, J. van, *Het kompas van het christendom: Ontstaan en betekenis van een omstreden bijbel.* Kampen: Kok, 2003.
- Carson, D.A. and D.J. Moo, *An Introduction to the New Testament* (Second Edition). Grand Rapids: Zondervan, 2005.
- Helyer, Larry R., *Exploring Jewish Literature of the Second Temple Period: A Guide for New Testament Students*, Christian Classics Bible Studies. Downers Grove: IVP Academic, 2002.
- Markschies, Chr. (ed.), *Antike christliche Apokryphen*, I. Band, Evangelien und Verwandtes. Tübingen: Mohr Siebeck, 2012.
- Perkins, Pheme, *Introduction to the Synoptic Gospels.* Grand Rapids: Eerdmans, 2007.
- Woude, A.S. van der (red.), *Bijbels Handboek,* 3*: Het Nieuwe Testament.* Kampen: Kok, 1987, hfdst. 6.

Canoniek Oude Testament

Docent	Prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	BT2-CanOT
Toetsvorm	Groepspresentatie en schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT2 / blok 2
Tentamendata	13 januari, herkansing 24 maart	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Colleges Hebreeuws 1 t/m 3

Leerdoelen

De student:
- kan de eigen aard van het Oude Testament als eerste deel van de Bijbel en de gereformeerde uitgangspunten met betrekking tot de canoniek van het Oude Testament omschrijven;
- verwerft zich elementaire kennis van de inleidingsvragen per oudtestamentisch Bijbelboek (of groep van Bijbelboeken) en kan deze mede op grond van eigen overtuiging kritisch evalueren;
- kan in hoofdlijn het onderzoek naar de wordingsgeschiedenis van het Oude Testament (dit betreft zowel de oudtestamentische canon in zijn geheel als de afzonderlijke Bijbelboeken) weergeven;
- weet waar hij materiaal voor verdere bestudering van inleidingsvragen kan vinden.

Eindtermen	2a, 2b, 5a, 5b, 6a
Leerlijnen	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden
Studielast	Hoorcolleges over de vragen van de algemene canoniek (problematiek van de afsluiting en de grenzen van de canon, het gezag, de groei en de eenheid van de canon) 4,5 uur Werkcolleges, te besteden aan enkele problemen uit de bijzondere canoniek (groepjes studenten leiden hiertoe een bespreking met powerpointpresentatie) 9,5 uur Zelfstudie: literatuurtentamen 56 uur
Toetseisen	◦ Vriezen, Th.C. en A.S. van der Woude, *Oud-Israëlitische en vroegjoodse literatuur.* Kampen: Kok, 2000[10], 121-392. [270 p. cat. 1/2 → 52 uur] ◦ Collegedictaat. [→ 4 uur]
Aanbevolen literatuur	- Arnold, B.T., *Introduction to the Old Testament.* Cambridge: University Press, 2014. - Beckwith, R., *The Old Testament Canon of the New Testament Church and its Background in Early Judaism.* London: SPCK, 1985. - Hess, Richard S., *The Old Testament: A Historical, Theological, and Critical Introduction.* Grand Rapids: Baker Academic, 2016. - Trebolle Barrera, J.C., *The Jewish Bible and the Christian Bible: An Introduction to the History of the Bible.* Leiden: Brill, 1998. - Zenger, E. e.a. (Hrsg.), *Einleitung in das Alte Testament.* Stuttgart: Kohlhammer, 2015[9].

Ethiek 2: Fundamentele ethiek

Docent	Dr. D.J. Steensma	*Module-code*	BT2-Eth2-FEth
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT2 / blok 2
Tentamendata	6 januari, herkansing 31 maart	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen	Verwerven van kennis van en inzicht in de wijze waarop de Bijbel spreekt over moraal, en hoe de theologische ethiek zich op de Schrift kan en mag beroepen.
Eindtermen	1 t/m 6
Leerlijnen	Kritisch analyseren en synthetiseren
Studielast	Hoor-/werkcolleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
Toetseisen	◦ Grenz, Stanley J., *The Moral Quest: Foundations of Christian Ethics*. Leicester: InterVarsity Press, 1997, 59-302. [243 p. cat. 3 → 35 uur] ◦ Wogaman, J. Philip, *Moral Dilemmas: An Introduction to Christian Ethics*. Louisville: Westminster John Knox Press, 2009. [161 p. cat. 3 → 23 uur] ◦ Collegedictaat. [→ 3 uur]
Aanbevolen literatuur	- Banner, Michael, *Christian Ethics: A Brief History*. Malden: Willy Blackwell, 2009. - Douma, J., *De Tien Geboden: Handreiking voor het christelijk leven*. Kampen: Van den Berg, 1992. - Lalleman-de Winkel, H., *Van levensbelang: De relevantie van de oudtestamentische ethiek.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1999.

Exegese Nieuwe Testament 1

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-code*	BT2-ExNT1
Toetsvorm	Groepsverslag	*Omvang*	1,25 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT2 / blok 2
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	3 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperi-ode blok 2	*Instapeis*	Bijbel in Context en Inleiding exegese met een voldoende afgerond en colleges Grieks 5 gevolgd

Leerdoelen

De student:
- verwerft initiële vaardigheden in de uitleg van het Nieuwe Testament. De in de module Inleiding exegese NT verworven kennis en vaardigheden worden toegepast en verder ontwikkeld;
- krijgt in hoorcolleges inzicht in het exegetische proces;
- oefent in groepswerk in het zelfstandig exegetiseren van een opgegeven perikoop;
- weet daarin op een vruchtbare manier met anderen samen te werken;
- leert het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant te presenteren;

De keuze van de perikopen is zodanig gevarieerd dat in het geheel van het curriculum de diverse nieuwtestamentische boeken en hoofdgenres aan de orde komen.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 3a, 5a, 5b, 6a, 8

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 4,5 uur
Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepswerkstuk 21,5 uur

Aanbevolen literatuur

- Berger, Klaus, *Exegese des Neuen Testaments : Neue Wege vom Text zur Auslegung.* Heidelberg: Quelle & Meyer, 1991.
- Ebner, Martin und Bernhard Heiniger, *Exegese des Neuen Testaments: Ein Arbeitsbuch für Lehre und Praxis.* Paderborn: Ferdinand Schöningh, 2018[4].
- Fee, Gordon D., *Exegese van het Nieuwe Testament: Een praktische handleiding.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2001.
- McKnight, Scot, *Introducing New Testament Interpretation.* Grand Rapids: Baker, 1996.
- Schnelle, Udo, *Einführung in die neutestamentliche Exegese.* Göttingen: VandenHoeck & Ruprecht, 2014.
- Op Teams wordt een lijst met aanbevolen commentaren aangeboden.

Bijzonderheden

- De hoor- en werkcolleges Exegese NT 1 en Exegese NT 2 worden gecombineerd.

Grieks 5

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	BT2-Gr5
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT2 / blok 2
Tentamendata	18 januari, herkansing 7 april	*Colleges*	2 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Grieks 1-4 afgerond

Leerdoelen

De student consolideert zijn kennis van de Griekse grammatica en is in staat onderdelen hiervan uit te leggen (kennis) en aan te wijzen in de teksten (inzicht). Verder maakt de student kennis met de teksten van enkele evangelieschrijvers en is hij aan het eind van de periode in staat de Griekse zinnen in deze teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/

inzicht). Daarnaast kan hij aangeven hoe verschillende Bijbelvertalingen met de Griekse grondtekst zijn omgegaan en is hij in staat een stukje ongeziene tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges, instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 28 uur

Toetseisen
- ◦ Actieve participatie tijdens colleges.
- ◦ Tentamen:
- Marcus 1 en Johannes 15
- Nader op te geven paragrafen uit: Hensels, P.M., *Nieuwtestamentisch Grieks: Een beknopte grammatica.* Bussum: Uitgeverij Coutinho, 2008.

Aanbevolen literatuur
- Bauer, W., *Griechisch-deutches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur.* Berlin e.a.: de Gruyter, 1988[6].
- Blass, F. e.a., *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984[16] of later.
- Decker, R.J., *Mark 1-8: A Handbook on the Greek Tekst:* Waco, Texas: Baylor University Press, 2014.
- Louw, J.P. and E.A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains.* New York: United Bible Societies, 1988 of later.
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament.* Vught: Skandalon, 2016[3].
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece.* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012[28] (***verplicht aanschaffen***).
- Novakovic, L., *John 11-21: A Handbook on the Greek Text.* Waco, Texas: Baylor University Press, 2020.

Praktische theologie 2: Catechetiek/Poimeniek

Docent	Drs. L. Snoek en dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	BT2-PT2-Cat/Poim
Toetsvorm	*Catechetiek:* Werkstuk *Poimeniek:* Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende toetsopdrachten	*Omvang*	2,5 EC (1,25 EC Catechetiek en 1,25 EC Poimeniek)
Tentamenduur	*N.v.t.*	*Periode*	BT2 / blok 2
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	*Catechetiek:* 5 x 2 college-uren *Poimeniek:* 2 x 1 college-uur per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. *Catechetiek en Poimeniek:* Laatste dag tentamenperiode blok 2.	*Instapeis*	*Catechetiek:* Praktijkplek t.b.v. stagelessen *Poimeniek:* Psychologie en PPV

Leerdoelen

Catechetiek:
De student:
- verwerft inzicht in het karakter en de doelstellingen van de catechese;
- neemt kennis van pedagogische en didactische beginselen, toegepast op catechese;
- ontwikkelt vaardigheden om op een pedagogisch en didactisch verantwoorde wijze catechisatielessen voor te bereiden, te geven en te evalueren.

Poimeniek:
De student:
- heeft kennis van de belangrijkste stromingen op het gebied van het pastoraat;

- bouwt inzicht op in het specifieke karakter van pastorale zorg te midden van allerlei vormen van hulpverlening, alsmede de eigen aard van gereformeerd pastoraat;
- verwerft initiële praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.

Eindtermen

Catechetiek:
2, 5 t/m 8

Poimeniek:
2, 3b, 4a, 4c, 5b, 6a, 7a, 7b, 8

Leerlijnen

Catechetiek:
Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Poimeniek:
Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude

Studielast

Catechetiek:
Colleges 7,5 uur
Collegevoorbereiding 2,5 uur
Zelfstudie 18 uur (incl. werkstuk, versie 1 van praktijkopdracht met verwerking van literatuur, zie voor versie 2 PT 3)

Poimeniek:
Colleges (te besteden aan een inleiding in de poimeniek en een aantal belangrijke thema's in het pastoraat, organisatie en uitvoering van pastorale gesprekken, het omgaan met pastorale situaties aan de hand van verschillende casussen) 4,5 uur
Collegevoorbereiding 4,5 uur
Praktische opdracht en zelfstudie (het voeren van pastorale gesprekken en daarvan schriftelijk verslag doen, zie opdracht 1 en 2) 19 uur

Catechetiek & Spiritualistiek
Stage 14 uur

Toetseisen

Catechetiek:
◦ Kock, A. de e.a., *Altijd leerling: Basisboek catechetiek.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, hfdst. 1 t/m 10. [270 p. leesstof → 18 uur]

Poimeniek
De toetsing bestaat uit de volgende opdrachten voor het portfolio:
- Het schrijven van een werkverslag van een drietal pastorale gesprekken.
- Het schrijven van een verslag van een korte casusstudie over een specifiek pastoraal terrein.
- Het schrijven van een eindrapportage met daarin reflectieverslag over onderdelen van de bestudeerde literatuur.
- Een eindgesprek.

Literatuur t.b.v. de opdrachten voor poimeniek (praktische theologie 2 en 3)
◦ Kooi, Margriet van der en Kees van der Kooi, *Goed gereedschap is het halve werk: De urgentie van theologie in pastoraat en zielzorg.* Utrecht: Boekencentrum, 2017, 7-168. [161 p. cat. 3 → 15 uur]
◦ Meulen, H.C. van der (red.), *Liefdevol oog en open oor: Handboek pastoraat in de christelijke gemeente.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2010[4], hfdst. 6 t/m 9. [168 p. cat. 3 → 15 uur]

N.B.: De toetsing betreft de uitwerking van alle opdrachten waaraan de student in blok 2-3 (Praktische Theologie 2-3) werkt. Zie ook de toetseisen bij PT3.

Aanbevolen literatuur

Catechetiek:
- Meerveld, Hans, *Opbrengsten van jongerencatechese: Een kwalitatief empirisch onderzoek in vier protestantse geloofsgemeenschappen in Nederland.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2018.
- Verboom, W., *Leren kennen: Een visie op catechese vanuit het verbond.* Kampen: Kok, 1989.

Poimeniek:

- Assink, M. (red.), *De praktijk van het ambt: Handreiking aan nieuwe ambtsdragers.* Barneveld: De Vuurbaak, 2012.
- Blok, J., *Bitterzoet: Een handreiking voor zieken en hun omgeving.* Barneveld: Plateau, 2006.
- Bukowski, P., *De Bijbel ter sprake brengen: Een basisvraag in het pastoraat.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.
- Klein Kranenburg, E.S., *Trialoog: De Derde in het pastorale gesprek.* Den Haag: Boekencentrum, 1988.
- Kramer-Hasselaar, G., *In gesprek: Handreiking gespreksvoering in het pastoraat.* Utrecht: Kok, 2011.
- Koole, D. en W.H. Velema (red.), *Uit liefde tot Christus en Zijn gemeente: Een handreiking aan de ouderling.* Kampen: Kok, 1982.
- Pelt, J.W. van, *Pastoraat in trinitarisch perspectief: De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat.* Heerenveen: Groen, 1999.
- Rietberg, C. e.a., *Handboek voor kinder- en jeugdpastoraat.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2012.
- Smit, J., *Tot de kern komen: De kunst van het pastorale gesprek.* Kampen: Kok, 2006.
- Vries, R.J. de, *Gods Woord verandert mensen: Een praktisch-theologisch onderzoek naar het veranderingsconcept in de pastorale theologie van Eduard Thurneysen.* Gorinchem: Narratio, 2008.

Bijzonderheden

- Poimeniek moet in samenhang worden gezien met de modules psychologie en PPV.
- Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.
- De richtlijnen en formulieren ten behoeve van de 'stage catechetiek' en ook voor de 'stage poimeniek' zijn te vinden in de 'Stagenota Praktische theologie'.
- De stage omvat 14 uur. Hieronder vallen voor catechetiek: het voorbereiden, bijwonen en verzorgen van catecheselessen. Het is aan de student hoe hij de stage-uren verspreidt over het studiejaar.
- Voor de stage *poimeniek* voert de student in overleg met de stagebegeleider een aantal (minstens drie) zelfstandige gesprekken en woont enkele gesprekken bij in het kader van het bijzonder pastoraat. De student schrijft hiervan een verslag waarbij verantwoording wordt gegeven over het Bijbelgebruik, gebed en het eventuele gebruik van andere rituelen.

Exegese en Theologie Oude Testament 1

Docent	Prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	BT2-ExThOT1
Toetsvorm	Groepswerkstuk en schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT2 / blok 3
Tentamendata	28 maart, herkansing 17 juni	*Colleges*	Wekelijks 2 hoorcolleges en 2 werkcolleges
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	*Instapeis*	Inleiding exegese, colleges Hebreeuws 1 t/m 4

Leerdoelen

De student:

- maakt via de exegetische analyse van een korte perikoop kennis met het proces van de exegese van het OT;
- verkrijgt inzicht in de basisprincipes van de exegese van het OT;
- verwerft initiële kennis van de discipline van de theologie van het OT;
- levert een bijdrage aan de vervaardiging van een exegetisch groepspaper.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges over de exegese van een korte perikoop, met uitdieping van het theologische thema dat aan deze exegese gerelateerd is 9 uur
Werkcolleges 9 uur
Totale collegelast incl. voorbereiding 35 uur (inbegrepen: het in groepen vervaardigen van een eindwerkstuk, dat door de docent per groep wordt besproken)
Zelfstudie voor tentamen 35 uur

Toetseisen
- Voorbereiden groepswerkstuk exegese van max. 2.500 wrd., met aandacht voor een eigen beargumenteerde vertaling; tekstkritiek; structuur, genre, historische achtergrond en literaire context; vers-voor-vers exegese.
- Schriftelijk tentamen: B.K. Waltke, *An Old Testament Theology: An exegetical, canonical, and thematic approach.* Grand Rapids: Zondervan, 2007, 405-511, 624-701, 805-827. [200 p. cat. 2/3 → 35 uur]

Aanbevolen literatuur
- Goldingay, J., *Old Testament Theology, I, II and III.* Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009.
- Gorman, M.J., *Elements of Biblical Exegesis: A Basic Guide for Students and Ministers. Revised and Expanded Edition.* Peabody: Baker Academic, 2009, 2010.
- Hasel, G.F., *Old Testament Theology*: *Basic Issues in the Current Debate.* Grand Rapids: Eerdmans, 1991[4].
- House, P.R.*, Old Testament Theology.* Downers Grove: Intervarsity Press, 1998.
- Stuart, D., *Old Testament Exegesis*: *A Handbook for Students and Pastors.* Louisville: Knox Press, 2001[3].
- Talstra, E., *Oude en nieuwe lezers*: *Een inleiding in de methoden van uitleg van het Oude Testament* (Ontwerpen deel II). Kampen: Kok, 2002.

Bijzonderheden De hoor- en werkcolleges Exegese en Theologie OT worden gelijktijdig aangeboden aan het BT2 en BT3. Het ene jaar wordt het eerste deel van Waltke's theologie bestudeerd, en het andere jaar het tweede deel van zijn theologie.

Geschiedenis Oud-Israël

Docent	Dr. H. de Waard	*Module-code*	BT2-GsOI
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT2 / blok 3
Tentamendata	Herkansing 2020/2021 2 november 12 april, herkansing 28 juni	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Colleges Canoniek Oude Testament

Leerdoelen De student:
- kent de geschiedenis van Oud-Isra
- ël in hoofdlijn;
- kan de eigen kenmerken van de oudtestamentische historiografie herkennen en benoemen;
- kan zelfstandig-kritisch reflecteren op een historisch-kritische of biblicistische omgang met historiografisch-narratieve teksten.2

Eindtermen 1, 2a, 2b, 5a, 5b

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur
Zelfstudie (literatuurtentamen) 61 uur

Toetseisen
- Bekkum, K. van, "Het Oude Testament als historisch document", *Theologia Reformata* 46/4 (2003), 328-355. [27 p. cat. 2 → 5 uur] (full-text op Digibron.nl)
- Paas, S., "Het Oude Testament als religieus document", *Theologia Reformata* 46/4 (2003), 308-327. [20 p. cat. 2 → 4 uur] (full-text op Digibron.nl)
- Provan, Iain e.a., *A Biblical History of Israel.* Louisville: Westminster John Knox, 2015[2], 155-342; 343-409. [187 p. cat. 2/3 → 31 uur; 66 p. cat. 1/2 → 17 uur]
- Collegestof. [→ 4 uur]

Aanbevolen literatuur

- Arnold, B.T. and H.G.M. Williamson, *Dictionary of the Old Testament Historical Books.* Downers Grove: InterVarsity, 2005.
- Schmidt, B. (ed.), *The Quest For The Historical Israel: Debating Archaeology and the History of Early Israel.* Archaeology and Biblical Studies 17. Leiden: Brill, 2007.

Hebreeuws 5

Docent	Dr. H. de Waard	*Module-code*	BT2-Hebr5
Toetsvorm	Woordjestoets, schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2,5 uur	*Periode*	BT2 / blok 3
Tentamendata	22 maart, herkansing 7 juli	*Colleges*	4 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperi-ode blok 3	*Instapeis*	Tentamen Hebreeuws 3 met goed gevolg afgelegd

Leerdoelen

De student:
- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-4 verworven kennis en vaardigheden;
- breidt zijn kennis uit van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
- breidt zijn kennis uit van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws (naamwoorden, werkwoorden);
- heeft basale kennis van de aard van de Bijbels Hebreeuwse poëzie;
- kan moeilijkere Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen

3, 5

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 22 uur (11 x 2 uur)
Zelfstudie 10 uur
Schriftelijk werkstuk 20 uur

Toetseisen

Woordjestoets:
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws.* Leiden: Brill, 2012, Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 120 werkwoorden).
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-7.

Tentamen:
- Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws (selectie, door de docent op te geven).
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws.* Leiden: Brill, 2012.
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws,* twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 50 verzen).

Schriftelijk werkstuk:
Een geannoteerde analyse en vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 30 verzen, door de docent op te geven).

Te gebruiken

- Zie onder Hebreeuws 4.

Integratiecolleges en themadagen

Docent	Hoogleraren en (gast)docenten	*Module-code*	Ba2-IT
Tentamenvorm	Testimonium	*Omvang*	2,5 EC aan einde BT2
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT2 / blok 3 resp. 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 + 3 (college)dagen
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Data*	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratie-colleges)

Leerdoelen Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen 6a, 8

Leerlijnen Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

Studielast Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.
- integratiecolleges 10 uur
- themadagen 18 uur
- collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden
- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen zo mogelijk een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges.
  Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

Praktische theologie 3: Catechetiek/Poimeniek

Docent	Drs. L. Snoek en dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	BT2-PT3-Cat/Poim
Toetsvorm	*Catechetiek:* Werkstuk en reflectieveslag *Poimeniek:* Verslagen	*Omvang*	2,5 EC (1,25 EC Catechetiek en 1,25 EC Poimeniek, waarvan 2 x 0,25 voor stage)
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT2 / blok 3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	*Catechetiek:* 1 x 3 college-uren (of 1 dagdeel) in de tweede helft van blok 3 *Poimeniek:* 6 x 1 college-uur
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. *Catechetiek:* Eerste dag tentamenperiode blok 3 (reflectieverslag en werkstuk = praktijkopdracht met reflectie) *Poimeniek:* Laatste dag tentamenperiode blok 3.	*Instapeis*	*Catechetiek:* Praktijkplek t.b.v. stagelessen *Poimeniek:* N.v.t.

Leerdoelen

Catechetiek:
De student:
- verwerft inzicht in het karakter en de doelstellingen van de catechese;
- neemt kennis van pedagogische en didactische beginselen, toegepast op catechese;
- ontwikkelt vaardigheden om op een pedagogisch en didactisch verantwoorde wijze catechisatielessen voor te bereiden, te geven en te evalueren.

Poimeniek:
De student:
- heeft kennis van de belangrijkste stromingen op het gebied van het pastoraat;
- bouwt inzicht op in het specifieke karakter van pastorale zorg te midden van allerlei vormen van hulpverlening, alsmede de eigen aard van gereformeerd pastoraat;
- verwerft initiële praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.

Eindtermen

Catechetiek:
2, 5 t/m 8

Poimeniek:
2, 3b, 4a, 5b, 6a, 7a, 7b, 8

Leerlijnen

Catechetiek:
Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Poimeniek:
Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude

Studielast

Catechetiek:
Colleges 2,25 uur (spiegeling van praktijkervaringen aan college-inhouden van blok 2, aan theorie en aan andermans ervaringen)
Collegevoorbereiding 1,75 uur
Zelfstudie 18 uur (praktijkopdracht, inclusief spiegeling aan literatuur en verwerking van college-inhoud)
Reflectieverslag 6 uur

Poimeniek:
Colleges 4,5 uur
Collegevoorbereiding 4,5 uur
Zelfstudie, inclusief schrijven verslagen en eindverslag 19 uur

Catechetiek & Poimeniek
Stage 14 uur

Toetseisen

Catechetiek:
N.v.t.

Poimeniek:
De toetsing bestaat uit de volgende opdrachten voor het portfolio:
1. Het schrijven van een werkverslag van een drietal pastorale gesprekken;
2. Het schrijven van een verslag van een korte casusstudie over een specifiek pastoraal terrein;
3. Het schrijven van een eindrapportage met daarin reflectieverslag over onderdelen van de bestudeerde literatuur;
4. Een eindgesprek.

N.B.: De toetsing betreft de uitwerking van alle opdrachten waaraan de student in blok 2-3 (Praktische Theologie 2 en 3) werkt. Zie ook de toetseisen bij PT2.

Aanbevolen literatuur

Catechetiek:
- Kock, A. de e.a., *Altijd leerling: Basisboek catechetiek.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2011.
- Meerveld, Hans, *Opbrengsten van jongerencatechese: Een kwalitatief empirisch onderzoek in vier protestantse geloofsgemeenschappen in Nederland.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2018.
- Verboom, W., *Leren kennen: Een visie op catechese vanuit het verbond.* Kampen: Kok, 1989.

Poimeniek:
- Assink, M. (red.), *De praktijk van het ambt: Handreiking aan nieuwe ambtsdragers.* Barneveld: De Vuurbaak, 2012.
- Blok, J., *Bitterzoet: Een handreiking voor zieken en hun omgeving.* Barneveld: Plateau, 2006.
- Bukowski, P., *De Bijbel ter sprake brengen: Een basisvraag in het pastoraat.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.
- Klein Kranenburg, E.S., *Trialoog: De Derde in het pastorale gesprek.* Den Haag: Boekencentrum, 1988.
- Koole, D. en W.H. Velema (red.), *Uit liefde tot Christus en Zijn gemeente: Een handreiking aan de ouderling.* Kampen: Kok, 1982.
- Kramer-Hasselaar, G., *In gesprek: Handreiking gespreksvoering in het pastoraat.* Utrecht: Kok, 2011.
- Pelt, J.W. van, *Pastoraat in trinitarisch perspectief: De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat.* Heerenveen: Groen, 1999.
- Rietberg, C. e.a., *Handboek voor kinder- en jeugdpastoraat.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2012.
- Smit, J., *Tot de kern komen: De kunst van het pastorale gesprek.* Kampen: Kok, 2006.
- Vries, R.J. de, *Gods Woord verandert mensen: Een praktisch-theologisch onderzoek naar het veranderingsconcept in de pastorale theologie van Eduard Thurneysen.* Gorinchem: Narratio, 2008.

Stage

- De richtlijnen en formulieren ten behoeve van de 'stage catechetiek' en ook voor de 'stage poimeniek' zijn te vinden in de 'Stagenota Praktische Theologie', zie Teams.
- De stage omvat 14 uur.
  Voor de stage catechetiek woont de student catechisatie-lessen van de mentor-catecheet bij en geeft zelf minimaal 3 catechisatielessen, zo mogelijk verdeeld over verschillende leeftijdsgroepen. In deze lessen voert hij ook de pedagogisch-didactische praktijkopdracht uit.
  Voor de stage poimeniek voert de student in overleg met de stagebegeleider een aantal (minstens drie) zelfstandige gesprekken en woont enkele gesprekken bij in het kader van het bijzonder pastoraat. De student schrijft hiervan een verslag waarbij verantwoording wordt gegeven over het Bijbelgebruik, gebed en het eventuele gebruik van andere rituelen.

Bijzonderheden

Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Praktische theologie 4: Inleiding Homiletiek/Liturgiek

Docent	Prof. dr. M.J. Kater en dr. J. van der Knijff	*Module-code*	BT2-PT4-InlHom/Lit
Toetsvorm	2 papers	*Omvang*	2,5 EC (1,25 EC Homiletiek en 1,25 EC Liturgiek)
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT2 / blok 3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- maakt tijdens een stage kennis met de praktijk van de eredienst in het algemeen en de prediking in het bijzonder;
- verwerft inzicht in de opbouw van de liturgie in verschillende soorten erediensten;
- kan theologisch de aard en het adres van de prediking karakteriseren en kan de homiletische consequenties daarvan trekken;
- kan verschillende preekstijlen typeren en homiletisch waarderen;
- kan zelfstandig analyseren en evalueren wat hij in de stagegemeente in de liturgie meemaakt, zowel wat het geheel van de liturgie betreft als de prediking in het bijzonder;
- kan tijdens de colleges zijn ervaringen in de stagegemeente mondeling presenteren;
- is in staat beknopt schriftelijk verslag te doen van zijn ervaringen aan de hand van de stageopdrachten in de 'Stagenota Praktische Theologie'.

Eindtermen

1, 2, 5, 6, 7

Leerlijnen

Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude

Studielast

Homiletiek:
Colleges 9 uur
Collegevoorbereiding 6 uur
Zelfstudie 7 uur
Paper 6 uur

Liturgiek:
Colleges 9 uur
Collegevoorbereiding 6 uur
Zelfstudie 7 uur
Paper 6 uur

Stage 14 uur

Toetseisen

- Smelik, J., *Eredienstwaardig*, Woord & Wereld 80. Bedum: Woord en Wereld, 2009. [106 p. leesstof → 7 uur]
- Kater, M.J., *Een samenkomst om naar te verlangen: Over het verbazingwekkende van de kerkdienst.* Apeldoorn: De Banier, 2017. [100 p. leesstof → 7 uur]
- Paper 3 A4 (1.500 wrd.) Homiletiek waarin verslag wordt gedaan van de stageopdracht Homiletiek (zie Stagenota Praktische Theologie BT2), met verwerking van de collegestof en de hierboven genoemde leesstof (Smelik en Kater).
- Paper 3 A4 (1.500 wrd.) Liturgiek waarin verslag wordt gedaan van de stageopdracht Liturgiek (zie Stagenota Praktische Theologie BT2), met verwerking van de collegestof en de hierboven genoemde leesstof (Smelik en Kater).

Bijzonderheden

Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-4'. Studiepunten worden toegekend als beide papers van dit onderdeel zijn ingeleverd en becijferd. Het eindcijfer van dit onderdeel is het gemiddelde van de cijfers van beide papers.

Theologie Nieuwe Testament (Evangeliën, Openbaring)

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-code*	BT2-ThNT-EvOp
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT2 / blok 3
Tentamendata	4 april, herkansing 10 juni	*Colleges*	3 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Grieks 1 t/m 5 voldoende hebben afgerond

Leerdoelen

De student:
- krijgt een initieel overzicht over de belangrijkste theologische thema's uit de nieuwtestamentische godsopenbaring, met name in de Evangeliën, Handelingen en het boek Openbaring;
- kan enkele van deze thema's in onderlinge samenhang beschrijven;
- kan relevante discussies omtrent de theologie van het Nieuwe Testament uit de geschiedenis van de exegese benoemen;
- weet zich hierover initieel een mening te vormen en kan die verbinden met een gereformeerde visie op schriftuitleg.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 3a, 3b, 5a, 6a

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor- en werkcolleges 13,5 uur (over een belangrijk theologisch thema uit de evangeliën)
Zelfstudie 56,5 uur

Toetseisen

◦ Stuhlmacher, P, *Biblische Theologie des Neuen Testaments, Band 1: Grundlegung. Von Jesus zu Paulus.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005[3], 39-220. [180 p. cat. 1 → 56,5 uur] (deels op college besproken)
◦ Collegestof.

Aanbevolen literatuur

- Baum, Armin en Rob van Houwelingen (red.), *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's.* Utrecht: Kokboekencentrum, 2019.
- Beasley-Murray, G.R., *Jesus and the Kingdom of God.* Grand Rapids: Eerdmans, 1986.
- Dunn, James D.G., *New Testament Theology: An Introduction.* Nashville: Abingdon, 2009.
- Ladd, G.E., *A Theology of the New Testament.* Grand Rapids: Eerdmans, 1993, rev. ed.
- Marshall, I.H., *New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel.* Downers Grove: InterVarsity, 2004.
- Schreiner, Th.R., *Magnifying God in Christ: A Summary of New Testament Theology.* Grand Rapids: Baker, 2010.

Algemene Kerkgeschiedenis 4: Calvijn/calvinisme

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	BT2-AKg4-Cc
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen, leesverslag en paper	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT2 / blok 4
Tentamendata	5 juli, herkansing 31 augustus	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator, voor einde tentamenperiode blok 4	*Instapeis*	Inleiding Kerkgeschiedenis en Kerkgeschiedenis 1en 2

Leerdoelen

De student:
- verwerft kennis van en inzicht in de geschiedenis van kerk en theologie van de zestiende eeuw, geconcentreerd op de gereformeerde traditie;

- verkrijgt grondige kennis van de biografie en theologie van Johannes Calvijn en het zestiende-eeuwse calvinisme;
- kan zelfstandig bronteksten uit deze periode analyseren;
- is in staat om de relevantie te beoordelen van de eerstgenoemde doelstelling voor de huidige situatie van kerk en theologie;
- krijgt oog voor historische patronen en ontwikkelingen en met name voor de betekenis van het begrip 'reformatorisch';
- is in staat de opgedane kennis praktisch te maken voor prediking en pastoraat.

Eindtermen 1, 2, 3b, 4a, 5, 8

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, psychosociale attitude, onderzoeken, schrijven

Studielast Colleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen
- Lindberg, Carter (ed.), *The Reformation Theologians.* Oxford: Blackwell Publishers, 2002, hfdst. 10, 11, 13, 14. [45 p. cat. 2/3 → 7 uur]
- Selderhuis, Herman J. (ed.), *Calvijn Handboek.* Kampen: Kok, 2008, hfdst. A I, B II 1, 2, 4-7, B III 1-4, C I 4, C II 1-3, 8, 9 ,12 ,13, C III 3, D I 3, 7, 8. [155 p. cat. 2 → 27 uur]
- Collegestof.
- Leesverslag (1.600-2.000 wrd.) van Herman J. Selderhuis, *Calvijn: Een mens dient God.* Utrecht: Kok, 2017. [260 p. leesstof → 13 uur] (Oorspronkelijke uitgave: *Calvijn: Een mens.* Kampen: Kok, 2008. Engelse uitgave: *John Calvin: A pilgrim's life.* Downers Grove, IL/Nottingham: IVP Academic, 2009).
- Paper 4-6 A4 (2.600-3.200 wrd.) over een tekst van een denker uit de calvinistische traditie (1535-1600) met een minimale omvang van 20 pagina's. Tekst wordt in onderling overleg gekozen. [→ 14 uur]

Dogmatiek 3: God de Vader

Docent	Dr. C.C. den Hertog	*Module-code*	BT2-Dog3-GVd
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT2 / blok 4
Tentamendata	23 juni, herkansing 26 augustus	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen De student:
- kan verschillende opvattingen weergeven over a. de godsleer, b. schepping; c. verbond; d. verkiezing;
- is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden;
- kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen;
- kan een beredeneerde keuze maken in het debat over a. de methode van de godsleer, b. de aard van de schepping, c. de relatie verbond en verkiezing;
- kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritiseren vanuit Bijbelse gegevens;
- kan complexe theologische teksten (op de bovengenoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

Eindtermen 1, 2, 4a, 4c, 5, 6a

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 12 uur
Zelfstudie 49 uur

Toetseisen tentamen
- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 114-149, 189-228. [76 p. cat. 3 → 11 uur]

◦ Genderen, J. van, *Verbond en verkiezing.* Kampen: Kok, 1983[2], 9-103. [94 p. cat. 3 → 14 uur]
◦ Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek.* Kampen: Kok, 1993[2], 120-143, 162-291 en 493-521. [183 p. cat. 2/3 → 31 uur minus 12 uur (voorbereiding colleges) → 19 uur]
◦ Collegestof. [→ 5 uur]

Praktische theologie 5: Missiologie/Evangelistiek 2: Missionaat (missionair-diakonale presentie)

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	BT2-PT5-Mis/Ev2-Mis
Toetsvorm	Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende toetsopdrachten	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT2 / blok 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 4	*Instapeis*	Evangelisitiek/Missiologie 1

Leerdoelen
- Het benoemen, beschrijven en onderscheiden wat de theologische vragen zijn waarvoor missionaire en missionair-diakonale initiatieven zich geplaatst zien.
- Het reflecteren op mogelijkheden, kansen en problemen van missionaire en missionair-diakonale aanwezigheid in een stadssituatie.

Eindtermen
1, 2a, 3b, 4a, 4b, 4c, 5b, 6b, 7a, 7b, 8

Leerlijnen
Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast
Colleges 4,5 uur (enkele introducerend colleges en een afsluitend college waarin een einddiscussie plaatsvindt met een of meerdere gasten uit het werkveld)
Bezoeken in groepsverband van op zijn minst drie missionaire en missionair-diakonale initiatieven in Nederland in verschillende contexten met daaropvolgend een eerste persoonlijke rapportage (zie opdracht 1) 40 uur
Groepsbespreking van de individueel opgedane ervaringen en gezamenlijke reflectie daarop, met een schriftelijke gezamenlijke rapportage daarvan waarin discussiepunten geformuleerd worden (zie opdracht 2) 8,5 uur
Zelfstudie (literatuurstudie; zie opdracht 3) 9 uur
Schrijven van een eindrapportage (zie opdracht 4) 8 uur

Toetseisen
De toetsing bestaat uit de volgende opdrachten voor het portfolio:
1. Een schriftelijk verslag (maximaal 800 wrd.) van de eerste persoonlijke impressies van de afgelegde bezoeken vanuit de vragen: wat verrast? Wat roept vragen op? Wat is een eyeopener?
2. Een gezamenlijk opgestelde schriftelijke rapportage (maximaal 1.500 wrd.) van de reflecterende bespreking in de groep, ter voorbereiding op de einddiscussie (met een daarbij gevoegd procesverslag waaruit ieders aandeel in de bespreking blijkt).
3. Een reflectieverslag (maximaal 1.000 wrd.) van de individueel bestudeerde literatuur.
4. Een eindverslag (maximaal 1500 wrd.) met daarin een weerslag van de belangrijkste leermomenten uit de bezoeken, de literatuur en de einddiscussie.

Te bestuderen literatuur:
◦ Jochemsen, H. (red.), *'Als de tak wil bloeien…' Ontwikkelingssamenwerking in christelijk perspectief.* Amsterdam: Buijten en Schipperheijn Motief, 2018, 55-83. [28 p. cat. 3 → 3 uur]
◦ Noort, G. e.a., *Als een kerk opnieuw begint: Handboek voor missionaire gemeenschapsvorming.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2008, 215-283. [68 p. cat. 3 → 6 uur]

Aanbevolen literatuur
- Keller, Tim, *Centrum Kerk: Het evangelie midden in je stad* (speciale Nederlandse editie onder redactie van Stefan Paas). Franeker: Van Wijnen, 2014.

- Paas, S., *De werkers van het laatste uur: De inwijding van nieuwkomers in het christelijk geloof en in de christelijke gemeente.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.

Grieks 6

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	BT2-Gr6
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT2 / blok 4
Tentamendata	14 juni, herkansing 24 augustus	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Grieks 1-5 afgerond of eindexamen Grieks gedaan

Leerdoelen

De student consolideert en verdiept zijn kennis van de Griekse syntaxis en is in staat onderdelen hiervan uit te leggen en aan te wijzen in de teksten. Hij maakt kennis met de Griekse tekst van Handelingen en is aan het eind van de periode in staat de Griekse zinnen in deze teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/ inzicht). Daarnaast kan hij aangeven hoe verschillende Bijbelvertalingen met de Griekse grondtekst zijn omgegaan en is hij in staat een stukje ongeziene tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen

3a

Leerlijnen

Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

- Actieve participatie tijdens colleges.
- Tentamen:
  - Handelingen 1, 2 en 16.
- Syntaxis-syllabus.

Aanbevolen literatuur

- Bauer, W., *Griechisch-deutches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur.* Berlin e.a.: de Gruyter, 1988[6].
- Blass, F. e.a., *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984[16] of later.
- Culy, M.M. and M.C. Parsons, *Acts: A Handbook on the Greek Text.* Waco, Texas: Baylor University Press, 2003.
- Louw, J.P. and E.A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains.* New York: United Bible Societies, 1988 of later.
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament.* Vught: Skandalon, 2016[3].
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece.* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012[28] (***verplicht aanschaffen***).
- Rijksbaron, A. e.a., *Beknopte Syntaxis van het klassiek Grieks.* Lunteren: Hermaion, 2000.

Integratiecolleges en themadagen

Docent	Hoogleraren en (gast)docenten	*Module-code*	BT2-IT
Tentamenvorm	Testimonium	*Omvang*	2,5 EC aan einde BT2
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT2 / blok 3 resp. 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 + 3 (college)dagen
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Data*	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratie-colleges)

Zie voor informatie over deze module pagina 67.

14. Schema Bachelor jaar 3 (BT3) – cohort 2019

European Credit Transfer System

MODULE	*Bachelor 5e semester*		*Bachelor 6e semester*		*Cursusjaar EC*
	Blok 1	*Blok 2*	*Blok 3*	*Blok 4*	
Integratiecolleges, Themadagen	-	-	X	X	*X*
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	2,5	*2,5*
Master I/II kritiekcollege	X	X	X	X	*X*
Algemene Kerkgeschiedenis 5	-	-	2,5	-	*2,5*
Apologetiek	-	-	2,5	-	*2,5*
Bachelorproef/Methodologie	-	X	2,5	7,5	*10*
Bijbels-theologische exegese OT/NT	-	-	2,5	-	*2,5*
Dogmatiek 4	-	-	-	2,5	*2,5*
Exegese en Theologie OT 2	-	-	2,5	-	*2,5*
Exegese NT 2	-	2,5	-	-	*2,5*
Grieks 7	2,5	-	-	-	*2,5*
Hebreeuws 6, 7	2,5	-	-	2,5	*5*
Homiletiek, incl. praktische homiletiek	2,5	2,5	-	-	*5*
Judaïca/Kerk en Israël	2,5	-	-	-	*2,5*
Liturgiek	-	2,5	-	-	*2,5*
Nederlandse Kerkgeschiedenis 1, 2	2,5	2,5	-	-	*5*
Symboliek	2,5	-	-	-	*2,5*
Theologie NT (Paulus)	-	-	2,5	-	*2,5*
Keuzemodule*	-	5	-	-	*5*
TOTAAL	*15*	*15*	*15*	*15*	*60*

* Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules pagina 93v aan het einde van de bachelor.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Persoonlijke en professionele vorming

Docent	J.W. van der Zande-de Roo	*Module-code*	BT3-PPV
Toetsvorm	Gesprekken, opdrachten, reflectieverslagen en eindpaper	*Omvang*	2,5 EC aan einde bachelor
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT3 / blok 1 t/m 4
Tentamendata	De student ontvangt via de mail een uitnodiging voor de gesprekken	*Colleges*	2 x 2 college-uren per collegeblok volgens apart rooster
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

Het verwerven en vergroten van persoonlijke professionele vaardigheden en inzichten om het persoonlijke en beroepsmatige handelen van de student te ontwikkelen.
De student verwerft:
- kennis van de betekenis van het invloed hebben en macht uitoefenen;
- enige kennis van groepsdynamica en de betekenis hiervan voor zijn professionele handelen;
- kennis van zijn eigen grenzen en hoe hiermee om te gaan;
- inzicht in zijn persoonlijke levensloop en de kwaliteiten die deze hem heeft opgeleverd, inclusief valkuilen, allergieën en uitdagingen;
- inzicht en vaardigheid in het ontwikkelen van zijn leer- en zelfregulerend vermogen;
- inzicht en vaardigheid in het onderkennen van stress, stressoren en manieren om stress gezond te hanteren.

Eindtermen

8

Leerlijnen

Schrijven, argumenteren en discussiëren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges 12 uur
Gesprekken persoonlijk begeleider (2) 2 uur
Papers ter voorbereiding van de gesprekken, reflectieverslagen en eindopdracht t.b.v. portfolio 5 uur

Toetseisen

- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
- Persoonlijk ontwikkelingsplan.
- Eindopdracht.

Aanbevolen literatuur

Invloed en macht
- Kessler, V. e.a., *Macht in de gemeente: Over machtsfiguren en machtsmisbruik in de kerk.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
- Mulder, M., *De logica van Macht.* Schiedam: Scriptum, 2004. (http://www.maukmulder.nl/gratis-boeken.php)

Grenzen
- Cloud, Henry en John Twonsend, *Grenzen: Wanneer zeg ik ja, wanneer zeg ik nee, hoe bepaal ik mijn eigen grenzen.* Hoogblokland: Koinonia Uitgeverij, 1997.

Zie voor meer literatuur ook onder de betreffende kopjes bij Persoonlijke en professionele vorming van het eerste en tweede studiejaar.

Bijzonderheden

- Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint en de website.

Grieks 7

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	BT3-Gr7
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT3 / blok 1
Tentamendata	26 oktober, herkansing 11 januari	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Grieks 1-6 afgerond of eindexamen Grieks gedaan

Leerdoelen

De student leert omgaan met de woordenboeken van Bauer en Louw & Nida, en met de grammatica van Blass/Debrunner/Rehkopf. Daarnaast bestudeert hij de principes waarop het lexicon van Louw en Nida is gebaseerd en is in staat deze uit te leggen. Verder maakt de student kennis met de Griekse tekst van de brief van Paulus aan de Filippenzen en is aan het eind van de periode in staat de Griekse zinnen in deze teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/ inzicht). Daarnaast is hij in staat een ongeziene tekst van Paulus met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen

3a

Leerlijnen

Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Instructiecolleges 9 uur (1,5 x 6)
Praktische opdracht 7 uur
Collegevoorbereiding 24 uur (6 x 4)
Zelfstudie 30 uur

Toetseisen

- Praktische opdracht over Bauer, Louw & Nida en BDR.
- Tentamen: Filippenzen 1 en 2 en Introduction van Louw & Nida.

Aanbevolen literatuur

- Bauer, W., *Griechisch-deutches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur.* Berlin e.a.: de Gruyter, 1988[6].
- Blass, F. e.a., *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984[16] of later.
- Emde Boas, E. van e.a., *The Cambridge Grammar of Classical Greek.* Cambridge: Cambridge University Press, 2019.
- Louw, J.P. and E.A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains.* New York: United Bible Societies, 1988 of later.
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament.* Vught: Skandalon, 2016[3] of later.
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece.* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012[28].
- Rijksbaron, A. e.a., *Beknopte Syntaxis van het klassiek Grieks.* Lunteren: Hermaion, 2000.
- Sumney, Jerry L., *Philippians: A Greek Student's Intermediate Reader.* Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2007.
- Varner, William C., *Philippians: A Handbook on the Greek Text.* Waco, Texas: Baylor University Press, 2016.

Hebreeuws 6

Docent	Dr. H. de Waard	*Module-code*	BT3-Hebr6
Toetsvorm	Woordjestoets en schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2,5 uur	*Periode*	BT3 / blok 1
Tentamendata	19 oktober, herkansing 27 januari	*Colleges*	4 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperi-ode blok 1	*Instapeis*	Tentamen Hebreeuws 4 met goed gevolg afgelegd

Leerdoelen

De student:
- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-5 verworven kennis en vaardigheden;
- verdiept zijn kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;

- breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden);
- kan moeilijkere Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen 3, 5

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

Studielast Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur)
Zelfstudie 19 uur

Toetseisen

Woordjestoets:
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws.* Leiden: Brill, 2012, Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 140 werkwoorden).
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-8.

Tentamen:
- Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws (selectie, door de docent op te geven).
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws.* Leiden: Brill, 2012.
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws,* twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 100 verzen).

Te gebruiken - Zie onder Hebreeuws 4.

Judaïca/Kerk en Israël

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-code*	BT3-Jud/KI
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT3 / blok 1
Tentamendata	9 november, herkansing 4 januari	*Colleges*	3 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Colleges Hebreeuws 1 t/m 5 gevolgd

Leerdoelen De student maakt kennis met het Jodendom, m.n. het rabbijnse Jodendom. Hij kan de hoofdlijn van de geschiedenis van de Tweede Tempelperiode weergeven, evenals van de belangrijkste literatuur uit die periode.
De student bezint zich initieel op de relatie van Israël en de kerk, kan zich hierover het begin van een Bijbels gefundeerd oordeel vormen en weet dit te verbinden met de praktijk van de evangelieverkondiging onder Israël vandaag.

Eindtermen 1, 2a, 2b, 4b, 5a, 5b, 6a, 7b

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude

Studielast Hoorcolleges 13,5 uur (met name inleiding in rabbijnse literatuur, hermeneutische regels, liturgie en bezinning op de verhouding kerk en Israël)
Zelfstudie 56,5 uur (literatuurtentamen)

Toetseisen
- Hertog, G.C. den, *Gedeelde hoop*: *Israël en de kerk op de weg der verwachting.* Enschede: Willem de Zwijgerstichting, 2003. [45 p. cat. 3 → 6 uur]
- Mulder, M.C., 'Israël, een mysterie… Over de verhouding van Joden en heidenen in de gemeente van God', in Armin Baum en Rob van Houwelingen (red.), *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's.* Utrecht: KokBoekencentrum, 2019, 95-109. [15 p. cat. 2 → 3 uur]
- VanderKam, J.C., *An Introduction to Early Judaism* (Grand Rapids: Eerdmans, 2001). [216 p. cat. 1/2 → 47,5 uur]
- Collegestof.

Aanbevolen literatuur

- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, hfdst. 9.
- Cohn-Sherbok, D., *Judaism: History, Belief and Practice.* London: Routledge, 2003.
- Evers, L., en J. Stodel, *Jodendom in de praktijk: Een heldere inleiding.* Amsterdam: Boekerij, 2011.
- Evers, R., *Talmoedisch Denken*: *De methodologie van de Talmoed en de dertien interpretatieregels van Rabbi Jisjmaëel*. Amsterdam: Amphora, 1999.
- Goldberg, D.J. and J.D. Rayner, *The Jewish People.* London: Penguin, 1989.
- Nelis, J.T., 'Joodse literatuur uit de periode tussen Oude en Nieuwe Testament', in A.S. van der Woude (red.), *Bijbels Handboek, 2B: Tussen Oude en Nieuwe Testament.* Kampen: Kok, 1983 of later.
- Schäfer, P., 'Geschiedenis en godsdienst van het Palestijnse Jodendom vanaf Pompejus tot en met de opstand onder Bar Kochba', in A.S. van der Woude e.a. (red.), *Bijbels Handboek, 3: Het Nieuwe Testament.* Kampen: Kok, 1987 of later.
- Schechter, S., *Aspects of Rabbinic Theology.* New York: Shocken, 1961 en Edinburgh: Peabody, 1998.
- Schürer, E. and G. Vermes, *The History of the Jewish People in the Age of Jesus Christ (175 B.C.-A.C. 135)*, m.n. vol. I (Edinburgh: T&T Clark, 1987, over geschiedenis) en vol. II (Edinburgh: T&T Clark, 1986, over literatuur en stromingen).
- Versteeg, J.P., "Kerk en Israël volgens Romeinen 9-11", *Theologia Reformata* 34 (1991) 151-169. (https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/offset/3/zoekwoord/versteeg+kerk+en+israel/id/d68ba590dd9e411aa798cfd7e5853015).
- Woude, A.S. van der, 'Geschiedenis en godsdienst van het Palestijnse Jodendom vanaf Alexander de Grote tot aan de komst van de Romeinen', in A.S. van der Woude e.a. (eds.), *Bijbels Handboek, 2B: Tussen Oude en Nieuwe Testament.* Kampen: Kok, 1983 of later.

Nederlandse Kerkgeschiedenis 1: 1500-1800

Docent	Drs. C.Th. Boerke	*Module-code*	BT3-NedKg1
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT3 / blok 1
Tentamendata	4 november, herkansing 6 januari	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

- Kennis van het ontstaan, de geschiedenis en de theologische ontwikkelingen van de kerk in de Nederlanden in de 16e-18e eeuw en inzicht in de eigen aard, betekenis en relevantie daarvan.
- In staat zijn bronteksten uit de Nederlandse kerkgeschiedenis van deze periode historisch en theologisch te duiden en te analyseren.

Eindtermen 5, 6

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren

Studielast

Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 4 uur
Zelfstudie 57 uur

Toetseisen

- Selderhuis, H.J. (red.), *Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis.* Kampen: Kok, 2010[2], 219-361, 395-501. [250 p. cat. 2 → 50 uur]
- Collegestof. [→ 7 uur]

(Praktische) Homiletiek

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	BT3-(Prak)Hom
Toetsvorm	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	*Omvang*	5 EC (2,5 EC in blok 1 en 2,5 EC in blok 2)
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT3 / blok 1, 2 en 3
Tentamendata	10 januari, herkansing 14 april 15 juni uiterste inleverdatum opdrachten portfolio 15 juli uiterste inleverdatum derdejaarspreek	*Colleges*	Gemiddeld 3 college-uren per week (aantal uur praktisch deel varieert gedurende deze blokken)
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Diverse datums tussen februari en juli, zie Educator	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student leert verschillende aspecten van de *communicatie* van het Woord. Het gaat daarbij om het 'maakbare' van een toespraak c.q. preek, en het *eigene* van de prediking. De student:
- kent de belangrijkste Bijbelse noties inzake de communicatie van het Woord, in het bijzonder de prediking (kernwoorden, inhoud en doel);
- kent de belangrijkste elementen uit de communicatieleer die van belang zijn voor de vertolking van het christelijk geloof;
- kan uitleggen wat het betekent dat de prediking plaatsvindt in een eredienst, en de relatie tussen prediking en liturgie benoemen;
- kan de kernpunten van de principiële en praktische homiletiek beschrijven;
- kan de onderlinge verschillen tussen 'scholen' adequaat weergeven, waarderen en demonstreren;
- kan de eisen beschrijven waaraan een inleiding van een preek en andere vormen van communicatie van het Evangelie dienen te voldoen volgens de retorica;
- kan gebruikmaken van verschillende soorten bronnen om inleidingen te componeren;
- kent de voor- en nadelen van de verschillende structuren voor een preek en kan deze toepassen;
- verkrijgt inzicht in het preekvoorbereidingsproces (van tekst naar preek).

Eindtermen

2, 3, 5, 6, 8

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast

Hoorcolleges 18 uur (9 uur blok 1; 9 uur blok 2)
Werkcolleges 10 uur (bijwonen en verwerking preekcolleges Barnabaskerk)
Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten en preekanalyse 20 uur
Preekvoorstel 24 uur
Literatuurstudie 68 uur

Deze studielast zal evenwichtig verdeeld worden over de beide blokken, doordat de hieronder vermelde homiletiek in het 1e blok al zal worden doorgenomen aan de hand van opdrachten.

Toetseisen

- Immink, F.G., *Het heilige gebeurt: Praktijk, theologie en traditie van de protestantse kerkdienst.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, 16-59, 219-293. [117 p. cat. 3 → 12 uur]
- Kremer, W., *Priesterlijke prediking.* Amsterdam: Ton Bolland, 1976 (in hoofdlijnen). [126 p. cat. 3 → 8 uur]
- Leede, Bert en Ciska Stark, *Ontvouwen: Protestantse prediking in de praktijk.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2017. [304 p. cat. 3 → 40 uur]
- Velema, W.H., "De plaats van de hoorder in de prediking", *Theologia Reformata* 37/I, II (1994). [27 p. cat. 2 → 4 uur] (https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/offset/0/zoekwoord/velema+plaats+hoorder/id/397d8124b4c841c223cc6facfa62ed9a én https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/offset/1/zoekwoord/velema+plaats+hoorder/id/5f882b883c745c3b6653396007b0b430).
- Collegestof. [→ 4 uur]

Aanbevolen literatuur

- Klippert, W., *Van tekst tot preek: Handboek voor de prediking.* Heerenveen: Groen, 1997.
- Lloyd-Jones, D.M., *Preaching and Preachers.* Grand Rapids: Zondervan, 1971 (ook in Nederlandse vertalingen verkrijgbaar).
- Murray, David, *How Sermons Work.* Carlisle: EP Books, 2011.
- Olyott, Stuart, *Preaching Pure and Simple.* Bryntirion: Bryntirion Press, 2005.
- Ruijter, Kees de, *Horen naar de stem van God: Theologie en methode van de preek.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2013.
- Stott, J.R.W., *I believe in Preaching.* London: Hodder & Stoughton, 1982.
- Trimp, C., *De preek: Een praktisch verhaal over het maken en houden van preken.* Kampen: Kok, 1986[3].

Bijzonderheden

Een deel van de opdrachten bestaat uit het bijwonen van preekcolleges in de Barnabaskerk voor MT1 en MT2.
Het preekvoorstel wordt beoordeeld als goed, voldoende of onvoldoende. Bij een onvoldoende dient een nieuw preekvoorstel te worden ingeleverd.
Het cijfer voor Homiletiek wordt bepaald door een gewogen gemiddelde van het schriftelijke tentamen (telt 75%) en de opdracht preekanalyse (telt 25%). Om de module af te kunnen sluiten dient voor het schriftelijke tentamen minimaal een 5,5 gehaald te worden; het gewogen gemiddelde dient ook minimaal een 5,5 zijn.

Symboliek

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	BT3-Symb
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT3 / blok 1
Tentamendata	28 oktober, herkansing 21 januari	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- kan de taakstelling en inhoud van het vak symboliek beschrijven en interpreteren;
- kan de theologische en historische achtergronden van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel beschrijven;
- kan de teksten van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel op basis van een lezing in de oorspronkelijke talen interpreteren.

Eindtermen

1, 2a, 6a

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 4 uur
Zelfstudie 57 uur

Toetseisen

- Kelly, J.N.D., *Early Christian Creeds.* Harlow: Continuum, 1985[3], 205-262, 296-367. [128 p. cat. 2/3 → 21 uur]
- Ruler, A.A. van, *Ik geloof: De twaalf artikelen van het geloof in morgenwijdingen.* Nijkerk: Callenbach, 1968. [158 p. cat. 3 → 22 uur]
- Westra, Liuwe H., *The Apostles' Creed: Origin, History, and Some Early Commentaries.* Turnhout: Brepols, 2002, 21-72, 403-407. [55 p. cat 2 → 11 uur]
- Westra, Liuwe H., "How Did Symbolum Come to Mean 'Creed'?", *Studia Patristica* 45 (2010), 85-91. [7 p. cat. 1 → 2 uur] (artikel in TUA-biblliotheek aanwezig)
- Collegestof. [→ 1 uur]

Exegese Nieuwe Testament 2

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-code*	BT3-ExNT2
Toetsvorm	Groepsverslag	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT3 / blok 2
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	3 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperi-ode blok 2	*Instapeis*	Nieuwe Testament 1 en Exegese NT 1

Leerdoelen

De student:
- verdiept zijn vaardigheden in de uitleg van het Nieuwe Testament;
- bouwt hierin voort op de eerder verworven exegetische kennis;
- krijgt tijdens de hoorcolleges verder inzicht in het exegetische proces;
- oefent in groepswerk in het zelfstandig exegetiseren van een opgegeven perikoop;
- weet daarin op een vruchtbare manier met anderen samen te werken;
- kan het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant presenteren;
- vervaardigt een eigen exegese van een perikoop (in overleg met de docent vast te stellen).

De keuze van de perikopen is zodanig gevarieerd dat in het geheel van het curriculum de diverse nieuwtestamentische boeken en hoofdgenres aan de orde komen.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, psychosociale attitude

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 4,5 uur
Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepswerkstuk 21,5 uur
Zelfstudie en paper 35 uur

Aanbevolen literatuur

Zie bij Exegese Nieuwe Testament 1.

Bijzonderheden

De hoor- en werkcolleges Exegese NT 1 en Exegese NT 2 worden gecombineerd.

Liturgiek

Docent	Dr. J. van der Knijff	*Module-code*	BT3-Lit
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT3 / blok 2
Tentamendata	25 januari, herkansing 5 april	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- kan globaal het veld van de liturgie en de liturgiegeschiedenis beschrijven en ontwikkelingen analyseren;
- heeft inzicht in wat het eigenlijke van liturgie is;
- heeft inzicht in de Bijbels-theologische criteria voor het inrichten van de eredienst;
- kan zelfstandig bronteksten uit de geschiedenis van de liturgie analyseren en duiden;
- kan de verschillende onderdelen van de eredienst definiëren en de (betekenis van de) onderlinge relaties uitleggen;
- kan de verworven inzichten en kennis op een verantwoorde wijze gebruiken voor het vormgeven van orden van dienst.

Eindtermen

1, 2, 5, 6

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

Studielast	Hoor-/werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 6 uur Zelfstudie 55 uur
Toetseisen	◦ Oskamp, Paul en Niek Schuman (red.), *De weg van de liturgie: Tradities, achtergronden, praktijk*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2001[3]. [400 p. cat. 3 → 55 uur]
Aanbevolen literatuur	- Barnard, Marcel, *Tot Gods eer: Handreiking voor gesprekken over liturgie.* Utrecht: Boekencentrum, 2018. - Brienen, T., *Oriëntatie in de liturgie*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1992. - Brienen, T., *Calvijn en de kerkdienst.* Heerenveen: Groen, 1999. - Jong, K.W. de, *Ordening van dienst: Achtergronden van en ontwikkelingen in de eredienst van de Gereformeerde Kerken in Nederland.* Baarn: Ten Have, 1996. - Jonker, H., *Liturgische oriëntatie: Gesprekken over de eredienst.* Pretoria: N.G. Kerkboekhandel [1977[3]]. - Kater, M.J., *Een samenkomst om naar te verlangen: Over het verbazingwekkende van de kerkdienst.* Apeldoorn: De Banier, 2017. - Knijff, Jaco van der, *Heilige gezangen: Herkomst, ontwikkeling en receptie van de lofzangen in het psalmboek van Dathenus en de 'Eenige Gezangen' in de Staatsberijming van 1773.* Apeldoorn: De Banier, 2018. - Knijff, Jaco van der, *Ons psalmboek: Achtergronden en gebruik van het kerkboek van 1773*. Apeldoorn: De Banier, 2021. - Luth, J. e.a. (red.), *Het kerklied: Een geschiedenis.* Zoetermeer: Mozaïek, 2001. - Karin Maag, *Lifting Hearts to the Lord: Worship with John Calvin in Sixteenth-Century Geneva*. Grand Rapids: William B. Eerdmans, 2016. - Poll, Evert W. van de, *Samen in de naam van Jezus: Over evangelische liturgie en muziek*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2009. - Rongen, G. van, *Met al de heiligen*: *Liturgie in hemel en op aarde*, 3 delen. Barneveld: De Vuurbaak, 1990. - Setten, C.R. van, "Tussen samenkomst en liturgie: Een observatie", in Ad van der Dussen e.a. (red.), *Evangelische theologie schrijft geschiedenis: 25 jaar evangelische theologische bezinning in Soteria*. Sliedrecht: Merweboek, 2009, 78-99 (eerder verschenen in *Soteria* 15/2 (juni 1998), 2-21). - Smelik, J., *Eredienstwaardig*, Woord & Wereld 80. Bedum: Woord en Wereld, 2009. - Smelik, Jan, *Gods lof op de lippen: Aspecten van liturgie en kerkmuziek*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2009. - Velden, M.J.G. van der e.a., *Als wij samenkomen: Liturgie in de gereformeerde traditie*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2000. - Vrijlandt, M.A., *Liturgiek.* Den Haag/Zoetermeer: Boekenceuntrum, 1992[3]. - Wegman, H.A.J., *Riten en mythen: Liturgie in de geschiedenis van het christendom*. Kampen: Kok, 1995[2].

Nederlandse Kerkgeschiedenis 2: na 1800

Docent	Drs. C.Th. oerke	*Module-code*	BT3-NedKg2
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT3 / blok 2
Tentamendata	18 januari, herkansing 12 april	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Nederlandse Kerkgeschiedenis 1 (1500-1800)

Leerdoelen	- Kennis van de geschiedenis en de theologische ontwikkelingen van de kerk in Nederland in de 19e en 20e eeuw en inzicht in de eigen aard, betekenis en relevantie daarvan. - Kennis van de kerkelijke kaart van Nederland en deze historisch en theologisch kunnen verklaren, met bijzondere aandacht voor de breedte en variatie van het gereformeerd protestantisme. - In staat zijn bronteksten uit de Nederlandse kerkgeschiedenis van deze periode historisch en theologisch te duiden en te analyseren.
Eindtermen	5, 6

Leerlijnen	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
Studielast	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 4 uur Zelfstudie 57 uur
Toetseisen	◦ Selderhuis, H.J. (red.), *Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis.* Kampen: Kok, 2010[2], 507-538, 552-602, 612-658, 667-680, 688-717, 739-777, 794-813, 864-928. [275 p. cat. 2 → 55 uur] ◦ Collegestof. [→ 2 uur]

(Praktische) Homiletiek

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	BT3-(Prak)Hom
Toetsvorm	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	*Omvang*	5 EC (2,5 EC in blok 1 en 2,5 EC in blok 2)
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT3 / blok 1, 2 en 3
Tentamendata	10 januari, herkansing 14 april 15 juni uiterste inleverdatum opdrachten portfolio 15 juli uiterste inleverdatum derdejaarspreek	*Colleges*	Gemiddeld 3 college-uren per week (aantal uur praktisch deel varieert gedurende deze blokken)
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Diverse datums tussen februari en juli, zie Educator	*Instapeis*	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module pagina 80.

Algemene Kerkgeschiedenis 5: Moderne Kerk- en theologie geschiedenis (World Christianity)

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	BT3-AKg5-ModKTg
Toetsvorm	Leesverslag	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT3 / blok 3
Tentamendata	Herkansing 2020/2021 8 november	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	*Instapeis*	Kerkgeschiedenis 1 en 2

Leerdoelen	Kennis en inzicht verkrijgen in de hoofdlijnen van de moderne kerk- en theologiegeschiedenis (na 1750) voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.
Eindtermen	1, 2a, 2b, 3b, 4b, 4c, 5a 5b, 6a, 7a, 7b, 8
Leerlijnen	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, psychosociale attitude, onderzoeken, schrijven
Studielast	Colleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Zelfstudie incl. leesverslag 52 uur
Toetseisen	Leesverslag va 8-12 p. (5.000-6.000 wrd.) van: ◦ McCleod, Hugh, *The Cambridge History of Christianity, vol. 9: World Christianities c. 1914-c. 2000*. Cambridge: Cambridge University Press, 2006, hfdst. 3, 4, 6, 16, 18, 19, 22. [130 p.] ◦ Woodbridge, John D. and Frank A. James, III, *Church History Volume Two 'From Pre-Reformation to the Present Day'*. Grand Rapids: Zondervan, 2013, hfdst. 14-18, 20-22. [280 p.]
Bijzonderheden	- Tijdens de colleges wordt een nader te bepalen boek besproken.

Apologetiek

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	BT3-Apol
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT3 / blok 3
Tentamendata	Herkansing 2020/2021 21 oktober 29 maart, herkansing 5 juli	*Colleges*	3 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- heeft kennis van de vragen die vanuit de samenleving aan het christelijk geloof gesteld worden en de diverse vraagstukken waarmee de apologetiek zich bezighoudt;
- kent argumenten voor en tegen bepaalde opvattingen van het christelijk geloof;
- heeft elementaire kennis van de geschiedenis van de apologetiek en de diverse 'scholen' en kan de verschillen en overeenkomsten in de diverse opvattingen over apologetiek uitleggen;
- kan bepaalde kritische vragen die aan het christelijk geloof gesteld worden herleiden tot bepaalde vooronderstellingen die daarbij een rol spelen en de verschillende wereld-visies onderscheiden en benoemen;
- ontwerpt in samenspraak met anderen een apologie als reactie op een actueel artikel c.q. boek.

Bij deze module komen aan de orde:
- de Bijbels-theologische lijnen;
- een overzicht van de verschillende opvattingen (apologetische 'scholen'): de methode, de inhoud en het doel van de apologetiek en de betekenis daarvan voor de 21e eeuw;
- een kennismaking met enkele apologeten, zowel uit de geschiedenis van de vroege kerk als uit de laatste eeuw;
- een bezinning op enkele thema's uit de christelijke geloofsleer in het kader van een verantwoording: o.a. natuurlijke theologie, wonderen, uniciteit en exclusiviteit van het christelijk geloof. Op dit laatste onderdeel valt de nadruk tijdens de colleges.

Eindtermen

1, 2, 3b, 6, 8

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, schrijven

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 4,5 uur (werken aan ontwerp 'apologie')
Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten 6,5 uur
Zelfstudie 50 uur

Toetseisen

- Bakker, H.A. e.a. (red.), *Verantwoord geloof: Handboek christelijke apologetiek.* Kampen: Brevier, 2014, 11-32, 63-88, 129-500. [400 p. cat. 3 → 44 uur]
- Collegestof. [→ 6 uur]
- De toets bestaat uit twee onderdelen:
  1. Een take-home-tentamen over de bestudeerde stof.
  2. Het schrijven van een apologie n.a.v. artikel of boek.

Aanbevolen Literatuur

- Beukel, A. van den, *De dingen hebben hun geheim*: *Gedachten over natuurkunde, mens en God.* Baarn: Ten Have, 1990.
- Beukel, A. van den, *Geen beter leven dan een goed leven: Over de kwaliteit van het bestaan.* Baarn: Ten Have, 1998.
- Biezeveld, K.E. e.a., *Wie God zegt... Spreken over God in een wereld zonder God.* Kampen: Kok, 2001.
- Fiedrowicz, M., *Apologie im frühen Christentum: Die Kontroverse um den christlichen Wahrheitsanspruch in den ersten Jahrhunderten.* Paderborn: Schöningh, 2000.
- Gollwitzer, H., *Die Existenz Gottes im Bekenntnis des Glaubens*. München: Kaiser, 1963 (Band 34 uit de reeks 'Beiträge zur evangelischen Theologie').
- Hoek, J. e.a. (red.), *Verantwoorde hoop: Apologetische thema's.* Heerenveen: Groen, 2011.
- Keller, T., *The Reason for God: Belief in an Age of Skepticism.* London: Hodder & Stoughton, 2008.

- Keller, T., *Bij je volle verstand: Een uitnodiging aan sceptici.* Franeker: Van Wijnen, 2017.
- Kolakowski, L., *Religie. Stel: er is geen God... Over God, de duivel, zonde en andere perikelen van de zogenaamde filosofie van de religie.* Hilversum: Gooi en Sticht, 1987.
- Markus, Arjan, *Adieu God: Over het afscheid van een persoonlijk God.* Zoetermeer: Meinema, 2010.
- McGrath, Alister, *Narrative Apologetics: Sharing the Relevance, Joy, and Wonder of the Christian Faith.* Grand Rapids: Baker Books, 2019.
- McGrath, Alister, *Handboek apologetiek: Communicatie van het christelijk geloof.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2012.
- McGrath, Alister, *The Twilight of Atheism: The Rise and Fall of Disbelief in the Modern World.* New York: Doubleday, 2004.
- Paas, Stefan en Rik Peels, *God bewijzen: Argumenten voor en tegen geloven.* Amsterdam: Balans, 2013.
- Riessen, J.P. van, *Verlangen naar God in een verlaten cultuur: Proeve van een sceptische theologie.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1998.
- Smit, Meint, *Geloof in de toekomst – een terugblik met het oog op morgen.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2019.
- Spufford, Francis, *Dit is geen verdediging!* Baarn: Ten Have, 2013.

Een uitgebreide literatuurlijst wordt uitgereikt op de colleges.

Bachelorproef (incl. methodologie)

Docent	Een van de hoogleraren of docenten	*Module-code*	BT3-Bpr-M
Toetsvorm	Schriftelijke opdracht	*Omvang*	10 EC (2,5 EC methodologie in blok 3 en blok 4)
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT3 / blok 3 en 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	De **even** collegeweken van beide blokken
Inleveren opdracht(en)	Via Educator.	*Instapeis*	Schrijfopdracht BT1 afgerond

Leerdoelen

De student:
- is in staat tot een zelfstandige bronnenbestudering van een specifieke thematiek op het terrein van een van de theologische hoofddisciplines;
- is in staat relevante theologische wetenschappelijke literatuur te analyseren en te beoordelen;
- weet zijn bevindingen op wetenschappelijke wijze te beargumenteren en weer te geven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage.

Eindtermen

1, 2, 3, 5, 6a, 7b, 8

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

Studielast

Schriftelijk werkstuk 210 uur
Methodologie 70 uur

Scriptie-eisen

Het werkstuk moet een omvang hebben van 20 à 30 pagina's (10.000 tot 15.000 wrd.), inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC).

Aanbevolen literatuur

- Zie bij Schrijfopdracht BT1
- Het scriptiereglement (op SharePoint en de website)
- Beknopt en Goed Citeren (op SharePoint en de website)

Bijzonderheden

Tijdpad:
- *Eind oktober*
  Om te komen tot een evenwichtige verdeling over de vakgebieden, informeert het secretariaat bij de student naar voorkeur voor vakgebied(en) en begeleider(s). Indien gekozen wordt voor een oudtestamentisch onderwerp dient men bij het werkstuk exegese (MT1) een nieuwtestamentisch onderwerp te kiezen, en omgekeerd.

- *December/januari*
  De student formuleert een onderzoeksplan inclusief een conceptliteratuurlijst.
  Bespreking van het ingeleverde plan voor de bachelorproef en de daarbij behorende literatuurlijst met de begeleider.
  Tweewekelijkse colleges methodologie en consultatie door dr. Rouwendal:
- *Week 1:*
  De student formuleert een onderzoeksplan met literatuurlijst en legt die voor aan de begeleider.
  Colleges methodologie en consultatie door dr. Rouwendal.
  - *College 1:*
  - Bespreking met de begeleider, in groepsverband, van het ingeleverde plan voor de bachelorproef en de daarbij behorende onderzoeksvraag en literatuurlijst. Een week voorafgaand aan de bijeenkomst uploaden de studenten hun werk op Teams, zodat medestudenten en de begeleider er kennis van kunnen nemen.
  - *College 2:*
    Bespreking van de eerste, inleidende paragraaf, waarin de onderzoeksvraag, de deelvragen en de te volgen methode helder geformuleerd worden.
  - *College 4-6:*
    Bespreking van het verdere onderzoek en de conclusie.
- *Juni*
  Na goedkeuring door de begeleider inleveren van de definitieve versie van de bachelorproef ter beoordeling in de vergadering van het Coho. De definitieve versie dient zeven werkdagen voorafgaand aan de vergadering van het Coho in drievoud geprint ingeleverd te zijn bij het secretariaat. Ook wordt het werkstuk ingeleverd te worden via Educator. Na inlevering van de bachelorproef wordt een meelezer aangewezen, die samen met de begeleider en dr. Rouwendal een voorstel doet voor het cijfer (aan de hand van het beoordelingsformulier voor BT3, zie scriptiereglement), dat vastgesteld wordt in een vergadering van het Coho.
- Het ingevulde beoordelingsformulier (inclusief cijfer en feedback) ontvangt de student van zijn begeleider.

Bijbels-theologische exegese

Docent	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	BT3-BThEx
Toetsvorm	Groepspresentatie en schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT3 / blok 3
Tentamendata	22 maart, herkansing 14 juni	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Colleges Hebreeuws 1 t/m 5; Exegese OT en NT 1

Leerdoelen

De student:
- verwerft initiële kennis inzake de relatie OT–NT;
- ontwikkelt inzicht inzake OT-citaten in het NT;
- maakt kennis met verschillende hermeneutische modellen inzake de relatie OT-NT;
- oefent zich in de praktijk van Bijbels-theologische exegese van concrete teksten (receptie Psalm 16, Psalm 110 en Hosea 2 in NT).

Eindtermen

2a, 2b, 3a, 5a, 5b, 6a

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden

Studielast

a) De twaalf colleges bestaan uit hoor- en werkcolleges, incl. voorbereiding: 14 uur
- twee colleges over discipline en geschiedenis Bijbelse Theologie
- twee colleges receptie OT-teksten in NT
- twee colleges over Psalm 16 – exegese en receptie in NT
- twee colleges over Bijbels-theologisch thema, bijv. 'verzoening' of 'gerechtigheid'
- twee colleges over receptie Psalm 110 in NT (gastcollege dr. C.P. de Boer)
- twee colleges met presentaties studenten over E. Porter and Beth M. Stovell, *Biblical Hermeneutic: Five Views.* Downers Grove: IVP, 2012.

b) Schriftelijk literatuurtentamen, zelfstudie 56 uur

Toetseisen

Schriftelijk tentamen:
- Alexander, T. Desmond and Brian S. Rosner (eds), *New Dictionary of Biblical Theology.* Leicester: IVP, 2000, 11-19. (C.H.H. Scobie, 'The History of Biblical Theology'), 72-80 (C.A. Evans, 'New Testament Use of the Old Testament') en 81-89 (G. Goldsworthy, 'Relationship of Old Testament and New Testament'). [24 p. cat. 1 → 8 uur]
- Porter E. and Beth M. Stovell, *Biblical Hermeneutics: Five Views.* Downers Grove: IVP, 2012, ch. 1-5. [105 p, cat. 2 → 21 uur]
- Richard Hays, *The Conversion of the Imagination: Paul as Interpreter of Israel's Scripture.* Grand Rapids: Eerdmans, 2005, introd., ch. 1-4, 8, 10 (pp viii-xvii, 1-84, 143-162, 190-201). [133 p. cat. 2 → 27 uur]

Aanbevolen literatuur

- Reeks *Jahrbuch für biblische Theologie.* Neukirch-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1986-2021.
- Barr, J., *The Concept of Biblical Theology: An Old Testament Perspective.* London: SCM Press, 1999.
- Moyise, Steve, *Paul and Scripture: Studying the New Testament Use of the Old testament.* Grand Rapids: Baker, 2010.
- Roscam Abbing, P.J., *Inleiding in de bijbelse theologie.* Amsterdam: Bolland, 1983.
- Perdue, Leo G. a.o. (eds), *Biblical Theology: Introducing the Conversation.* Nashville: Abingdon, 2009.

Bijzonderheden

Deze module wordt verdeeld tussen de docent OT (6 blokuren) en de docent NT (6 blokuren): de eerste drie weken OT en de laatste drie weken NT. Het tentamen wordt door beiden beoordeeld.

Exegese en Theologie Oude Testament 2

Docent	Prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	BT3-ExThOT2
Toetsvorm	Groepswerkstuk	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT3 / blok 3
Tentamendata	28 maart, herkansing 17 juni	*Colleges*	4 college-uren per week (2 hoor- en 2 werkcolleges)
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	*Instapeis*	Inleiding exegese, Hebreeuws 1 t/m 4

Leerdoelen

De student:
- maakt nader kennis met het proces van de exegese van het OT;
- heeft inzicht in de principes van de exegese van het OT;
- is in staat om in samenwerking met andere studenten een detailexegese van een perikoop te maken;
- verwerft initiële kennis van de discipline van de theologie van het OT.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, psychosociale attitude, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden

Studielast

Hoorcolleges over de exegese van een korte perikoop, met uitdieping van het theologische thema dat aan deze exegese gerelateerd is: 9 uur
Werkcolleges: 9 uur
Totale collegelast incl. voorbereiding: 35 uur (inbegrepen: het in groepen vervaardigen van een eindwerkstuk, dat door de docent per groep wordt besproken)
Zelfstudie voor tentamen: 35 uur

Toetseisen

- Voorbereiden groepswerkstuk exegese van max. 2.500 wrd., met aandacht voor een eigen beargumenteerde vertaling; tekstkritiek; structuur, genre, historische achtergrond en literaire context; vers-voor-vers exegese.
- Schriftelijk tentamen: B.K. Waltke, *An Old Testament Theology: An exegetical, canonical, and thematic approach.* Grand Rapids: Zondervan, 2007, 405-511, 624-701, 805-827 [200 p. cat. 2/3 → 35 uur]

Aanbevolen literatuur

- Goldingay, J., *Old Testament Theology, I, II and III*. Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009.
- Gorman, M.J., *Elements of Biblical Exegesis: A Basic Guide for Students and Ministers. Revised and Expanded Edition.* Peabody: Baker Academic, 2009, 2010.
- Hasel, G.F., *Old Testament Theology*: *Basic Issues in the Current Debate.* Grand Rapids: Eerdmans, 1991[4].
- House, P.R.*, Old Testament Theology.* Downers Grove: Intervarsity Press, 1998.
- Stuart, D., *Old Testament Exegesis*: *A Handbook for Students and Pastors.* Louisville: Knox Press, 2001[3].
- Talstra, E., *Oude en nieuwe lezers*: *Een inleiding in de methoden van uitleg van het Oude Testament* (Ontwerpen deel II). Kampen: Kok, 2002.

Bijzonderheden De hoor- en werkcolleges Exegese en Theologie OT 2 worden gelijktijdig aangeboden aan het BT2 en BT3. Het ene jaar wordt het eerste deel van Waltke's theologie bestudeerd, en het andere jaar het tweede deel van zijn theologie.

Integratiecolleges en themadagen

Docent	Hoogleraren en (gast)docenten	*Module-code*	BT3-IT
Tentamenvorm	Testimonium	*Omvang*	2,5 EC aan einde BT2
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT3 / blok 3 resp. 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 + 3 (college)dagen
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Data*	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratie-colleges)

Leerdoelen Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen 6a, 8

Leerlijnen Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

Studielast Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.

- integratiecolleges 10 uur
- themadagen 18 uur
- collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen zo mogelijk een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter

vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

(Praktische) Homiletiek

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	BT3-(Prak)Hom
Toetsvorm	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	*Omvang*	5 EC (2,5 EC in blok 1 en 2,5 EC in blok 2)
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT3 / blok 1, 2 en 3
Tentamendata	10 januari, herkansing 14 april 15 juni uiterste inleverdatum opdrachten portfolio 15 juli uiterste inleverdatum derdejaarspreek	*Colleges*	Gemiddeld 3 college-uren per week (aantal uur praktisch deel varieert gedurende deze blokken)
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Diverse datums tussen februari en juli, zie Educator	*Instapeis*	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module pagina 80.

Theologie Nieuwe Testament (Paulus)

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-code*	BT3-ThNT-Pau
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT3 / blok 3
Tentamendata	8 april, herkansing 1 juli	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Exegesevaardigheden Nieuwe Testament op bachelorniveau

Leerdoelen

De student:
- heeft kennis van en inzicht in de belangrijkste theologische thema's in de Paulinische literatuur;
- toont inzicht in de benadering van het *New Perspective on Paul*, weet daar een gefundeerde visie op te geven en deze te verbinden met grondbeginselen van de gereformeerde theologie;
- kan op basis van zijn kennis van enkele grondgedachten uit het *corpus Paulinum* een zelfstandige bijdrage aan theologische vragen leveren.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, samenwerken

Studielast

Hoor- en werkcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Ridderbos, Herman, *Paulus: Ontwerp van zijn theologie*. Kampen: Kok 1984[5] of later, 40-170, 197-278. [211 p. cat. 2 → 41 uur]
- Stuhlmacher, P., *Biblische Theologie des Neuen Testaments*, Band 1: Grundlegung: Von Jesus zu Paulus. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005[3], par. 17, 20. [57 p. cat. 1 → 18 uur]
- Collegestof. [→ 2 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bruggen, Jakob van, Paulus: *Pionier voor de Messias van Israël.* Kampen: Kok, 2001.
- Dunn, James D.G., *The Theology of Paul the Apostle.* Edinburgh: T&T Clark, 1998.
- Marshall, I. Howard, *New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel*. Downers Grove, IL: IVP, 2004.
- Schreiner, Thomas R., *Paul, Apostle of God's Glory in Christ: A Pauline Theology*. Downers Grove, IL: IVP, 2001.

Bachelorproef (incl. methodologie)

Docent	Een van de hoogleraren of docenten	*Module-code*	BT3-Bpr-M
Toetsvorm	Schriftelijke opdracht	*Omvang*	10 EC (2,5 EC methodologie in blok 3 en blok 4)
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT3 / blok 3 en 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	De **even** collegeweken van beide blokken
Inleveren opdracht(en)	Via Educator.	*Instapeis*	Schrijfopdracht BT1 afgerond

Zie voor informatie over deze module pagina 86.

Dogmatiek 4: God de Heilige Geest

Docent	Dr. C.C. den Hertog	*Module-code*	BT3-Dog4-GHG
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT3 / blok 4
Tentamendata	Herkansing 2020/2021 14 oktober 17 juni, herkansing 27 augustus	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- kan verschillende opvattingen weergeven over a. rechtvaardiging, b. heiliging, c. de orde van het heil, d. doop, e. Avondmaal, f. Israël, g. de ecclesiologie, h. de eschatologie;
- is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden;
- kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen;
- kan een beredeneerde keuze maken in het debat over a. de aard van de rechtvaardiging, b. de legitimiteit van de kinderdoop, c. de aard van de sacramenten, d. de vragen rond de orde van het heil, e. de plaats van Israël, de verwachting van de kerk;
- kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritiseren vanuit Bijbelse gegevens;
- kan complexe theologische teksten op de bovengenoemde gebieden samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

Eindtermen

1, 2, 4a, 4c, 5, 6a

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 12 uur
Zelfstudie 49 uur

Toetseisen tentamen

- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 309-344; 517-678. [196 p. cat. 3 → 24 uur minus 6 uur (voorbereiding colleges) → 18 uur]
- Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek.* Kampen: Kok, 1993^2, 522-795. [273 p. cat. 3 → 34 uur minus 6 uur (voorbereiding colleges) → 28 uur]
- Collegestof. [→ 3 uur]

Hebreeuws 7

Docent	Dr. H. de Waard	*Module-code*	BT3-Hebr7
Toetsvorm	Woordjestoets en schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2,5 uur	*Periode*	BT3 / blok 4
Tentamendata	28 juni, herkansing 24 augustus	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperi-ode blok 4	*Instapeis*	Tentamen Hebreeuws 5 met goed gevolg afgelegd

Leerdoelen

De student:
- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-6 verworven kennis en vaardigheden;
- verdiept zijn kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
- breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden);
- kan moeilijkere Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen

3, 5

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur (6 x 4 uur)
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

Woordjestoets:
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws.* Leiden: Brill, 2012, Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 160 werkwoorden).
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-9.

Tentamen:
- Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws (selectie, door de docent op te geven).
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws.* Leiden: Brill, 2012.
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws,* twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 100 verzen).

Te gebruiken

- Zie onder Hebreeuws 4.

Integratiecolleges en themadagen

Docent	Hoogleraren en (gast)docenten	*Module-code*	BT3-IT
Tentamenvorm	Testimonium	*Omvang*	2,5 EC aan einde BT2
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT3 / blok 3 resp. 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 + 3 (college)dagen
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Data*	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratie-colleges)

Zie voor informatie over deze module pagina 89.

Keuzemodules Bachelor en Master Theologie

15. Overzicht keuzemodules

Keuzemodules	Docent	Frequentie	BT1	BT2	BT3	MT1	MT2
Alle blokken							
Bricolage		A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Onderzoeksstage	*Div*	A				2,5/10	2,5/10
Praktijkoriëntatie	*Mentor of hoogleraar*	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Proponeren		A					2,5
Apologetiek (minor)	*MKr*	A				10	10
Biblistiek (minor)	*HPs/MMr*	A				10	10
Catechetiek (minor)	*MKr*	A				10	10
Dogmageschiedenis (minor)	*AHn*	A				10	10
Dogmatiek (minor)	*AHn*	A				10	10
Ethiek (minor)	*DSa*	A				10	10
Evangelistiek (minor)	*JSr*	A				10	10
Evangelistiek, variant gemeenteopbouw (minor)	*JSr*	A				10	10
Gemeentestage (minor)	*Mentor*	A				10	10
Homiletiek (minor)	*MKr*	A				10	10
Judaïca/Kerk en Israël (minor)	*MMr*	A				10	10
Kerkgeschiedenis (minor)	*HSs*	A				10	10
Kerkrecht (minor)	*HSs*	A				10	10
Liturgiek (minor)	*MKr/JKf*	A				10	10
Missiologie (minor)	*JSr*	A				10	10
Moderne Theologiegeschiedenis (minor)	*AHn*	A				10	10
Nieuwe Testament (minor)	*MMr*	A				10	10
Oude Testament (minor)	*HPs*	A				10	10
Poimeniek (minor)	*MKr*	A				10	10
Symboliek (minor)	*AHn*	A				10	10
Blok 1							
Bijbelkennis	*HYr*	A	2,5	2,5	2,5		
Grieks 1*	*JOs*	A	5				
Latijn 3, Augustinus	*JOs*	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Preken van Chrysostomus	*MWn*	C				2,5	2,5
Theologische topologie: theologie van plaats/ruimte	*MKr*	C			2,5	2,5	2,5
Blok 2							
Aanbidden met Ambrosius	*MWn*	C				2,5	2,5
Augustinus' exegese van de Romeinenbrief	*MWn*	C				2,5	2,5
Crisisinterventie bij misbruik in de gemeente	*AHk*	B		2,5	2,5	2,5	2,5
De kerk – bruggenhoofd van het Koninkrijk	*JSr*	C				2,5	2,5
Grieks 2*	*JOs*	A	2,5				
Recreatie van de ziel	*MKr*	C			2,5	2,5	2,5
Blok 3							
Aristoteles en de theologie van de Reformatie	*GBk*	C	2,5	2,5	2,5		
Grieks 3*	*JOs*	A	2,5				
Latijn 1, basiscursus	*JOs*	A	5	5	5	5	5

Keuzemodules	Docent	Frequentie	BT1	BT2	BT3	MT1	MT2
Blok 3 (vervolg)							
Leesvaardigheid wetenschappelijke literatuur (En, Ne, Du en Fa)	*EBl*	A	0				
Luther lezen	*CBe*	C		2,5	2,5		
Psychologische stromingen	*AHk*	B	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Septuaginta	*HWd/MMr*	B		2,5	2,5	2,5	2,5
Voorganger: voortrekker of voorbeeld?	*JSr*	C				2,5	2,5
Vroeg evangelicalisme: ware godsdienst in een moderne wereld	*JKp*	C	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Het Woord in context	*JSr en MKr*	C				2,5	2,5
Blok 4							
Aramees 1	*HWd*	A		2,5	2,5	2,5	2,5
De meeste mensen deugen… en Eichmann dan?	*CHg*	C	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
God en de Goden	*JSr*	B	2,5	2,5	2,5		
Grieks 4*	*JOs*	A	2,5				
Introduction to Bible translation	*BDn*	B	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Latijn 2, basiscursus	*JOs*	A	5	5	5	5	5
Missional in a metropole	*JSr*	C	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Vroegchristelijk Grieks	*JOs*	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5

Keuzemodules kunnen gezien worden als vrije ruimte die ook elders (buiten de TUA) kan worden ingevuld.

Studenten van MT1 en MT2 kunnen daarnaast een minor kiezen als keuzemodule. Deze minors bedragen altijd 10 EC. Het blok (of de blokken) waarin de minors worden gegeven, is te bepalen in overleg tussen student en docent.

Frequentie: A = jaarlijks, B = tweejaarlijks, C = een- of meermalig. N.B. Het doorgaan van een keuzemodule hangt af van het aantal aanmeldingen.

* Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad. Studenten die wel Grieks in hun vooropleiding hebben gehad, mogen de ruimte voor Grieks 1 t/m 4 met andere keuzemodules vullen.

Keuzemodule (verbredend/verdiepend): Bricolage (‘vrije ruimte’)

Docent	-	*Module-code*	K-Bri
Toetsvorm	Divers	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT1 t/m MT3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	N.v.t.
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

Het verwerven van
- theologische kennis op een nader te bepalen gebied;
- praktische vaardigheden zoals prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken.

Eindtermen

2a, 2b, 8 (BT)
5, 6, 37 (MT)

Leerlijnen

Praktische vaardigheden
Verder afhankelijk van te volgen studie-onderdelen (niveau is afhankelijk van het leerjaar waarin de student zich bevindt)

Studielast

Voorbeelden van activiteiten waarvoor studie-uren verkregen kunnen worden:
- Bijwonen van de kritiekcolleges (1 studie-uur per preekvoorstel. Admissiale master-studenten worden gedurende hun studie 2 keer ingeroosterd voor het leveren van preekvoorstellen en geacht altijd aanwezig te zijn bij de kritiekcolleges).
- Bijdrage aan de kritiekcolleges in de vorm van het leveren van kritiek (admissiale studenten worden ingeroosterd; niet-admissiale studenten kunnen zich hiervoor - m.h.o. op het opstellen van het rooster - opgeven in de maand augustus) (6 studie-uren).
- Bezoek aan een conferentie, inclusief het opstellen van een verslag (aantal studie-uren wordt bepaald door de examencommissie. Er kan geen subsidie aangevraagd worden indien van deze mogelijkheid gebruikgemaakt wordt).
- Bezoek Weetwatjegelooft.nl-studiedagen/-cursussen (toekenning studie-uren door examencommissie).
- Bijwonen van gastcolleges (1 studie-uur per college-uur).
- Werkzaamheden als student-assistent (onbetaald) voor hoogleraren (de betreffende hoogleraar bepaalt het aantal studie-uren).

Toetseisen

Zodra een student aangeeft zijn uren in te willen wisselen voor studiepunten, of wanneer de administratie bij het einde van de studie van de student constateert dat de student minimaal 70 studie-uren heeft ingeleverd, zal door de administratie een keuzemodule ‘vrije ruimte’ voor 2,5 EC worden aangemaakt.
Deze module dient binnen één opleiding te worden voltooid. Dus binnen de bachelor of binnen de master.

Bijzonderheden

De student is er zelf verantwoordelijk voor dat de studie-uren bij de administratie worden ingeleverd om genoteerd te worden op de cijferlijst. De student kan aan de betreffende docent, begeleider of organisatie vragen het formulier ‘toekenning studie-uren t.b.v. de module “vrije ruimte” ’ in te vullen, waarna hij (een kopie van) het ingevulde formulier inlevert bij de administratie. Het formulier kan ook dienen als bijlage bij het ‘aanvraagformulier toekenning studie-uren’ ten behoeve van een verzoek aan de examencommissie.
De formulieren en verdere informatie zijn te verkrijgen bij de studieadviseur.

Keuzemodule/minor (verdiepend): Onderzoeksstage

Docent	Een van de hoogleraren	*Module-code*	K-Ondzst MT-Mn-Ondzst
Toetsvorm	Paper / werkstuk	*Omvang*	2,5 EC (keuzemodule) 10 EC (minor)
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 t/m MT3 / alle blokken
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	Geen
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Instapeis*	In overleg

Leerdoelen
- Het in de praktijk leren kennen van verschillende aspecten van onderzoek doen;
- het professionaliseren van academische vaardigheden met betrekking tot het doen van onderzoek;
- Het zich een beeld vormen van eigen mogelijkheden en interesses.

Eindtermen
2, 4, 5, 8, (14), (16), 17,19

Leerlijnen
Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

Studielast
Voorbereiden onderzoeksstage (contact zoeken met begeleider en vaststellen opdrachten en tijdspad) 10 uur (5 uur)
Onderzoeksgroep bijwonen 5 uur (2,5 uur)
Opdrachten uitvoeren 250 uur (55 uur)
Stageverslag 15 uur (7,5 uur)

Vereisten
Het stageverslag moet de volgende onderdelen bevatten:
- persoonlijke doelstelling;
- programma (met tijdschema);
- lijst van alle opgeleverde stukken;
- opgeleverde stukken;
- eigen beleving van de werkzaamheden;
- reflectie met leerpunten aan de hand van leerlijnen en eindtermen.

Bijzonderheden
- De onderzoeksstage bestaat uit meelopen en meewerken met een hoogleraar om ervaring op te doen met het doen van wetenschappelijk onderzoek.
- Met het organiseren van de stage moet ruim op tijd begonnen worden. De student neemt, in overleg met de studieadviseur, contact op met een hoogleraar. De student stelt voor zijn stage de doelstelling vast, stelt in overleg met de begeleider een programma op waarin zoveel mogelijk aspecten van het wetenschappelijk onderzoek doen aan de orde komen en waarin een tijdschema is opgenomen.
- Een tweede beoordelaar wordt aangewezen door het Coho. Bij voorkeur is deze beoordelaar een academisch geschoolde professional uit het werkveld.
- De student kan in overleg met de begeleider bepalen hoelang de stage zal duren, met een minimum van 10 weken en maximum van 1 studiejaar. Na de stage levert de student een stageverslag in, waarop de begeleider en tweede beoordelaar duidelijke feedback geven.
- Voorbeelden van stage-onderdelen (deze lijst is niet uitputtend):
  - literatuur voor een onderzoek zoeken, ordenen, beperken, meelezen, samenvatten, bespreken, reviewen;
  - deel van onderzoeksartikel redigeren, schrijven;
  - publicatieproces van boek/artikel meemaken;
  - onderzoeksopzet maken;
  - onderzoeksgroep bijwonen;
  - congres/forumdiscussie bijwonen.
- De student is verantwoordelijk voor het bij het secretariaat inleveren van een correct ingevuld contract, dat voorafgaand aan de start van de stage is ondertekend door de betrokkenen.

Keuzemodule (verbredend): Praktijkoriëntatie

Docent	Mentor of hoogleraar	*Module-code*	K-PrakOr
Toetsvorm	Evaluatieverslag en eindgesprek	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT1 t/m MT2 / alle blokken
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	Geen
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen Het in de praktijk leren kennen van verschillende aspecten van het (mogelijk) toekomstige werkterrein en het zich een beeld vormen van eigen mogelijkheden en interesses.

Eindtermen 4b, 6b, 7a, 7b, 8 (BT)
7, 10, 23, 25 t/m 38 (MT)

Leerlijnen Schrijven, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden (niveau afhankelijk van studiejaar)

Studielast Voorbereiding stage 5 uur
Stage 55 uur
Stageverslag 10 uur

Vereisten Het stageverslag moet de volgende onderdelen bevatten:
- doelstelling;
- programma (met tijdschema);
- eigen beleving van de werkzaamheden;
- leerpunten;
- notitie van de begeleider als bewijs van goedkeuring.

Bijzonderheden
- Optie 1: *Gemeentestage*
  De student loopt gedurende 55 uur mee met een predikant/kerkelijk werker van een gemeente tijdens diens werkzaamheden. Daarbij moet gestreefd worden naar het kennismaken met zo veel mogelijk verschillende programmaonderdelen (pastoraat, catechese, preekvoorbereiding, jeugdwerk, vergaderingen, evangelisatie, kringwerk etc.).
- Optie 2: *Stage op een ander terrein*
  Bijvoorbeeld op het terrein van instellingspastoraat, geestelijke verzorging, maatschappelijk werk, godsdienstonderwijs, zendingswerk of evangelisatie. Ook op deze terreinen moet gestreefd worden naar het kennismaken met een breed scala aan programmaonderdelen, zodat een goed beeld van de werkzaamheden verkregen wordt.
- Met het organiseren van de stage moet ruim op tijd begonnen worden. De student zoekt, in overleg met zijn mentor, een geschikte stageplek aan de hand van bestaande interesses en regelt zelf de toestemming van de betreffende begeleider en gemeente of organisatie. De student stelt voor zijn stage de doelstelling(en) vast, stelt in overleg met de begeleider een programma op en laat dit goedkeuren door zijn mentor. Na de stage levert de student een stageverslag in, waarna een eindgesprek met de mentor plaatsvindt. De student mag, in overleg met de mentor, de stage verlengen, maar hiervoor kan geen compensatie worden verleend.
- De stage wordt gepland in de collegevrije periode. Bij problemen hierover beslist het Coho.

Keuzemodule (verbredend): Proponeren

** Admissiale studenten gaan na het verkrijgen van het preekconsent een verplicht aantal zondagen voor in de Christelijke Gereformeerde Kerken. Dit wordt in zijn totaliteit aangemerkt als keuzemodule van 2,5 EC.*

Docent	College van hoogleraren	*Module-code*	K-Prop
Toetsvorm	Evaluatieformulieren vanuit de kerken	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT2 en MT3, na ontvangst preekconsent
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	Geen
Inleveren preekvoorstellen en evaluaties	Via mail en portfolio op Teams. Zie hieronder 'bijzonderheden'.		

Leerdoelen
De student:
- verwerft de praktische vaardigheid in het schrijven van preken en het voorbereiden van de eredienst;
- verwerft de vaardigheid van het voorgaan in de eredienst.

Eindtermen
3 t/m 6, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Leerlijnen
Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden (niveau 3)

Toetseisen
Minimaal 24 zondagen voorgaan in gemeenten van de CGK, in overleg met pretor en rector vastgesteld.

Bijzonderheden
- Voor de begeleiding is het belangrijk dat de aangewezen curator-begeleider en de examinator PT (ds. J.G. Schenau) de preekvoorstellen en de evaluatieformulieren van de proponentsbeurten ontvangen. De student dient ervoor te zorgen dat zijn curator-begeleider én ds. Schenau (jgschenau@cgknunspeet-ichthus.nl) een kopie ontvangen van de evaluatieformulieren van de proponentsbeurten (die hij via de administratie ontvangt).
- Tevens is het regel dat de student zijn curator-begeleider alle preekvoorstellen doet toekomen en tijdig informeert wanneer hij voor moet gaan bij een master I- resp. II-kritiekcollege zodat de curator-begeleider er, indien mogelijk, bij aanwezig kan zijn.
- Een en ander in overleg met de curator-begeleider en ds. Schenau bij voorkeur via het preekportfolio in Teams.
- Zie ook de regelingen met betrekking tot de 'admissiale studenten' op SharePoint en de website.

Keuzemodule: Apologetiek (minor)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT-Mn-Apol
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s) en eventueel paper	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	24 colleges
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Afspreken met hoogleraar		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Minor Biblistiek (Oude/Nieuwe Testament)

Docent	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	MT-Mn-Bibl
Toetsvorm	Mondeling tentamen en leesverslag	*Omvang*	10 EC: Zelfstudie 7,5 EC Colleges 2,5 EC
Tentamenduur	1½ à 2 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar en vakdocent	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Catechetiek (minor)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT-Mn-Cat
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Catechetiek (keuzemodule)

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Dogmageschiedenis (minor)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT-Mn-Dogg
Toetsvorm	Portfolio/essay en gesprek naar aanleiding daarvan	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	In overleg	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Dogmatiek (minor)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT-Mn-Dog
Toetsvorm	Portfolio/essay en gesprek naar aanleiding daarvan óf tentamen	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	2 x 1 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	In overleg	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Ethiek (minor)

Docent	Dr. D.J. Steensma	*Module-code*	MT-Mn-Eth
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	12 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Evangelistiek (minor)

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	MT-Mn-Evan
Toetsvorm	Leesverslagen, miniscriptie en/of opdrachten	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 t/m MT3
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Colleges*	N.v.t.

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Evangelistiek, variant Gemeenteopbouw (minor)

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	MT-Mn-Evan-Gopb
Toetsvorm	Leesverslagen, miniscriptie en/of opdrachten	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 t/m MT3
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Colleges*	N.v.t.

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Gemeentestage (minor)

Docent	Mentor als begeleider	*Module-code*	MT-Mn-Gst
Toetsvorm	Evaluatieverslagen en gesprekken	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	Geen
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met mentor		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Homiletiek (minor)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT-Mn-hom
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Homiletiek 1 t/m 3

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Judaïca / Kerk en Israël (minor)

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-code*	MT-Mn-Jud/KI
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 2 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	12 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Kerkgeschiedenis (minor)

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	MT-Mn-Kg
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	N.v.t.
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Kerkrecht (minor)

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	MT-Mn-Kr
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	N.v.t.
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Liturgiek (minor)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater / dr. J. van der Knijff	*Module-code*	MT-Mn-Lit
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar en vakdocent	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Missiologie (minor)

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	MT-Mn-Mis
Toetsvorm	Leesverslagen, miniscriptie en/of opdrachten	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 t/m MT3
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Colleges*	N.v.t.

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Moderne Theologiegeschiedenis (minor)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT-Mn-ModThg
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s) en eventueel paper	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	Geen
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Nieuwe Testament (minor)

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-code*	MT-Mn-NT
Toetsvorm	Mondelinge tentamens, leesverslagen en presentatie	*Omvang*	10 EC A. Historia/Umwelt 2 EC B. Canoniek/tekstkritiek 1 EC C. Theologie NT 3 EC D. Hermeneutiek 1,5 EC E. Colleges 2,5 EC
Tentamenduur	2 x 1 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	In overleg met docent	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Oude Testament (minor)

Docent	Prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	MT-Mn-OT
Toetsvorm	Mondeling tentamen en leesverslag	*Omvang*	Tentamen 7,5 EC Colleges 2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	24 college-uren (major-colleges)
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Afspreken met hoogleraar		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Poimeniek (minor)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT-Mn-Poim
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	24 college-uren en
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Poimeniek 1 en 2

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule: Symboliek (minor)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT-Mn-Symb
Toetsvorm	Portfolio/essay en gesprek naar aanleiding daarvan	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	In overleg met hoogleraar	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf p. 203 in deze studiegids.

Keuzemodule (verbredend): Bijbelkennis

Docent	H.J. Ymker (student-assistent)	*Module-code*	K-Bk
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 t/m BT3 / blok 1
Tentamendata	15 oktober, herkansing 7 januari	*Colleges*	N.v.t.
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen	De verwerving van kennis van de inhoud van de Bijbel, zowel Oude als Nieuwe Testament. Inleidend keuzemodule dat de student dwingt zijn Bijbelkennis op niveau te brengen dan wel te houden.
Eindtermen	2a
Leerlijnen	Geestelijke instelling

Studielast	Zelfstudie 70 uur (incl. algemene instructie van 0,5 uur)
Toetseisen	◦ Snoek, I., *Leerboek voor de bijbelse geschiedenis.* Kampen: Voorhoeve, 1974[14], leerpunten 1-106 (m.u.v. p. 42-43, 'De Ceremoniële Wet'), 107-249, 265-367, 372-452, 459-492, 531-678, 684-730, 733-841. [275 p. cat. 1/2, → 69 uur] + leerpunten. 493-530. [leesstof → 1 uur] *De specifieke inhoud en vindplaatsen van Bijbelse zaken in de afzonderlijke hoofdstukken uit de Bijbel hoeft niet geleerd te worden.*
Aanbevolen literatuur	- Kole, I.A. (red.), *Oriëntatie in de bijbelse oudheidkunde.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1994. - Rösel, M., *Bibelkunde des Alten Testaments: Die kanonischen und apokryphen Schriften.* Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2008[6].
Bijzonderheden	Deze module kent geen colleges. Wel is er aan het begin een instructiemoment.

Keuzemodule: Grieks 1

**Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.*

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	BT1-Gr1
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen, een aantal schriftelijke overhoringen	*Omvang*	5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT1 / blok 1
Tentamendata	19 oktober, herkansing 4 januari	*Colleges*	3 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module pagina 35.

Keuzemodule (verdiepend): Latijn 3, Augustinus

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	K-Lat3-Aug
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 t/m MT2 / blok 1
Tentamendata	25 oktober, herkansing 17 januari	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Basiscursus Latijn 1 en 2, of eindexamen Latijn

Leerdoelen	Het onderhouden van de kennis van het Latijn, het ontwikkelen van vertaalvaardigheid en kennismaking met een preek van Augustinus. Aan het eind van de periode is de student in staat syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), de Latijnse tekst van de preek van Augustinus op woord- en zinsniveau te doorgronden en te vertalen (kennis/inzicht), en vertalingen te vergelijken (toepassing).
Eindtermen	3a (BT) 1 (MT)
Leerlijnen	Praktische vaardigheden
Studielast	Hoor- en instructiecolleges 9 uur Collegevoorbereiding 24 uur Zelfstudie 37 uur
Toetseisen	◦ De Latijnse teksten die tijdens de colleges behandeld zijn en enige achtergrondliteratuur. Welke preek gelezen gaat worden, wordt in overleg vastgesteld. ◦ Een door de docent uit te reiken overzicht van de Latijnse syntaxis.
Aanbevolen literatuur	- Blaise, A., *A Handbook of Christian Latin: Style, Morphology, and Syntax.* Washington: Brepols, 1994. - Blaise, A. et H. Chirat, *Dictionnaire Latin-Français des auteurs chrétiens.* Turnhout: Brepols, 1993.

- Diercks, G.F. en N.H.C. van Loenen, *Kleine Latijnse Grammatica.* Houten: Uitgeverij Paul Brand, 1987[5] of later.
- Pinkster, H. (red.), *Woordenboek Latijn-Nederlands.* Amsterdam: Amsterdam University Press, 1998 of later.
- Sleumer, A., *Kirchenlateinisches Wörterbuch.* Hildesheim: Georg Olms Verlag 2002.

Keuzemodule (verbredend): Preken van Chrysostomus: leven als een rechtvaardige toen en nu (tevens PEP-cursus)

Docent	Prof. dr. M.A. van Willigen	*Module-code*	K-PrChry
Toetsvorm	Essay	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 t/m MT2 / blok 1
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Uiterlijk 6 weken na het laatst gegeven college	*Instapeis*	Bachelor Theologie of basiskennis van het Grieks

Leerdoelen

De student:
- *kent* de exegetische traditie in het NT, alsook in de periode hierna, in de Vroege Kerk, met name van Johannes Chrysostomus en de Antiocheense school;
- heeft *inzicht* in de theologische en exegetische uitgangspunten van deze traditie;
- is in staat deze exegetische traditie een plaats te geven in zijn eigen theologische reflecties;
- is in staat om de exegetische inzichten van Chrysostomus te *plaatsen* in de exegese- en dogmaontwikkeling van de Vroege Kerk en de Reformatie (dus een historische inkadering);
- geeft er blijk van dat hij de vaardigheden van Chrysostomus *begrijpt* en *kan toepassen* in zijn eigen exegetische praktijk (toepassing in de bredere zin, buiten de literaire documenten, de preken zelf);
- is in staat om Chrysostomus' preken te vergelijken met de meer moderne exegetische traditie.

Eindtermen

1 t/m 3, 5

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Zelfstudie/essay 61 uur [ongeveer 100 p. cat. 3]

Het is de bedoeling dat iedereen van tevoren opgegeven preken bestudeert en kan plaatsen in de historische ontwikkeling, alsook kan verstaan vanuit de context waarin deze preken ontstaan zijn.

Toetseisen

◦ Afsluitend essay.

Aanbevolen literatuur

Willigen, M.A. van, *Leven als een rechtvaardige in de Vroege Kerk.* Heerenveen: RoyalJongbloed, 2017*.* In dit boek wordt ook weer verdere literatuur aanbevolen.

Keuzemodule (verdiepend): Theologische topologie: theologie van plaats/ruimte

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	K-Thtopo
Toetsvorm	Presentatie/schriftelijke opdracht	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT3 t/m MT2 / blok 1
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via portfolio Teams	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- neemt kennis van verschillende theologische aspecten van denken over plaats en ruimte;
- leert duiden welke ontwikkelingen leiden tot het ter ziele gaan van de betekenis van (heilige) plaatsen in kerk en samenleving;
- reflecteert op de wijze waarop binnen een katholieke en gereformeerde visie gestalte gegeven is aan deze aspecten (in bijv. architectuur) in de loop van de geschiedenis en kan worden gegeven in de 21e eeuw;
- bezint zich op het bevorderen van een Bijbels-gereformeerde 'theologische topologie'.

Eindtermen

2, 3b, 6, 8 (BT)
4, 5, 8, 11, 15, 18, 19, 34, 35, 38 (MT)

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast

Hoorcolleges 6 uur
Collegevoorbereiding 18 uur
Voorbereiding presentatie 10 uur
Essay 36 uur

Toetseisen

◦ Presentie en actieve participatie in de (voorbereiding van de) colleges. [→ 24 uur]
◦ Presentatie van voldoende niveau. [→ 10 uur]
◦ Schriftelijke opdracht. [→ 36 uur]

De collegevoorbereiding bestaat verder met name uit het reflecteren op leesstukken. Deze module heeft een **exploratief karakter**, dat wil zeggen dat je voor het grootste deel actief deelneemt aan het onderzoeken van literatuur en zo een eigen bijdrage levert aan theologisch onderzoek dat perspectief biedt op de betekenis van een bepaalde plaats en ruimte. Te denken valt hierbij aan bijvoorbeeld de betekenis van een kerkgebouw, symboliek, wat mogelijke gevolgen zijn van een leven dat steeds meer los komt te staan van specifieke plaatsen en geleefd wordt in een onpersoonlijke ruimte, in hoeverre men kan spreken van de werkelijkheid als sacramenteel en welke kennisleer we hanteren die ons wellicht in de weg staat, terwijl een andere kennisleer juist zou kunnen helpen, etc. Dat is ook de reden dat we in onderling overleg de literatuur voor deze module onderling vaststellen en verdelen ter nadere bestudering. De docent verzorgt een aantal inleidende colleges.

Keuzemodule (verbredend): Augustinus' exegese van de Romeinenbrief

Docent	Prof. dr. M.A. van Willigen	*Module-code*	K-AugExRom
Toetsvorm	Mondelinge presentaties (25% van het eindcijfer) Schriftelijk tentamen (75% van het eindcijfer)	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2,5 uur	*Periode*	MT1 t/m MT2 / blok 2
Tentamendata	7 januari, herkansing 25 maart	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Ín duo's of individueel tijdens college presenteren, na commentaar via Educator inleveren. Laatste dag tentamenperiode blok 2 (herkansing op laatste dag herkansingsperiode)	*Instapeis*	Bachelor Theologie en basiskennis van het Latijn (vwo of Latijn 1)

Leerdoelen

De student:
- *kent* de exegese van Augustinus op de Romeinenbrief;
- heeft *inzicht* in de theologische en exegetische uitgangspunten van deze denker met betrekking tot de exegese van de Romeinenbrief;

- is in staat de exegese van Augustinus een plaats te geven in zijn eigen exegese van de Romeinenbrief (toepassing in engere zin, namelijk binnen hetzelfde literaire document);
- is in staat om de exegetische inzichten van Augustinus te *plaatsen* in de exegese- en dogmaontwikkeling van de Vroege Kerk en de Reformatie (dus een historische inkadering);
- geeft er blijk van dat hij de inzichten van Augustinus *begrijpt* en *kan toepassen* in zijn eigen exegetische praktijk (toepassing in de bredere zin, buiten het literaire document);
- is in staat om Augustinus' exegese van de Romeinenbrief te vergelijken met de meer moderne exegese van de Romeinenbrief, bijvoorbeeld met die van Karl Barth.

Eindtermen 1 t/m 3, 5

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, mondeling presenteren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Zelfstudie/paper 61 uur [ongeveer 100 p. cat. 3]

Toetseisen
- Presentatie (25% van het eindcijfer). De student geeft samen met een medestudent(e) als duo een presentatie van een van tevoren opgegeven gedeelte uit de exegese van Augustinus over de Romeinenbrief.
- Schriftelijk tentamen (75% van het eindcijfer) over de behandelde collegestof + te lezen achtergrondinformatie.

Aanbevolen literatuur Wordt bij het college nader aangegeven. In ieder geval zal de Latijnse tekst van Augustinus' exegese op de Romeinenbrief als uitgangspunt worden benut. Deze is te vinden in: Migne, *Patrologia Latina*, vol. 35: *Expositio quarumdam quaestionum in epistula ad Romanos*: 2063-2088. Parijs: Montfaucon, 1860, p. 2087-2106.

Verdere aan te bevelen literatuur: Patte, Daniël and Eugene TeSelle, *Engaging Augustine on Romans: Self, context, and theology in interpretation*. Harrisburg: Trinity Press International, 2002.

Keuzemodule (verbredend): Leescollege Aanbidden met Ambrosius in de Vroege Kerk

Docent	Prof. dr. M.A. van Willigen	*Module-code*	K-AanbAmbrVrK
Toetsvorm	Essay	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 t/m MT2 / blok 2
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Het essay dient uiterlijk 6 weken na het laatst gegeven college bij de docent te worden ingeleverd.	*Instapeis*	Bachelor Theologie

Leerdoelen De student:
- *kent* de hymnologische traditie in het NT, de Vroege Kerk en de Vroege Middeleeuwen;
- heeft *inzicht* in de theologische en exegetische uitgangspunten van deze hymnologische traditie
- is in staat de hymnologische traditie een plaats te geven in zijn eigen theologische reflecties;
- is in staat om de exegetische inzichten van Ambrosius te *plaatsen* in de exegese- en dogmaontwikkeling van de Vroege Kerk en de Reformatie (dus een historische inkadering);
- geeft er blijk van dat hij de inzichten van Ambrosius *begrijpt* en *kan toepassen* in zijn eigen exegetische praktijk (toepassing in de bredere zin, buiten de literaire documenten, de hymnen zelf);
- is in staat om Ambrosius' hymnen te vergelijken met de meer moderne hymnologische traditie.

Eindtermen 1 t/m 3, 5

Leerlijnen	Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken
Studielast	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie/essay 61 uur [ongeveer 100 p. cat. 3]
	Het is de bedoeling dat iedereen van tevoren opgegeven hymnen bestudeert en kan plaatsen in de historische ontwikkeling, alsook kan verstaan vanuit de context waarin deze hymnen ontstaan zijn.
Toetseisen	Essay.
Bijzonderheden/ Aanbevolen literatuur	Iedere student die deze keuzemodule volgt, krijgt een gratis dwarsligger 'Aanbidden met Ambrosius in de Vroege Kerk', aangeboden door de Stichting Bijbeluitleg Vroege Kerk'. In dot boek wordt ook verdere literatuur aanbevolen.

Keuzemodule (verbredend): Crisisinterventie bij misbruik in de gemeente

Docent	Drs. A. Heystek	*Module-code*	K-CrMisbG
Toetsvorm	Werkstuk	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT2 t/m MT2 / blok 2
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	3 college-uren per 14 dagen
Inleveren opdracht(en)	Eind blok 3 (16 april). Herkansing: 9 juli	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen	De student: - weet wat seksueel misbruik in de kerk inhoudt; - weet wat de effecten hiervan zijn op kerkenraad en gemeente; - weet hoe er vanuit kerkorde en protocol gehandeld kan worden; - heeft zicht op hoe dergelijke crises gemanaged kan worden; - weet hoe er in de kerken gewerkt wordt aan preventie.
Eindtermen	7, 8 (BT) 25, 27, 29, 32 (MT)
Leerlijnen	Schrijven, psychosociale attitude
Studielast	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 35 uur Werkstuk 26 uur
Toetseisen	◦ Actieve participatie in hoorcolleges ◦ Informatie verzamelen, voornamelijk via internet ◦ Handleiding schrijven
Verplichte literatuur	- Diverse websites van Meldpunten, kerken, onderzoeksinstanties als Movisie etc. [→ 10 uur] - Ruard Ganzevoort, R. en Alexander L. Veerman, *Geschonden lichaam: Pastorale gids voor gemeenten die geconfronteerd worden met seksueel geweld.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1999. [140 p. leesstof → 7 uur] - Veerman, Alexander L., *Ontredderd: Het proces in de kerkenraad als de predikant seksueel misbruik heeft gepleegd.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2005. [348 p. leesstof → 18 uur]
Aanbevolen literatuur	- Borst, J.C., *Gij zijt die man!* Leiden: Groen, 1995. - Berg-Seiffert, Christiane van den, *Ik sta erbuiten – maar ik sta wel te kijken.* Zoetermeer: Boekencentrum Academic, 2015.

Keuzemodule: Grieks 2

**Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.*

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	BT1-Gr2
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT1 / blok 2
Tentamendata	11 januari, herkansing 19 maart	*Colleges*	2 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Grieks 1 afgerond

Zie voor informatie over deze module pagina 38.

Keuzemodule (verbredend): De kerk – bruggenhoofd van het Koninkrijk (integral mission en de presentie van de kerk in de wereld)

Docent	Dr. J. van 't Spijker i.s.m. met gastdocenten uit het diaconale werkveld	*Module-code*	K-Kerk-BrKon
Toetsvorm	Portfolio, bestaande uit leesverslagen en essay	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 t/m MT2 / blok 2
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Laatste dag tentamenperiode blok 2	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- verdiept zijn kennis van en inzicht in de grondbeginselen van diaconaat, toegespitst op *integral mission*;
- kan systematisch-theologisch en praktisch-theologisch reflecteren op de betekenis van *integral mission* voor het bestaan van de gemeente van Christus in de samenleving van vandaag.

Eindtermen

4 t/m 8, 10 t/m 12, 14, 15, 16, 36

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude (niveau 2/3)

Studielast

Hoor- en werkcolleges in verschillende werkvormen (o.a. te besteden aan
1) een theologische doordenking van *integral mission* in relatie tot de *missio Dei* als de dynamische expressie van het heilsplan van God;
2) afgrenzing met ontwikkelingssamenwerking en met zending;
3) capacitybuilding en ownership van projecten;
4) de plaats/verantwoordelijkheid van de voorganger/predikant in het 'leiding' geven aan een diaconale gemeente; et cetera) 9 uur
Zelfstudie (leesverslag en schrijven essay n.a.v. de collegestof en de onder toetseisen vermelde literatuur) 61 uur

Toetseisen

- Hofman, T.M., *Arm en rijk in crises: Een persoonlijke zoektocht naar de receptie en relevantie van Lucas 16 over de rijke man en de arme Lazarus*. Sliedrecht: BaanhoekBoek, 2020, 21-56, 155-194 en 209-259. [124 p. cat 3 → 17]
- Jansen, André, *Heart, Hands & Voices: God's mission: Integrating Word & deeds*. Amsterdam: Buijten en Schipperheijn Motief, 2017, 29-127 en 149-165. [114 p. cat 3 → 16 uur]
- Jochemsen, Henk (red.), *'Als de tak wil bloeien …' Ontwikkelingssamenwerking in christelijk perspectief*. Amsterdam: Buijten en Schipperheijn Motief, 2018, 19-114 en 201-313. [206 p. cat 3 → 28 uur].

Aanbevolen literatuur

- Crijns, H. e.a., *Barmhartigheid en gerechtigheid*: *Handboek Diaconiewetenschap.* Kampen: Kok, 2004.

- Hoek-Burgerhart, E. van e.a. (red.), *Nabije naasten: Kerken actief in locaal diaconaat*. Barneveld: Vuurbaak, 2007.
- Jager-Vreugdenhil, M., *Nederland participatieland? De ambitie van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de praktijk in buurten, mantelzorgrelaties en kerken*. Amsterdam: Vossiuspers UvA, 2012.
- Klinken, J. van, *Diakonia: Mutual Helping with Justice and Compassion*. Grand Rapids/ Michigan/Kampen: Kok, 1989.
- Laar, W. van, 'Gerechtigheid zal voor zijn aangezicht heengaan. Een bijbels grondwoord opnieuw gespeld', in G.J. Buijs, *Als de olifanten vechten… Denken over ontwikkelingssamenwerking vanuit christelijk perspectief*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2001.
- Meeuws, H., *Diaconie: Van grondslagenonderzoek tot een pleidooi voor een diaconale mystagogie*. Gorinchem: Narratio, 2011.
- Wijma, H. (red.), *Handboek voor diakenen*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2014.
- Slendebroek-Meints, J., *Help! Onderzoek binnen de CGK, NGK en GKv naar huidig en gewenst diaconaat en wat daarvoor nodig is*. Zwolle: CVS, 2014.

Bijzonderheden Deze keuzemodule wordt aangeboden in samenwerking met het CGK-deptaatschap Diaconaat.

Keuzemodule (verdiepend): Recreatie van de ziel (verdieping Spiritualistiek)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	K-Sp-RecrZ
Toetsvorm	Presentatie/schriftelijke opdracht	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT3 t/m MT2 / blok 2
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via portfolio Teams	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen De student:
- neemt kennis van verschillende theologische aspecten van een christelijke spiritualiteit;
- leert duiden welke ontwikkelingen leiden tot het ter ziele gaan van de ziel in kerk en samenleving;
- reflecteert op de wijze waarop aan een christelijke spiritualiteit gestalte gegeven is in de loop van de geschiedenis en kan worden gegeven in de 21e eeuw;
- bezint zich op het bevorderen van een Bijbels-gereformeerde spiritualiteit;
- oriënteert zich op de vraag welke plaats de spiritualiteit inneemt in het leven van een theoloog.

Eindtermen 2, 3b, 6, 8 (BT)
4, 5, 8, 11, 15, 18, 19, 34, 35, 38 (MT)

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges 6 uur
Collegevoorbereiding 18 uur
Voorbereiding presentatie 10 uur
Essay 36 uur

Toetseisen
- Presentie en actieve participatie in de (voorbereiding van de) colleges. [→ 24 uur]
- Presentatie van voldoende niveau. [→ 10 uur]
- Schriftelijke opdracht. [→ 36 uur]

Leidraad colleges: Greenman, Jeffrey P. and Kalantzis, George, *Life in the Spirit: Spiritual Formation in Theological Perspective.* Downers Grove: IVP, 2010.
De collegevoorbereiding bestaat verder met name uit het reflecteren op leesstukken.

Aanbevolen literatuur

- Aalders, C., *Spiritualiteit: Over geestelijk leven vroeger en nu.* 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1969 of later.
- Aalders, C. e.a., *Luisterend leven: Studies over evangelische spiritualiteit.* 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1971.
- Berg, A. van den en René Süss (red.), *Spiritualiteit in Jodendom en christendom:* Heerenveen: Protestantse Pers, 2006.
- Bouwman, K. en K. Bras (red.), *Werken met spiritualiteit.* Baarn: Ten Have, 2001.
- Bruijne, A.L.Th. de, *Affect en effect: de betekenis van een Bijbelse spritualiteit voor de christelijke ethiek in een (post-)seculiere context.* Kampen: Kok, 2010.
- Douma, J., 'Gebed en ascetiek', in C. Trimp (red.), *De biddende Kerk: Een bundel studies over het gebed, aangeboden bij gelegenheid van het 125-jarig bestaan van de Theologische Hogeschool te Kampen.* Groningen: De Vuurbaak, 1979, 84-115.
- Faber, J., *De spiritualiteit van de theoloog: Een protestants pleidooi.* Kampen: Kok, 1994.
- Hoek, Jan, *Tedere majesteit: Omgang met God in gereformeerde spiritualiteit.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2015.
- Reuver, A. de, *Verborgen omgang: Sporen van spiritualiteit in Middeleeuwen en Nadere Reformatie.* Zoetermeer: Boekencentrum 2002.
- Spijker, W. van 't e.a. (red.), *Spiritualiteit.* Kampen: De Groot Goudriaan, 1993.
- Toren, B. van den e.a. (red.), *Het geloofsleven van de theoloog: In tekst en toelichting voor predikanten.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1995.
- Velema, W.H., *Nieuw zicht op gereformeerde spiritualiteit.* Kampen: Kok Voorhoeve, 1990.
- Verleg, Ton, *Handboek evangelische spiritualiteit, deel 1: Leven met Jezus; deel 2: Geest, ziel en lichaam.* Kampen: Brevier, 2017.
- Waaijman, K., *Spiritualiteit: Vormen, grondslagen, methoden.* Gent e.a.: Carmelitana e.a., 2000.

Keuzemodule (verbredend): Aristoteles en de Reformatie

Docent	Dr. G.A. van den Brink	*Module-code*	K-ArRef
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 t/m BT3 / blok 3
Tentamendata	21 maart, herkansing 13 juni	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Filosofie (1 en 2)

Leerdoelen

De student:
- kent de hoofdlijnen van de filosofie van Aristoteles;
- kan de receptie van Aristoteles in de Reformatie verwoorden en duiden;
- kan een eigen positie formuleren zowel over de rol van de filosofie in de theologie, als over de verschillende wijzen waarop in de Reformatie Aristoteles' filosofie werd gewaardeerd.

Eindtermen

3

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 31 uur, bestaat uit onderdelen van de literatuur onder 'toetseisen'
Zelfstudie 30 uur

Toetseisen

- Adler**,** Mortimer J., *Aristotle for everybody: Difficult Thought Made Easy.* New York: Simon & Schuster 1997**,** ix-xiv; 3-190. [194 p. cat. leesstof → 12 uur]. Ook toegestaan: Adler, Mortimer J., *Aristoteles voor iedereen: Filosofie vanuit ons gewone, gezonde verstand.* Amsterdam: Wereldbibliotheek, 1985.
- Bagchi, D.V.N., 'Sic et Non: Luther and Scholasticism', in Trueman, Carl. R. & R.S. Clark (eds.), *Protestant Scholasticism: Essays in Reassessment.* Carlisle: Paternoster Press, 1999, 3-15. [13 p. cat. 2 → 2 uur]
- Baschera, Luca, 'Aristotle and Scholasticism', in Kirby, Torrance e.a. (eds.), *A Companion to Peter Martyr Vermigli.* Leiden: Brill 2009, 133-159. [28 p. cat. 2 → 6 uur]

- Green, Lowell C., 'Melanchton's Relation to Scholasticism', in Trueman, Carl. R. & R.S. Clark (eds.), *Protestant Scholasticism: Essays in Reassessment.* Carlisle: Paternoster Press, 1999, 273-288. [16 p. cat. 2 → 3 uur]
- Junghans, Helmar, "Die probationes zu den philosophischen Thesen der Heidelberger Disputation Luthers im Jahre 1518", *Lutherjahrbuch* 46 (1979), 34-59. [26 p. cat. 2 → 5 uur]
- Luther, Martin, 'Disputatio contra scholasticam theologiam', in Delius, H.-U. (Hrsg.), *Martin Luther Studienausgabe Band 1.* Evangelische Verlagsanstalt: Berlin 1979, 163-172. [10 p. cat. 1 → 3 uur]. Nederlandse vertaling beschikbaar in Selderhuis, H.J. (red.), *Luther Verzameld Deel 1.* Utrecht: Kok, 2016, 25-34.
- Luther, Martin, 'Disputatio Heidelbergae habita', in Delius, H.-U., *Martin Luther Studienausgabe Band 1.* Evangelische Verlagsanstalt: Berlin 1979, 186-218. [33 p. cat. 1 → 11 uur]. Nederlandse vertaling deels beschikbaar in Selderhuis, H.J. (red.), *Luther Verzameld Deel 1.* Utrecht: Kok, 2016, 64-79.
- Mühlen, Karl-Heinz zur, "Luthers Kritik am scholastischen Aristotelismus in der 25. These der Heidelberger Disputation von 1518", *Lutherjahrbuch* 48 (1981), 54-79. [26 p. cat. 2 → 5 uur]
- Muller, Richard A., *Post-Reformation Reformed Dogmatics Volume 1.* Grand Rapids: Baker Academic 2003, 2nd edition, 360-384. [25 p. cat. 2 → 5 uur]
- Collegestof. [→ 6 uur]

Keuzemodule: Grieks 3

**Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.*

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	BT1-Gr3
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT1 / blok 3
Tentamendata	31 maart, herkansing 10 juni	*Colleges*	2 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Grieks 1 en 2 afgerond

Zie voor informatie over deze module pagina 41.

Keuzemodule (verbredend): Latijn 1, basiscursus

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	K-Lat1
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT1 t/m MT2 / blok 3
Tentamendata	1 april, herkansing 24 juni	*Colleges*	2 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen	Eerste kennismaking met Latijn. De student verwerft kennis van de woorden, vormleer en syntaxis die aan bod komen in les 1 t/m 9 van *Latinitas* of, indien gekozen wordt voor de methode van John F. Collins, unit 1 t/m 20 van *A Primer of Ecclesiastical Latin.* Aan het eind van de periode is de student in staat de betekenis te geven van losse Latijnse woorden (kennis), de grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis) en een eenvoudige Latijnse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).
Eindtermen	3a (BT) 1 (MT)
Leerlijnen	Praktische vaardigheden
Studielast	Hoor- en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 48 uur Zelfstudie 74 uur

Toetseisen	◦ Hetzij les 1 t/m 9 van *Latinitas*, hetzij unit 1 t/m 20 van *A Primer of Ecclesiastical Latin* en collegestof.
Verplicht aanschaffen	- Hetzij Oranje, H., *Latinitas: Cursus Latijn.* Amsterdam: VU Uitgeverij, 2001, 2e herziene druk en Oranje, H., *Latinitas: Grammatica en uitwerkingen.* Amsterdam: VU Uitgeverij, 2001, 2e herziene druk, hetzij Collins, J.F., *A Primer of Ecclesiastical Latin.* Washington: The Catholic University of America Press, 1985 en Dunlap, J.R., *An Answer Key to A Primer of Ecclesiastical Latin: A Supplement to the text by John F. Collins.* Washington: The Catholic University of America Press, 2006. - Diercks, G.F. en N.H.C. van Loenen, *Kleine Latijnse Grammatica.* Houten: Uitgeverij Paul Brand, 1987[5] of later.
Aanbevolen literatuur	- Pinkster, H. (red.), *Woordenboek Latijn-Nederlands.* Amsterdam: Amsterdam University Press, 1998 of later.

Keuzemodule (verbredend): Leesvaardigheid wetenschappelijke literatuur (En, Ne, Du en Fa) met een toespitsing op Duits
Onder voorbehoud!

Docent	F. van Brussel-Lankamp M Ed	*Module-code*	K-Duits
Toetsvorm	Testimonium	*Omvang*	0 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT1 / blok 3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 x 4 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen	De student: - vergroot zijn vaardigheid om wetenschappelijke literatuur te lezen, zodanig dat de kern van de tekst voor de student duidelijk is; - leert de kern uit Duitse teksten te halen door zicht te krijgen op zinsstructuren, verbindingswoorden en grammaticale constructies; - kan concentrisch lezen i.p.v. lineair: niet van voor naar achter, maar eerst globaal en dan via volgende leesrondes; - kan samenvattend en structurerend lezen i.p.v. vertalend; - vergroot zijn kennis van Duitse zinsstructuren, verbindingswoorden en grammatica, waardoor het tekstbegrip van Duitstalige teksten toeneemt; - kent enkele strategieën die hij kan inzetten om teksten betere te begrijpen.
Studielast	Hoor- en werkcolleges 6 uur Collegevoorbereiding (bestanden op Educator en te lezen bladzijdes uit Hauschild, Wolf-Dieter und Volker Henning Drecoll, *Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte, Band 1, Völlig überarbeitete Neuausgabe.* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2016.
Toetseisen	◦ Actieve particiatie tijdens de colleges
Aanbevolen websites	- www.duits.de - www.uitmuntend.de - https://sslleiden.nl/examentraining/duits
Bijzonderheden	De cursus is een faciliteit die de opleiding kosteloos aan de student aanbiedt. Aan deze cursus kunnen geen studiepunten worden ontleend. Zie voor meer informatie p. 15.

Keuzemodule (verdiepend): Luther lezen

Docent	Drs. C.Th. Boerke	*Module-code*	K-LuthL
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT2 t/m BT3 / blok 3
Tentamendata	19 maart, herkansing 8 juli	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Kerkgeschiedenis 2 (Luther en de Reformatie)

Leerdoelen

De student:
- kan het oeuvre van Luther globaal omschrijven en theologisch typeren;
- kan een brontekst in de historische context plaatsen;
- kan een brontekst analyseren en daarin kenmerken van Luthers theologie en spiritualiteit herkennen;
- kan de inhoud van een brontekst uitleggen en waar mogelijk de relevantie ervan aangeven voor de eigen tijd en spiritualiteit.

Eindtermen

1, 2, 5, 8

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

Studielast

Hoor-/werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 13 uur
Zelfstudie 48 uur

Toetseisen

- McKim, Donald K. (ed.), *The Cambridge Companion to Martin Luther.* Cambridge: Cambridge University Press, 2003 of latere druk, 3-205. [200 p. cat. 2 → 40 uur]
- Teksten van Luther die tijdens de colleges zijn besproken en de daarbij gemaakte aantekeningen. Voor deze teksten wordt gebruik gemaakt van: Herman J. Selderhuis (red.), *Luther Verzameld* Deel I en II. Utrecht: Kok, 2016. [→ 8 uur].

Aanbevolen literatuur

- Beutel, Albrecht (Hrsg.), *Luther Handbuch.* Tübingen: Mohr Siebeck, 2010[2], vooral 258-459 over het oeuvre van Luther.

Bijzonderheden

- Het schriftelijk tentamen bestaat deels uit vragen over de literatuur en deels uit de analyse van een brontekst.

Keuzemodule (verbredend): Psychologische stromingen

Docent	Drs. A. Heystek	*Module-code*	K-PsStr
Toetsvorm	Werkstuk	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT1 t/m MT2 / blok 3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleverdata opdracht(en)	Eind blok 3: 16 april. Herkansing eind blok 4: 9 juli	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student beschikt over voldoende zelfkennis en empatisch vermogen in de omgang met de medemens en is in staat de inbreng van psychologie in praktisch-theologische vragen in hoofdlijn te overzien. De student heeft kennis van en inzicht in,
in het bijzonder:
- de theorie van de psycho-analyse, met een accent op de werking van de afweermechanismen;
- de theorie van het behaviourisme en de toepassing in onderwijs en hulpverlening;
- de theorie van de humanistische psychologie en de invloed op het pastoraat;
- een aanzet tot theorievorming van een christelijke psychologie met een speciaal accent op mensbeeld;

meer globaal:
- cognitieve psychologie, systeemtheorie, omgevingspsychologie en biologische psychologie.

Eindtermen	3a, 7a, 8 (BT) 8, 9 (MT)
Leerlijnen	Schrijven, psychosociale attitude
Studielast	Hoorcolleges 9 uur Werkstuk 23 uur Zelfstudie 38 uur
Toetseisen	◦ Actieve participatie in hoorcolleges. ◦ Literatuurstudie. [276 p.] (74 p. verplicht [cat. 3 → 10 uur] en 200 p. eigen keuze [cat. 3 → 28 uur]) ◦ Collegestof.
Verplichte literatuur	- Heitink, Gerben, *Pastorale zorg: Theorie, differentiatie, praktijk.* Kampen: Kok, 1998, 86-106. [20 p. cat. 3 → 3 uur] - Heuvelman, Ard en Jan Gutteling, *Psychologie.* Amsterdam: Boom, 2004[5], 13-35. [22 p. cat. 3 → 3 uur] - Ouweneel, W.J., *Psychologie: Een christelijke kijk op het mentale leven.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1984, 104-125. [21 p. cat. 3 → 3 uur] - Ouweneel, W.J., *Hart en ziel: Een christelijke kijk op de psychologie.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1986, 105-114. [9 p. cat. 3 → 1 uur]
Aanbevolen literatuur	- Glassman, William E., (Hans Geluk, Nederlandse bewerking), *Stromingen in de psychologie.* Amersfoort: ThiemeMeulenhoff, 2011. - Rigter, Jakop, *Het palet van de psychologie. Stromingen en hun toepassing in hulp-verlening en opvoeding.* Bussum: Coutinho, 2014. - Scroggs, James R., *Persoon en Persoonlijkheid: Sleutelideeën uit persoonlijkheids-theorieën,* deel 1. Rotterdam: Ad.Donker, 1994. - Scroggs, James R., *Persoon en Persoonlijkheid: Sleutelideeën uit persoonlijkheids-theorieën,* deel 2. Rotterdam: Ad.Donker, 1992.

Keuzemodule (verdiepend): Septuaginta

Docent	Dr. M.C. Mulder en dr. H. de Waard	*Module-code*	K-Sep
Toetsvorm	Presentatie en schriftelijk werkstuk	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT2 t/m MT2 / blok 3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	*Instapeis*	Grieks 1 t/m 4 (of eindexamen vwo); Hebreeuws 1 t/m 4; Inleiding Exegese OT

Leerdoelen	De student: - verdiept zijn kennis van het ontstaan, de overlevering en het karakter van de Septuaginta; - verdiept zijn inzicht in het belang van Septuaginta-studies voor oud- en nieuwtestamentisch onderzoek; - kan vruchtbaar gebruik maken van de Septuaginta bij zijn bestudering van Oude en Nieuwe Testament.
Eindtermen	2, 3, 5 (BT) 1, 3, 5, 6, 8, 16-19 (MT)
Leerlijnen	Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren
Studielast	Werkcolleges met presentaties over gestudeerde literatuur 9 uur Collegevoorbereiding en -verwerking, inclusief presentatie 24 uur Schriftelijk werkstuk 37 uur
Toetseisen	◦ Karen H. Jobes and Moisés Silva, *Invitation to the Septuagint.* Grand Rapids: Baker Academic, 2015[2] (leesverslag). ◦ Actieve participatie tijdens de colleges, inclusief een presentatie. ◦ Schriftelijk werkstuk over een in overleg vast te stellen onderwerp, waarin de op college besproken literatuur wordt verwerkt.

Aanbevolen literatuur

- Martin Hengel, *The Septuagint as Christian Scripture: Its Prehistory and the Problem of Its Canon.* Edinburgh/New York: T&T Clark, 2002, 19-127.
- Wolfgang Kraus und Martin Karrer (Hrsg.), *Septuaginta Deutsch: Das griechische Alte Testament in deutscher Übersetzung.* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2010[2].
- Martin Karrer und Wolfgang Kraus (Hrsg.), *Septuaginta Deutsch: Erläuterungen und Kommentare zum griechischen Alten Testament.* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2011.
- Albert Pietersma and Benjamin G. Wright (eds.), *A New English Translation of the Septuagint and the Other Greek Translations Traditionally Included under That Title.* New York/Oxford: Oxford University Press, 2007.
- Emanuel Tov, *The Text-Critical Use of the Septuagint in Biblical Research.* Winona Lake: Eisenbrauns, 2015[3].

Keuzemodule (verbredend): Voorganger, voortrekker of voorbeeld? – Het profiel van een dienaar van het Woord als publiek theoloog in een missionaire context (tevens PEP-cursus)

Docent	Dr. J. van 't Spijker i.s.m. met gastdocenten uit het missionaire werkveld	*Module-code*	K-VgVtVb
Toetsvorm	Essay of reflectieverslag	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 t/m MT2 / blok 3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	3 bijeenkomsten van 3 uur
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag van tentamenperiode blok 3	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- verdiept zijn kennis van en inzicht in het profiel van een predikant, missionair werker, kerkplanter in de samenleving;
- kan praktisch-theologisch reflecteren op de betekenis hiervan voor het functioneren als voorganger, voortrekker en voorbeeld van een christelijke gemeenschap in de dagelijkse ontmoeting met (het leven in) de samenleving van vandaag.

Eindtermen

4 t/m 8, 10 t/m 12, 14, 15, 16, 36

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden (niveau 2/3)

Studielast

a. Colleges, te besteden aan een praktisch-theologische doordenking van:
   1. de Bijbelse grondlijnen en de historische ontwikkeling van het profiel van de voorganger;
   2. de essentie van het werk van de voorganger in een gemeente in de specifieke context waarin de gemeente bestaat;
   3. de (veranderende) vereisten waaraan voorgangers moeten voldoen om invulling te geven aan hun bediening – 6 of 7,5 uur (in combinatie met b);
b. Een of meerdere discussiebijeenkomsten met werkers in specifieke missionaire contexten – 1,5 of 3 uur (in combinatie met a);
c. Zelfstudie (schrijven essay n.a.v. de collegestof, met verwerking van delen van de onderstaande literatuur) 61 uur.

Toetseisen

In overleg wordt een studieprogramma vastgesteld met delen uit de volgende literatuur:
- Bakker, Bert, *Samenspel: kansrijk veranderen in de kerk*. Houten: Uitgeverij Ekklesia, 2020.
- Both, Dick, Alex de Bruijn en Arnold Huijgen, *Nieuw leiderschap: Van bezitten naar delen*. Heerenveen: Groen, 2017.
- Dekker, W. en P.J. Visser, *Om de verstaanbaarheid: Over bijbel, geloof en kerk in een postmoderne samenleving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
- Guder, Darrell L., 'The "Worthy Walk" of the Missional Community after Christendom', in Darrel L. Guder, *Called to Witness: Doing Missional Theology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2015, 121-141.

◦ Guder, Darrell L., 'Missional Leasdership for the Formation of the Communities "Worthy Walk"', in Guder, Darrell L., *Called to Witness: Doing Missional Theology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2015, 142-164.
◦ Heitink, Gerben, *Biografie van de dominee*. Baarn: Ten Have, 2001.
◦ James, Christopher B., *Church Planting in Post-Christian Soil: Theology and Practice*. Oxford: University Press, 2018.
◦ Kennedy, James, *Stad op een berg: De publieke rol van protestantse kerken*. Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum, 2010.
◦ Moynagh, Michael, *Church in Life: Innovation, Mission and Ecclesiology*. London, SCM Press, 2017.
◦ Paas, Stefan, "Leadership in Mission: The Reformed System of Church Governance in an Age of Mission", *Calvin Theological Journal 50* (2015), 110-125 (vertaling en bewerking van 'Is de gereformeerde ambtsleer nog houdbaar' (lezing predikanten-vereniging 2007).
◦ Saane, Joke van, *Geloofwaardig leiderschap*. Zoetermeer: Uitgeverij Meinema, 2012.
◦ Stoppels, Sake, V*ruchtbaar missionair leiderschap*, maart 2021 (download op: https://www.che.nl/publicaties/vruchtbaar-missionair-leiderschap).
◦ VanHoozer, Kevin J. and Owen Strachan, *The Pastor as Public Theologian: Reclaiming a Lost Vision*. Grand Rapids: Baker Academic, 2015.
◦ Vreugdenhil Tim, *Stand-up Theology: Een quickscan van de tijdgeest*. Utrecht: KokBoekencentrum, 2018.
◦ *Met vreugde en zegen?* Eindverslag conferentie Amersfoort Beraad 13 april 2018. *De predikant in een veranderende (kerkelijke) omgeving* (conferentiebundel: download op https://docplayer.nl/108368441-Met-vreugde-en-zegen.html).

Bijzonderheden
- Deze keuzemodule wordt aangeboden in samenwerking met het CGK-deputaatschap Evangelisatie.
- Voor deze keuzemodule kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten.

Keuzemodule (verbredend): Vroeg evangelicalisme: ware godsdienst in een moderne wereld (tevens PEP-cursus)

Docent	Dr. J. van de Kamp (HHS/VU)	*Module-code*	K-VrEvan
Toetsvorm	Presentatie en paper	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT1 t/m MT2 / blok 3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Presentatie tijdens college, paper via mail. Laatste dag tentamenperiode blok 3	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen
In de achttiende eeuw ontstaat in de Engelstalige wereld een nieuwe vorm van spiritualiteit, het vroege evangelicalisme. Deze stroming, met vertegenwoordigers als John en Charles Wesley, George Whitefield en Jonathan Edwards, heeft veel aandacht voor bekering, levensheiliging, opwekking e.d. Deze beweging ontstaat in een tijd van grote veranderingen: de moderniteit breekt aan, er vindt een 'wetenschappelijke revolutie' plaats en er ontstaat een publieke ruimte voor debat. In deze module onderzoeken we hoe 'ware godsdienst' in een moderne wereld werd omschreven, verkondigd en gepraktiseerd. We doen dit aan de hand van thema's als wetenschap, de natuur, de rol van het geweten en de wet en het bekeringsproces. We passen de kennis uit een handboek van Hindmarsch toe op fragmenten uit primaire literatuur.

Eindtermen
1, 2a, 2b, 3a, 3b, 4a, 4c, 5a, 5b (BT)
2, 4 t/m 6, 8, 11, 16, 18, 19 (MT)

Leerlijnen
Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding (gedeelte uit hieronder vermelde boek van Hindmarsh lezen) 45 uur
Presentatie en paper over theologische literatuur voor de gewone man/vrouw uit de 17e/18e eeuw. Paper van max. 3 pagina's A4 incl. tussenkopjes en voetnoten.
Presentatie en paper: 16 uur

Toetseisen
- Presentatie en paper (max. 3 p. incl. tussenkopjes en voetnoten)
- Hindmarsh, D.B., *The spirit of early evangelicalism: True religion in the modern world*. New York: Oxford University Press, 2018. [340 p. cat. 3 → 45 uur]

Bijzonderheden Deze module wordt aangeboden vanuit het Research Center Puritanism and Piety (ReCePP) (samenwerking TUA en HHS/VU).

Keuzemodule (verbredend): Het Woord in context (Homiletiek – Evangelistiek)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater en dr. J. van 't Spijker e.a.	*Module-code*	K-WrdCon
Toetsvorm	Praktische opdracht, presentatie, essay	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 t/m MT2 / blok 3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag van tentamenperiode blok 3	*Instapeis*	Homiletiek op bachelorniveau Evangelistiek/Missiologie 1 en 2

Leerdoelen De student:
- weet welke praktisch-theologische vragen er spelen in de specifieke contexten voor verkondigingsmomenten in verpleeghuizen, penitentiaire inrichtingen en de krijgsdienst, en kan deze contexten onderscheiden;
- kan reflecteren op de opgedane ervaringen in de diverse contexten aan de hand van relevante literatuur;
- kan een eerste opzet voor een toespraak/preek voor een specifieke context maken en presenteren.

In deze keuzemodule wordt kennisgemaakt met aspecten van de verkondiging van het evangelie in specifieke contexten.

Eindtermen 3, 5, 7, 10 t/m 13 15, 19, 20, 23, 29, 33, 36 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Het studieprogramma bestaat uit de volgende onderdelen:
a. Het bijwonen van regulier geplande colleges waar algemeen inleidend en specifiek toegespitst op de bijgewoonde diensten/samenkomsten gereflecteerd wordt, waarbij 'specialisten' in de verschillende 'contexten' een aandeel hebben.
b. Het bijwonen en participeren op locatie van kerkdiensten/samenkomsten in de specifieke context(en) van verpleeghuizen, penitentiaire inrichtingen, en/of de krijgsdienst.
c. Het voorbereiden, presenteren en bespreken van een eerste opzet van een toespraak/preek bestemd voor een van de behandelde/bezochte contexten.
d. Het schrijven van een essay (maximaal 4.500 wrd.) over de verschillende les- en leermomenten van deze keuzemodule, waarin verwerking/evaluatie van opgedane ervaringen tijdens bezoeken aan diverse contexten, reflectiemomenten tijdens de colleges en bestudeerde literatuur opgenomen wordt.

Colleges 9 uur (12 college-uren), waarin 'specialisten' in de verschillende 'contexten' een aandeel hebben, en waarin principiële en praktisch-theologische reflectie plaatsvindt.

Indeling colleges:
1. 1e en 2e college: algemene introductie en inleiding in praktisch/theologische vraagstelling;

2. 3e t/m 8e college: reflectie en evaluatiecolleges in bijzijn van betrokkenen uit de bezochte contexten;
3. 9e t/m 12e college: presentatie en bespreking van voorbereide preek/toespraak.

Bijwonen van specifieke contexten, voorbereiding praktische opdracht, en schrijven essay (samen 61 uur). Het bijwonen van de verschillende contexten (onderdeel b) zal ca. 9 uur (3 x 3 uur) in beslag nemen; het voorbereiden van de praktische opdracht (onderdeel c) ca. 8 uur; het werken aan het essay inclusief de verwerking van de literatuur ca. 44 uur).

NB: Het bijwonen van de verschillende contexten staat D.V. gepland voor de zondagen direct aansluitend aan college 1 en 2, en steeds voorafgaand aan de colleges 3 en 4, 5 en 6, en 7 en 8.

Toetseisen

◦ Praktische opdracht (zie boven onder studielast c);
◦ Het schrijven van een essay (zie boven onder studielast d).

Voorgeschreven literatuur (op hoofdlijnen, reflectief verwerken):
- Baker, Mark D. and Joel B. Green, *Recovering the Scandal of the Cross: Atonement in New Testament and Contemporary Contexts,* Second Edition. Downers Grove: IVP, 2011, 17-141. [124 p. cat. 2 → 24 uur];
- Dekker, W. en P.J. Visser, *Om de verstaanbaarheid: Over bijbel, geloof en kerk in een postmoderne samenleving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002, 17-35 en 120-134. [33 p. cat. 3 → 4,5 uur]
- Walls, Andrew F., *The Missionary Movement in Christian History: Studies in the Transmission of Faith*. Maryknoll: Orbis Books, 1996, 3-67. [64 p. cat. 3 → 8 uur];
- Walls, Andrew F., *The Cross-Cultural Process in Christian History*. Maryknoll: Orbis Books, 2002, 49-81. [32 p. cat. 3 → 4,5 uur]
- Toren, Benno van den, 'In gesprek over God en mens: Mogelijkheden tot geloofsverantwoording aan andersgelovigen op grond van het christelijk mensbeeld', in Henri Veldhuis (red.), *Onrustig is ons hart … Mens-zijn in christelijk perspectief*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1994, 171-190. [20 p. cat. 3 → 3 uur]

Bijzonderheden Let op: er kunnen zich maximaal 6 studenten voor deze keuzemodule opgeven i.v.m. maximale leerwinst per student.

Keuzemodule (verbredend): Aramees 1

Docent	Dr. H. de Waard	*Module-code*	K-Aram1
Toetsvorm	Schriftelijk werkstuk en schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT2 t/m MT2 / blok 4
Tentamendata	30 juni, herkansing 26 augustus	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 4	*Instapeis*	Tentamen Hebreeuws 5 met goed gevolg hebben afgelegd

Leerdoelen

De student:
- heeft basale kennis van de geschiedenis van het Aramees, van de invloed van het Aramees op het Bijbels Hebreeuws en van de 'Aramese achtergronden' van het NT;
- heeft basale kennis van de schrift- en klankleer van het Bijbels Aramees;
- heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Aramees;
- heeft basale kennis van de syntaxis van het Bijbels Aramees;
- kan woordsoorten herkennen en benoemen;
- kan verbogen/vervoegde vormen herkennen en determineren;
- heeft vaardigheid in het gebruik van Rosenthals grammatica, woordenboeken en commentaren;
- kan Aramese teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen 1, 2, 8 (BT)
1, 2, 8 (MT)

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 15 uur (5 x 3 uur)
Zelfstudie 26 uur
Schriftelijk werkstuk 20 uur

Toetseisen

Schriftelijk werkstuk:
Een geannoteerde vertaling van Daniël 3: 1-30. [→ 20 uur]

Tentamen:
- Collegedictaat. [12 p. cat. 2 → 2,5 uur]
- Document 'Een kleine geschiedenis van het Aramees'. [4 p. cat. 2 → 1 uur]
- Gzella, Holger, *De eerste wereldtaal: De geschiedenis van het Aramees.* Amsterdam: Athenaeum – Polak & Van Gennep, 2017, 169-175. [7 p. cat. 1 → 2 uur]
- Hurvitz, Avi, 'Hebrew and Aramaic in the Biblical Period: The Problems of "Aramaisms" in Linguistic Research on the Hebrew Bible' in Ian Young (ed.), *Biblical Hebrew: Studies in Chronology and Typology.* London/New York: T&T Clark, 2003, 24-37. [14 p. cat. 1 → 5 uur] (artikel in TUA-bibliotheek aanwezig)
- Rosenthal, F., *A Grammar of Biblical Aramaic.* Wiesbaden: Harrassowitz, 1983[5] of 1995[6], §§ 29, 32, 42, 49, en paradigma 1. [→ 10 uur]
- Grammatica Ezra 4:8-24. [→ 5,5 uur]

Te gebruiken

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia* (BHS). Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1977 of later.
- Gesenius, W. und F. Buhl, *Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament.* Leipzig: F.C.W. Vogel, 1915[16] of later.
- H. Gzella (ed.), *Aramaic Dictionary*, TDOT XVI. Grand Rapids: Eerdmans, 2018.
- Koehler, L. & W. Baumgartner, *Lexicon in Veteris Testamenti Libros + Supplementum.* Leiden: Brill, 1953, herdruk 1973.
- Koehler, L. and W. Baumgartner, *A Bilingual Dictionary of the Hebrew and Aramaic Old Testament: English and German.* Leiden: Brill, 1998, herdruk van versie 1953 onder andere titel.
- Koehler, L. e.a., *The Hebrew and Aramiac Lexicon of the Old Testament*, 2 Volumes. Leiden: Brill, 1994; id., Study Edition, 2002, herziene editie van voornoemd woordenboek; Duitse versie uitgegeven door Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt.
- Rosenthal, F., *A Grammar of Biblical Aramaic.* Wiesbaden: Harrassowitz, 1983[5] of 1995[6].
- Computerprogramma *BibleWorks* (aanwezig in de bibliotheek van de TUA) of een ander programma.

Bijzonderheden

Deze keuzemodule is een verplicht onderdeel van de major OT. In de major NT dient óf deze keuzemodule óf de keuzemodule Septuaginta gevolgd te worden (de laatstgenoemde keuzemodule wordt eenmaal in de twee jaar aangeboden).
Als vervolg op deze keuzemodule Aramees 1 wordt eenmaal in de twee jaar de keuzemodule Aramees 2 aangeboden.

Keuzemodule (verdiepend): De meeste mensen deugen… en Eichmann dan?

Docent	Dr. C.C. den Hertog	*Module-code*	K-MMDEich
Toetsvorm	Paper	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT1 t/m MT3 / blok 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Binnen acht weken na het laatste college of na overleg op een later tijdstip	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- kan de hoofdlijn van Bregmans mensvisie weergeven;
- kan de beschrijving van Eichmann door Arendt alsmede de daarop gevolgde discussie in samenhang beschrijven;

- kan zien hoe de discussie rond Arendts boek ook in het grotere Shoah-onderzoek een rol speelt;
- kan de christelijke leer van de erfzonde op een samenhangende manier beschrijven;
- kan de relevantie en het verhelderend potentieel van het christelijke spreken over zonde in verband brengen met de discussie over Eichmann en de visie van Bregman.

Eindtermen 1, 2a, 3b, 4a, 4c, 5a, 5b (BT)
4 t/m 6, 8, 14 t/m 17, 19 (MT)

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren

Studielast Wordt nader vastgesteld en via Teams tijdig gecommuniceerd. Vermoedelijk een combinatie van hoorcolleges en werkcolleges.

Toetseisen Aan de hand van de opgedane kennis in de colleges een paper schrijven (Ba: 3.000 wrd., Ma: 5.000 wrd.) waarin een eigen visie op de actualiteit van de christelijke erfzondeleer wordt gegeven. Precieze thema en te gebruiken literatuur in overleg met docent.

Literatuur Wordt nader vastgesteld en via Teams tijdig gecommuniceerd. In ieder geval:
- Arendt, Hannah, *Eichmann in Jerusalem: A Report on the Banality of Evil.* New York: Penguin Books Ltd, 2006 (Nederlandse vertaling: *Eichmann in Jeruzalem: De banaliteit van het kwaad.* Z.p.: Olympus, 2007).
- Bregman, Rutger, *De meeste mensen deugen: Een nieuwe geschiedenis van de mens.* Z.p.: De Correspondent, 2019.

Keuzemodule (verbredend): God en de goden (Evangelistiek/Missiologie)

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	K-Ggn
Toetsvorm	Paper met presentatie	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	BT1 t/m BT3 / blok 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 4	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen De student maakt kennis met en leert reflecteren op de plurale wereld van godsdiensten en religies vanuit christelijk perspectief en op de theologische vragen die daarmee samenhangen.

Eindtermen 1, 2a, 4a, 4b, 5a, 5b, 6a, 7a, 7b, 8

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken

Studielast Colleges 9 uur (12 x 45 minuten, waarvan 5 hoorcolleges en 7 werkcolleges)
Bestudering in groepsverband, als voorbereiding op de werkcolleges, van een aantal specifieke casussen en theologische vraagstukken die met het hoofdthema te maken hebben 50 uur
Voorbereiding van de eindopdracht (zie toetseisen) 11 uur

Toetseisen
- De student werkt actief mee aan de voorbereiding in groepsverband van een aantal werkcolleges rond specifieke casussen en theologische vraagstukken.
- De student schrijft een kort paper over een met het hoofdthema samenhangend (sub)onderwerp, en geeft daarover een presentatie tijdens het laatste college.

Aanbevolen literatuur
- Muck, Terry and Frances S. Adeney, *Christianity Encountering World Religions: The Practice of Mission in the Twenty-first Century.* Grand Rapids: Baker Academics, 2009.
- Strange, Daniel, *Their Rock Is Not Like Our Rock: A Theology of Religions.* Grand Rapids: Zondervan, 2014.
- Verkuyl, J., *Zijn alle godsdiensten gelijk?* Kampen: Kok, 1984[5] of later.

Grieks 4 (keuzemodule)

**Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.*

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	BT1-Gr4
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT1 / blok 4
Tentamendata	21 juni, herkansing 24 augustus	*Colleges*	2 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Grieks 1-3 afgerond

Zie voor informatie over deze module pagina 48.

Keuzemodule (verbredend): Introduction to Bible translation in a missionary context

Teacher	Drs. B.J. Dikken	*Subject code*	K-IntrBtr
Examination	Assignments and presentations	*Study credits*	2,5 EC
Duration of exam	Not applicable	*Period*	BT1 t/m MT2 / blok 4
Date of exam	Not applicable	*Classes*	2 hours per week
Submission date	In consultation with the teacher	*Pre-requi-rements*	Proficiency in English

Aim

To give a general introduction to the work of a Bible translator in a missionary context in continents like Africa and Asia. Contents:
- Translation theories; scientific approaches.
- Bible translation principles: what is a good Bible translation?
- Actual need for Bible translation worldwide.
- Target language: survey of languages and dialects in the field.
- How to study a non-western language and make an alphabet?
- Source languages (Hebrew/Greek) and text critical editions (BHS/NA28).
- Discourse analysis of narrative and poetical texts.
- Building up a translation team and the relation with the local church.
- How to train Mother Tongue Bible translators?
- How to translate in areas dominated by non-Christian religions theological key terms like: God, the Lord, priest, altar, offering, prophet, law, grace, sin?
- How to review First Drafts of the Bible translation with people of the audience?
- What is the new role of the Translation consultant?
- What kind of organizations are involved in Bible translation?
- Audio projects: Bible translation and new media (dvd, cell phones, etc.).
- Scripture in use: literacy projects and Bible distribution.

Goals

5b, 7b (BT)
7, 15 (MT)

Study skills

To do research, to analyze and combine, to write small assignments and papers, to make presentations, to discuss and argue, to cooperate in small groups (1/2 level)

Study load

Classes: 9 hours. We will study together parts of Katharine Barnwell's *Bible Translation. An Introductory Course in Translation Principles* and some additional material.
Preparations for classes: 16 hours
Practical assignment/task: 8 hours
Study of the literature: 34 hours
Final meeting for presentations and evaluation of assignments: 3 hours

Literature

To study and make a presentation of selected parts of:
- Barnwell, Katharine, *Bible Translation: An Introductory Course in Translation Principles.* Dallas: SIL International Academic Bookstore, 1986.
- Hill, Harriet, *The Bible at cultural crossroads: From translation to communication.* Manchester [etc.]: St. Jerome Publishing, 2006.
- Waard, Jan de e.a., *From one language to another: Functional Equivalence in Bible Translating.* Nashville [etc.]: Thomas Nelson, 1986.
- Wilt, Timothy e.a., *Bible translation: Frames of reference.* Manchester: Manchester [etc.]: St. Jerome Publishing, 2003.
- A small article about discourse analysis of an Old Testament text of your own choice (examples: Alter, vd Merwe, Talstra, van Wolde, Wendland).

Further reading

- Naudé, J.A. e.a., *Contemporary translation studies and Bible translation: A South African perspective.* Bloemfontein: Publications Office of the University of the Free State, 2002.
- Noss, P.A. e.a., *A history of Bible translation.* Rome: Edizioni de storia e letteratura, 2007.
- Sanneh, L.O., *Translating the message: The missionary impact on culture.* Maryknoll, NY: Orbis Books, 2009.

Comments

This course is a practical course to show how you can apply your theological studies in non-western societies.

Keuzemodule (verbredend): Latijn 2, basiscursus

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	K-Lat2
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	5 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	BT1 t/m MT2 / blok 4
Tentamendata	4 juli, herkansing 30 augustus	*Colleges*	2 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Colleges Latijn 1 gevolgd, of Latijn gehad op middelbare school

Leerdoelen

Vervolg kennismaking met Latijn. De student verwerft kennis van de woorden, vormleer en syntaxis die aan bod komen in les 10 t/m 18 van *Latinitas* of, indien gekozen wordt voor de methode van John F. Collins, unit 21 t/m 35 van *A Primer of Ecclesiastical Latin*. Aan het eind van de periode is de student in staat de betekenis te geven van losse Latijnse woorden, de grammaticale vormen te herkennen en te analyseren, syntactische regels uit te leggen en een Latijnse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen.

Eindtermen

3a (BT)
1 (MT)

Leerlijnen

Praktische vaardigheden

Studielast

Hoor- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 48 uur
Zelfstudie 74 uur

Toetseisen

- Hetzij les 10 t/m 18 van *Latinitas*, hetzij unit 21 t/m 35 van *A Primer of Ecclesiastical Latin* en collegestof.

Verplicht aanschaffen

- Zie Latijn 1.

Aanbevolen literatuur

- Blaise, A., *A Handbook of Christian Latin: Style, Morphology, and Syntax.* Washington: Brepols, 1994.
- Blaise, A. et H. Chirat, *Dictionnaire Latin-Français des auteurs chrétiens.* Turnhout: Brepols, 1993.
- Pinkster, H. (red.), *Woordenboek Latijn-Nederlands.* Amsterdam: Amsterdam University Press, 1998 of later.
- Sleumer, A., *Kirchenlateinisches Wörterbuch.* Hildesheim: Georg Olms Verlag, 2002.

Keuzemodule (verbredend): Missional in a metropole

Introduction to integral mission in the intercultural, interreligious, post-Christian city of London

Responsible lecturer	Dr. J. van 't Spijker	*Subject code*	K-MisMetr
Examination	Portfolio	*Study credits*	2,5 EC
Duration of exam	Not applicable	*Period*	From BT1 / Period 4 (God willing, from June 4 until June 11, 2022)
Date of exam	Not applicable	*Classes*	See program
Submission date	In consultation with the responsible lecturer	*Pre-require-ments*	Preliminary readings

Aims
The student:
- gets acquainted with the basic theological questions, issues and challenges a missionary worker is confronted with in the intercultural, interreligious and post-Christian city of London (Great Britain);
- learns to reflect on these questions, issues and challenges in participating in an intercultural learning community, viz. All Nations in London.

Goals
1, 4a, 4b, 4c, 5b, 6a, 7a, 7b, 8 (BT)
5, 7, 8, 10, 13, 15, 16, 23, 36, 37 (MT)

Study skills
Research, critical analysing and synthesizing, writing, oral presenting, working together

Study load
This module exists in a working visit of a week to All Nations in London, where the students participate partly in the study-program of All Nations, and where visits are made to at least two intercultural/interreligious initiatives in London. In individual and group reflection, the different parts of the program are being prepared (preliminary readings) and worked out (a final reflection paper).

Literature
◦ To be chosen yet by the staff of All Nations.

Comments
This module is co-organized by the Deputies of Evangelism, the Deputies of Mission and the Deputies of Diaconate of the Christelijke Gereformeerde Kerken in the Netherlands. The minimum number for this module is 10 students. The maximum number is 15. The student contributes partially in the financial costs of this course.

Keuzemodule (verdiepend): Vroegchristelijk Grieks

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	*Module-code*	K-VrChrGr
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	BT1 t/m MT2/ blok 4
Tentamendata	9 juni, herkansing 23 augustus	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Grieks 1 t/m 4 of eindexamen Grieks

Leerdoelen
Het onderhouden van de kennis van het Grieks, het ontwikkelen van vertaalvaardigheid en kennismaking met teksten van vroegchristelijke, Griekse auteurs. Aan het eind van de periode is de student in staat de vroegchristelijke, Griekse teksten die op college zijn behandeld op woord- en zinsniveau te analyseren en te vertalen (kennis/inzicht).

Eindtermen
3a (BT)
1 (MT)

Leerlijnen
Praktische vaardigheden

Studielast
Instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen
◦ Actieve participatie tijdens colleges.

◦ Tentamen: Capita selecta uit Rodney A. Whitacre, *A Patristic Greek Reader.* Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2007, en achtergrondliteratuur.

Aanbevolen literatuur

- Bauer, W., *Griechisch-deutches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur.* Berlin e.a.: De Gruyter, 1988[6].
- Blass, F. e.a., *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984[16] of later.
- Lampe, G.W.H., *A Patristic Greek Lexicon.* Oxford: Clarendon Press, 1961 of later.

Master Theologie
(180 EC)

16. Eindtermen Master Theologie

Einddoelen **De afgestudeerde…**	**Eindtermen** **De afgestudeerde…**
1. is in staat tot zelfstandig bronnenonderzoek.	1. beheerst de talen van de Bijbel en het oudchristelijk Latijn in die mate dat hij in staat is tot zelfstandig bronnenonderzoek. 2. kan gebruik maken van hulpmiddelen als internet en databases. 3. heeft vaardigheden in het exegetiseren.
2. gaat zelfstandig om met relevante theologische literatuur en begrippen.	4. is in staat zelfstandig relevante theologische literatuur te verzamelen, te bestuderen, te evalueren en te verwerken. 5. kan op de verschillende terreinen op adequate wijze theologisch-wetenschappelijke begrippen, theorieën, modellen, methoden en paradigma's interpreteren en toepassen.
3. heeft grondige kennis van en inzicht in de Bijbelse, ecclesiologische, systematische en praktische vakken.	6. heeft grondige kennis van en inzicht in de Heilige Schrift, de geschiedenis van kerk en theologie, de christelijke geloofsleer en ethiek, en de principiële praktisch-theologische bezinning. 7. heeft kennis van het missionaire en diaconale aspect van het gemeente zijn.
4. is in staat om theologie te bedrijven in de bredere context van deze modulegebied.	8. kan bij zijn theologisch onderzoek de mogelijkheden van inbreng van andere wetenschappen naar waarde schatten en benutten. 9. is in staat op basis van basale kennis van en inzicht in persoonlijkheidsontwikkeling, en in het bijzonder van jongeren, hun gaven te ontdekken en de ontplooiing ervan te stimuleren. 10. beseft dat er culturele en sociale verschillen tussen mensen en leeftijdsgroepen zijn en weet deze in positieve zin te gebruiken.
5. weet zijn theologische kennis en vaardigheden vruchtbaar te maken voor kerk en samenleving.	11. weet zijn theologische kennis en vaardigheden te integreren in een gereformeerde levensovertuiging. 12. kan preken maken die schriftuurlijk en confessioneel zijn en kan de liturgie daarop afstemmen. 13. is bereid en in staat in zijn prediking rekening te houden met maatschappelijke, culturele en levensbeschouwelijke ontwikkelingen in de hedendaagse maatschappij. 14. kan op adequate wijze als theoloog reageren op en meewerken aan een oplossing van problemen die vanuit kerk en samenleving om een antwoord vragen. 15. is in staat in een multiculturele samenleving het evangelie te verhelderen, te verdedigen en te verbreiden.
6. kan door middel van een schriftelijk werkstuk een wetenschappelijke visie presenteren.	16. toont door de vervaardiging van een schriftelijk werkstuk als vrucht van eigen onderzoek in staat te zijn tot initiële beheersing van een wetenschappelijke theologische probleemstelling. 17. kan op basis van kennis van de actuele stand van het onderzoek en via de formulering van een werkbare probleem- en doelstelling komen tot zelfstandige meningsvorming en deze verwoorden in een wetenschappelijk acceptabele en valide beargumenteerde visie. 18. kan zijn visie op bevredigende wijze presenteren en verdedigen tegenover een kritisch forum. 19. kan zich in woord en geschrift helder en goed uitdrukken.
7. weet op verantwoorde wijze zijn theologische kennis en vaardigheden te vertalen naar een mondelinge of schriftelijke presentatie voor een niet-theologisch gespecialiseerd publiek.	20. kan verantwoord leidinggeven aan de eredienst. 21. kan een verantwoorde presentatie verzorgen van hetgeen hij heeft voorbereid. 22. beschikt over verschillende (o.a. pedagogische en didactische) vaardigheden om catechese te verzorgen en beheerst de daarvoor benodigde werkvormen. 23. kan de eigen geloofsbeleving op een zuivere wijze communiceren, zowel binnen als buiten de kerk. 24. kan de normen en waarden die aan zijn handelen ten grondslag liggen verhelderen.

8. heeft zich een geestelijke instelling en psychosociale attitude verworven om op adequate wijze leiding te kunnen geven en pastoraat te bedrijven in de gemeente en andere kerkelijke of maatschappelijke instanties.	25. heeft inzicht in groepsprocessen binnen de gemeente. 26. is in staat pastorale gesprekken te voeren. 27. (her)kent de grenzen van het pastoraat en kan doorverwijzen naar gespecialiseerde instanties. 28. heeft visie op, kan leidinggeven aan gemeenteopbouw. 29. kan adequaat inspelen op verscheidenheid in de gemeente. 30. kan conflicten analyseren en op positieve wijze hanteren. 31. beheerst verschillende vergadertechnieken. 32. kan leidinggeven aan en is in staat medeverantwoordelijkheid te dragen voor de beleidsmatige processen binnen de plaatselijke gemeente c.q. het bredere kerkelijke leven. 33. is bereid en in staat tot reflectie op eigen houdingen en opvattingen en kan op grond daarvan zijn handelen bijstellen. 34. is bereid en in staat vorm te geven aan een goed (geestelijk) klimaat in een groep en is in staat soepel in te spelen op diverse situaties. 35. is bereid zich in te leven in ervaringen en belevingen van anderen en weet dit zo te verwerken in het pastorale gesprek, dat zij kunnen groeien in zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.
9. heeft een geestelijke instelling die getuigt van de liefde tot de Here God, zijn Woord, zijn dienst en zijn gemeente.	36. is zich bewust van zijn missionaire roeping. 37. beschikt over empathisch vermogen en communicatieve vaardigheden om in de omgang met de ander vorm te geven aan zijn roeping. 38. heeft zich verdiept in de taak en de plaats van het geloof in zijn persoonlijk leven.

17. Collegeverdeling Master Theologie

Studenten die in 2020 gestart zijn met de master (cohort 2020) hebben de modules gevolgd van het eerste jaar (MT1). Zie betreffende kolommen hieronder.
De studenten die in 2021 starten met de master (cohort 2021) volgen samen met de studenten van cohort 2020 de modules van het tweede jaar (MT2).

In 2022/2023 staan voor cohort 2021 en 2022 de modules van MT1 gepland.
Cohort 2020 kan dan D.V. de modules van het derde masterjaar (MT3) volgen.

MODULES	**MT1** *Programma gevolgd in 2020/2021 en te volgen in 2022/2023*				**MT2** *Programma voor cursusjaar 2021/2022*				**MT3** *Programma te volgen in 2022/2023 voor Cohort 2020*			
	Blok1	Blok2	Blok3	Blok4	Blok1	Blok2	Blok 3	Blok4	Blok1	Blok2	Blok 3	Blok4
Integratiecolleges			X					X			X	
Themadagen				X			X					X
Master I- en II-kritiekcolleges	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
Persoonlijke en professionele vorming	1	1	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5	0.5	0,5
Spreekvaardigheid	X	X	X	X	X	X	X	X				
Thema: Seculiere tijd - Bijbelse theologie - Dogmatiek - (missionaire) Homiletiek - Kerkgeschiedenis	 2 2 2 2											
Thema: Verbond - Bijbelse theologie - Systematische theologie - Homiletiek - Kerkgeschiedenis			 2 2 2 2									
Thema: Eschatologie - Bijbelse theologie - Systematische theologie - Homiletiek - Kerkgeschiedenis							 3 2 2 2					
Thema: ???? - Bijbelse theologie - Systematische theologie - Homiletiek - Kerkgeschiedenis											 2 2 2 2	
Bijbelse theologie OT/NT		2			2	6						
Confessies			2									
(Pastorale) Dogmatiek	2				4		2					
Ethiek						2						
Evangelistiek/Missiologie							2					
Exegese OT/NT		2	3			2	3					
Geschiedenis van de CGK	2											
Hebreeuws		2				2						
(Praktische) Homiletiek	3	3	3		5	3	3					
Judaïca / Kerk en Israël				2								
Kerkelijk onderwijs		1	1									
Kerkgeschiedenis				2								
Kerkrecht								2				
Liturgiek								2				

MODULES	**MT1**				**MT2**				**MT3**			
	Blok1	Blok2	Blok3	Blok1	Blok1	Blok2	Blok3	Blok4	Blok1	Blok2	Blok3	Blok4
Pastorale psychologie					2							
Poimeniek						2						
Symboliek			2		2							
Specialisatie: - 10 EC - 5 EC - Scriptie				X				X		X	X	X
Keuzeminor (15 EC)									X			
Gemeentestage										X		

De cijfers duiden op het aantal college-uren per week in de betreffende periode.
De grijze gedeelten (MT1 resp. MT3) laten de modulen zien waarvoor in 2021/2022 géén colleges worden gegeven. Colleges voor deze modulen worden gegeven in 2022/2023.

Zie voor keuzemodules p. 93 van deze studiegids.

X = colleges gedurende een aantal dagen per collegeblok, volgens een apart rooster, of individuele begeleiding

18. Schema eerste studiejaar Master Theologie – cohort 2020

Dit schema is gevolgd in het voorbije studiejaar 2020/2021. In 2021/2022 wordt door zowel MT1 als MT2 (cohort 2020 en 2021) het programma van MT2 gevolgd (zie volgende pagina); in 2022/2023 volgen MT1 en MT2 (cohort 2021 en 2022) D.V. weer het programma van MT1 dat hieronder staat.

European Credit Transfer System

MODULE	*Master 1e semester*		*Master 2e semester*		*Cursusjaar EC*
	Blok 1 ***Thema: Seculie-re tijd***	*Blok 2*	*Blok 3* ***Thema: Het ver-bond***	*Blok 4*	
Integratiecolleges, themadagen	-	X	-	X	*X*
Master I-/II-kritiekcollege	X	X	X	X	*X*
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	X	*X*
Spreekvaardigheid	X	X	X	X	*X*
Thema: Seculiere tijd - Bijbelse theologie - Dogmatiek - (missionaire) Homiletiek - Kerkgeschiedenis	 2,5 2,5 2,5 2,5				*10*
Thema: Het Verbond - Bijbelse theologie - Systematische theologie - Homiletiek - Kerkgeschiedenis			2,5 2,5 2,5 2,5		*10*
Confessies	-	-	2,5	-	*2,5*
Dogmatiek 1	2,5	-		-	*2,5*
Exegese OT/NT 1, incl. exegesescriptie	-	7,5	-	-	*7,5*
Geschiedenis van de CGK	2,5	-	-	-	*2,5*
Hebreeuws 1	-	2,5	-	-	*2,5*
Judaïca/Kerk en Israël	-	-	-	2,5	*2,5*
Kerkgeschiedenis 3		-		2,5	*2,5*
Kerkelijk onderwijs	-	2,5	2,5	-	*5*
Nieuwe testament (Paulus)	-	2,5	-	-	*2,5*
Praktische Homiletiek	X	X	X		*X*
Specialisatie	-	-	-	10	*10*
TOTAAL	*15*	*15*	*15*	*15*	*60*

18. Schema Master Theologie voor 2021/2022 (MT1 en MT2) eerste studiejaar cohort 2021 tweede studiejaar cohort 2020

In 2021/2022 wordt door zowel MT1 als MT2 (cohort 2020 en 2021) het onderstaande programma van MT2 gevolgd, in 2022/2023 volgt D.V. weer het programma van MT1 van de vorige pagina (voor cohort 2021 en 2022).
Cohort 2020 volgt dan het programma van MT3 (zie hiervoor p. 133v)

MODULE	*Master 1e semester*		*Master 2e semester*		*Cursusjaar EC*
	Blok 1	*Blok 2*	*Blok 3* ***Thema: Eschato-logie***	*Blok 4*	
Integratiecolleges, themadagen	-	-	X	X	*X*
Master I-/II-kritiekcollege	X	X	X	X	*X*
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	2,5	X	*2,5*
Spreekvaardigheid	X	X	X	X	*X*
Thema: Eschatologie - Bijbelse theologie - Systematische theologie - Homiletiek - Kerkgeschiedenis			*2,5* *2,5* *2,5* *2,5*		*10*
Bijbelse Theologie OT/NT	2,5	5 (7,5*)		-	*7,5 (10)*
Ethiek	-	2,5	-	-	*2,5*
Exegese OT/NT 2	-	1,25	1,25	-	*2,5*
Hebreeuws 2	-	2,5	-	-	*2,5*
Kerkrecht	-	-	-	2,5	*2,5*
Liturgiek	-	-	-	2,5	*2,5*
Missiologie/Evangelistiek	-	-	2,5	-	*2,5*
Pastorale Dogmatiek	5	-		-	*5*
Pastorale psychologie	2,5	-	-	-	*2,5*
Poimeniek	-	2,5	-	-	*2,5*
(Praktische) homiletiek 3, 4	2,5	X	X	-	*2,5*
Specialisatie	-	-	-	10	*10*
Symboliek	2,5	-	-	-	*2,5*
TOTAAL	*15*	*13,75 (16,25)*	*16,25*	*15*	*60 (62,5)*

* Cohort 2021 (MT1) heeft in de bachelor geen Theologie Paulus gehad. Dat wordt dit collegejaar ingehaald.

Voor de samengestelde module 'Eschatologie' geldt dat het cijfer wordt ingeschreven nadat voor elk van de onderdelen een voldoende (min. 5,5) behaald is.

Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules pagina 93v aan het einde van de bachelor.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Master I-kritiekcollege

Docent	College van hoogleraren	*Module-code*	MT-Krcol1
Toetsvorm	Preekvoorstel	*Omvang*	Variabel
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 / blok 3, 4 of MT2
Tentamendata	Zie jaaragenda in deze studiegids, p. 19v	*Colleges*	Een uur en 15 minuten per preekvoorstel
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Datum nader te bepalen	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen
- Het analyseren van preken en het leveren van gefundeerde kritiek op een preekvoorstel.
- Het verwerven van de praktische vaardigheid ten aanzien van het schrijven en uitspreken van een preekvoorstel.

Eindtermen 3 t/m 5, 11, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Bijzonderheden
- De kritiekcolleges staan onder leiding van de (con)rector; een afvaardiging van het Coho is aanwezig om kritiek te leveren op het preekvoorstel.
- De tekst voor het preekvoorstel wordt 5 weken voorafgaand aan de datum van het kritiekcollege door het Coho aan de student opgegeven.
- De preek dient een week voor het desbetreffende preekcollege door de student zelf ingeleverd te worden bij de curator-begeleider, de hoogleraren, dr. Van 't Spijker (wanneer hij kritiek moet leveren) en de critici. De preek dient tevens een week tevoren opgenomen te zijn in het preekportfolio op in Teams.
- Het aantal kritiekcolleges wordt bepaald door het aantal admissiale studenten in de master.
- Voor het leveren van kritiek worden vanuit de studenten 3 (admissiale) studenten aangewezen. Zie het rooster dat hiervoor wordt opgesteld.
- Kritiek op het eerste gehoor, taal/stijl/liturgie, exegese/homilese worden door alle drie de critici uit de studenten gegeven (maximaal te besteden tijd is 5 minuten).
- De volgorde van kritiseren is in volgorde van de jaren (bijv. eerst eerstejaars (MT1), dan tweedejaars (MT2) enz.).
- De Master-kritiekcolleges zijn verplicht voor alle admissiale studenten vanaf het tweede jaar van de bachelor (vanaf BT2) en bovendien toegankelijk en aan te bevelen voor alle niet-admissiale studenten.
- Niet-admissiale studenten die een preekvoorstel willen leveren of meedoen in het rooster van critici (zie ook hieronder het punt van opsparen studie-uren), worden verzocht dit uiterlijk eind augustus door te geven aan het secretariaat.
- Voor participatie aan de kritiekcolleges kunnen studie-uren opgespaard worden in het kader van het keuzemodule bricolage ('vrije ruimte').

Proponentsexamen

Docent	Curatorium, in aanwezigheid van twee leden van het college van hoogleraren	*Module-code*	MT-Propex
Toetsvorm	Mondeling examen	*Omvang*	N.v.t.
Tentamenduur	1 uur en 30 minuten	*Periode*	MT2
Examendata	Zie examendata in de jaaragenda op p. 19v	*Colleges*	Geen
Inleverdata preek-voorstellen	Zie hieronder bij 'bijzonderheden'	*Instapeis*	Alle vereisten van de eerste anderhalf jaar van de master, incl. 2 preekvoorstellen in het kader van praktische homiletiek

Leerdoelen
- Het verwerven van de praktische vaardigheid ten aanzien van het schrijven en uitspreken van een preekvoorstel over een tevoren opgekregen tekst.

- Het zelfstandig kunnen voorbereiden met het oog op bespreking van een pars binnen de verschillende theologische disciplines: exegese Oude Testament, exegese Nieuwe Testament, dogmatiek, homiletiek, ethiek en kerkrecht.

Eindtermen N.v.t.

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast N.v.t.

Toetseisen
- De opgegeven tentamenstof kunnen toepassen op de praktijk van het kerkelijk leven en het geloofsleven.

Aanbevolen literatuur Zie bij de modules exegese OT/NT, dogmatiek, homiletiek en ethiek.

Bijzonderheden
- Het proponentsexamen kan afgelegd worden in de vergaderingen van het curatorium van februari, juni, september en november.
- Zij die het proponentsexamen willen afleggen en preekconsent willen aanvragen, dienen dat uiterlijk tien weken voor de bewuste vergadering te melden aan de secretaris van het curatorium. Hij zal de student dan voorzien van de regeling voor het proponentsexamen. Daarin zijn de afspraken voor het proponentsexamen en het preekconsent opgenomen.
- Bij het proponentsexamen dienen twee preekvoorstellen aangeleverd te worden, één over een opgegeven tekst en één over een tekst naar keuze. Uiterlijk twee weken voor de vergadering dienen deze preekvoorstellen ingeleverd te worden bij de secretaris van het curatorium en het secretariaat.
- De secretaris van het curatorium vraagt bij de kerkenraad van de student een attest op.
- Het proponentsexamen wordt gehouden in een vergadering van het curatorium en heeft het niveau van het kerkelijk peremptoir examen (classisexamen).
- Zie ook de regelingen met betrekking tot (de aanvraag van) het preekconsent op Sharepoint.

Persoonlijke en professionele vorming

Docent	H. Wijma MLD en J.W. van der Zande-de Roo	*Module-code*	MT2-PPV
Toetsvorm	Gesprekken, opdrachten, reflectie-verslagen en eindpaper	*Omvang*	2,5 EC aan einde master
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 1 t/m 4
Tentamendata	De student ontvangt via de mail een uitnodiging voor de gesprekken	*Colleges*	2 x 2 college-uren per collegeblok volgens apart rooster
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen Het verwerven en vergroten van persoonlijke professionele vaardigheden en inzichten om het persoonlijke en beroepsmatige handelen van de student te ontwikkelen.
De student verwerft:
- inzicht in zijn persoonlijke levensloop en de kwaliteiten die deze hem heeft opgeleverd, inclusief valkuilen, allergieën en uitdagingen;
- inzicht en vaardigheid in het ontwikkelen van zijn leer- en zelfregulerend vermogen;
- inzicht in het persoonlijk levensscript dat de student tot nu toe heeft ontwikkeld in zijn leven en hoe (dys)functioneel dit voor hem is in de uitoefening van zijn beroep;
- inzicht en vaardigheid in het onderkennen van stress, stressoren en manieren om stress gezond te hanteren;
- inzicht in een theologisch gewogen sociaal wetenschappelijk concept van diversiteit en het omgaan met diversiteit;
- inzicht en vermogen in het leidinggeven aan gemeenten in veranderende contexten, waardoor diversiteit toe kan nemen;
- inzicht en vermogen in een reflexief beroepsbeoefenaarschap. Reflexief gaat in eerste instantie over integratie van verschillende theologische vakken, maar daarna ook over integratie van theologie en relevante sociale wetenschappen.

Eindtermen	9, 10, 25 t/m 38
Leerlijnen	Schrijven, argumenteren en discussiëren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden
Studielast	Werkcolleges 12 uur Voorbereiding 2 uur Intervisiegesprekken o.l.v. de persoonlijk begeleider (4x) 8 uur Papers ter voorbereiding van de gesprekken, reflectieverslagen en eindopdracht t.b.v. portfolio 4 uur
Toetseisen	◦ Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken. ◦ Reflectieverslagen van de intervisiegesprekken o.l.v. de persoonlijk begeleider. ◦ Persoonlijk ontwikkelingsplan. ◦ Eindpaper.
Aanbevolen literatuur	De student ontvangt artikelen waarin de thema's uiteengezet worden. Daarbij vindt de student ook verwijzingen voor meer literatuur.
Bijzonderheden	- De bijeenkomsten worden samen met het eerste masterjaar (MT1) gehouden. - Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint.

Spreekvaardigheid

Docent	N. Duijzer-Algra	*Module-code*	MT-Sprv
Toetsvorm	Testimonium	*Omvang*	2,5 EC aan einde MT2, opgenomen in de EC's voor PPV
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT2
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	Volgens afspraak
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Data*	Volgens rooster

Leerdoelen	De student brengt duidelijk, levendig en met overtuiging zijn boodschap. Dit wordt bereikt door het optimaliseren van houding, adem, stem en stemgebruik, spreektempo, intonatie, presentatie en taalgebruik.
Leerlijnen	Praktische vaardigheden
Bijzonderheden	- De studenten die predikant hopen te worden, worden bij instroom in de master aan de TUA, gescreend. - In het MT1/MT2 ontvangen studenten die predikant hopen te worden in principe tweewekelijks een individuele trainingssessie. Nynke Duijzer is ook aanwezig bij het houden van de preekvoorstellen door admissiale studenten in de Barnabaskerk en geeft ook daar haar feedback op de presentatie van de preek.

Bijbels thema

Docent	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	MT2-BThema
Toetsvorm	*Oude Testament:* Schriftelijk tentamen *Nieuwe Testament:* Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 1
Tentamendata	21 oktober, herkansing 11 januari	*Colleges*	6 colleges OT en 6 colleges NT
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Bachelorniveau Bijbelse vakken

Leerdoelen	De student:

- verwerft en verdiept kennis inzake Bijbels-theologische kernthema's;
- verdiept inzicht in de samenhang tussen OT en NT op een essentieel theologisch thema;
- ontwikkelt zijn inzicht verder in de samenhang tussen exegese en Bijbelse theologie;
- oefent en versterkt exegetische vaardigheden;
- is in staat om de betekenis van doorlopende Bijbelse thema's te integreren in zijn visie op de Bijbel en de gereformeerde theologie.

Eindtermen 3, 5, 6, 11, 14, 15

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, mondeling presenteren, praktische vaardigheden

Studielast

Oude Testament:
Hoor/werkcolleges incl. voorbereiding 6 uur
Zelfstudie: 29 uur

Nieuwe Testament:
Hoor/werkcolleges incl. voorbereiding 6 uur
Zelfstudie: 29 uur

Toetseisen

Zowel de colleges OT als de colleges NT behandelen 'de liefde van God' als een centraal thema in de Bijbelse theologie. Bij elke sectie wordt verdiepende exegetische stof ingebracht in een college door een gastdocent: dr. H. de Waard (over Jer. 31) en drs. A. van den Os (over Rom. 5).
De studieresultaten bij deze module worden getoetst met een schriftelijk tentamen over de collegestof en de bestudeerde literatuur:

Deel OT [→ 29 uur]
- Feldmeier, R. und H. Spieckermann, *Der Gott der Lebendigen: Eine biblische Gotteslehre* [Topoi Biblischer Theologie 1]. Tübingen: Mohr Siebeck, 2020, 132-154.
- Oeming, M. (Hrsg.), *Ahavah: Die Liebe Gottes im Alten Testament* [Arbeiten zur Bibel und ihrer Geschichte 55]. Leipzig: Evangelische Verlagsanstalt, 2017, 13-37, 233-253, 257-276, 279-300.
- Spieckermann, H., *Gottes Liebe zu Israel* [FAT 33]. Tübingen: Mohr Siebeck, 2004, 3-19.

Deel NT [→ 29 uur]
- Barclay, J.*, Paul and the Power of Grace.* Grand Rapids: Eerdmans, 2020, hfdst. 1, 2, 3, 7, 8, 9, 11. [85 p.].
- Carson, D.A.*,* 'Distorting the Love of God?' in Christopher W. Morgan (ed.), *The Love of God.* Wheaton: Crossway, 2016, 21-32.
- Frey, J.*,* '"God is Love": On the Textual Tradition and Semantics of a Core Expression of the Christian Notion of God', in R.G. Kratz and H. Spieckermann (eds.), *Divine Wrath and Divine Mercy in the World of Antiquity, FAT II/33.* Tübingen: Mohr Siebeck, 2008, 203-227.

N.B. De precieze paginering en aantal studiebelastingsuren zullen worden aangegeven in het toetsmodel.

Aanbevolen literatuur
- Theologieën van het Oude en Nieuwe Testament
- Morris, L., *Testaments of Love: A Study of Love in the Bible.* Grand Rapids: Eerdmans, 1981.
- Snaith, N.H., *The Distinctive Ideas of the Old Testament.* New York: Schocken Books, 1975.
- Peckham, J.C., *The Love of God. A Canonical Model.* Downers Grove: IVP Academic, 2015.
- Vanhoozer, K.J., *Nothing Greater Nothing Better: Theological Essays on the Love of God.* Eerdmans: Grand Rapids, 2001.

Bijzonderheden
- Deze module wordt verdeeld tussen de docent OT (6 blokuren) en de docent NT (6 blokuren): de eerste drie weken OT en de laatste drie weken NT. Het tentamen wordt door beiden beoordeeld. Het eindcijfer voor het tentamen Bijbels Thema bestaat uit het gemiddelde tussen het behaalde cijfer voor het deel OT en dat voor het deel NT. Voor elk van de beide onderdelen dient een voldoende gehaald te worden (5,5 en hoger), anders is herkansing nodig.

Homiletiek 3

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT2-Hom3
Toetsvorm	Mondeling Tentamen, portfolio-opdrachten en een preekvoorstel (c.q. preekschets)	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	1 uur	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 1
Tentamendata	In overleg met hoogleraar	*Colleges*	2 college-uren per week; praktisch deel: gemiddeld 1 uur per week gedurende blok 1-3.
Inleveren opdracht(en)	Volgens uit te reiken overzicht via portfolio Teams	*Instapeis*	Homiletiek op bachelorniveau

Leerdoelen

De student:
- kan beschrijven op welke wijze de heilsorde dient te functioneren in de prediking;
- krijgt inzicht in de eigen aard van verschillende soorten 'stoffen' (genres) voor de prediking;
- kan reflecteren op verschillende aspecten van de prediking aan de hand van bepaalde homiletische ontwerpen;
- ontwikkelt een verantwoorde visie op 'Christusprediking' vanuit het Oude Testament.

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Eindtermen

3 t/m 5, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten 9 uur
Werk- en preekcolleges praktische deel 14 uur
Maken preekvoorstel (MT1- of MT2-preek) 16 uur
Literatuurstudie mondeling tentamen 22 uur

Toetseisen

1. Literatuurtentamen
   - Kater, Maarten and Kruger, Ferdi, *Preaching in Arduous Times: Outline of Perspectives from the Hebrews Sermon.* Kampen: Summum Academic Publications, 2020, 1-126. [116 p. cat. 2/3 → 18 uur]
   - Collegestof [→ 4 uur]

2. Praktische opdrachten:
   I. In de loop van de colleges als voorbereidings- en/of verwerkingsopdracht.
   II. Tijdens de middagen praktische homiletiek:

Globale invulling van het praktische deel (in MT1 en MT2 is dit helemaal toegespitst op de prediking en loopt van blok 1 door tot en met blok 3):
a. Een preekvoorbereidingsproces doorlopen, uitmondend in een preekschets. De tekst wordt opgegeven (in groepjes).
b. Een preekvoorbereidingsproces doorlopen (in groepjes), uitmondend in een individueel geschreven preek. De tekst wordt zelf gekozen.
c. Een preek houden en participeren als criticus in de Barnabaskerk.

Aanbevolen literatuur

- Buttrick, David, *Homiletic: Moves and Structures.* Philadelphia: Fortress Press, 1987.
- Dingemans, G.D.J., *Als hoorder onder de hoorders: Een hermeneutische homiletiek.* Kampen, Kok, 1995[2].
- Knijff, Arie van der, *Bevindelijk preken: Een empirisch-homiletisch onderzoek naar bevinding in de prediking binnen de Gereformeerde Gemeenten.* Apeldoorn: Labarum Academic, 2019.
- Long, Thomas G., *The Witness of Preaching.* Louisville: Westminster/John Knox Press, 1989.
- Müller, H.M., *Homiletik: Eine Evangelische Predigtlehre.* Berlin: De Gruyter, 1996.

Bijzonderheden

- Het praktische deel van deze module wordt gevolgd in blok 1, 2, en 3.
- Deze module kan alleen worden afgesloten wanneer naast het tentamen aan alle vereisten is voldaan. Dat geldt uiteraard zowel het theoretische als het praktische deel van de module. Alle onderdelen, zowel de opdrachten voor Homiletiek 3 als de

vereisten voor Praktische Homiletiek, dienen aan het Homiletiek-portfolio toegevoegd te worden vóór de aangegeven deadline. Het preekvoorstel wordt beoordeeld als goed, voldoende of onvoldoende. Bij een onvoldoende dient een nieuw preekvoorstel te worden ingeleverd.
- Het cijfer voor Homiletiek 3 wordt bepaald door het gemiddelde van het tentamen en de opdrachten. Om de module af te kunnen sluiten, dient voor het mondelinge tentamen minimaal een 5,5 gehaald te worden; het gemiddelde dient ook minimaal een 5,5 zijn.

Pastorale dogmatiek

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT2-PastDog
Toetsvorm	Portfolio en leesverslag + reflectie	*Omvang*	5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 1
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	4 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. 1 november / 1 januari	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- kan de pro's en contra's van verschillende theologische benaderingen en methoden onderscheiden en waarderen (in het bijzonder die van Luther, Calvijn, Noordmans en Van Ruler);
- kan de waarde van een trinitarisch getoonzette theologie beredeneren c.q. bekritiseren;
- kan complexe theologische teksten samenvatten, analyseren, beredeneerd beoordelen en met elkaar vergelijken;
- kan de pastorale relevantie van dogmatische kwesties aantonen, en kan relevant theologiseren voor de pastorale praktijk;
- kan de eigen theologisch-methodische positie beredeneerd ontwikkelen.

Eindtermen

4 t/m 6, 8, 10, 15 t/m 17

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 35 uur (bestaande uit genoemde leesstof hieronder)
Zelfstudie 87 uur

Toetseisen

Leesstof voor de werkcolleges:
- Bayer, Oswald, *Theologie*, Handbuch Systematischer Theologie 1. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1994, 35-105. [71 p. leesstof voor college/portfolio → 10 uur]
- Calvijn, Johannes, *Institutie of onderwijzing in de christelijke godsdienst*, vertaald door C.A. de Niet, deel 1. Houten: Den Hertog, 2009, 524-605. [80 p. leesstof voor college/portfolio → 8 uur]
- Huijgen, Arnold, 'Geestdrift voor het zijn: Enkele aspecten uit het opstel "Structuurverschillen tussen het christKologische en het pneumatologische gezichtspunt" van A.A. van Ruler', in G.C. den Hertog e.a. (eds.), *Triniteit en kerk*, Fs. A. Baars. Heerenveen: Groen, 2014, 146-162. [17 p. leesstof voor college → 3 uur]
- Noordmans, O., 'Herschepping' in Noordmans, O., *Verzamelde Werken. Deel II. Dogmatische peilingen: Rondom Schrift en Belijdenis*, ed. J.M. Hasselaar e.a. Kampen: Kok, 1979, 214-317. [104 p. leesstof voor college/portfolio → 12 uur]
- Ruler, A.A. van, 'Structuurverschillen tussen het christologische en het pneumatologische gezichtspunt' in Noordmans, O., *Verzameld Werk. Deel 4A. Christus, de Geest en het heil*, ed. D. van Keulen. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, 369-382. [14 p. leesstof voor college/portfolio → 2 uur]
- Samenstelling portfolio voor dit onderdeel (6.000 wrd.). [→ 6 uur]

Hiernaast kiest de student een van de volgende boeken om er een leesverslag en reflectie over te schrijven: [ong. 300 p. leesstof → 30 uur, maken leesverslag en reflectie → 10 uur]

- Over voorzienigheid: Fergusson, David, *The Providence of God: A Polyphonic Approach.* Cambridge: UP, 2018.
- Over erfzonde: McFarland, Ian A., *In Adam's Fall: A Meditation on the Christian Doctrine of Original Sin.* Chichester: Wiley, 2010.
- Over rechtvaardiging: Jüngel, Eberhard, *Das Evangelium von der Rechtfertigung des Gottlosen als Zentrum des christlichen Glaubens.* Tübingen: Mohr Siebeck, 2004 of latere editie.
- Over Godsleer: Jüngel, Eberhard, *Gott als Geheimnis der Welt: Zur Begründung der Theologie des Gekreuzigten im Streit zwischen Theismus und Atheismus*, 3e druk. Tübingen: Mohr, 1978, onderdelen in overleg.
- Over openbaringsleer: Muis, Jan, *Onze Vader: Christelijk spreken over God.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2016.
- Over scheppingsleer: Fergusson, David, *Creation.* Grand Rapids: Eerdmans, 2014 én McFarland, Ian A., *From Nothing: A Theology of Creation.* Louisville: WJK, 2014.
- Over theologische antropologie: Kelsey, David H., *Eccentric Existence: A Theological Anthropology*, 2 delen. Louisville: WJK, 2009, passages in overleg.

- Essay met theologische reflectie op een passage van een theologisch werk, in overleg vast te stellen (6.000 wrd.). [→ 40 uur]
- Eindgesprek met docent. [→ 1 uur]

Pastorale psychologie

Docent	Drs. A. Heystek	*Module-code*	MT2-PastPsy
Toetsvorm	Werkstuk	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 1
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Eind blok 1 (6 november), herkansing uiterlijk 29 januari	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen De student heeft zicht op de praktisch-theologische vragen en problemen in de omgang met volwassen/oudere mensen, al dan niet met psycho-geriatrische problematiek, of psychiatrische problematiek, en beschikt over voldoende empathisch vermogen in de pastorale omgang met deze medemens. De student heeft zicht op de sociale kaart van de hulpverlening en de plaats van de pastor daarin.

Eindtermen 27, 33, 35, 37

Leerlijnen Psychosociale attitude

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Zelfstudie 52 uur
Werkstuk/ take-home tentamen 9 uur

Toetseisen
- Take-home tentamen n.a.v. de literatuur en de colleges.
- Literatuur:
  - Heitink, G, *Pastorale zorg: Theorie – differentiatie – praktijk*. Kampen: Kok, 1998, 86-106. [20 p. cat. 2 → 4 uur]
  - Horst, W. ter, *Over troosten en verdriet.* Kampen: Kok, 2007, hfdst. 3. (p. 54-61) 'De doolhof van het leed'. [7 p. cat. 3 → 1 uur]
  - Lindijer, C.H*. Pastor en therapeut: Wat kan pastoraat leren van psychotherapie?.*
  - 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1984, 91-267. [176 p. leesstof → 12 uur]
  - Pfeifer, S., *Psychische stoornissen en bijbelse zielszorg*. Leiden: Groen, 1994. [160 p. leesstof → 10 uur]
  - Schaap-Jonker, Hanneke, *Handboek pastoraat bij psychische problemen.* Utrecht: KokBoekencentrum, 2020. [162 p. leesstof → 10 uur]
  - Tieleman, Maryke, *Levensfasen.* Amsterdam: Tieleman & Boom uitgevers, 2019, hfdst. 9 'De oudere volwassene' en hfdst. 10 'De dood'. [56 p. cat. 3 → 8 uur]
  - Velema, W.H. *Geloof en gevoel*. Leiden: Groen, 1992. [90 p. leesstof → 6 uur]
  - Velema, W.H., *Rondom het levenseinde: Ethische en pastorale overwegingen.* Kampen: Kok, 1973, hfdst. 8 (p. 58-65) 'Begeleiding van de stervende'. [7 p. cat. 3 → 1 uur]

Symboliek

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT2-Symb
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 1
Tentamendata	28 oktober, herkansing 21 januari	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- kan de theologische en historische achtergronden en inhouden beschrijven van de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels;
- kan de hoofdlijnen beschrijven van ontwikkelingen ten aanzien van de confessionele geschriften vanaf de Reformatie tot heden;
- kan hedendaagse bezwaren tegen onderdelen van de genoemde belijdenisgeschriften waarderen en er beredeneerd op ingaan;
- kan de onderdelen van de genoemde belijdenisgeschriften benoemen op het niveau van het enkele artikel (NGB en DL) of de zondagsafdeling (HC);
- kan een onderdeel van de gereformeerde belijdenis herschrijven met het oog op contemporaine vraagstukken.

Eindtermen

1, 4, 5

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 12 uur (bestaande uit lezing van teksten die tot de toetseisen behoren)
Zelfstudie 49 uur

Toetseisen

- Baars, A. en A. Groothedde, *Belijden in zevenvoud: Harmonie van zeven protestantse belijdenisgeschriften.* Utrecht: De Banier, 2013, 25-43, 52-83. [51 p. cat. 3 → 7 uur]
- Genderen, J. van, *Naar de norm van het Woord.* Kampen: Kok, 1993, 116-136, 166-191. [45 p. cat. 3 → 6 uur]
- Goudriaan, Aza and Fred van Lieburg (eds.), *Revisiting the Synod of Dordt (1618-1619)*, BSCH 49. Leiden: Brill, 2010, 81-106, 313-334. [48 p. cat. 3 → 7 uur]
- Huijgen, Arnold e.a. (red.), *Handboek Heidelbergse Catechismus.* Utrecht: Kok, 2013, 49-59, 73-82, 185-192, 259-267, 269-279, 303-311, 313-323, 383-392. [79 p. cat. 3 → 12 uur]
- Huijgen, Arnold, 'The Theology of the Canons of Dordt. A Reassessment after Four Hundred Years', 16 p., te verspreiden via Teams. [16 p. cat. 2 → 3 uur]
- Pol, Frank van der (red.), *Geloofstaal trekt haar spoor: 450 jaar Nederlandse Geloofs-belijdenis.* Utrecht: Kok, 2012, 87-100, 107-125. [33 p. cat. 3 → 5 uur]
- Kennis van de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels. [→ 18 uur]
- Collegestof. [→ 3 uur]

Exegese OT/NT 2

Docent	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	MT2-ExOT/NT2
Toetsvorm	*Oude Testament*: Eindpaper groepswerkstuk en presentie/testimonium *Nieuwe Testament*: Eindpaper groepswerk en testimonium	*Omvang*	2,5 EC Exegese OT 1,25 EC Exegese NT 1,25 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 2 (OT) en 3 (NT)
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	OT: 2 college-uren per week (hoor en werk) NT: 3 college-uren per week (inclusief voorbereiding presentatie in werkgroepjes)
Inleveren opdracht(en)	De groepswerkstukken worden uiterlijk een week voor de gezamenlijke bespreking ingeleverd.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- maakt nader kennis met het proces van de exegese van het OT c.q. NT;
- heeft inzicht in de principes van de exegese van het OT en NT;
- is in staat om in samenwerking met andere studenten een detailexegese van een perikoop te maken;
- doet in werkgroepen praktische ervaring op met het proces van de exegese en levert hieraan een substantiële bijdrage;
- kan het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant presenteren.

Eindtermen

1 t/m 4, 6, 11

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden, mondeling presenteren

Studielast

Oude Testament: 35 uur
Hoorcolleges 4,5 uur
Werkcolleges waarbij in kleine groepen van drie à vier personen gewerkt wordt, met als eindresultaat de presentatie van een eindpaper over de betreffende perikoop inclusief powerpointpresentatie (de eindpapers worden integraal besproken). De presentatie wordt peer-reviewed door een andere studentgroep en door de docent beoordeeld: 4,5 uur
Collegevoorbereiding incl. bijdrage aan eindpaper/powerpoint 26 uur

Nieuwe Testament: 35 uur
Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 4,5 uur
Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepswerkstuk 21,5 uur

Aanbevolen literatuur

Oude Testament:
- Gorman, M.J., *Elements of Biblical Exegesis: A Basic Guide for Students and Ministers. Revised and Expanded Edition.* Peabody: Baker Academic, 2010.
- Stuart, D., *Old Testament Exegesis*: *A Handbook for Students and Pastors.* Louisville: Knox Press, 2001[3].
- Talstra, E., *Oude en nieuwe lezers: Een inleiding in de methoden van uitleg van het Oude Testament* (Ontwerpen deel II). Kampen: Kok, 2002.
- Lijst met aanbevolen commentaren (door docent ter beschikking gesteld).
- Verdere literatuurverwijzigingen tijdens de colleges.

Nieuwe Testament:
Zie bij Exegese Nieuwe Testament 1 (BT2). Een lijst met aanbevolen commentaren wordt aangeboden.

Hebreeuws 2

Docent	Dr. H. de Waard	*Module-code*	MT2-Hebr2
Toetsvorm	Woordjestoets en schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2,5 uur	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 2
Tentamendata	27 januari, herkansing 31 maart	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Min. 15 EC Hebreeuws op Ba-niveau behaald.

Leerdoelen

De student:
- onderhoudt en verdiept de in de bachelor verworven kennis en vaardigheden, met name wat betreft (a) de werkwoorddeterminatie en (b) de syntaxis;
- kan moeilijke Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen

1, 2, 8

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur (6 x 4 uur)
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws,* twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 120 verzen).

Te gebruiken

Editie Hebreeuwse Bijbel:
- *Biblia Hebraica Stuttgartensia* (BHS). Stuttgart, 1977 of later.

Woordenboeken:
- Broers, P.D.H., *Woordenboek van het Bijbels Hebreeuws.* Nieuw-Lekkerland: De Haan Boeken, 2007 of later.
- Clines, D.J.A. (ed.), *The Dictionary of Classical Hebrew.* 8 Volumes. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1993-2011.
- Gesenius, W. und F. Buhl, *Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament.* Leipzig: F.C.W. Vogel, 1915^{16} of later.
- Koehler, L. & W. Baumgartner, *Lexicon in Veteris Testamenti Libros + Supplementum.* Leiden: Brill, 1953, herdruk 1973.
- VanGemeren, W.A. (ed.), *New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis*. 5 Volumes. Carlisle: Paternoster, 1997.

Grammatica's:
- Gesenius W. e.a., *Gesenius' Hebrew Grammar, as Edited and Enlarged by the Late E. Kautzsch* (trans. A.E. Cowley). Oxford: Clarendon Press, 1910^{2} of later.
- Joüon, P. and T. Muraoka, *A Grammar of Biblical Hebrew* (2 delen). Roma: Editrice Pontificio Istituto Biblico, 1991 of later.
- Waltke, B.K. and M. O'Connor, *An Introduction to Biblical Hebrew Syntax.* Winona Lake: Eisenbrauns, 1990.

Materiële ethiek

Docent	Dr. D.J. Steensma	*Module-code*	MT2-MatEth
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 2
Tentamendata	20 januari, herkansing 24 maart	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator, vóór het vierde dubbelcollege	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

- Het verwerven van kennis van een theologische manier van omgaan met ethische thema's;

- het verwerven van inzicht in en vertrouwdheid met een theologische manier van omgaan met ethische thema's;
- het op basis van de verworven kennis en vaardigheden zelfstandig een oordeel leren vormen.

Eindtermen 4 t/m 6, 12, 15, 16

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren

Studielast Hoor-/werkcolleges 9 uur
Zelfstudie, incl. opdracht 61 uur

Toetseisen
- Huber, Wolfgang, *Ethik: Die Grundfragen unseres Lebens von der Geburt bis zum Tod*. München: C.H. Beck, 2013, 9-281. [272 p. cat. 3 → 41 uur]; of: Huber, Wolfgang, *Ethics: The Fundamental Questions of our Lives,* ed. B. McNeil. Washington: Georgetown University Press, 2015.
- Opdracht. [→ 10 uur]
- Collegedictaat. [→ 10 uur]

Aanbevolen literatuur
- Douma, J., *Medische ethiek.* Christelijke ethiek 6. Kampen: Kok, 1997.
- Heyns, J.A., *Teologiese Etiek* 2/1 en 2/2. Pretoria: N.G. Kerkboekhandel Transvaal, 1986-1989.
- Honecker, Martin, *Grundriß der Sozialethik*. Berlin: De Gruyter, 1995.
- Steensma, D.J., *Echtscheiding: Een exegetisch-ethische evaluatie*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2016.

Poimeniek

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT2-Poim
Toetsvorm	Tentamen en reflectieverslag	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 2
Tentamendata	4 januari, herkansing 22 maart	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Uiterlijk aan het einde van de tentamenperiode van blok 2	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen
- Verdieping van het inzicht in de poimeniek aan de hand van actuele stromingen op het gebied van het pastoraat.
- Oriëntatie op terreinen van bijzonder pastoraat.
- Inzicht in het specifieke karakter van pastorale zorg in een kerkelijke gemeente in relatie tot geestelijke verzorging in allerlei instellingen.
- Inzicht in het ontwikkelen van een pastorale beroepshouding.
  Verdere ontwikkeling van praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.

Eindtermen 4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 21, 23 t/m 30, 33 t/m 38

Leerlijnen Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude

Studielast Colleges (te besteden aan een aantal actuele thema's in het pastoraat, analyse van pastorale gesprekken aan de hand van een of meerdere casus) 9 uur
Praktische opdracht (het voeren van pastorale gesprekken in een ziekenhuis, verzorgingshuis, GGZ-instelling (of vergelijkbare instelling) en daarvan schriftelijk verslag doen) 13 uur
Collegevoorbereiding 4 uur
Zelfstudie 44 uur

Toetseisen
- Ganzevoort, R.R. en J. Visser, *Zorg voor het verhaal: Achtergrond, methode en inhoud van pastorale begeleiding.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2007, hfdst. 4 t/m 7, 11. [120 p. cat. 2 → 24 uur]
- Heitink, G., *Pastorale zorg: Theologie, differentiatie, praktijk.* Kampen: Kok, 1998 of later, hfdst. 2 en 12. [25 p. cat. 2 → 5 uur]
- Menken-Bekius, C. en H.C. van der Meulen, *Reflecteren kun je leren: Basisboek voor pastoraat en geestelijke verzorging.* Kampen: Kok, 2007, hfdst. 1 t/m 3. [110 p. cat. 3 → 15 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bohren, Rudolf, *In der Tief der Zisterne: Erfahrungen mit der Schwermut.* München: Chr. Kaiser, 1990.
- Doolaard, J.J.A. (red.), *Nieuw handboek geestelijke verzorging.* Kampen: Kok, 2006.
- Immink, F.G., *In God geloven: Een praktisch-theologische reconstructie.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.
- Kamp, P. van de, *Verhalen om te leven: Levensverhalen in het pastoraat.* Utrecht: Kok, 2013.
- Louw, Daniël, *Cura Vitae: Illness and the Healing of Life in Pastoral Care and Counseling.* Wellington: Lux Verbi, 2008.
- Meulen, H.C. van der, *Om het geheim van het leven: Over spiritualiteit en geestelijke begeleiding.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2013.
- Meulink-Korf, H. en A. van Rhijn, *De onvermoede derde: Inleiding in het contextueel pastoraat.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
- Minderhoud, J., *Luisteren is een kunst: Over het voeren van verschillende gesprekken in het pastoraat.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2009.
- Nauer, Doris, *Seelsorge: Sorge um die Seele.* Stuttgart: W. Kohlhammer, 2010.
- Osmer, R.R., *Practical Theology: An Introduction.* Grand Rapids: Eerdmans, 2008.
- Pelt, J.W. van, *De pastorale gemeente: Over schapen met het hart van een herder.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
- Schenderling, Jacques, *Beroepsethiek voor pastores.* Budel: Damon, 2008.

Bijzonderheden

- Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.
- Deze module moet in samenhang worden gezien met pastorale psychologie.

Theologie Nieuwe Testament: Paulus

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-code*	MT1-ThNT-Pau
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	Alleen MT1 / blok 2
Tentamendata	6 januari, herkansing 8 april	*Colleges*	3 x 4 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Exegesevaardigheden Nieuwe Testament op bachelorniveau

Leerdoelen

De student:

- heeft kennis van en inzicht in de belangrijkste theologische thema's in de Paulinische literatuur;
- toont inzicht in de benadering van het *New Perspective on Paul*, weet daar een gefundeerde visie op te geven en deze te verbinden met grondbeginselen van de gereformeerde theologie;
- kan op basis van zijn kennis van enkele grondgedachten uit het *corpus Paulinum* een zelfstandige bijdrage aan theologische vragen leveren.

Eindtermen

1 t/m 6, 10, 14 t/m 17

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, samenwerken

Studielast

Hoor- en werkcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Ridderbos, Herman, *Paulus: Ontwerp van zijn theologie.* Kampen: Kok 1984[5] of later, 40-170, 197-278. [211 p. cat. 2 → 41 uur]
- Stuhlmacher, P., *Biblische Theologie des Neuen Testaments*, Band 1: Grundlegung. Von Jesus zu Paulus. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005[3], par. 17, 20. [57 p. cat. 1 → 18 uur]
- Collegestof. [→ 2 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bruggen, Jakob van, *Paulus: Pionier voor de Messias van Israël.* Kampen: Kok, 2001.
- Dunn, James D.G., *The Theology of Paul the Apostle.* Edinburgh: T&T Clark, 1998.
- Marshall, I. Howard, *New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel.* Downers Grove, IL: IVP, 2004.
- Schreiner, Thomas R., *Paul, Apostle of God's Glory in Christ: A Pauline Theology.* Downers Grove, IL: IVP, 2001.

Theologie Nieuwe Testament: Verdieping Paulus

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-code*	MT2-ThNT-VerdPau
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 2
Tentamendata	13 januari, herkansing 5 april	*Colleges*	3 x 4 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Nieuwe Testament 1 en 2; Exegese Nieuwe Testament 1 en 2

Leerdoelen

De student:
- heeft verdiepte kennis van en verdiept inzicht in de belangrijkste theologische thema's in de Paulinische literatuur; toegespitst op de thema's 'werken der wet', 'rechtvaardiging' en 'participatie in Christus';
- toont inzicht in de benadering van het *New Perspective on Paul*, weet daar een gefundeerde visie op te geven en deze te verbinden met grondbeginselen van de gereformeerde theologie;
- kan op basis van zijn kennis van enkele grondgedachten uit het *corpus Paulinum* een zelfstandige bijdrage aan theologische vragen leveren.

Eindtermen

1 t/m 6, 10, 14 t/m 17

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, samenwerken

Studielast

Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 4 uur
Zelfstudie 57 uur

Toetseisen

- Dunn, James D.G., *The Theology of Paul the Apostle.* Edinburgh: T&T Clark, 1998, 334-412. [78 p. cat. 2 → 15 uur]
- Schreiner, Thomas R., *Paul, Apostle of God's Glory in Christ: A Pauline Theology.* Downers Grove, IL: IVP, 2001, 103-125, 189-249, 331-370. [121 p. cat. 2 → 24 uur]
- Stuhlmacher, P., *Biblische Theologie des Neuen Testaments, Band 1: Grundlegung. Von Jesus zu Paulus*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005[3], par. 18, 21 (p. 252-266, 310-347). [50 p. cat. 1 → 16 uur]
- Collegestof. [2 uur]

Aanbevolen literatuur

- Barclay, J., *Paul and the Power of Grace*. Grand Rapids: Eerdmans, 2020.
- Hofius, O., *Paulusstudien*, WUNT 51. Tübingen: Mohr, 1994[2].
- Ridderbos, Herman, *Paulus: Ontwerp van zijn theologie*. Kampen: Kok, 1984[5].

Bijzonderheden

De colleges sluiten aan bij de colleges Theologie NT Paulus en zullen gegeven worden in de tweede helft van het blok, drie maal twee dubbeluren per week.

Theologie Oude testament

Docent	Prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	MT2-ThOT
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 2
Tentamendata	25 januari, herkansing 12 april	*Colleges*	1 college-uur per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Hebreeuws en Exegese OT op bachelorniveau

Leerdoelen

De student:
- verwerft nadere kennis over de theologie van het Oude Testament;
- leert de belangrijke theologische themata van het Oude Testament kennen;
- verkrijgt initieel inzicht in de methodische vragen van de discipline van de OTT;
- kan op basis van zijn kennis van de Bijbelse theologie van het Oude Testament een zelfstandige bijdrage aan theologische vragen leveren.

Eindtermen

1 t/m 6, 8, 10

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren,

Studielast a) een wekelijks college over een thema uit de OTT (incl. voorbereiding) 6 uur
b) schriftelijk literatuurtentamen, zelfstudie 64 uur

Toetseisen Schriftelijk tentamen:
- Kaiser, W.C., *The Promise-Plan of God: A Biblical Theology of the Old and New Testaments.* Grand Rapids: Zondervan, 2008, 35-230. [200 p. cat. 2 → 40 uur]
- Peels, H.G.L. and S.D. Snyman (eds.), *The Lion Has Roared: Theological Themes in the Prophetic Literature of the Old Testament.* Eugene: Wipf & Stock, 2012, capita selecta. [120 p. cat. 2 → 24 uur]

Aanbevolen literatuur
- Barr, J., *The Concept of Biblical Theology: An Old Testament Perspective.* London: SCM Press, 1999.
- Hasel, G.F., *Old Testament Theology: Basic Issues in the Current Debate.* Grand Rapids: Eerdmans, 1991[4].
- Jeremias, J., *Studien zur Theologie des Alten Testaments.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015.
- Moberly, R.W.L., *Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture.* Grand Rapids: Eerdmans, 2013.

Bijbelse Theologie OT/NT

Roulerend thema 'Eschatologie'

Docent	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	MT2-BThOT/NT-Esch
Toetsvorm	Presentaties, essay, blog en leesverslag	*Omvang*	2,5 EC (1,25 OT en 1,25 NT)
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Uiterlijk laatste dag tentamenperiode blok 3	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen De student:
- verwerft inzicht in het fenomeen 'eschatologie' en kennis van inhoud en betekenis van eschatologische noties/thema's in het Oude en Nieuwe Testament;
- weet Bijbels-theologische verbanden inzake het thema 'eschatologie' te leggen en uit te werken;
- verwerft inzicht in verschillende exegetische visies op eschatologie in OT en NT en kan tot een verantwoorde beoordeling komen;
- is in staat deze visie op een heldere wijze uiteen te zetten en relevant te maken voor de gereformeerde theologie.

Eindtermen 1 t/m 6, 8, 10

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, psychosociale attitude, onderzoeken, schrijven

Studielast *Oude Testament:*
Hoor- en werkcolleges incl. voorbereiding 7 uur
Schrijven essay 28 uur

Nieuwe Testament:
Hoor- en werkcolleges, incl. voorbereiding 7 uur
Leesverslag 6 uur
Voorbereiding presentatie deelthema met eigen exegese 12 uur
Schrijven van een kort blog 10 uur

Toetseisen *Oude Testament:* [→ 28 uur]
- Paper met een theologische exegese van een 'eschatologische tekst', bijv. Jes. 11, Jes. 65, Jer. 23, Ez. 37, Zef. 3, Zach. 14, (max. 1.500 wrd.) of:
- Een essay (max. 1.500 wrd.) over een aspect van de oudtestamentische eschatologie, of de eschatologie in een bepaald Bijbelboek.
  Je kunt hiervoor naast de oudtestamentische theologieën gebruik maken van o.a.:
  - Graf Reventlow, H., *Eschatology in the Bible and in the Jewish and Christian Tradition*. Sheffield: Academic Press, 1997.

- Gowan D.E., *Eschatology in the Old Testament*. Edinburgh: T&T Clark, 1987.
- Klein, W. e.a., *Introduction to Biblical Interpretation*. Dallas: Word Publishing, 1993.
- Müller H.-P, *Ursprünge und Strukturen alttestamentlicher Eschatologie*. BZAW 109), Berlin: De Gruyter, 1969.
- Preuss H.D. (Hrsg.), *Eschatologie im Alten Testament* (WdF 480). Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1978.
- Struppe U. (Hrsg.), *Studien zum Messiasbild im Alten Testament* (SBA 6). Stuttgart: Katholisches Bibelwerk, 1996.
- VanGemeren, W.A., I*nterpreting the Prophetic Word: An Introduction to the Prophetic Literature of the Old Testament*. Grand Rapids: Zondervan, 1990.

Nieuwe Testament:

◦ Leesverslag van: [→ 6 uur]
- Haubeck, Wilfrid, 'De opwekking van de doden bij de wederkomst van Christus' in Armin Baum en Rob van Houwelingen (red.), *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's*. Utrecht: Kokboekencentrum, 2019, 381-397. [16 p]
- Kok, Kobus, 'Leven en dood in het licht van de eeuwigheid', in idem, 185-200. [15 p]
- Schreiner, Thomas R., *Paul, Apostle of God's Glory in Christ: A Pauline Theology*. Downers Grove, IL: IVP, 2001, ch.16, 'The Hope of God's People' (p. 453-484). [31 p]

◦ Presentatie van één deelthema op basis van een vergelijking van de visie van Schreiner met een andere benadering op basis van een eigen exegese van de hierin aangehaalde teksten, ter bespreking op college. [→ 12 uur]

◦ Schrijven van een theologenblog van ongeveer 750 wrd. naar aanleiding van deze presentatie, waarin de relevantie ervan wordt aangetoond en in verband wordt gebracht met andere aspecten uit deze module. [→ 10 uur]

Bijzonderheden
- Dit onderdeel behoort tot de integratiemodule 'Roulerend thema: Eschatologie'. De student behoort voor elk van de vier deelmodules een voldoende (> 5,5) behaald te hebben voordat het tentamen als geheel wordt afgetekend. Het eindcijfer is het gemiddelde van de voor de vier deelmodules behaalde cijfers.
- Tijdens de (voor)laatste dag van het collegeblok wordt ter afsluiting van deze integratiemodule een integraal forum-college gegeven, waarbij studenten vragen stellen.

Dogmatiek: Eschatos, eschaton, eschata

Roulerend thema 'Eschatologie'

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT2-Dog-Esch
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 3
Tentamendata	14 april, herkansing 7 juli	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- kent het verschil en de relaties tussen eschata, eschaton en eschatos en kan aan de hand hiervan theologiseren;
- kan verschillende opvattingen weergeven over eschatologie, zowel uit de geschiedenis als uit het heden;
- kan participeren in systematisch-theologische discussies ten aanzien van eschatologie;
- kan een beredeneerde keuze maken ten aanzien van: (a) de centrale plaats van eschatologie in gereformeerde theologie; (b) de laatste dingen, opstanding der doden, laatste oordeel, hemel en hel;
- kan complexe theologische teksten (op de bovengenoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

Eindtermen 4 t/m 6, 15 t/m 17

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, onderzoeken

Studielast Hoor-/werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding en zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Bauckham, Richard, 'Eschatology', in John Webster e.a. (eds.), *The Oxford Handbook of Systematic Theology.* Oxford: UP, 2007, 306-321. [15 p. cat. 3 → 2 uur]
- Bavinck, H., *Gereformeerde Dogmatiek: Vierde* deel, 5e druk. Kampen: Kok, 1967, 565-713. [148 p. leesstof en collegevoorbereiding → 8 uur]
- Brink, G. van den, 'Gereformeerde theologie als theologie van de hoop' in J. van der Graaf (red.), *Belijden met hoofd en hart.* Kampen: Kok, 2003, 475-561. [86 p. cat. 3 → 12 uur]
- Moltmann, Jürgen, *Das Kommen Gottes: Christliche Eschatologie.* München: Kaiser, 1995, 65-367. [302 p. leesstof en collegevoorbereiding → 17 uur]
- Pannenberg, Wolfhart, *Systematische Theologie 3.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1993, 569-694 = *Systematic Theology 3.* Edinburgh: T & T Clark, 2004, 527-646. [120 p. cat. 2/3 → 20 uur]
- Schwöbel, Christoph, 'Last Things First? The Century of Eschatology in Retrospect', in David Fergusson and Marcel Sarot, *The Future as God's Gift: Explorations in Christian Eschatology.* Edinburgh: T & T Clark, 2000, 217-241. [15 p. cat. 3 → 2 uur]

Bijzonderheden

- Dit onderdeel behoort tot de integratiemodule 'Roulerend thema: Eschatologie'. De student behoort voor elk van de vier deelmodules een voldoende (> 5,5) behaald te hebben voordat het tentamen als geheel wordt afgetekend. Het eindcijfer is het gemiddelde van de voor de vier deelmodules behaalde cijfers.
- Tijdens de (voor)laatste dag van het collegeblok wordt ter afsluiting van deze integratiemodule een integraal forum-college gegeven, waarbij studenten vragen stellen.

Evangelistiek/Missiologie: Missionair gemeente anno nu

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	MT2-Evan-MisGe
Toetsvorm	Leesverslag met eigen reflectie	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

- Onderscheiden, beschrijven en verwoorden van de grondlijnen van het Bijbels-theologisch spreken over het missionaire van de kerk.
- Reflecteren op en evalueren van onderscheiden modellen van missionair gemeente-zijn met het oog op de praktijk.

Eindtermen 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 18, 19, 23, 24, 33, 36 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast
Colleges 9 uur
Individueel dan wel gezamenlijk voorbereiden colleges 9 uur
Leesverslag 52 uur

Toetseisen Toetsing vindt plaats door middel van een door de student te schrijven leesverslag (in de vorm van een evaluerend artikel voor een academisch tijdschrift van max. 3.000 wrd.) waaruit zelfstandige, kritische en analyserende verwerking, met daarin beargumenteerde beoordeling, blijkt van de collegestof en de inhoud van de volgende literatuur:

- Belcher, Jim, *Deep Church: A Third Way Beyond Emerging and Traditional.* Downers Grove: IVP, 2009, 9-207. [198 p. cat. 3 → 18 uur]
- Guder, Darrell L. (ed.), *The Continuing Conversion of the Church.* Grand Rapids: W.B. Eerdmans, 2000, vii-204. [214 p. cat. 3 → 20 uur]
- Paas, Stefan, *Church Planting in the Secular West: Learning from the European Experience.* Grand Rapids: Eerdmans, 2016, 1-49 en 181-265. [134 p. cat. 3 → 14 uur]

Aanbevolen literatuur

- Noordegraaf, A., *Vijf broden en twee vissen: Missionair gemeente-zijn in een postmoderne samenleving.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1998.

Bijzonderheden Dit onderdeel behoort tot de module 'Apologetiek'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Exegese OT/NT 2

Docent	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	MT2-ExOT/NT2
Toetsvorm	*Oude Testament*: Eindpaper groepswerkstuk en presentie/testimonium *Nieuwe Testament*: Eindpaper groepswerk en testimonium	*Omvang*	2,5 EC Exegese OT 1,25 EC Exegese NT 1,25 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 2 (OT) en 3 (NT)
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	OT: 2 college-uren per week (hoor en werk) NT: 3 college-uren per week (inclusief voorbereiding presentatie in werkgroepjes)
Inleveren opdracht(en)	De groepswerkstukken worden uiterlijk een week voor de gezamenlijke bespreking ingeleverd.	*Instapeis*	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module pagina 145.

Homiletiek 4: Eschatologie en prediking

Roulerend thema 'Eschatologie'

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT2-Hom4-EschPr
Toetsvorm	Tentamen, portfolio-opdrachten en een preekvoorstel c.q. preekschets	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week; praktisch deel: gemiddeld 1 college-uur per week gedurende blok 1-3.
Inleveren opdracht(en)	Volgens uit te reiken overzicht, inleveren via portfolio Teams	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- heeft inzicht dat de prediking ten diepste een eschatologisch gebeuren is en geen zaak is van preken over 'de laatste dingen';
- kan het eigen karakter van belofteprediking beschrijven en evalueren;
- heeft oog voor de fundamentele betekenis van de prediking als bediening van de verzoening en als sleutel van het hemelrijk en de betekenis daarvan in het licht van het eschatologisch karakter daarvan in het 'heden van de toekomst';
- heeft besef van de urgentie van profetische prediking en kan beredeneerd het belang daarvan aantonen.

Eindtermen

3 t/m 5, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten 9 uur
Leesverslag 8 uur
Onderzoek eschatologisch karakter preken 8 uur
Werk- en preekcolleges praktische deel 14 uur
(voor het maken van het te houden preekvoorstel (MT1- of MT2-preek) is in de module homiletiek 3 reeds 16 uur toegekend)
Literatuurstudie tentamen 22 uur

Toetseisen

1. Leesverslag met daarin een reflectie op de communicatie van het Evangelie vanuit het perspectief van het eschatologisch karakter van de prediking:
◦ Ekris, C.M.A. van, *Making See: A Grounded Theory on the Prophetic Dimension in Preaching.* Zürich: Lit Verlag, 2018. [→ 8 uur]

2. Tentamen:
◦ Kater, Maarten and Kruger, Ferdi, *Preaching in Arduous Times: Outline of Perspectives from the Hebrews Sermon.* Kampen: Summum Academic Publications, 2020, 127-242. [115 p. cat. 2/3 → 18 uur]
◦ Collegestof. [→ 4 uur]

3. Praktische opdrachten:
I. In de loop van de colleges als voorbereidings- en verwerkingsopdracht.
II. Tijdens de middagen praktische homiletiek:
◦ Een preekvoorbereidingsproces doorlopen, uitmondend in een preekschets. De tekst wordt opgegeven (in groepjes).
◦ Een preekvoorbereidingsproces doorlopen (in groepjes), uitmondend in een individueel geschreven preek. De tekst wordt zelf gekozen.
◦ Een preek houden en participeren als criticus in de Barnabaskerk (MT1- of MT2-preek).

Aanbevolen literatuur

- Ferguson, Sinclair B., *From the Mouth of God: Trusting, Reading, and Applying the Bible.* Edinburgh: Banner of Truth, 2014.
- Webb, Stephen H., *The Divine Voice: Christian Proclamation and the Theology of Sound.* Grand Rapids: Brazos Press, 2004.

Bijzonderheden

- Dit onderdeel behoort tot de integratiemodule 'Roulerend thema: Eschatologie'. De student behoort voor elk van de vier deelmodules een voldoende (> 5,5) behaald te hebben voordat het tentamen als geheel wordt afgetekend. Het eindcijfer is het gemiddelde van de voor de vier deelmodules behaalde cijfers.
- Tijdens de (voor)laatste dag van het collegeblok wordt ter afsluiting van deze integratiemodule een integraal forum-college gegeven, waarbij studenten vragen stellen.

Integratiecolleges en themadagen

Docent	Hoogleraren en (gast)docenten	*Module-code*	MT2-IT
Tentamenvorm	Testimonium	*Omvang*	2,5 EC aan einde MT2
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 3 resp. 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 + 3 (college)dagen
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Data*	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratie-colleges)

Leerdoelen

Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen

11, 14, 18, 19, 33, 34, 36, 37

Leerlijnen

Discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling

Studielast

Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.
- integratiecolleges 10 uur
- themadagen 18 uur
- collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur

Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen zo mogelijk een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de master op deze wijze vervangen worden.

Kerkgeschiedenis: Vroegmoderne visies op eschatologie

Roulerend thema 'Eschatologie'

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	MT2-Kg-VrmodEsch
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen en paper	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 3
Tentamendata	29 maart, herkansing 21 juni	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 4	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

- Kennis van en inzicht in de ontwikkelingen van vroegmoderne visies op eschatologie en de implicaties daarvan voor de geschiedenis van de kerk.
- Inzicht in de oorzaken, gevolgen en achtergronden van verschillende vroegmoderne visies op eschatologie.
- Vermogen genoemde visies te contextualiseren, te waarderen en te actualiseren.

De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.

Eindtermen 2, 4, 6, 8, 14, 16, 19

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, psychosociale attitude, onderzoeken, schrijven

Studielast

Colleges 9 uur
Zelfstudie 51 uur
Paper 9 uur

Toetseisen

- Beiβer, Friedrich, *Handbuch Systematischer Theologie, Band 15: Hoffnung und Vollendung.* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1993, 19-119. [100 p. cat. 1/2 → 25 uur]
- Gäbler, Ulrich, 'Geschichte, Gegenwart, Zukunft', in *Geschichte des Pietismus*, Band 4. Göttingen: Vandenhoeck&Ruprecht, 2004, 19-48. [30 p. cat 1/2 → 8 uur]
- Groot, Jac. de ' *"Gij hebt mijn ziel beveiligd voor den dood" De rol van de zielenslaap in de buiten-verbandkwestie in de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) anno 1967'* (scriptie in pdf). [28 p. cat. 3 → 4 uur]
- Meeuse, C.J., *De toekomstverwachting van de Nadere Reformatie in het licht van haar tijd.* Kampen: De Groot Goudriaan, 1990. [80 p. cat. 2/3 → 11 uur]
- Spijker, W. van 't, *Eschatologie: Handboek over de christelijke toekomstverwachting.* Kampen: De Groot Goudriaan, 1999, 243-257 en 467-471. [18 p. cat 2/3 → 3 uur]

◦ Paper 4-6 A4 (2.600-3.200 wrd.) over een vroegmoderne eschatologische tekst met een minimale omvang van 20 pagina's. Tekst wordt in onderling overleg gekozen. [→ 10 uur]

Bijzonderheden
- Dit onderdeel behoort tot de integratiemodule 'Roulerend thema: Eschatologie'. De student behoort voor elk van de vier deelmodules een voldoende (> 5,5) behaald te hebben voordat het tentamen als geheel wordt afgetekend. Het eindcijfer is het gemiddelde van de voor de vier deelmodules behaalde cijfers.
- Tijdens de (voor)laatste dag van het collegeblok wordt ter afsluiting van deze integratiemodule een integraal forum-college gegeven, waarbij studenten vragen stellen.

Kerkrecht

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	MT2-Kr
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 4
Tentamendata	14 juni, herkansing 24 augustus	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen
De student:
- verwerft fundamentele kennis van de geschiedenis en de theologische beginselen van het gereformeerde kerkrecht;
- verwerft inzicht in inhoud en functioneren van een gereformeerde kerkorde.

Eindtermen 2, 4, 6, 8, 14, 16, 19

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren

Studielast
Hoorcolleges 6 uur
Werkcolleges 3 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen
◦ Selderhuis, Herman J. (red.), *Handboek Gereformeerd Kerkrecht.* Heerenveen: Groen, 2019. [440 p. cat. 3 → 54 uur].
◦ Collegestof. [→ 7 uur]

Liturgiek

Docent	Dr. J. van der Knijff	*Module-code*	MT2-Lit
Toetsvorm	Leesverslag, paper	*Omvang*	2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 4	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen
De student:
- is in staat zich zelfstandig te bezinnen op de theologische en praktische vraagstukken in het veld van de liturgiek;
- kan de liturgische gereformeerde traditie in rapport brengen met de huidige tijd en de actuele situatie;
- is in staat om zelfstandig een review van een publicatie op het gebied van de liturgische theologie te schrijven;
- kan zelfstandig een paper schrijven over de achtergronden en betekenis van een van de onderdelen van de gereformeerde liturgie.

Eindtermen 2 t/m 6, 8, 11, 14, 16 t/m 21

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

Studielast	Colleges 9 uur Collegevoorbereiding 6 uur Schrijven boekverslag 30 uur Schrijven paper 25 uur
Toetseisen	◦ Paper 8 A4 (ca. 4.500 wrd.) over de achtergronden en betekenis van een van de onderdelen van de gereformeerde liturgie (in overleg met docent). [→ 25 uur] ◦ Boekverslag 4 A4 (ca. 2.500 wrd.) over een van de onderstaande titels. [→ 30 uur] - Noordmans, O., *Liturgie*. Amsterdam: Holland, 1939. [190 p.] - Leeuw, G, van der, *Liturgiek*. Nijkerk: Callenbach, 1940. [220 p.] - Wolterstorff, Nicholas, *De God die wij aanbidden: Op verkenning in de liturgische theologie.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2019. [202 p.] - Witvliet, John D., *Worship Seeking Understanding: Windows into Christian Practice*. Grand Rapids: Baker Academic 2003. [300 p.] - Block, Daniel I., *For the Glory of God: Recovering a Biblical Theology of Worship*. Grand Rapids: Baker Academic 2014 [360 p.]

Integratiecolleges en themadagen

Docent	Hoogleraren en (gast)docenten	*Module-code*	MT2-IT
Tentamenvorm	Testimonium	*Omvang*	2,5 EC aan einde MT2
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 en **MT2** / blok 3 resp. 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 + 3 (college)dagen
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Data*	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratie-colleges)

Zie voor informatie over deze module pagina 154.

19. Specialisatiecolleges MT1 en MT2

Specialisatie Dogmatiek (1): Fundamentele dogmatiek (tevens PEP-cursus)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT2-SpDog1-FunDog
Toetsvorm	Portfolio, essay	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 / blok 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	9 college-uren (klokuren, in nader overleg)
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen

Verdieping van de kennis en het inzicht m.b.t. het vak dogmatiek, zowel wat de oorsprong en methode betreft als ook wat de actuele ontwikkelingen betreft; het kunnen omgaan met bronnen en literatuur op het terrein van de dogmatiek.

Verdieping van inzicht in het eigene van de christelijk-theologische bezinning en de uitgangspunten van de christelijke dogmatiek.
Aan de orde komen inleidingsvragen: vooronderstellingen van christelijk theologisch denken, uitdagingen van modern en postmodern denken.

Het onderstaande is een model, waarvan afgeweken kan worden. Aan het begin van de specialisatie dogmatiek stellen docent en student in overleg het precieze programma vast.

Eindtermen

4 t/m 8, 12, 17 t/m 21, 37

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie en samenstellen portfolio 162 uur
Schrijven essay over fundamenteel-theologisch probleem 100 uur

Bijzonderheden

Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Dogmatiek (2): Materiële dogmatiek (tevens PEP-cursus)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT2-SpDog2-MatDog
Toetsvorm	Portfolio, essay	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT2 / blok 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	9 college-uren (klokuren, in nader overleg)
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen

Verdieping van van inzicht in onderwerpen die vragen om dogmatische standpuntbepaling. De focus ligt op relatief recente theologische ontwerpen.

Eindtermen

4 t/m 8, 12, 17 t/m 21, 37

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast
Werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 20 uur
Zelfstudie en samenstellen portfolio, inclusief essay (in overleg) 250 uur
Afsluitend gesprek 1 uur

Toetseisen
- Jenson, Robert W., *Systematic theology, Vol. 1. The Triune God.* New York: Oxford University Press, 1997. [240 p. leesstof voor portfolio → 24 uur]
- Jenson, Robert W., *Systematic theology, Vol. 2. The Works of God.* New York: Oxford University Press, 1999. [370 p. leesstof voor portfolio → 37 uur]
- Kasper, Walter, *Jesus der Christus*, 12e druk. Mainz: Grünewald, 1998. [320 p. leesstof voor portfolio → 32 uur]
- Pannenberg, W., *Grundzüge der Christologie.* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1964[1] of latere druk. [420 p. leesstof voor portfolio → 60 uur]
- Volf, M., *After our likeness: The church as the image of the trinity.* Grand Rapids: Eerdmans, 1998. [310 p. leesstof voor portfolio → 31 uur]
- Verdiepend essay over een aspect uit de leesstof / vergelijkend essay over stukken leesstof / verbredend essay over aspecten van de leesstof. [→ 35 uur]
- Zelf in te vullen in overleg, voor portfolio. [→ 20 uur]
- Samenstellen portfolio en voorbereiding eindgesprek. [→ 12 uur]

Bijzonderheden
Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Dogmageschiedenis (1/2): Oriëntatie, Vroege Kerk en Middeleeuwen (tevens PEP-cursus)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT1/2-SpecDogmgs1/2-OrVrKMe
Toetsvorm	Portfolio	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ uur	*Periode*	MT1 / blok 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	9 college-uren (klokuren, in nader overleg)
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen
De student:
- kan de vorming van het christologisch-trinitarisch dogma historisch en theologisch beschrijven, interpreteren en waarderen;
- kan verschillende benaderingen van dogmageschiedenis onderscheiden en waarderen;
- kan zelfstandig een dogmahistorische studie schrijven, met beredeneerde gebruik-making van methodes die aan deze module eigen zijn.

Eindtermen
1, 2, 4 t/m 6, 8, 11, 16 t/m 19, 37, 38

Leerlijnen
Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast
Werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie en samenstellen portfolio 262 uur

Toetseisen
Onderstaande opgave is als een model te beschouwen, waarvan individueel kan worden afgeweken. Eigen interesses van de student worden aangemoedigd. In overleg met de docent wordt bepaald welk deel van de stof in een leesverslag wordt verwerkt en over welk deel van de stof een (thematisch) paper wordt geleverd.

- Andresen, Carl und Adolf Martin Ritter (Hrsg.), *Handbuch der Dogmen- und Theologie-geschichte 1: Die Lehrentwicklung im Rahmen der Katholizität.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1999[2], 35-754. [720 p. leesstof voor portfolio → 144 uur]
- Barth, K., *Die protestantische Theologie im 19. Jahrhundert: Ihre Vorgeschichte und ihre Geschichte.* Zürich: Theologischer Verlag Zürich, 1947[1]/1960[3]. [150 pagina's selecteren voor leesstof portfolio → 15 uur]

◦ Gilg, Arnold, *Weg und Bedeutung der altkirchlichen Christologie.* München: Kaiser, 1989. [105 p. leesstof voor portfolio → 21 uur]
◦ Küng, Hans, *Grosse christliche Denker.* München: Piper, 1994; Nederlandse vertaling: *Grote christelijke denkers.* Kampen: Kok, 1996. [230 p. leesstof voor portfolio → 25 uur]
◦ Seeberg, Reinhold, *Lehrbuch der Dogmengeschichte.* Graz: Akademische Druck- und Verlagsanstalt, 1953-1955. [350 p. in overleg, leesstof voor portfolio → 40 uur]
◦ Samenstellen portfolio. [→ 17 uur]

Bijzonderheden
- Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.
- De inhoud van deze specialisatie kan in overleg met de studenten worden aangepast.

Specialisatie Ethiek: Ethiek en theologie (1) (tevens PEP-cursus)

Docent	Dr. D.J. Steensma	*Module-code*	MT1-SpecEth-EthTh1
Toetsvorm	Mondelinge tentamens aan de hand van stellingen, en leesverslag	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1,5 uur per tentamen	*Periode*	MT1 / blok 4
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	N.o.t.k., in principe 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Stellingen en leesverslag week van tevoren inleveren, via e-mail		

Leerdoelen Verdieping van kennis van en inzicht in de theologische ethiek en aanwijzingen voor moraal vanuit de Schrift.

Eindtermen 4 t/m 6, 12, 15, 16, 18 t/m 21

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Hoor-/werkcolleges incl. voorbereiding 18 uur
Zelfstudie 262 uur

Toetseisen
◦ Härle, Wilfried, *Ethik. 2., Überarbeitere und aktualisierte Auflage*. Berlin: De Gruyter 2018, 1-366. [366 p. cat. 1 → 120 uur]
◦ O'Donovan, Oliver, *Self, World, and Time: Ethics as Theology,* Volume 1. Grand Rapids: William B Eerdmans, 2013. [133 p. cat. 2 → 26 uur]
◦ O'Donovan, Oliver, *Finding and Seeking: Ethics as Theology,* Volume 2. Grand Rapids: William B Eerdmans, 2014. [240 p. cat. 2 → 48 uur]
◦ Wogaman, J. Philip, *Christian Ethics: A Historical Introduction.* Second Edition. Louisville: Westminster John Knox, 2011. [340 p. cat. 2 → 68 uur]

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Ethiek: Ethiek en theologie 2 (tevens PEP-cursus)

Docent	Dr. D.J. Steensma	*Module-code*	MT2-SpecEth-EthTh2
Toetsvorm	Mondelinge tentamens aan de hand van stellingen, en leesverslag	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1,5 uur per tentamen	*Periode*	MT2 / blok 4
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	N.o.t.k., in principe 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Stellingen en leesverslag week van tevoren inleveren, via e-mail		

Leerdoelen Verdieping van kennis van en inzicht in de theologische ethiek en aanwijzingen voor moraal vanuit de Schrift.

Eindtermen 4 t/m 6, 12, 15, 16, 18 t/m 21

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Hoor-/werkcolleges incl. voorbereiding 18 uur
Zelfstudie 262 uur

Toetseisen
- Hays, Richard B., *The Moral Vision of the New Testament: Community, Cross, New Creation. A Contemporary Introduction to New Testament Ethics.* New York: HarperSanFrancisco, 1996, 1-406. [406 p. cat. 2 → 75 uur]
- Mühling, Markus, *Systematische Theologische Theologie: Ethik*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2012. [288 p. cat. 1 → 87 uur]
- Wright, Christopher J.H., Old *Testament Ethics for the People of God.* Leicester: IVP Academic, 2004, 16-471. [455 p. cat. 2 → 90 uur]
- Collegedictaat. [→ 10 uur]

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Evangelistiek/Missiologie (1): Bijbelse fundering en geschiedenis (tevens PEP-cursus)

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	MT1-SpecEvan1-BFunGs
Toetsvorm	Tentamens en/of leesverslagen, mini-scripties, scriptie	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 / blok 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	In overleg
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent		

Leerdoelen De student:
- leert zelfstandig onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie;
- leert zelfstandig herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missiologie en/of de Evangelistiek;
- leert theologisch/reflecterend omgaan met missiologische thema's;
- leert zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missiologie en/of de Evangelistiek.

Eindtermen 4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Colleges (in overleg) 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie 262 of 280 uur

Toetseisen In overleg met de student wordt een programma voor bestudering vastgesteld uit de volgende literatuur. Afhankelijk van de keuze voor tentamen of leesverslag gelden de richtlijnen vertaling literatuur naar studie-uren.

A. Bijbelse fundering van de missiologie en evangelistiek.
Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:

- Becker, R., 'Matthew 28:18-20 interpreted from the point of view of the apostolate', in Tj. Baarda e.a., *Zending op weg naar de toekomst: Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam.* Kampen: Kok, 1978, 46-58.
- Bevans, Stephen B. and R.P. Schroeder, *Constants in Context: A Theology of Mission for Today.* New York: Orbis Books, 2006, 7-31.
- Blauw, J., *Goden en mensen: Plaats en betekenis van de heidenen in de heilige Schrift.* Groningen: Niemeijer, 1950.
- Blauw, J., *Gottes Werk in dieser Welt: Grundzüge einer biblischen Theologie der Mission.* München: Kaiser Verlag, 1961.
- Boer, H.R., *Pentecost and the Missionary Witness of the Church.* Franeker: Wever, 1955 of Boer, H.R., *Pentacost and missions*. London: Lutterworth Press, 1962.
- Bosch, D.J., *Die Heidenmission in der Zukunftsschau Jesu: Eine Untersuchung zur Eschatologie der synoptischen Evangeliën.* Zürich: Zwingli Verlag, 1959.
- Bosch, D.J., 'The why and how of a true biblical foundation for mission', in Tj. Baarda e.a., *Zending op weg naar de toekomst: Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam.* Kampen: Kok, 1978, 33-45.
- Bouw, W.J. (red.), *Evangelisatie: Wat verstaan we eronder?* Kampen: Kok, 1981.
- Dodd, C.H., *The Apostolic Preaching and its Development.* London: Hodder & Stoughton, 1936 of later, of in vertaling: *De apostolische prediking en haar ontwikkelingsgang.* Nijkerk: Callenbach, s.a.
- Honig, A.G., *Bijdrage aan het onderzoek naar de fundering van de zendingsmethode der comprehensive approach in het Nieuwe Testament.* Kampen: Kok, 1951.
- Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions.* Grand Rapids: Baker Books, 2000.
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical, and Practical Survey.* Grand Rapids: Baker Books, 2004.
- Noordegraaf, A., *Creatura Verbi: De groei van de gemeente volgens de Handelingen der Apostelen.* 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1983 of later.
- Noort, G. e.a., *Als een kerk opnieuw begint: Handboek voor missionaire gemeenschapsvorming.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2008.
- Schnabel, E.J., *Early Christion Mission: Jesus and the Twelve.* Illinois/Leicester: IVP, 2004.
- Schnabel, E.J., *Early Christion Mission: Paul and the early Church.* Illinois/Leicester: IVP, 2004.
- Swigchem, D. van, *Het missionair karakter van de christelijke gemeente volgens de brieven van Paulus en Petrus.* Kampen: Kok, 1955.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingswetenschap.* Kampen: Kok, 1975.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de Evangelistiek.* Kampen: Kok, 1978.
- Versteeg, J.P., 'De bijbelse fundering van de zending', in *Gij die eertijds verre waart… Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending.* Utrecht: De Banier, 1978, 11-60.
- Versteeg, J.P., 'Opdracht in viervoud', in W.J. Bouw (ed.), *Evangelisatie: Wat verstaan we eronder?* Kampen: Kok, 1981, 9-47.

B. Tentamen en/of leesverslagen Geschiedenis van de zending.
Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:
- Berg, J. van den, *Constrained by Jesus' love: An Inquiry into the Motives of the Missionary Awakening in great Britain in the Period between 1698 and 1815.* Kampen: Kok, 1956.
- Harnack, A. von, *Die Mission und Ausbreitung des Christentums in den ersten drei Jahrhunderten.* Leipzig: J.C. Hinrichse Buchhandlung, 1924.
- Hof, I.P.C. van 't, *Op zoek naar het geheim van de zending: In dialoog met de Wereldzendingsconferenties 1910-1963.* Wageningen: Veenman & zonen, 1972.
- Joosse, L.J., *Reformatie en zending: Bucer en Walaeus: Vaders van reformatorische zending.* Goes: Oosterbaan & Le Cointre, 1988.
- Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions.* Grand Rapids: Baker Books, 2000.
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical, and Practical Survey.* Grand Rapids: Baker Books, 2004.
- Neill, Stephen, *A History of Christian Missions.* Harmonsworth: Penguin Books, 1986[2].
- Wind, A., *Zending en oecumene in de twintigste eeuw,* (1, 2a en 2b). Kampen: Kok, 1984, 1991, 1998.
- Yates, Timothy, *Christian Mission in the Twentieth Century.* Cambridge: University Press, 1994 of later.

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Evangelistiek/Missiologie (2): Theologie van de zending (tevens PEP-cursus)

Missionaire theologie

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	MT2-SpecEvan2-ThZen
Toetsvorm	Tentamens en/of leesverslagen, mini-scripties, scriptie	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT2 / blok 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	In overleg
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent		

Leerdoelen De student:
- leert zelfstandig onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie;
- leert zelfstandig herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missiologie en/of de Evangelistiek;
- leert theologisch/reflecterend omgaan met missiologische thema's;
- leert zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missiologie en/of de Evangelistiek.

Eindtermen 4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Colleges (in overleg) 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie 262 of 280 uur

Toetseisen In overleg met de student wordt een programma voor bestudering vastgesteld uit de volgende literatuur. Afhankelijk van de keuze voor tentamen of leesverslag gelden de richtlijnen vertaling literatuur naar studie-uren.

Theologie van de missiologie en de evangelistiek.
Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:
- Baarda, Tj. e.a., *Zending op weg naar de toekomst: Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evan-*

gelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam. Kampen: Kok, 1978.
- Bavinck, J.H., *Religieus besef en christelijk geloof*. Kampen: Kok, 1949.
- Bavinck, J.H., *Inleiding in de zendingswetenschap*. Kampen: Kok, 1954.
- Bevans, S.B. and R.P. Schroeder, *Constants in Context: A Theology of Mission for Today*. New York: Orbis Books, 2006.
- Bosch, D.J., *Witness to the World: The Christian Mission in Theological Perspective*. London: Marshall, Morgan and Scott, 1980.
- Bosch, D.J., *Transforming Mission: Paradigm shifts in theology of mission*. New York: Orbis Books, 2011 of later, Twentieth anniversary edition.
- Doleweerd, J.H. van (red.) e.a., *Gij zult Mijn getuigen zijn: Zending in bijbels perspectief*. Houten: Den Hertog, 2006.
- Jongeneel, J.A.B., *Missiologie II: Missionaire theologie*. 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1991.
- Jongeneel, J.A.B, "Christelijke theologie als missionaire theologie", *Kerk en theologie,* 55e jaargang (2004), 42-53.
- Kraemer, H., *The Christian Message in a nonchristian World*. London: Edinburgh House, 1938 of andere druk.
- Kraemer, H., *Religion and the Christian Faith*. Cambridge: James Clarke, 2002, reprint.
- Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions*. Grand Rapids: Baker Books, 2000.
- Moreau, A.S e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical, and Practical Survey*. Grand Rapids: Baker Books, 2004.
- Newbigin, L., *The Gospel in a Pluralist Society*. Grand Rapids: Eerdmans, 1989.
- Newbigin, L., *The Open Secret: An Introduction to the Theology of Mission*. Grand Rapids: Eerdmans, 1995, revised editio.
- Versteeg, J.P. e.a., *Gij die eertijds verre waart… Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending*. Utrecht: De Banier, 1978.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingswetenschap*. Kampen: Kok, 1975.
- Verkuyl, J., *Zijn alle godsdiensten gelijk?* Kampen: Kok, 1984[5] of later, 103-142.
- Visser, P.J., *Bemoeienis en getuigenis: Het leven en de missionaire theologie van Johan H. Bavinck*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1997.

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Kerkgeschiedenis (1): Early Modern Christianity (tevens PEP-cursus)

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	MT1-SpecKg1-EModChr
Toetsvorm	Mondeling tentamen, presentatie	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1,5 uur	*Periode*	MT1 / blok 4
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen De student:
- verkrijgt kennis van de principia en de belangrijkste problematieken van kerkhistorisch onderzoek met name m.b.t. Early Modern Christianity (1400-1700);
- verkrijgt grondige kennis van de kerkelijke en theologische ontwikkelingen in drie hoofdperiodes namelijk Late Middeleeuwen, Reformatie en Orthodoxie;
- is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in de literatuur van en over Early Modern Christianity.

Eindtermen 2, 4, 6, 8, 14, 16, 19

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast
Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Presentatie 30 uur
Zelfstudie 232 uur

Toetseisen
- Bradley, James E. and Muller, Richard, A., *Church History: An Introduction to Research Reference Works, and Methods.* Grand Rapids: Eerdmans, 2016. [210 p. cat. 3 → 25 uur]
- Brady, T.A. e.a., *Handbook of European History 1400-1600*, *Vol. II: Visions, Programs and Outcome*s. Leiden: Brill, 1995, 1-415. [360 p. cat. 2 → 69 uur]
- Ehrenpreis, S. und Ute Lotz-Heumann, *Reformation und Konfessionelles Zeitalter.* Darmstadt: Wisschenschaftliche Buchgesellschaft, 2002. [120 p. cat. 3 → 12 uur]
- Lehner, Ulrich L., e.a., *The Oxford Handbook of Early Modern Theology*, 1600-1800. Oxford: OUP, 2016, capita selecta. [420 p. cat. 2 → 84 uur]
- Müller, Sigrid, *Theologie und Philosophie im Spätmittelalter.* Münster: Aschendorff, 2018, capita selecta. [220 p. cat. 2 → 42 uur]
- Presentatie van een minder bekend theoloog of kerkhistorisch moment uit EMC. [→ 30 uur]

Bijzonderheden
- Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.
- Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Kerkgeschiedenis (2): Early Modern Christianity (tevens PEP-cursus)

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	MT2-SpecKg2-EModChr
Toetsvorm	Mondeling tentamen, presentatie	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1,5 uur	*Periode*	MT2 / blok 4
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen
De student:
- verkrijgt grondige kennis van de kerkelijke en theologische ontwikkelingen in drie hoofdperiodes, namelijk Late Middeleeuwen, Reformatie en Orthodoxie;
- is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in de literatuur van en over Early Modern Christianity.

Eindtermen
2, 4, 6, 8, 14, 16, 19

Leerlijnen
Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast
Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Presentatie 30 uur
Zelfstudie 232 uur

Toetseisen
- Bakker, J.T., *Coram Deo: Bijdrage tot het onderzoek naar de structuur van Luthers theologie*. Kampen: Kok, 1956. [230 p. leesstof → 24 uur]
- Ebeling, G., *Luthers Seelsorge: Theologie in der Vielfalt der Lebenssituationen an seinen Briefen dargestellt*. Tübingen: Mohr, 1997. [240 p. cat. 2/3 → 45 uur]
- Jung, Martin, *Frömmigkeit und Theologie bei Melanchthon*. Tübingen: Mohr Siebeck, 1998. [340 p. cat. 2/3 → 61 uur]
- Wengert, Timothy J., *Human Freedom, Christian Righteousness: Philip Melanchthon's Exegetical Dispute with Erasmus of Rotterdam*. New York: Oxford University Press, 1998. [270 p. cat. 2/3 → 50 uur]

◦ https://www.reforc.com/product/melanchthon-and-calvin-on-confession-and-communion/ [240 p. cat. 2 → 52 uur]

Bijzonderheden
- Bovenstaande is een model. Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.
- Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Kerkrecht (1): Theologie en het kerkrecht (tevens PEP-cursus)

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	MT1-SpecKr1-ThKr
Toetsvorm	Mondeling tentamen	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1,5 uur	*Periode*	MT1 / blok 4
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen
De student:
- verwerft fundamentele kennis van de geschiedenis en de theologische beginselen van het gereformeerde kerkrecht;
- verwerft inzicht in verschillende visies op de theologie van het kerkrecht.

Eindtermen
2, 4, 6, 8, 14, 16, 19

Leerlijnen
Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast
Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie 262 uur

Toetseisen
◦ Bouwman, H., *Gereformeerd kerkrecht I en II.* Kampen: Kok, 1928. [1000 p. cat. 3/leesstof → 80 uur]
◦ Coertzen, P., *Gepas en Ordelik: 'n Teologiese verantwoording van die orde vir en in die kerk.* Pretoria: Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1991. (Engelse vert.: Coertzen, P. "Decently and in order": A theological reflection in the order for, and the order in, the church. Leuven: Peeters, 2004. [240 p. cat. 2 → 42 uur]
◦ Harnack, A., *Entstehung und Entwicklung der Kirchenverfassung und des Kirchenrechts in den ersten zwei Jahrhunderten.* Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1978. [100 p. cat. 3 → 14 uur]
◦ Maurer, W., *Die Kirche und ihr Recht: Gesammelte Aufsätze zum evangelischen Kirchenrecht.* Tübingen: Mohr, 1976, 1-207. [200 p. cat. 2 → 38 uur]
◦ Artikel *Theologische Realenzyklopädie*, Band 18, 662-749. [87 p. cat. 2 → 18 uur]
◦ Twee à drie monografieën, in overleg vast te stellen. [→ 70 uur]

Bijzonderheden
- Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.
- Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Kerkrecht (2): Theologie en het kerkrecht (tevens PEP-cursus)

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	MT2-SpecKr2-ThKr
Toetsvorm	Mondeling tentamen, papers	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1,5 uur	*Periode*	MT2 / blok 4
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- is in staat kerkrechtelijke problematieken te analyseren en daarvoor oplossingen aan te dragen;
- is in staat innovatief met kerkrecht om te gaan.

Eindtermen

2, 4, 6, 8, 14, 16, 19

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Papers 40 uur
Zelfstudie 222 uur

Toetseisen

- Golverdingen, M, *Oud en nieuw kerkrecht*. Apeldoorn: TUA-scriptie, 2001. [120 p. cat. 2 → 24 uur] (beschikbaar op www.kerkrecht.nl).
- Jansen, Joh., *De kerkelijke tucht: Handleiding ten dienste der Gereformeerde Kerken.* Nijverdal: Bosch, 1913. [160 p. cat. 3 → 22 uur]
- Kamphuis, J., *Verkenningen III. Opstellen over kerk en kerkrecht*. Goes: Oosterbaan & Le Cointre, 1966. [140 p. leesstof → 14 uur]
- Oldenhuis, F.T., *Rechtsvinding van de burgerlijke rechter in kerkelijke conflicten: De strijd om het zelfstandig bestaan van de plaatselijke kerk*. Groningen: De Vuurbaak, 1977. [60 p. cat. 2 → 12 uur]
- Steensma, Douwe J., *Waarom trouwen? De publieke bevestiging van een relatie.* Heerenveen: Boekencentrum, 2021. [180 p. leesstof → 18 uur]
- Trimp, C., *Ministerium: Een introductie in de reformatorische leer van het ambt.* Barneveld: Vuurbaak, 1982. [200 p. cat. 2 → 40 uur]
- Witte, John Jr., *The Reformation of Rights*. Cambridge: CUP, 2007, 10-80. [70 p. cat. 2 → 16 uur]
- Verdere literatuur in overleg. [→ 76 uur]

Bijzonderheden

- Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.
- Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Nederlandse Kerkgeschiedenis (1/2): 19e en 20e eeuw
(tevens PEP-cursus)

Docent	Drs. C.Th. Boerke en prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	MT1/2-SpecNedKg1/2
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen, werkstuk	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1,5 uur	*Periode*	MT1 / blok 4
Tentamendata	Datum in overleg met docent	*Colleges*	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via Educator, uiterlijk een week voro het tentamen	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- verkrijgt kennis van de principia van kerkhistorisch onderzoek m.b.t. de Nederlandse kerkgeschiedenis van de 19e en 20e eeuw;
- verkrijgt grondige kennis van de kerkelijke en theologische ontwikkelingen in de Nederlandse protestantse kerkgeschiedenis van de 19e en 20e eeuw;
- is in staat zelfstandig een beknopt onderzoek in te stellen naar een kerkhistorisch moment of een kerkhistorische persoon die in deze periode van invloed is geweest op de ontwikkelingen in kerkelijk Nederland.

Eindtermen

2, 4, 6, 8, 14, 16, 19

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

Studielast

Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Werkstuk 30 uur
Literatuurstudie 232 uur

Toetseisen

- Bradley, James E. and Muller, Richard, A., *Church History: An Introduction to Research Reference Works, and Methods.* Grand Rapids: Eerdmans, 2016. [210 p. cat. 3 → 25 uur]
- Eijnatten, J. van en F.A. van Lieburg, *Nederlandse religiegeschiedenis.* Hilversum: Verloren, 2005, 169-400. [230 p. cat. 3 → 33 uur]
- McLeod, H., *Religion and the People of Western Europe 1789-1989.* Oxford / New York: Oxford University Press 1997^2. [208 p. cat. 2 → 40 uur]
- Meijering, E.P., *Het Nederlands christendom in de twintigste eeuw.* Amsterdam: Balans, 2007. [553 p. cat. 3 → 74 uur]
- Selderhuis, H.J. (red.), *Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis.* Kampen: Kok 2010^2, 603-928. [325 p. cat. 2 → 60 uur]
- Werkstuk over een kerkhistorisch moment of een kerkhistorische persoon uit de Nederlandse kerkgeschiedenis 1800-2000. [→ 30 uur]

Bijzonderheden

- Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.
- Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Nieuwe Testament (1/2): Context NT (tevens PEP-cursus)

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-code*	MT1/2-SpecNT1/2-ContNT
Toetsvorm	Mondeling tentamen, presentatie	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1,5 uur	*Periode*	MT1 en MT2 / blok 4
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	2 college-uren per week (naast Aramees/LXX: separaat)
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- vermeerdert en verdiept zijn kennis van de context van het Nieuwe Testament;
- is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de contemporaine religieuze wereld, relevante archeologische data, de Joodse *Umwelt* van het Nieuwe Testament en de intertestamentaire literatuur;
- verwerft zodanige kennis van het Bijbels Aramees c.q. de Septuaginta dat hij in staat is Bijbels-Aramese teksten c.q. de Septuaginta te lezen en de relevantie daarvan voor de uitleg van het Nieuwe Testament naar waarde kan schatten.

Eindtermen

1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21, 36 t/m 38

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Studie Bijbels Aramees of Septuaginta 70 uur
Zelfstudie 192 uur

Toetseisen

A. Bijbels Aramees of Septuaginta
- Zie separate opgave voor Bijbels Aramees 1. [→ 70 uur]
- Idem keuzemodule Septuaginta. [→ 70 uur]

B. Historia/Umwelt Nieuwe Testament [→ 192 uur, literatuurtentamen]

I. Archeologie en de sociale politieke context:
- Charlesworth, James C. (ed.), *Jesus and Archaeology.* Grand Rapids: Eerdmans, 2006, 11-83 (art. van James C. Charlesworth, 'Jesus Research and Archaeology: A New Perspective', en van Seann Freyne, 'Archaeology and the Historical Jesus'). [72 p. cat. 2 → 14 uur]
- Cline, Eric H., *Biblical Archaeology: A Very Short Introduction.* Oxford: Oxford, 2009, hfdst. 1-6 en 10-11. [84 p. cat. 2/3 → 13 uur]
- Evans, Graig E., *Jesus and His World: the Archaeological Evidence.* Louisville: Westminster John Knox Press, 2012. [143 p. cat. 2 → 28 uur]

II. Intertestamentaire en rabbijnse literatuur: Joodse religieuze context
- Helyer, Larry R., *Exploring Jewish Literature of the Second Temple Period: A Guide for New Testament Students* (Christian Classics Bible Studies). Downers Grove: IVP Academic, 2002. [461 p cat. 2 → 94 uur]
- Schechter, S., *Aspects of Rabbinic Theology*. *Major Concepts of the Talmud.* New York: Shocken, 1961 en Edinburgh: Peabody, 1998, alle uitgaven bruikbaar, hfdst. 1-11, 17,18. [219 p. cat. 2 → 43 uur]

Bijzonderheden

- Voor het literatuurtentamen dient de student stellingen te maken over de bestudeerde stof.
- Aramees 1 wordt als keuzemodule aangeboden in blok 3.
- Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.
- Dit programma wordt aangeboden in combinatie met de Major Nieuwe Testament. De inhoud van deze specialisatie kan in overleg met de studenten worden aangepast.

- Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Oude Testament (1): Context en Inleiding (tevens PEP-cursus)

Docent	Prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	MT1-SpecOT1-ContInl
Toetsvorm	Leesverslag en twee mondelinge tentamens	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1,5 uur per tentamen	*Periode*	MT1 / blok 4[4]
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	N.o.t.k., in principe 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Leesverslag inleveren uiterlijk 1 week voor tentamen	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- vermeerdert en verdiept zijn kennis van Israëls Umwelt en de inleidingsvragen van het Oude Testament;
- is in staat om zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de religies, de literatuur en de geschiedenis van de contemporaine wereld van het Oude Testament, en van de ontstaansgeschiedenis van het Oude Testament;
- verwerft naast de kennis van het Bijbels Hebreeuws een initiële beheersing van het Bijbels Aramees, zodanig dat hij in staat is met de nodige hulpmiddelen een Bijbels-Aramese tekst te lezen.

Eindtermen

1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor/werkcolleges incl. voorbereiding 18 uur
Studieonderdeel Bijbels Aramees 70 uur
Tentamens OT (leesverslag en literatuurtentamens) 192 uur

Toetseisen

A. Bijbels Aramees 1

◦ Zie separate opgave voor Bijbels Aramees 1. Bijbels Aramees bestaat uit twee delen: Aramees 1 is verplicht en Aramees 2 aanbevolen. Wie tevens Aramees 2 doet, kan vermindering van de studielast voor onderdeel C aanvragen [→ 70 uur]

B. Umwelt Oude Testament

◦ Bill T. Arnold and Brent A. Strawn (eds.), *The World around the Old Testament: The Peoples and Places in the Ancient Near East*. Grand Rapids: Baker Academic, 2016, capita 2 (Assyria), 3 (Babylonia), 5 (Egypt), 7 (Aram), 10 (Filistea), 11 (Persia). [340 p. cat. 3 → 50 uur]

◦ Hays, C.B., *Hidden Riches: A Sourcebook for the Comparative Study of the Hebrew Bible and Ancient Near East.* Westminster: John Knox Press, 2014, 40-410. [370 p. cat. 3 → 55 uur]

C. Inleiding Oude Testament

I. Een analyse en evaluatie, met een omvang van 2.500 wrd., van Collins, J.J., *The Bible after Babel: Historical Criticism in a Postmodern Age.* Grand Rapids: Eerdmans, 2005. [160 p. → 25 uur]
II. Literatuurtentamen over Arnold, B.T., *Introduction to the Old Testament* (Cambridge: University Press, 2014). [400 p. cat. 2/3 → 62 uur]

Bijzonderheden

Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

[4] In onderling overleg worden colleges voor deze module eventueel gegeven in blok 3.

Specialisatie Oude Testament (2): Theologie van het OT (tevens PEP-cursus)

Docent	Prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	MT2-SpecOT2-ThOT
Toetsvorm	Leesverslag en mondeling tentamen	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1 uur voor bespreking leesverslag en 2 uur voor het tentamen	*Periode*	MT2 / blok 4[5]
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	N.o.t.k., in principe 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Leesverslag inleveren uiterlijk 1 week voor tentamen	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- verwerft nadere kennis van de discipline van de theologie van het Oude Testament;
- vermeerdert en verdiept zijn kennis van de theologie van de diverse boeken van het Oude Testament;
- vermeerdert en verdiept zijn kennis van doorgaande theologische thema's in het Oude Testament;
- is in staat om zelfstandig zijn weg te vinden in theologische vraagstukken betreffende het Oude Testament.

Eindtermen

1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor/werkcolleges incl. voorbereiding 30 uur
Tentamen OT (leesverslag en literatuurtentamen) 250 uur

Toetseisen

I. Leesverslag (samenvatting 75% met eigen indrukken/conclusies en/of vragen 25%) met een omvang van 10.000 wrd. over secties uit enkele van de volgende oudtestamentische theologieën, naar keuze, met een omvang van ± 600 bladzijden:
- Rad, G. von, *Theologie des Alten Testaments, Band I. Die Theologie der geschichtlichen Überlieferungen Israels.* München: Kaiser Verlag, 1957; Zimmerli, W., *Grundriss der alttestamentlichen Theologie.* Stuttgart: Kohlhammer, 1972 of later; Westermann, C., *Theologie des Alten Testaments in Grundzügen.* Göttingen: Vandenhoeck & Rupprecht, 1978 of later; House, P.R.*, Old Testament Theology.* Downers Grove: Intervarsity Press, 1998; Rendtorff, R., *Theologie des Alten Testaments. Ein kanonischer Entwurf. Band 1: Kanonische Grundlegung.* Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1999; Goldingay, J., *Old Testament Theology, I, II and III.* Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009; Waltke, B.K., *An Old Testament Theology: An exegetical, canonical, and thematic approach.* Grand Rapids: Zondervan, 2007; Moberly, R.W.L., *Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture.* Grand Rapids: Eerdmans, 2013; Kessler, John, *Old Testament Theology: Divine Call and Human Response.* Waco: Baylor University Press, 2013; Jeremias, J., *Studien zur Theologie des Alten Testaments.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015; Dietrich, W. (ed.), *Die Welt der hebräischen Bibel. Umfeld – Inhalte – Grundthemen.* Stuttgart: Kohlhammer, 2017. [→ 70 uur]

II. Literatuurtentamen [180 uur]
- Brueggemann, W., *Theology of the Old Testament*: *Testimony, Dispute, Advocacy.* Minneapolis: Fortress Press, 1997, 117-403. [280 p. cat. 2 → 50 uur]
- Burger, Hans e.a. *Sola Scriptura : Biblical and Theological Perspectives on Scripture, Authority, and Hermeneutics.* Leiden: Brill, 2018, hieruit Part II: Biblical Perspectives. [120 p. cat. 1/2 → 30 uur]
- Hasel, G.F., *Old Testament Theology*: *Basic Issues in the Current Debate.* Grand Rapids: Eerdmans, 1991[4]. [200 p. cat. 2 → 40 uur]

[5] In onderling overleg worden colleges voor deze module eventueel gegeven in blok 3.

◦ Hess, Richard S. and Bill T. Arnold (eds.), *Ancient Israel's History: An Introduction to Issues and Sources.* Grand Rapids: Baker Academic, 2014. [t/m 6e eeuw; in hoofdlijn, cat. 3 → 60 uur]

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Praktische theologie (1): Een praktische theologie van de gebrokenheid en het lijden (tevens PEP-cursus)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT1-SpecPT1-PrakThGebr
Toetsvorm	Mondeling tentamen, presentatie	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1 uur	*Periode*	MT1 / blok 4
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	5 dagdelen **in blok 2 en 3**, in onderling overleg
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen De student:
- vermeerdert en verdiept zijn kennis van de verschillende aspecten van de praktische theologie en van verschillende onderzoeksmethoden, waaronder de fenomenologische benadering;
- verwerft kennis en inzicht in christelijke praktijken met name over de plaats en betekenis van Christus voor en in die praktijken, zowel wat betreft de wetenschappelijke doordenking als de praktische uitwerking daarvan;
- kan adequaat een visie verwoorden hoe recht gedaan kan worden in pastoraat en prediking aan een 'Christopraxis'.

Eindtermen 4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 26 t/m 30, 33 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Presentatie 20 uur
Preekvoorstel 20 uur
Zelfstudie 222 uur

Toetseisen
◦ Ommen, Leon van, *Suffering in Worship: Anglican Liturgy in Relation to Stories of Suffering People.* New York: Routledge, 2017. [170 p. cat. 1 → 60 uur]
◦ Root, Andrew, *Christopraxis: A Practical Theology of the Cross.* Minneapolis: Fortress Press, 2014. [285 p. cat. 1 → 90 uur]
◦ Diverse artikelen en collegestof. [→ 72 uur]

Bijzonderheden
- Voor het literatuurtentamen dient de student stellingen/vragen te maken over de bestudeerde stof.
- Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.
- Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.

Specialisatie Praktische theologie (2): Nadere terreinverkenning (tevens PEP-cursus)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT2-SpecPT2-NadTer
Toetsvorm	Mondeling tentamen, presentatie, onderzoeksopzet	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1 uur	*Periode*	MT2 / blok 4
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	5 dagdelen **in blok 1-3**, in onderling overleg
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen

De student:
- vermeerdert en verdiept zijn kennis van de verschillende aspecten van de praktische theologie en van verschillende onderzoeksmethoden, waaronder de fenomenologische benadering;
- verwerft nadere kennis van en inzicht in christelijke praktijken door middel van de opzet van een onderzoek dat gebruikt kan worden binnen dat onderdeel van de praktische theologie waarin men zich specialiseert;
- verwerft kennis van de geschiedenis, de methode van behandeling en de theologische en praktische relevantie van dat onderdeel van de praktische theologie waarin men zich specialiseert;
- geeft er blijk van in staat te zijn tot het ontwerp van een wetenschappelijk praktisch-theologisch onderzoek en de voorlopige uitwerking daarvan in een introductiehoofdstuk.

Eindtermen

4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 26 t/m 30, 33 t/m 38

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor- en werkcolleges 12,5 uur
Collegevoorbereiding 12,5 uur
Presentatie 5 uur
Onderzoeksopzet/ Introductiehoofdstuk 50 uur
Zelfstudie 200 uur

Toetseisen

- In onderling overleg wordt een literatuurlijst samengesteld voor dat gebied/die gebieden waarop de student zich verder wil ontwikkelen. [→ 160 uur]
- Diverse artikelen en collegestof. [→ 40 uur]

Bijzonderheden

Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

20. Master (specialisatie MT3, bestemd voor studenten die hun masterstudie gestart zijn in studiejaar 2019/2020 of eerder)

Algemene richtlijnen en informatie

- De specialisatiefase omvat in principe de bestudering van een major van 50 EC en een minor van 10 EC. In het nieuwe curriculum is dat gewijzigd in een major van 45 EC, waarmee reeds in het eerste studiejaar wordt gestart (10 EC 1e jaar, 10 EC 2e jaar, 2 x 5 EC + thesis van 15 EC 3e jaar). Daarnaast kan een gemeentestage of minor van 10 EC gedaan worden en een keuzeminor van 15 EC.
- Voor een admissiale student is een minor van 10 EC bestaande uit de gemeentestage verplicht. Voor niet-admissiale studenten bestaat de mogelijkheid de minor toe te voegen aan de major. Bovendien is het mogelijk om (een deel van) de keuzemodules toe te voegen aan de specialisatiefase van de master.
- In het algemeen kan bij de in deze studiegids gegeven invulling voor de specialisatiemodules gesteld worden, dat het hier om voorbeelden/modellen gaat. Alternatieve mogelijkheden zijn voorhanden. Het uiteindelijke pakket wordt in overleg tussen docent en student vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de eigen voorkeur van de student. Dit geldt in het bijzonder wanneer een student een major van grotere omvang wenst te doen.
- Voor studenten die de opleiding eerstegraads godsdienstleraar willen doen naast hun master aan de TUA, is het theologische gedeelte vrijgesteld en geeft de TUA vrijstelling van (een deel van) de keuzemodules. Meer informatie hierover kan men vinden op p. 175 en kan opgevraagd worden bij de studieadviseur.
- Wanneer een gewenste module niet aan de TUA wordt gedoceerd, behoort het tot de mogelijkheden dit onderdeel aan een andere instelling te volgen. Goedkeuring van de examencommissie is daarvoor vereist.
- Voor bepalingen omtrent de masterscriptie, zie men de beschrijving daarvan op p. 178v en het 'Scriptiereglement' op SharePoint en de website.
- De masterstudie wordt afgesloten met een examen, dat bestaat uit de bespreking van de master-scriptie (die qua omvang 25.000 tot maximaal 35.000 woorden telt, inclusief voetnoten maar uitgezonderd de literatuurlijst en bijlagen). De gang van zaken is als volgt:
  a. de student, die tot 5 personen mee mag nemen, houdt eerst een korte presentatie van zijn scriptie (10 minuten), die meetelt bij de beoordeling;
  b. naast de begeleider stellen ook twee daartoe aangewezen hoogleraren, UD's of externe deskundigen vragen, in totaal 40 minuten: de begeleider 20 minuten, de twee anderen elk 10 minuten (afhankelijk van de situatie kan in de tijdsverdeling enige variatie aangebracht worden).

  Tijdens elke vergadering van het Coho wordt gelegenheid geboden om het masterexamen af te leggen. Viermaal per jaar vindt er een afsluitende openbare ceremonie plaats met officiële buluitreiking. De afgestudeerde masterstudent geeft tijdens deze ceremonie een beknopte presentatie (max. 4 minuten) van zijn afstudeerscriptie. Zie voor data de jaaragenda voorin deze studiegids.

Verantwoordelijkheden van de masterstudent

- Een masterstudent is verplicht voor zijn specialisatie de colleges van de major en (indien deze gegeven worden) de majorcolleges van de minor(s) te volgen.
- De masterstudenten kunnen, wanneer zij dat wensen en indien dat binnen de mogelijkheden ligt, ook colleges van modules in een ander dan zijn eigen jaar in de master volgen, of colleges van een andere major in de specialisatiefase.
- De admissiale masterstudenten zijn verplicht de master I- en master II-kritiekcolleges bij te wonen. De master-kritiekcolleges zijn overigens toegankelijk en aan te bevelen voor alle studenten.
- De masterstudenten zijn verplicht de integratiecolleges en themadagen te bezoeken. Beide soorten colleges worden in de masterfase in totaal driemaal bezocht.
- De masterstudenten worden aangemoedigd zoveel mogelijk deel te nemen aan de normale studentenactiviteiten (P.F.S.A.R., leeskringen etc.).
- De masterstudenten worden, evenals alle andere studenten, verwacht bij de openbare activiteiten van de universiteit zoals de rectoraatsoverdracht, jubilea e.d.
- De masterstudenten hebben recht op begeleiding van een mentor en krijgen, als hij admissiaal student is, huisbezoek door een hoogleraar en van zijn curator-begeleider.

Opleiding godsdienstleraar, eerstegraads

(kan gekozen worden in de masterfase)

De Christelijke Hogeschool te Ede biedt een master eerstegraads godsdienstlerarenopleiding in deeltijd aan. Dit is dus een hbo-master. Degenen die een opleiding leraar eerstegraads godsdienstonderwijs willen volgen, kunnen daartoe instromen in de educatieve master aan de CHE als onderdeel van de master aan de TUA.
Een (toekomstige) master theologie geeft recht op vrijstelling van de theologische onderdelen van de godsdienstlerarenopleiding. Aan de TUA kan daarnaast op basis van de eerstegraads godsdienstleraren-opleiding vrijstelling gevraagd worden voor keuzemodules en/of een minor in de master.

Toelatingsvoorwaarden:
1. Afgeronde bachelor theologie
2. Verklaring van afronding eerste masterjaar TUA (60 EC)

Voor informatie over de godsdienstlerarenopleiding kun je contact opnemen met de studieadviseur van de TUA en mw. dr. A.M. van Helden-Lankhaar van de CHE (amvhelden@che.nl).

Graduate Program

Aansluitend aan de masteropleiding kan gekozen worden voor een Graduate Program:
"The Graduate Program of the Theological University of Apeldoorn is a focused three-year part-time PhD training, small-scaled and high-level. It is designed as a compact on-site training of eight to ten consecutive days per year, combined with supervision on a regular basis, either in person or through digital means. The Graduate Program is a cooperation of the TUA with Driestar Christian University"
Voor meer informatie zie de website van de TUA: https://www.tua.nl/nl/onderzoek/graduate-program

Schema Master Specialisatie MT3 European Credit Transfer System

Specialisatiefase (60 EC) – cohort 2019 of eerder

MODULE	*Optie 1* *EC*	*Optie 2* *alleen voor niet-admissiale studenten* *EC*
Integratie- en themaweek Masters I-/II-kritiekcollege	X	X
Major	50	60
Minor (stage verplicht voor admissiale studenten)	10	
TOTAAL	*60*	*60*

Het is mogelijk om in plaats van keuzemodules te kiezen voor extra minors of het aantal EC's toe te voegen aan de major.

Specialisatie (45 tot 70 EC) – cohort 2020 en 2021

MODULE	*MT1 Blok 4*	*MT2 Blok 4*	*MT3 Blok 1*	*MT3 Blok 2*	*MT3 Blok 3*	*MT3 Blok 4*
Major	10 EC	10 EC		5 EC	5 EC	
Major Thesis						15 EC
Keuzeminor (mag toege-voegd worden aan de Major)			15 EC			
Gemeentestage (EC's kunnen door niet-admissialen toegevoegd worden aan de Major of naar eigen keuze ingevuld)				10 EC		

Master II-kritiekcollege

Docent	College van hoogleraren	*Module-code*	MT-Krcol2
Toetsvorm	Preekvoorstel	*Omvang*	N.v.t.
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT2 / blok 3, 4 of MT3
Tentamendata	Zie jaaragenda op p. 19v.	*Colleges*	1 uur 15 minuten per preekvoorstel
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen
- Het analyseren van preken en het leveren van gefundeerde kritiek op een preek-voorstel.
- Het verwerven van de praktische vaardigheid ten aanzien van het schrijven en uitspreken van een preekvoorstel.

Eindtermen 3 t/m 6, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Bijzonderheden
- De kritiekcolleges staan onder leiding van de (con)rector; een afvaardiging van het Coho is aanwezig om kritiek te leveren op het preekvoorstel.
- De tekst voor het preekvoorstel wordt 5 weken voorafgaand aan de datum van het kritiekcollege door het Coho aan de student opgegeven.
- De preek dient een week voor het desbetreffende preekcollege door de student zelf ingeleverd te worden bij de curator-begeleider, de hoogleraren, dr. Van 't Spijker (wanneer hij kritiek moet leveren) en de critici. De preek dient tevens een week tevoren opgenomen te zijn in het preekportfolio in Teams.
- Het aantal kritiekcolleges wordt bepaald door het aantal admissiale studenten in de master.
- Voor het leveren van kritiek worden vanuit de studenten 3 (admissiale) studenten aangewezen. Zie het rooster dat hiervoor wordt opgesteld.
- Kritiek op het eerste gehoor, taal/stijl/liturgie, exegese/homilese worden door alle drie de critici uit de studenten gegeven (maximaal te besteden tijd is 5 minuten).
- De volgorde van kritiseren is in volgorde van de jaren (bijv. eerst eerstejaars, dan tweedejaars enz.).
- De Master-kritiekcolleges zijn verplicht voor alle admissiale studenten vanaf het tweede jaar van de bachelor (BT2) en bovendien toegankelijk en aan te bevelen voor alle niet-admissiale studenten.
- Niet-admissiale studenten die een preekvoorstel willen leveren of meedoen in het rooster van critici (zie ook hieronder het punt van opsparen studie-uren), worden verzocht dit uiterlijk eind augustus door te geven aan het secretariaat.
- Voor participatie aan de kritiekcolleges kunnen studie-uren opgespaard worden in het kader van het keuzemodule bricolage ('vrije ruimte').

Integratiecolleges en themadagen

Docent	Hoogleraren en (gast)docenten	*Module-code*	MT3-IT
Tentamenvorm	Testimonium	*Omvang*	2,5 EC aan einde MT2
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT3 / blok 2 resp. 4
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	2 + 3 (college)dagen
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Data*	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratie-colleges)

Leerdoelen Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen	11, 14, 18, 19, 33, 34, 36, 37
Leerlijnen	Discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling
Studielast	Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten. Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen. Eigen bijdragen door studenten. Bijbelstudie. - integratiecolleges 10 uur - themadagen 18 uur - collegevoorbereiding 2 uur
Aanbevolen literatuur	Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.
Bijzonderheden	- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied. - Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen zo mogelijk een reis naar Israël gepland. - Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. - Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de master op deze wijze vervangen worden.

Masterscriptie (Cohort 2019 en eerder)

Docent	Een van de hoogleraren of -docenten	*Module-code*	MT3-MaScr
Toetsvorm	Schriftelijke opdracht	*Omvang*	17,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT3
Tentamendata	Presentatiebijeenkomsten 3 december van 10.00-12.00 uur en 18 mei van 13.30-15.30 uur	*Colleges*	N.v.t.
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent of hoogleraar	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen	De student: - is in staat tot een zelfstandige bronnenbestudering van een specifieke thematiek op het terrein van een van de theologische hoofddisciplines; - is in staat een wetenschappelijke theologische probleem- en doelstelling te formuleren; - is in staat om via een zelfstandige analyse en beoordeling van relevante theologische wetenschappelijke literatuur te komen tot een eigen meningsvorming; - is in staat door middel van een mondelinge presentatie weer te geven waar het theologisch onderzoek over gaat en welke knelpunten daarbij ervaren worden; - weet zijn bevindingen op wetenschappelijke wijze te beargumenteren en weer te geven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage.
Eindtermen	1, 2, 4 t/m 6, 8, 10, 13, 16, 19, 21
Leerlijnen	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden
Studielast	Zelfstudie/schriftelijk werkstuk 490 uur

Scriptie-eisen

- De opzet voor de scriptie moet i.o.m. de begeleidend docent ter goedkeuring naar het Coho gestuurd worden. Vervolgens worden de meelezers aangewezen.
- Het werkstuk moet een omvang hebben van 25.000 tot 35.000 woorden, inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC).
- Het is van belang de diverse visies, niet het minst als men met een auteur ernstig van mening verschilt, op eerlijke en consistente wijze weer te geven.
- De conclusies waartoe het onderzoek leidt, dienen gerelateerd te worden aan de onderzoeksvraagstelling; probleem- en doelstelling zullen in de regel in het slothoofd-stuk weerkeren en een beantwoording krijgen.
- Na het concluderend hoofdstuk wordt een samenvatting van 400 à 500 woorden toegevoegd.
- De scriptie wordt, na goedkeuring door de begeleidende hoogleraar of docent, door de student minimaal 2 weken voor het masterexamen in 6-voud ingeleverd bij het secretariaat (en digitaal in pdf-formaat via Educator ingeleverd).
- Na afronding van de scriptie en als aan alle andere vereisten van de master is voldaan, wordt de scriptie besproken in een vergadering van het Coho:
  1. de student houdt een korte presentatie van zijn scriptie (10 minuten), die meetelt bij de beoordeling;
  2. de begeleider stelt vragen over de scriptie (20 minuten);
  3. de (maximaal twee) aangewezen meelezers stellen vragen (20 minuten totaal);
  4. de beoordeling wordt bepaald aan de hand van het beoordelingsformulier.

Aanbevolen literatuur

- Zie bij Schrijfopdracht BT1.
- Het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website).

Bijzonderheden

- Halverwege het traject presenteert de student zijn onderzoek aan medestudenten. Hiervoor wordt 2 keer per jaar een verplichte bijeenkomst belegd voor alle studenten die bezig zijn met hun masterscriptie. Elke student dient 2 bijeenkomsten bij te wonen (1 keer luisteren en feedback geven, 1 keer presenteren).
- Wanneer de scriptie beoordeeld wordt met minimaal een 8,5 krijgt de student de gelegenheid zijn scriptie om te werken tot een artikel voor een wetenschappelijk tijdschrift. Dit doet hij in samenwerking en onder begeleiding van zijn begeleider.

Zie ook het 'Scriptiereglement' op SharePoint en de website.

21. Major Master Specialisatie MT3

Dogmageschiedenis (major)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT3-Mj-Dogmgs
Toetsvorm	Portfolio / essay(s) en scriptie	*Omvang*	50 EC A. Oriëntatie 2,5 EC B. Oude kerk en Middeleeuwen 8 EC C. Reformatie 12 EC D. Latere tijd 7,5 EC E. Scriptie 17,5 EC F. Colleges 2,5 EC
Tentamenduur	1½ uur	*Periode*	MT3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen

De student:
- kan de vorming van het christologisch-trinitarisch dogma historisch en theologisch beschrijven, interpreteren en waarderen;
- kan verschillende benaderingen van dogmageschiedenis onderscheiden en waarderen;
- kan zelfstandig een dogmahistorische studie schrijven, met beredeneerde gebruikmaking van methodes die aan deze module eigen zijn.

Eindtermen

1, 2, 4 t/m 6, 8, 11, 16 t/m 19, 37, 38

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Werkcolleges 22 uur (in beginsel zijn dit de mastercolleges dogmatiek)
Collegevoorbereiding 48 uur
Zelfstudie 840 uur
Masterscriptie 490 uur

Toetseisen

Onderstaande opgave is als een model te beschouwen, waarvan individueel kan worden afgeweken. Eigen interesses van de student worden aangemoedigd. In overleg met de docent wordt bepaald welk deel van de stof in een leesverslag wordt verwerkt en over welk deel van de stof een (thematisch) paper wordt geleverd.

A. Oriëntatie (70 uur)
- Barth, K., *Die protestantische Theologie im 19. Jahrhundert: Ihre Vorgeschichte und ihre Geschichte.* Zürich: Theologischer Verlag Zürich, 1947[1]/1960[3]. [150 pagina's selecteren voor leesstof portfolio → 15 uur]
- Berkhof, Henrikus, *200 Jahre Theologie: Ein Reisebericht.* Neukirchen: Neukirchener Verlag, 1985, 11-82, 92-136, 147-205. [175 p. leesstof voor portfolio → 25 uur]
- Küng, Hans, *Grosse christliche Denker.* München: Piper, 1994; Nederlandse vertaling: *Grote christelijke denkers.* Kampen: Kok, 1996. [230 p. leesstof voor portfolio → 25 uur]
- Samenstellen portfolio. [→ 5 uur]

B. Oude kerk en Middeleeuwen (224 uur)
- Andresen, Carl und Adolf Martin Ritter (Hrsg.), *Handbuch der Dogmen- und Theologiegeschichte 1: Die Lehrentwicklung im Rahmen der Katholizität.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1999[2], 35-754. [720 p. leesstof voor portfolio → 144 uur]
- Gilg, Arnold, *Weg und Bedeutung der altkirchlichen Christologie.* München: Kaiser, 1989. [105 p. leesstof voor portfolio → 21 uur]
- Seeberg, Reinhold, *Lehrbuch der Dogmengeschichte.* Graz: Akademische Druck- und Verlagsanstalt, 1953-1955. [350 p. in overleg, leesstof voor portfolio → 40 uur]
- Samenstellen portfolio. [→ 19 uur]

C. Reformatie (336 uur)
- Andresen, Carl und Adolf Martin Ritter (Hrsg.), *Handbuch der Dogmen- und Theologiegeschichte 2: Die Lehrentwicklung im Rahmen der Konfessionalität.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1999[2], 1-559. [560 p. leesstof voor portfolio → 112 uur]

- Baars, A., *Om Gods verhevenheid en Zijn nabijheid: De Drie-eenheid bij Calvijn.* Kampen: Kok, 2004, 74-280. [207 p. leesstof voor portfolio → 21 uur]
- Kooi, C. van der, *Als in een spiegel: God kennen volgens Calvijn en Barth.* Kampen: Kok, 2002, 10-390. [381 p. leesstof voor portfolio → 55 uur]
- Koopmans, J., *Het oudkerkelijk dogma in de Reformatie*, *bepaaldelijk bij Calvijn.* Wageningen: Veenman, 1938. [136 p. leesstof voor portfolio → 15 uur]
- Krusche, Werner, *Das Wirken des Heiligen Geistes nach Calvin.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1957. [347 p. leesstof voor portfolio → 35 uur]
- Literatuur naar keuze in te vullen. [→ 78 uur]
- Samenstellen portfolio. [→ 20 uur]

D. Latere Tijd (210 uur)

- Berkouwer, G.C., *Een halve eeuw theologie: Motieven en stromingen van 1920 tot heden.* Kampen: Kok, 1974. [380 p. leesstof voor portfolio → 54 uur]
- Lauster, Jörg, *Prinzip und Methode: Die Transformation des protestantischen Schriftprinzips durch die historische Kritik von Schleiermacher bis zum Gegenwart.* Tübingen: Mohr Siebeck, 2004, 11-345, 401-469. [402 p. leesstof voor portfolio → 67 uur]
- Reuver, A. de, *Bedelen bij de Bron: Kohlbrugge's geloofsopvatting vergeleken met Reformatie en Nadere Reformatie.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1992, hfdst. 4, 5, 7, 8. [245 p. leesstof voor portfolio → 27 uur]
- Stoker, Wessel en Henk C. van der Sar (red.), *Theologie op de drempel van 2000: Terugblik op 100 jaar Gereformeerd Theologisch Tijdschrift.* Kampen: Kok, 1999. [330 p. leesstof voor portfolio → 33 uur]
- Samenstellen portfolio. [→ 29 uur]

Masterscriptie Het onderwerp van de scriptie moet liggen op het terrein van de dogmageschiedenis. Het onderwerp wordt in overleg met de docent en na goedkeuring door het Coho vastgesteld. De scriptie moet voldoen aan de eisen qua omvang, vorm en inhoud, zoals die in algemene zin zijn omschreven. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie zie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 490 uur]

Afsluitend examen Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de masterscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (op SharePoint en de website) en de informatie hierover op p. 178.

Bijzonderheden Voor studenten die de master zijn gestart per 1 september 2020 of later, geldt een aangepast programma van 45 EC (waarvan 15 EC voor de scriptie).

Dogmatiek (major)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MAJ-Dogm
Toetsvorm	Portfolio, essay(s) en scriptie	*Omvang*	50 EC A. Fundamentele dogmatiek 7 EC B. Dogma- en theologiegeschiedenis 6,5 EC C. Bijbel en dogmatiek 11,5 EC D. Materiële dogmatiek 7,5 EC E. Scriptie 17,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen Verdieping van de kennis en het inzicht m.b.t. het vak dogmatiek, zowel wat de oorsprong en methode betreft als ook wat de actuele ontwikkelingen betreft; het kunnen omgaan met bronnen en literatuur op het terrein van de dogmatiek.

Het onderstaande is een model, waarvan afgeweken kan worden. Aan het begin van de major dogmatiek stellen docent en student in overleg het precieze programma vast.

Eindtermen 4 t/m 8, 12, 17 t/m 21, 37

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

A. Fundamentele dogmatiek 7 EC (werkcolleges 6,75 uur, zelfstudie 189,25 uur)
B. Dogma- en theologiegeschiedenis 6,5 EC (182 uur)
C. Bijbel en dogmatiek 11,5 EC (werkcolleges 4,5 uur, zelfstudie 317,5 uur)
D. Materiële dogmatiek 7,5 EC (werkcolleges 6,75 uur, zelfstudie 203,25 uur)
E. Masterscriptie 17,5 EC (490 uur)

A. Fundamentele dogmatiek (7 EC)
Verdieping van inzicht in het eigene van de christelijk-theologische bezinning en de uitgangspunten van de christelijke dogmatiek.
Aan de orde komen inleidingsvragen: vooronderstellingen van christelijk theologisch denken, uitdagingen van modern en postmodern denken.

Toetseisen

- Kooi, C. van der, *Als in een spiegel: God kennen volgens Calvijn en Barth. Een tweeluik.* Kampen: Kok, 2002 of latere druk. [420 p. cat. 1/2 → 102,25 uur]
- Pannenberg, W., 'Die Aufnahme des philosophischen Gottesbegriffs als dogmatisches Problem der frühchristlichen Theologie', in W. Pannenberg, *Grundfragen systematischer Theologie: Gesammelte Aufsätze.* Göttingen: VandenHoeck & Ruprecht, 1971[2], p. 296-346. [51 p. cat. 1 → 17 uur]
- Sauter, G., *Zugänge zur Dogmatik: Elemente theologischer Urteilsbildung.* Göttingen: VandenHoeck & Ruprecht, 1998, 19-296. [280 p. leesstof voor portfolio → 28 uur]
- Selectie door de student en verwerking van enkele bijpassende artikelen / een monografie en opname in portfolio. [→ 24 uur]
- Samenstellen portfolio. [→ 18 uur]

Aanbevolen literatuur

- Henning, Chr., *Die evangelische Lehre vom Heiligen Geist und seiner Person: Studien zur Architektur protestantischer Pneumatologie im 20. Jahrhundert.* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2000.
- Pannenberg, W., *Grundzüge der Christologie.* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus Gerd Mohn, 1964[1] of latere druk.

B. Dogma- en theologiegeschiedenis (6,5 EC)
Verdere verdieping van de kennis en het inzicht m.b.t. de vakken dogma- en theologiegeschiedenis.
Bestudering van overzichtswerken en enkele karakteristieke sleutelteksten.

Toetseisen

- Adam, A., *Lehrbuch der Dogmengeschichte, Band 1: Die Zeit der Alten Kirche.* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1965[1] of latere druk, 115-342. [230 p. leesstof voor portfolio → 23 uur]
- Adam, A., *Lehrbuch der Dogmengeschichte, Band 2: Mittelalter und Reformationszeit.* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1968[1] of latere druk, 15-171. [155 p. leesstof → 15 uur]
- Pannenberg, W., *Problemgeschichte der neueren evangelischen Theologie in Deutschland: Von Schleiermacher bis zu Barth und Tillich.* Göttingen: VandenHoeck & Ruprecht, 1997. [356 p. leesstof voor portfolio → 36 uur]
- Een of meerdere monografieën / artikelen naar keuze, met het oog op de onderwerpkeuze van de scriptie. [→ 90 uur]
- Samenstellen portfolio. [→ 18 uur]

Aanbevolen literatuur

- Assel, H., *Der andere Aufbruch: Die Lutherrenaissance – Ursprünge, Aporien und Wege: Karl Holl, Emanuel Hirsch und Rudolf Hermann (1910-1935)*, Forschungen zur systematischen und ökumenischen Theologie Band 72. Göttingen: VandenHoeck & Ruprecht, 1994.
- Jüngel, E., *Barth-Studien*, Ökumenische Theologie Band 9. Zürich e.a.: Benziger e.a., 1982.
- Pannenberg, W., *Problemgeschichte der neueren evangelischen Theologie in Deutschland: Von Schleiermacher bis zu Barth und Tillich.* Göttingen, VandenHoeck & Ruprecht, 1997.

C. Bijbel en dogmatiek (11,5 EC)
Verdieping van inzicht van dogmatisch spreken in de Schrift én van dogmatisch Schriftgebruik.
Aan de orde komen structuren en inhoud van het Oude en Nieuwe Testament als bron en norm voor dogmatische bezinning en de vraag van het gezag van de Schrift in de hedendaagse discussie.

Toetseisen

- Belt, H. van den, *The Authority of Scripture in Reformed Theology: Truth and Trust*, Studies in Reformed Theology Vol. 17. Leiden/Boston: Brill, 2008. [375 p. leesstof voor portfolio → 75 uur]
- Huijgen, A., 'Alone Together: *Sola Scriptura* and the Other Solas of the Reformation', in Hans Burger e.a. (eds.), *Sola scriptura: Biblical and theological perspectives on scripture, authority, and hermeneutics.* Leiden: Brill, 2018. [20 p. leesstof voor portfolio → 5 uur]
- Huijgen, A., '"God heeft Hem tot Kurios en Christus gemaakt": Systematische theologie en de exegese van Handelingen 2:36', in G.C. den Hertog e.a. (red.), *Acta: Bundel ter gelegenheid van het afscheid van prof. dr. T.M. Hofman als hoogleraar aan de Theologische Universiteit Apeldoorn.* Heerenveen: Groen, 2015, 91-105. [15 p. leesstof voor portfolio → 3 uur]
- Huijgen, A., *Drievoudig bewogen: De innerlijke samenhang van Triniteit en Oude Testament*, Apeldoornse Studies 69. Apeldoorn: TUA, 2017. [62 p. leesstof voor portfolio → 13 uur]
- Keulen, D. van, *Bijbel en dogmatiek: Schriftbeschouwing en schriftgebruik in het dogmatisch werk van A. Kuyper, H. Bavinck en G.C. Berkouwer.* Kampen: Kok, 2003. [740 p. leesstof voor portfolio → 74 uur]
- Knijff, H.W. de, *Geest en gestalte: O. Noordmans' bijbeluitlegging in hermeneutisch verband.* Wageningen: Veenman, 1970. [190 p. cat. 1/2 → 45,5 uur]
- Maris, J.W., *Geloof en schriftgezag,* Apeldoornse Studies 36. Apeldoorn: TUA, 1998. [54 p. leesstof voor portfolio → 10 uur]
- Door student te selecteren artikelen / monografie. [→ 32 uur]
- Samenstellen essay. [→ 60 uur]

Aanbevolen literatuur

- Vroom, H.M., *De Schrift alleen? Een vergelijkend onderzoek naar de toetsing van theologische uitspraken volgens de openbaringstheologische visie van Torrance en de hermeneutisch-theologische opvattingen van Van Buren, Ebeling, Moltmann en Pannenberg.* Kampen: Kok, 1978.
- Wethmar, C.J., *Dogma en verstaanshorison: 'n Histories-sistematiese ondersoek in verband met die hermeneutiese funksie van die kerklike dogma met besondere verwysing na die teologie van Gerhard Ebeling.* Amsterdam: Rodopi, 1977.

D. Materiële dogmatiek (7,5 EC)
Verdieping van inzicht in onderwerpen die vragen om een dogmatische standpuntbepaling.
Aan de orde komen onderwerpen uit de diverse loci van de dogmatiek.

Toetseisen

- Beek, A. van de, *God doet recht: Eschatologie als christologie.* Zoetermeer: Meinema, 2008. [444 p. leesstof voor portfolio → 45 uur]
- Muis, J., *Onze Vader: Christelijk spreken over God.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2015. [400 p. leesstof voor portfolio → 40 uur]
- Ratzinger, J. / Benedictus XVI, *Jezus van Nazareth, Deel I. Van de doop in de Jordaan tot de Gedaanteverandering.* Tielt: Lannoo, 2007. [300 p. leesstof voor portfolio → 25 uur]
- Ratzinger, J. / Benedictus XVI, *Jezus van Nazareth, Deel II. Van de intocht in Jeruzalem tot de opstanding.* Tielt: Lannoo, 2011. [240 p. leesstof voor portfolio → 20 uur]
- Naar keuze een werk uit de hieronder genoemde suggesties bij aanbevolen literatuur. [→ 38,25 uur]
- Samenstellen portfolio en gesprekspunten. [→ 35 uur]

Aanbevolen literatuur

- Gunton, Colin E., *Father, Son and Holy Spirit: Essays toward a fully trinitarian theology.* London: T&T Clark, 2003.
- Jenson, Robert W., *Systematic theology, Vol. 1. The Triune God.* New York: Oxford University Press, 1997.
- Jenson, Robert W., *Systematic theology, Vol. 2. The Works of God.* New York: Oxford University Press, 1999.

- Pannenberg, W., *Grundzüge der Christologie.* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1964[1] of latere druk.
- Volf, M., *After our likeness: The church as the image of the trinity.* Grand Rapids: Eerdmans, 1998.

E. Masterscriptie (17,5 EC)
Het onderwerp van de scriptie moet liggen op het terrein van de dogmatiek. Het onderwerp wordt in overleg met de vakhoogleraar en na goedkeuring door het Coho vastgesteld. De scriptie moet voldoen aan de eisen qua omvang, vorm en inhoud, zoals die in algemene zin zijn omschreven. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie zie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 490 uur]

Afsluitend examen Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de masterscriptie; voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (op SharePoint en de website) en de informatie hierover op p. 178.

Bijzonderheden Voor studenten die de master zijn gestart per 1 september 2020 of later, geldt een aangepast programma van 45 EC (waarvan 15 EC voor de scriptie).

Ethiek (major)

Docent	Dr. D.J. Steensma	*Module-code*	MT3-Mj-Eth
Toetsvorm	Mondelinge tentamens en scriptie	*Omvang*	50 EC A. Fundamentele ethiek 8 EC B. Bijbelse ethiek 8 EC C. Geschiedenis van de ethiek 5,5 EC D. Materiële ethiek 10 EC E. Scriptie 17,5 EC F. Colleges 1 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT3
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	24 uur
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent		

Leerdoelen Verdieping van kennis van en inzicht in de theologische ethiek, de aanwijzingen voor moraal vanuit de Schrift, de geschiedenis van de theologische ethiek, en materieel-ethische onderwerpen.

Eindtermen 4 t/m 6, 12, 15, 16, 18 t/m 21

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast
A. Fundamentele ethiek 8 EC (zelfstudie 224 uur)
B. Bijbelse ethiek 8 EC (zelfstudie 224 uur)
C. Geschiedenis van de ethiek 5,5 EC (zelfstudie 154 uur)
D. Materiële ethiek 10 EC (zelfstudie 280 uur)
E. Masterscriptie 17,5 EC (490 uur)
F. Colleges incl. voorbereiding 1 EC (28 uur)

A. Fundamentele ethiek
Verdieping van kennis van en inzicht in het eigene van de morele bezinning en het uitgangspunt van de theologische ethiek.

Toetseisen
- Härle, Wilfried, *Ethik. 2. Überarbeitere und aktualisierte Auflage*. Berlin: De Gruyter 2018. [441 p. cat. 1 → 150 uur]
- O'Donovan, Oliver, *Self, World, and Time: Ethics as Theology,* Volume 1. Grand Rapids: William B Eerdmans, 2013. [133 p. cat. 2 → 26 uur]
- O'Donovan, Oliver, *Finding and Seeking: Ethics as Theology,* Volume 2. Grand Rapids: William B Eerdmans, 2014. [240 p. cat. 2 → 48 uur]

Aanbevolen literatuur

- Honecker, Martin, *Einführung in die Theologische Ethik: Grundlagen und Grundbegriffe* (Berlin: De Gruyter, 1990).
- Heyns, J.A., *Teologiese Etiek* 1. Pretoria: N.G. Kerkboekhandel Transvaal, 1982.

B. Bijbelse ethiek

Verdieping van kennis van en inzicht in de Schrift als bron van morele bezinning.

Toetseisen

- Hays, Richard B., *The Moral Vision of the New Testament: Community, Cross, New Creation. A Contemporary Introduction to New Testament Ethics.* New York: HarperSanFrancisco, 1996. [470 p. cat. 1/2 → 124 uur]
- Wright, Christopher J.H., *Old Testament Ethics for the People of God.* Downers Grove: InterVarsityPress, 2004, 17-479. [462 p. cat. 2 → 100 uur]

Aanbevolen literatuur

- Otto, Eckart, *Theologische Ethik des Alten Testaments*. Theologische Wissenschaft Band 3,2. Stuttgart: Kohlhammer, 1994.
- Schrage, W., *Ethik des Neuen Testaments: Grundrisse zum Neuen Testament. Das Neue Testament Deutsch. Ergänzungsreihe IV.* Göttingen: VandenHoeck & Ruprecht, 1982.
- Schrage, W., *Die konkreten Einzelgebote in der paulinischen Paränese: Ein Beitrag zur neutestamentlichen Ethik.* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1961.

C. Geschiedenis van de christelijk-theologische ethiek

Verdieping van kennis van en inzicht in de geschiedenis van de christelijk-theologische ethiek. Aan de orde komen hoofdmomenten uit de geschiedenis van de ethiek en denkers die invloed hebben uitgeoefend op de theologisch-ethische bezinning en discussie.

Toetseisen

- Frey, Christofer, *Die Ethik des Protestantismus van der Reformation bis zur Gegenwart.* Unter Mitarbeit von Martin Hoffmann. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus Gerd Mohn, 1989. [257 p. cat. 1 → 86 uur]
- Wogaman, J. Philip, *Christian Ethics: A Historical Introduction.* Second Edition. Louisville: Westminster John Knox, 2011. [340 p. cat. 2 → 68 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bockmühl, K., *Gesetz und Geist: Eine kritische Würdigung des Erbes protestantischer Ethik I. Die Ethik der reformatorischen Bekenntnisschriften.* Giessen: Brunnen, 1987.
- MacIntyre, A., *A Short History of Ethics: A History of Moral Philosophy from the Homeric Age to the Twentieth Century.* London: Routledge Chapman & Hall, 2002[9].
- Mahoney, John, *The Making of Moral Theology: A Study of the Roman Catholic Tradition.* Oxford: Clarendon, 1987.
- Rohls, Jan, *Geschichte der Ethik.* Tübingen: Mohr Siebeck, 1999[2].

D. Materiële ethiek

Verdieping van kennis van en inzicht in onderwerpen die vragen om een ethische standpuntbepaling.

Toetseisen

- Banner, Michael, *The Ethics of Everyday Life: Moral Theology, Social Anthropology, and the Imagination of the Human* (The Bampton Lectures in the University of Oxford 2013). Oxford: Oxford UP, 2014. [205 p. cat. 1/2 → 50 uur]
- Grenz, Stanley J., *Sexual Ethics: An Evangelical Perspective.* Louisville: Westminster John Knox, 1997. [258 p. cat. 1 → 86 uur]
- Grenz, Stanley J., *Welcoming but Not Affirming: An Evangelical Response to Homosexuality.* Louisville: Westminster John Knox, 1998. [157 p. cat. 2 → 33 uur]
- Kruijf, G.G. de, *Waakzaam en nuchter: Over christelijke ethiek in een democratie.* Baarn: Ten Have, 1994. [250 p. cat. 2 → 50 uur]
- Post, Doeke, *De dood komt steeds later: Het einde van het leven in discussie.* Zoetermeer: Meinema, 2012, 2[e] herziene druk. [195 p. cat. 3 → 25 uur]
- Waters, Brent, *This Mortal Flesh: Incarnation and Bioethics.* Grand Rapids: Brazos, 2009. [183 p. cat. 2 → 36 uur]

Aanbevolen literatuur

- Heyns, J.A., *Teologiese Etiek* 1, 2/1 en 2/2. Pretoria: N.G. Kerkboekhandel Transvaal, 1982-1989.

Masterscriptie

Het onderwerp voor de masterscriptie wordt in overleg met de vakdocent en na goedkeuring door het Coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie zie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 490 uur]

Afsluitend examen Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de masterscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (op SharePoint en de website) en de informatie hierover op p. 178.

Bijzonderheden Voor studenten die de master zijn gestart per 1 september 2020 of later, geldt een aangepast programma van 45 EC (waarvan 15 EC voor de scriptie).

Evangelistiek/Missiologie (major)

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	MT3-Mj-Evan
Toetsvorm	Tentamens en/of leesverslagen, mini-scripties, scriptie	*Omvang*	50 EC Tentamens 30 EC Scriptie 17,5 EC Colleges 2,5 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT3
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Colleges*	24 college-uren

Leerdoelen
- Het zelfstandig leren onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie.
- Het zelfstandig leren herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missiologie en/of de Evangelistiek.
- Het theologisch/reflecterend leren omgaan met missiologische thema's.
- Het zelfstandig leren omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missiologie en/of de Evangelistiek.

Eindtermen 4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast
Colleges 24 uur
Collegevoorbereiding 46 uur
Zelfstudie 840 uur
Masterscriptie 490 uur

Toetseisen In overleg met de student wordt een programma voor bestudering vastgesteld, in bepaalde thematische categorieën, met een totaal van 30 EC. Afhankelijk van de keuze voor tentamen of leesverslag gelden de richtlijnen vertaling literatuur naar studie-uren.

A. Bijbelse fundering van de missiologie en evangelistiek.
Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:
- Becker, R., 'Matthew 28:18-20 interpreted from the point of view of the apostolate', in Tj. Baarda e.a., *Zending op weg naar de toekomst: Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam*. Kampen: Kok, 1978, 46-58.
- Bevans, Stephen B. and R.P. Schroeder, *Constants in Context: A Theology of Mission for Today*. New York: Orbis Books, 2006, 7-31.
- Blauw, J., *Goden en mensen: Plaats en betekenis van de heidenen in de heilige Schrift*. Groningen: Niemeijer, 1950.
- Blauw, J., *Gottes Werk in dieser Welt: Grundzüge einer biblischen Theologie der Mission*. München: Kaiser Verlag, 1961.
- Boer, H.R., *Pentecost and the Missionary Witness of the Church*. Franeker: Wever, 1955.
- Bosch, D.J., *Die Heidenmission in der Zukunftsschau Jesu: Eine Untersuchung zur Eschatologie der synoptischen Evangeliën*. Zürich: Zwingli Verlag, 1959.
- Bosch, D.J., 'The why and how of a true biblical foundation for mission', in Tj. Baarda e.a., *Zending op weg naar de toekomst: Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam*. Kampen: Kok, 1978, 33-45.

◦ Bouw, W.J. (red.), *Evangelisatie: Wat verstaan we eronder?* Kampen: Kok, 1981.
◦ Dodd, C.H., *The Apostolic Preaching and its Development*. London: Hodder & Stoughton, 1936 of later, of in vertaling: *De apostolische prediking en haar ontwikkelingsgang*. Nijkerk: Callenbach, s.a.
◦ Honig, A.G., *Bijdrage aan het onderzoek naar de fundering van de zendingsmethode der comprehensive approach in het Nieuwe Testament*. Kampen: Kok, 1951.
◦ Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions*. Grand Rapids: Baker Books, 2000.
◦ Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical, and Practical Survey*. Grand Rapids: Baker Books, 2004.
◦ Noordegraaf, A., *Creatura Verbi: De groei van de gemeente volgens de Handelingen der Apostelen*. 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1983 of later.
◦ Noort, G. e.a., *Als een kerk opnieuw begint: Handboek voor missionaire gemeenschapsvorming*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2008.
◦ Schnabel, E.J., *Early Christion Mission: Jesus and the Twelve*. Illinois/Leicester: IVP, 2004.
◦ Schnabel, E.J., *Early Christion Mission: Paul and the early Church*. Illinois/Leicester: IVP, 2004.
◦ Swigchem, D. van, *Het missionair karakter van de christelijke gemeente volgens de brieven van Paulus en Petrus*. Kampen: Kok, 1955.
◦ Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingswetenschap*. Kampen: Kok, 1975.
◦ Verkuyl, J., *Inleiding in de Evangelistiek*. Kampen: Kok, 1978.
◦ Versteeg, J.P., 'De bijbelse fundering van de zending', in *Gij die eertijds verre waart… Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending*. Utrecht: De Banier, 1978, 11-60.
◦ Versteeg, J.P., 'Opdracht in viervoud', in W.J. Bouw (red.), *Evangelisatie: Wat verstaan we eronder?* Kampen: Kok, 1981, 9-47.

B. Theologie van de missiologie en de evangelistiek.
Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:

◦ Baarda, Tj. e.a., *Zending op weg naar de toekomst: Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam*. Kampen: Kok, 1978.
◦ Bavinck, J.H., *Religieus besef en christelijk geloof*. Kampen: Kok, 1949.
◦ Bavinck, J.H., *Inleiding in de zendingswetenschap*. Kampen: Kok, 1954.
◦ Bevans, S.B. and R.P. Schroeder, *Constants in Context: A Theology of Mission for Today*. New York: Orbis Books, 2006.
◦ Bosch, D.J., *Witness to the World: The Christian Mission in Theological Perspective*. London: Marshall, Morgan and Scott, 1980.
◦ Bosch, D.J., *Transforming Mission: Paradigm shifts in theology of mission*. New York: Orbis Books, 2011 of later, Twentieth anniversary edition.
◦ Doleweerd, J.H. van (red.) e.a., *Gij zult Mijn getuigen zijn: Zending in bijbels perspectief*. Houten: Den Hertog, 2006.
◦ Jongeneel, J.A.B., *Missiologie II: Missionaire theologie*. 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1991.
◦ Jongeneel, J.A.B, "Christelijke theologie als missionaire theologie", *Kerk en theologie,* 55e jaargang (2004), 42-53.
◦ Kraemer, H., *The Christian Message in a nonchristian World*. London: Edinburgh House, 1938 of andere druk.
◦ Kraemer, H., *Religion and the Christian Faith*. Cambridge: James Clarke, 2002, reprint.
◦ Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions*. Grand Rapids: Baker Books, 2000.
◦ Moreau, A.S e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical, and Practical Survey*. Grand Rapids: Baker Books, 2004.
◦ Newbigin, L., *The Gospel in a Pluralist Society*. Grand Rapids: Eerdmans, 1989.
◦ Newbigin, L., *The Open Secret: An Introduction to the Theology of Mission*. Grand Rapids: Eerdmans, 1995, revised edition.
◦ Versteeg, J.P. e.a., *Gij die eertijds verre waart… Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending*. Utrecht: De Banier, 1978.
◦ Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingswetenschap*. Kampen: Kok, 1975.
◦ Verkuyl, J., *Zijn alle godsdiensten gelijk?* Kampen: Kok, 1984[5] of later, 103-142.

- Visser, P.J., *Bemoeienis en getuigenis: Het leven en de missionaire theologie van Johan H. Bavinck*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1997.

C. Tentamen en/of leesverslagen Geschiedenis van de zending.
Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:
- Berg, J. van den, *Constrained by Jesus' love: An Inquiry into the Motives of the Missionary Awakening in great Britain in the Period between 1698 and 1815*. Kampen: Kok, 1956.
- Harnack, A. von, *Die Mission und Ausbreitung des Christentums in den ersten drei Jahrhunderten*. Leipzig: J.C. Hinrichse Buchhandlung, 1924.
- Hof, I.P.C. van 't, *Op zoek naar het geheim van de zending: In dialoog met de Wereldzendingsconferenties 1910-1963*. Wageningen: Veenman & zonen, 1972.
- Joosse, L.J., *Reformatie en zending: Bucer en Walaeus: vaders van reformatorische zending*. Goes: Oosterbaan & Le Cointre, 1988.
- Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions*. Grand Rapids: Baker Books, 2000.
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical, and Practical Survey*. Grand Rapids: Baker Books, 2004.
- Neill, Stephen, *A History of Christian Missions*. Harmonsworth: Penguin Books, 1986[2].
- Wind, A., *Zending en oecumene in de twintigste eeuw* (1, 2a en 2b). Kampen: Kok, 1984, 1991, 1998.
- Yates, Timothy, *Christian Mission in the Twentieth Century*. Cambridge: University Press, 1994 of later.

D. Specifieke missiologische thema's.
In overleg met de student wordt één of worden enkele deelthema's uit de Missiologie vanuit literatuuronderzoek bestudeerd. Hier valt o.a. te denken aan thema's als: lokale theologieën, contextualisatie, elenctiek, dialoog in de zending, missionair gemeente-zijn, presentie van de christelijke gemeente in de samenleving, raakvlakken met andere theologische disciplines als diaconaat etc.

Enkele verdere literatuuraanwijzingen:
- Avis, Paul, *A Church Drawing Near: Spirituality and Mission in a Post-Christian Culture*. London: T&T Clark, 2003.
- Bakke, R., *The Urban Christian: Effective Ministry in Today's Urban World*. Illinois: IVP, 1987.
- Bediako, Kwame, *Jezus in de cultuur en geschiedenis van Afrika*. Kampen: Kok, 1999.
- Brouwer, R. e.a., *Levend lichaam: Dynamiek van christelijke geloofsgemeenschappen in Nederland*. Kampen: Kok, 2007.
- Dekker, W. en P.J. Visser (red.), *Uitgedaagd door de tijd: Christelijke zending in een postmoderne samenleving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2000.
- Dekker, W. en P.J. Visser, *Om de verstaanbaarheid: Over bijbel, geloof en kerk in een postmoderne samenleving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
- Dekker, W. e.a., *Kerk zijn in de grote stad* (GSEV-reeks nr 38). Barneveld: De Vuurbaak, 1998.
- Eliade, M. (ed.), *The Encyclopedia of Religion*. New York: Macmillan, 1987.
- Engen, Charles Van, *God's Missionary People: Rethinking the Purpose of the Local Church*. Grand Rapids: Baker, 1991.
- Gehring, Roger W., *Hausgemeinde und Mission: Die Bedeutung antiker Häuser und Hausgemeinschaften – von Jesus bis Paulus*. Giessen: Brunnen, 2000.
- Gelder, Craig Van (ed.), *Confident Witness – Changing World: Rediscovering the Gospel in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1999.
- Gelder, Craig Van, *The Essence of the Church: A Community Created by the Spirit*. Grand Rapids: Baker, 2012.
- Gelder, Craig Van, *The Ministry of the Missional Church: A Community Led by the Spirit*. Grand Rapids: Baker, 2007.
- Gelder, Craig Van and Dwight J. Zscheile, *The Missional Church in Perspective: Mapping Trends and Shaping the Conversation*. Grand Rapids: Baker Academic, 2011.
- Glasser, Arthur F. e.a., *Announcing the Kingdom: The Story of God's Mission in the Bible*. Grand Rapids: Baker, 2003.
- Guder, Darrell L., *Called to Witness: Doing Missional Theology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2015.
- Guder, Darrell L., *The Continuing Conversion of the Church*. Grand Rapids: Eerdmans, 2000.

- Guder, Darrell L. (ed.), *Missional Church: A Vision for the Sending of the Church in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1998.
- Hesselgrave, D.J., *Communicating Christ Cross-Culturally: An Introduction to Missionary Communication*. Grand Rapids: Zondervan, 1991[2].
- Hiebert, P.G., *Anthropological Insights for Missionaries*. Grand Rapids: Baker Books, 1985.
- Hunsberger, George R., *Bearing the Witness of the Spirit: Lesslie Newbigin's Theology of Cultural Plurality*. Grand Rapids: Eerdmans, 1998.
- Hunsberger, George R. and Craig Van Gelder (eds.), *The Church Between Gospel and Culture: The Emerging Mission in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1996.
- Laing, Mark T.B., *From Crisis to Creation: Lesslie Newbigin and the Reinvention of Christian Mission*. Eugene: Pickwick Publications, 2012.
- Moynagh, Michael and Philip Harrold, *Church for Every Context: An Introduction to Theology and Practice*. London: SCM Press, 2012.
- Murray, S., *Church after Christendom*. Milton Keynes: Paternoster, 2004.
- Newbigin, L., *Foolishness to the Greeks: The Gospel and Western Culture*. Grand Rapids: Eerdmans, 1986 of later.
- Ott, Craig and Gene Wilson, *Global Church Planting: Biblical Principles and Best Practices for Multiplication*. Grand Rapids: Baker, 2011.
- Ott, Craig (ed.), *The Mission of the Church: Five Views in Conversation*. Grand Rapids: Baker, 2016.
- Paas, Stefan, *Church Planting in the Secular West: Learning from the European Experience*. Grand Rapids: Eerdmans, 2016.
- Paas, Stefan, *Vreemdelingen en priesters: Christelijke missie in een postchristelijke omgeving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2015.
- Parratt, John (ed.), *A Reader in African Christian Theology*. Cambridge: SPCK, 1997, revised edition.
- Sanneh, L., *Translating the Message: The Missionary Impact on Culture*. New York: Orbis Books, 1989.
- Stinton, Diane B., *Jesus of Africa: Voices of Contemporary African Christology*. New York: Orbis Books, 2004.
- Sunquist, Scott W. and Amos Yong (eds.), *The Gospel and Pluralism Today: Reassessing Lesslie Newbigin in the 21st Century*. Downers Grove: IVP, 2015.
- Sunquist, Scott W., *Understanding Christian Mission: Participation in Suffering and Glory*. Grand Rapids: Baker Academic, 2013.
- Westland, L. e.a., *Met het Woord in de tijd: Een bundel artikelen rondom het thema 'evangelisatie en cultuur',* uitgegeven ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Hervormde Bond voor Inwendige Zending (IZB) te Amersfoort. 's-Gravenhage: Boekencentrum i.s.m. IZB, 1985.

Masterscriptie

Het onderwerp voor de masterscriptie wordt in overleg met de docent en na goedkeuring door het Coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Zie voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 490 uur]

Toespitsing op predikantswerk

Uiteraard bestaat de mogelijkheid dit studieprogramma in overleg met de docent speciaal in te richten met het oog op het missionaire element van het predikantswerk.

Afsluitend examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de masterscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (op SharePoint en de website) en de informatie hierover op p. 178.

Bijzonderheden

Voor studenten die de master zijn gestart per 1 september 2020 of later, geldt een aangepast programma van 45 EC (waarvan 15 EC voor de scriptie).

Kerkgeschiedenis (major)

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	MT3-Mj-Kg
Toetsvorm	Mondelinge tentamens, leesverslagen, scriptie	*Omvang*	50 EC A. Inleiding kerkgeschiedenis 6 EC B. Literatuur II (evt. in 2 delen) 12 EC C. Literatuur III (evt. in 2 delen) 12 EC D. Scriptie 17,5 EC E. Colleges 2,5 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen

Het verkrijgen van grondige kennis van de principia en de belangrijkste problematieken van het kerkhistorisch onderzoek en van een gespecialiseerde kennis van een figuur, stroming of thema uit de kerkgeschiedenis. Het produceren van een wetenschappelijk werk dat als basis kan dienen voor een proefschrift.

Eindtermen

4 t/m 6, 8, 14, 16 t/m 19

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges (24), waarbij geregeld een eigen bijdrage wordt verwacht 18 uur
Collegevoorbereiding 52 uur
Zelfstudie 840 uur
Masterscriptie 490 uur

Toetseisen

A. Inleiding kerkgeschiedenis

- Brady, T.A. e.a., *Handbook of European History 1400-1600*, *Vol. II: Visions, Programs and Outcome*s. Leiden: Brill, 1995, 1-415. [360 p. cat. 2 → 74 uur]
- Ehrenpreis, S. und Ute Lotz-Heumann, *Reformation und Konfessionelles Zeitalter.* Darmstadt: Wisschenschaftliche Buchgesellschaft, 2002. [120 p. cat. 2 → 28 uur]
- McGrath, A.E., *Reformation Thought*: *An Introduction.* Oxford: Blackwell, 1994. [200 p. cat. 2 → 42 uur]
- Selge, K.V., *Einführung in das Studium der Kirchengeschichte.* Darmstadt: Wisschenschaftliche Buchgesellschaft, 1982. [100 p. cat. 2 → 24 uur]

B. Literatuur II

I. Naast de literatuurstudie wordt een literatuuronderzoek van 5 pagina's A4 verwacht. Hierbij gaat het om een onderzoek naar bronnen, edities, secundaire literatuur, desiderata etc. met betrekking tot een persoon of thema.

II. Literatuurtentamen
Een model met het hoofdaccent op Luthers theologie:

- Asendorf, U., *Die Theologie Martin Luthers nach seinen Predigten.* Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1988. [350 p. leesstof → 40 uur]
- Bakker, J.T., *Coram Deo*. *Bijdrage tot het onderzoek naar de structuur van Luthers theologie.* Kampen: Kok, 1956. [230 p. leesstof → 24 uur]
- Bayer, O., *Promissio: Geschichte der reformatorischen Wende in Luthers Theologie.* Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1971. [270 p. cat. 2 → 56 uur]
- Brecht, M., *Martin Luther*, *Band 3: Die Erhaltung der Kirche 1532-1546.* Stuttgart: Calwer, 1987. [460 p. leesstof → 46 uur]
- Ebeling, G., *Luther: Einführung in sein Denken.* Tübingen: Mohr, 1981. [240 p. cat. 2 → 52 uur]
- Ebeling, G., *Luthers Seelsorge: Theologie in der Vielfalt der Lebenssituationen an seinen Briefen dargestellt.* Tübingen: Mohr, 1997. [240 p. cat. 2 → 48 uur]
- Lohse, B., *Luthers Theologie in ihrer historischen Entwicklung und in ihren systematischen Zusammenhang.* Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1995. [340 p. cat. 2 → 70 uur]

C. Literatuur III
Literatuur voor dit tentamen wordt in overleg met de docent vastgesteld en afgestemd op het scriptie-onderwerp. Naast de literatuurstudie wordt een paper van 10 pagina's A4 gevraagd bestaande uit een wetenschappelijke analyse van een belangrijk document (boek, preek, kerkorde, catechismus, acta, etc.) uit de kerkgeschiedenis. [→ 336 uur]

Masterscriptie Het onderwerp voor de masterscriptie wordt in overleg met de vakhoogleraar en na goedkeuring door het Coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie zie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 490 uur]

Afsluitend examen Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de masterscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (op SharePoint en de website) en de informatie hierover op p. 178.

Bijzonderheden Voor studenten die de master zijn gestart per 1 september 2020 of later, geldt een aangepast programma van 45 EC (waarvan 15 EC voor de scriptie).

Kerkrecht (major)

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	MT3-Mj-Kr
Toetsvorm	Mondelinge tentamens, leesverslagen, scriptie	*Omvang*	50 EC A. Kerkrecht algemeen 7 EC B. Gereformeerd kerkrecht (evt. in 2 dl) 13 EC C. Specialisme (evt. 2 delen) 10 EC D. Scriptie 17,5 EC E. Colleges 2,5 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen Het verkrijgen van grondige kennis van de geschiedenis van het kerkrecht, de principia en voornaamste problematieken van het kerkrecht. Het produceren van een wetenschappelijke kerkrechtelijke studie die als basis voor een proefschrift kan dienen.

Eindtermen 4 t/m 9, 11, 14, 16 t/m 19, 25, 28, 30 t/m 34

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Werkcolleges (24), waarbij geregeld een eigen bijdrage wordt verwacht 18 uur
Collegevoorbereiding 52 uur
Zelfstudie 840 uur
Masterscriptie 490 uur

Toetseisen

A. Kerkrecht algemeen
- Artikel *Theologische Realenzyklopädie*, *Band 18*, 662-749. [87 p. cat. 2 → 18 uur]
- Bouwman, H., *Gereformeerd Kerkrecht*, *deel I.* Kampen: Kok, 1928, 1-323. [320 p. cat. 2/3 → 53 uur]
- Coertzen, P., *Gepas en Ordelik: 'n Teologiese verantwoording van die orde vir en in die kerk.* Pretoria: Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1991. [240 p. cat. 2 → 50 uur]
- Harnack, A., *Entstehung und Entwicklung der Kirchenverfassung und des Kirchenrechts in den ersten zwei Jahrhunderten.* Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1978. [100 p. cat. 3 → 15 uur]
- Maurer, W., *Die Kirche und ihr Recht*: *Gesammelte Aufsätze zum evangelischen Kirchenrecht.* Tübingen: Mohr, 1976, 1-207. [200 p. cat. 2 → 40 uur]
- Rau, G. e.a., *Das Recht der Kirche*, *Band II: Zur Geschichte des Kirchenrechts.* Gütersloh: Kaiser/Gütersloher Verlagshaus, 1995, 115-173. [55 p. cat. 1 → 20 uur]

B. Gereformeerd Kerkrecht

- Bouwman, H., *Gereformeerd Kerkrecht*, *deel I.* Kampen: Kok, 1928, 325-612 én deel II. Kampen: Kok, 1934. [1.000 p. cat. 3/leesstof → 100 uur]
- Doekes, G., *Het kerkelijk doctorenambt.* Kampen: Kok, 1917. [110 p. cat. 2 → 22 uur]
- Huijser, Ph.J.*, De ouderling en de prediking.* Kampen: Kok, 1959. [140 p. leesstof → 14 uur]
- Jansen, Joh., *De kerkelijke tucht: Handleiding ten dienste der Gereformeerde Kerken.* Nijverdal: Bosch, 1913. [160 p. cat. 3 → 22 uur]
- Kamphuis, J., *Verkenningen III*: *Opstellen over kerk en kerkrecht.* Goes: Oosterbaan & Le Cointre, 1966. [140 p. leesstof → 14 uur]
- Oldenhuis, F.T., *Rechtsvinding van de burgerlijke rechter in kerkelijke conflicten: De strijd om het zelfstandig bestaan van de plaatselijke kerk.* Groningen: De Vuurbaak, 1977. [60 p. cat. 2 → 12 uur]
- 2 papers van 5 A4, c.q. 1 paper van 10 A4 over een kerkrechtelijk thema of kerkrechtelijke kwestie. [→ 80 uur]
- Overige literatuur in overleg met de docent. [→ 100 uur]

C. Specialisme

Literatuur voor dit tentamen wordt in overleg met de docent vastgesteld en afgestemd op het scriptie-onderwerp. [→ 280 uur]

Masterscriptie

Het onderwerp voor de masterscriptie wordt in overleg met de vakhoogleraar en na goedkeuring door het Coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie zie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 490 uur]

Afsluitend examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de masterscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (op SharePoint en de website) en de informatie hierover op p. 178.

Bijzonderheden

Voor studenten die de master zijn gestart per 1 september 2020 of later, geldt een aangepast programma van 45 EC (waarvan 15 EC voor de scriptie).

Nederlandse kerkgeschiedenis [specimen: van de 19e en 20e eeuw] (major)

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	Mt3-Mj-NedKg
Toetsvorm	Mondelinge tentamens, leesverslagen, werkstuk, scriptie	*Omvang*	50 EC A. Inleiding I 2 EC B. Inleiding II 9 EC C. Literatuur I 4 EC D. Literatuur III 7 EC E. Literatuur IV 6 EC F. Werkstuk 2 EC G. Scriptie 17,5 EC H. Colleges 2,5 EC
Tentamenduur	1,5 à 2 uur (ca. 7 maal)	*Periode*	MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	werkcolleges bij docent of bij prof. dr. G. Harinck (HDC/VU)
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen

- Het verkrijgen van grondige kennis van de principia en de belangrijkste problematieken van het kerkhistorisch onderzoek, inclusief de verwevenheid met andere disciplines.
- Het verkrijgen van grondige kennis van de Nederlandse kerk- en theologiegeschiedenis (geschiedenis van het christendom in Nederland) van de 19e en 20e eeuw, inclusief de inbedding in en verwevenheid met de seculiere geschiedenis.
- Vervaardiging van een schriftelijk werkstuk (masterscriptie) dat berust op eigen onderzoek (van primaire bronnen en secundaire literatuur), waarmee aangetoond wordt dat de student in staat is tot initiële beheersing van een wetenschappelijke

kerkhistorische probleemstelling. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift.

Eindtermen 4 t/m 6, 8, 14, 16 t/m 19

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Colleges met voorbereiding 70 uur
Zelfstudie 840 uur
Scriptie 490 uur

Leesverslagen Voor leesverslagen geldt de volgende regel: 1 A4 verslag inclusief kritische en persoonlijke evaluatie/reflectie per 40 pagina's literatuur.

Toetseisen *A. Inleiding kerkgeschiedenis* [820 p. leesverslag met evaluatie, cat. 3/leesstof → 56 uur]

- Abels, P.H.A.M., "Per undas adversas", *Tijdschrift voor Nederlandse Kerkgeschiedenis* 6 (2003), 14.
- Baar, M. de, "Nieuwe perspectieven voor de Nederlandse kerkgeschiedenis", *Tijdschrift voor Nederlandse kerkgeschiedenis* 3 (2000), 87–97.
- Bradley, J.E. and R.A. Muller, *Church History: An Introduction to Research, Reference Works and Methods.* Grand Rapids: Eerdmans, 1995. [→ 252 p.]
- Eijnatten, J. van en F.A. van Lieburg, "Opinie", *Tijdschrift voor Nederlandse kerkgeschiedenis* 6 (2003), 65–67.
- Frijhoff, W., "Religie, geloof en kerk", *Tijdschrift voor Nederlandse Kerkgeschiedenis* 6 (2003), 3–13.
- Heim, M., *Einführung in die Kirchengeschichte.* München: Beck, 2000, 11-39.
- Jacobs, J., "Kerkgeschiedenis of religiegeschiedenis? Een bijdrage aan het debat over de religie en haar wetenschappen", *Tijdschrift voor Theologie* 46 (2006), 209-219.
- Jensma, G., "Van kerkgeschiedenis naar godsdienstgeschiedenis?", *Kerk en Theologie* 49-2 (1998), 124-133.
- Kuiper, R., *Uitzien naar de zin: Inleiding tot een christelijke geschiedbeschouwing.* Leiden: Groen, 1996. [→ 118 p.]
- Nijenhuis, W., "Kerkgeschiedenis als theologische discipline", *Rondom het Woord,* Theologische Etherleergang 16 (1974), 56–80.
- Snel, J.D., "Kerkgeschiedenis, religiegeschiedenis, godsdienstgeschiedenis: Enige noodzakelijke begripsmatige verheldering", *Tijdschrift voor Nederlandse kerkgeschiedenis* 6 (2003), 54–64.
- Bowden, Henri W., *Church History in an Age of Uncertainty: Historiographical Patterns in the United States, 1906-1990.* Carbondale and Edwardsville: Southern Illinois University Press, 1991. [→ 282 p.]
- Diverse auteurs en artikelen over "Geschiedschrijving Protestants Nederland", *Gereformeerd Theologisch Tijdschrift* (2001), 93-116.
- Diverse auteurs en artikelen, *Tijdschrift voor Nederlandse Kerkgeschiedenis* 9 (2006), 101-136.

B. Inleiding (kerk)geschiedenis van Nederland, met accent op de 19e/20e eeuw [3.100 p. cat.3/leesstof → 252 uur]
Leesverslag met evaluatie van delen uit de volgende 4 werken (totaal 839 p.):

- Bank, J. en M. van Buuren, *1900: Hoogtij van burgerlijke cultuur* [Nederlandse cultuur in Europese context]. Den Haag: SDU, 2000, 21-90; 265-290; 329-384; 385-438; 439-484; 567-574. [→ 254 p.]
- Fokkema, D.W. en F. Grijzenhout, *Rekenschap: 1650-2000* [Nederlandse cultuur in Europese context]. Den Haag: SDU, 2001, 15-44; 45-70; 95-114; 115-144; 145-176; 201-232; 321-344; 345-354. [→ 196 p.]
- Kloek, J. e.a., *1800: Blauwdrukken voor een samenleving* [Nederlandse cultuur in Europese context]. Den Haag: SDU, 2001, 19-24; 25-36; 37-60; 61-64; 65-80; 143-146; 165-186; 187-212; 213-242; 443-454; 551-562; 563-282. [→ 179 p.]
- Schuyt, K. en E. Taverne, *1950: Welvaart in zwart-wit* [Nederlandse cultuur in Europese context]. Den Haag: SDU, 2000, 19-32; 35-60; 61-78; 79-112; 223-238; 239-268; 331-354; 355-378; 379-404; 525-532. [→ 210 p.]

Leesverslag met evaluatie van de volgende werken:

- Eijnatten, J. van en F.A. van Lieburg, *Nederlandse Religiegeschiedenis.* (Hilversum: Verloren, 2005), 169-400.
- Kennedy, J., *Stad op een berg: De publieke rol van protestantse kerken.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2010, 7-151.
- McLeod, H., *Religion and the People of Western Europe 1789-1989.* Oxford New York: Oxford University press, 1997[2]. [→ 208 p.]
- Meijering, E.P., *Een eeuw denken over christelijk geloven: Van Roessingh via Schilder tot Kuitert.* Kampen: Kok, 1999. [→ 216 p.]
- Meijering, E.P., *Het Nederlands christendom in de twintigste eeuw.* Amsterdam: Balans, 2007. [→ 553 p.]
- Rooden, P. van, *Religieuze regimes: Over godsdienst en maatschappij in Nederland, 1570-1990.* Amsterdam: Bakker, 1996. [→ 203 p.]
- Selderhuis, H.J. (red.), *Handboek Nederlandse Kerkgeschiedenis.* Kampen: Kok, 2010, 215-928.

C. Nederlandse kerkgeschiedenis van de 19e eeuw [1.538 p. leesverslag met evaluatie, leesstof → 112 uur]

- Bakker, W. e.a. (red.), *De Afscheiding van 1834 en haar geschiedenis.* Kampen: Kok, 1984. [→ 230 p.]
- Bos, D., *In dienst van het Koninkrijk: Beroepsontwikkeling van hervormde predikanten in negentiende-eeuws Nederland.* Amsterdam: Bert Bakker, 1999. [→ 368 p.]
- Houkes, A., *Christelijke vaderlanders: Godsdienst, burgerschap en de Nederlandse natie 1850-1900.* Amsterdam: Wereldbibliotheek, 2009. [→ 345 p.]
- Lieburg, F.A. van (red.), *De stille luyden: Bevindelijk gereformeerden in de 19e eeuw.* Kampen: Kok, 1994. [→159 p.]
- Veldman, H., *Hendrik de Cock (1801-1842): Op de breuklijnen in theologie en kerk in Nederland.* Kampen: Kok, 2009, 107-407; 466-531; 588-659. [→ 436 p.]

D. Nederlandse kerkgeschiedenis van de 20e eeuw I (Gereformeerde Kerken in Nederland en secularisatie) [2.464 p. leesverslag met evaluatie, leesstof → 196 uur]

- Brinkman, M.E. (red.), *100 jaar theologie: Aspecten van een eeuw theologie in de Gereformeerde Kerken in Nederland (1892-1992).* Kampen: Kok, 1992. [→ 318 p.]
- Dekker, G. e.a., *God in Nederland 1966-1996.* Amsterdam: Athos, 1996. [→ 153 p.]
- Dekker, G., *De stille revolutie: De ontwikkeling van de Gereformeerde Kerken in Nederland tussen 1950 en 1990.* Kampen: Kok, 1992. [→ 254 p.]
- Endedijk, H.C., *De Gereformeerde Kerken in Nederland*, deel 1 en 2. Kampen: Kok, 1990/1992, 239 + 250 p. [→ 489 p.]
- Gorski, Ph.S. and Ates Altinordu, "After Secularization?", in *Annual Review of Sociology*, Vol. 34 (2008), 55-77.
- Kennedy, J.C., *Nieuw Babylon in aanbouw: Nederland in de jaren zestig.* Meppel, Boom, 1995. [→ 343 p.]
- Klinken, G. van, *Op de grens: Gereformeerden in de marge van moderniserend Nederland. Ter Apel 1879-1940.* Kampen: Kok, 2000. [→ 252 p.]
- McLeod, H., *The Religious Crisis of the 1960s.* Oxford: Oxford University press, 2007. [→ 290 p.]
- Rooden, P. van, 'Secularization and the Trajectory of Religion in the West', in H. Krop e.a. (eds.), *Post-Theism: Reframing the Judeo-Christian Tradition*. Leuven: Peeters, 2000, 169-188.
- Stoker, W. en H.C. van der Sar (red.), *Theologie op de drempel van 2000.* Kampen: Kok, 1999. [→ 331 p.]

E. Nederlandse kerkgeschiedenis van de 20e eeuw II [2.677 p. leesverslag met evaluatie, leesstof → 168 uur]

- Brink, G. van den en H.J. van der Kwast, *Een kerk ging stuk: Relaas van de breuk die optrad binnen de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in de jaren 1967-1974.* Amsterdam: Buijten en Schipperheijn, 1992. [→ 245 p.]
- Elshof-Beuvens, Th., *Trouw aan Christus' kerk: De geschiedenis van de christelijk-gereformeerden, de gereformeerden en de vrijgemaakt-gereformeerden van Doesburg en omstreken: een wetenschappelijke proeve op het gebied van de theologie.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2007. [→ 700 p.]

- Genderen, J. van en W. van 't Spijker (red.), *Luisteren en leren: Jubileumboek van de Theologische Universiteit van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland 1894-1994.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1994, 9-87.
- Golverdingen, M., *Om het behoud van een kerk: Licht en schaduw in de geschiedenis van de Gereformeerde Gemeenten 1928-1948.* Houten: Den Hertog, 2005. [→ 205 p.]
- Harinck, G., *De Reformatie: Weekblad tot ontwikkeling van het gereformeerde leven 1920-1940.* Baarn: Ten Have, 1993. [→ 445 p.]
- Janssen, G., *De feitelijke toedracht.* Groningen: De Jager, 1969[4]. [→ 267 p.]
- Lieburg, F.A. van e.a., *Refogeschiedenis in perspectief: Opstellen over de bevindelijke traditie.* Heerenveen: Groen, 2007. [→ 192 p.]
- Post, E.J., *Gereformeerd zijn en blijven, een wankel evenwicht?! Een historisch-sociologisch onderzoek naar de ontwikkelingen van de GKN, GB en CGK in de twintigste eeuw.* Heerenveen: Groen, 1998. [→ 422 p.]
- Spijker, W. van 't, 'Hoofdlijnen van de geschiedenis van de Christelijke Gereformeerde Kerken sinds 1892', in W. van 't Spijker (red.), *Een eeuw christelijk-gereformeerd: Aspecten van 100 jaar Christelijke Gereformeerde Kerken.* Kampen: Kok, 1992, 9-132.

F. Werkstuk 'herdenkingsboeken christelijke gereformeerde kerken' [500 p. werkstuk → 56 uur]

- Vier herdenkingsboeken van christelijke gereformeerde kerken naar keuze (min. 500 pagina's, in overleg) vormen de basis voor een vergelijkend onderzoek naar het ontstaan en de ontwikkeling van deze plaatselijke christelijke gereformeerde kerken. De gehanteerde methode van geschiedschrijving wordt beschreven en beoordeeld, en een kritische evaluatie van elk boek is vereist.

Masterscriptie Het onderwerp voor de masterscriptie wordt in overleg met de vakdocent en na goedkeuring door het Coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie zie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 490 uur]

Colleges Nederlandse kerkgeschiedenis 18 uur
Voorbereiding colleges Nederlandse kerkgeschiedenis 52 uur

Afsluitend examen Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de masterscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (op SharePoint en de website) en de informatie hierover op p. 178.

Bijzonderheden Voor studenten die de master zijn gestart per 1 september 2020 of later, geldt een aangepast programma van 45 EC (waarvan 15 EC voor de scriptie).

Nieuwe Testament (major)

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-code*	MT3-Mj-NT
Toetsvorm	Mondelinge tentamens, lees-verslagen, presentaties, scriptie, afsluitend examen	*Omvang*	50 EC A. Aramees 1 2,5 EC en Septuaginta 2,5 EC B. Historia/Umwelt 6,5 EC C. Canoniek/Tekstkritiek 6,5 EC D. Theologie NT 7,5 EC E. Hermeneutiek 4,5 EC F. Scriptie 17,5 EC G. Colleges 2,5 EC
Tentamenduur	Afhankelijk van de hoeveelheid literatuur en volgens nadere instructies van de docent	*Periode*	MT3
Tentamendata	In overleg met docent	*Colleges*	24 college-uren en 20 college-uren Bijbels Aramees
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent		

Leerdoelen

De student:
- vermeerdert en verdiept zijn kennis op het terrein van de canoniek, de theologie en de hermeneutiek van het Nieuwe Testament;
- is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de contemporaine religieuze wereld, relevante archeologische data, de Joodse context van het Nieuwe Testament, de intertestamentaire literatuur en de ontstaansgeschiedenis en tekstkritiek van het Nieuwe Testament;
- verwerft zodanige kennis van het Bijbels Aramees dat hij in staat is Bijbels-Aramese teksten te lezen en de relevantie daarvan voor de uitleg van het Nieuwe Testament naar waarde kan schatten;
- is in staat tot initiële beheersing van een wetenschappelijke nieuwtestamentische probleemstelling door vervaardiging van een scriptie op basis van zelfstandig onderzoek.

Eindtermen

1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21, 36 t/m 38

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges (24), waarbij eigen bijdragen van de student worden verwacht 18 uur
Collegevoorbereiding en leesverslagen 52 uur
Studie Bijbels Aramees 140 uur
Zelfstudie 700 uur
Masterscriptie 490 uur

Toetseisen

A. Bijbels Aramees en Septuaginta
- Zie separate opgave Aramees 1. [→ 70 uur]
- Idem keuzemodule Septuaginta. [→ 70 uur]

B. Historia/Umwelt Nieuwe Testament [→ 182 uur, literatuurtentamen]

I. Archeologie en de sociale politieke context:
- Charlesworth, James C. (ed.), *Jesus and Archaeology.* Grand Rapids: Eerdmans, 2006, 11-83 (art. van James C. Charlesworth, 'Jesus Research and Archaeology: A New Perspective', en van Seann Freyne, 'Archaeology and the Historical Jesus'). [72 p. cat. 2 → 14 uur]
- Cline, Eric H., *Biblical Archaeology: A Very Short Introduction.* Oxford: Oxford, 2009, hfdst. 1-6 en 10-11. [84 p. cat. 2/3 → 13 uur]
- Evans, Graig E., *Jesus and His World: The Archaeological Evidence.* Louisville: Westminster John Knox Press, 2012. [143 p. cat. 2 → 28 uur]

II. Intertestamentaire en rabbijnse literatuur: Joodse religieuze context
- Helyer, Larry R., *Exploring Jewish Literature of the Second Temple Period: A Guide for New Testament Students* (Christian Classics Bible Studies). Downers Grove: IVP Academic, 2002. [461 p cat. 2 → 94 uur]
- Schechter, S., *Aspects of Rabbinic Theology*: *Major Concepts of the Talmud.* New York: Shocken, 1961 en Edinburgh: Peabody, 1998, alle uitgaven bruikbaar, hfdst. 1-11. [169 p. cat. 2 → 33 uur]

C. Canoniek/tekstkritiek Nieuwe Testament [→ 182 uur, leesverslag, literatuurtentamen]

I. Voor het afleggen van het tentamen dient een leesverslag ingeleverd te worden van:
- Wegner, Paul D., *A Student's Guide to Textual Criticism of the Bible: Its History, Methods & Results.* Downers Grove, IL: IVP, 2006, 23-86, 207-265. [123 p. cat. 3 → ca. 17 uur]
- plus van een recent artikel over nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de tekstkritiek. [→ ca. 15 uur]

II. Literatuurtentamen
- Carson, D.A. and Douglas J. Moo, *An Introduction to the New Testament*. Second edition. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2005, geen eerdere editie! [781 p. cat. 2 → ca. 150 uur]

D. Theologie Nieuwe Testament [→ 210 uur, presentaties, leesverslag, literatuurtentamen]
I. Marshall, Howard I., *New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel.* Downers Grove, IL: IVP, 2004. Voor de werkcolleges worden nader op te geven delen bestudeerd.

II. Essay. Traceren en kort beschrijven van een actueel onderwerp op het nieuwtestamentisch vakgebied. Optie: verkenning voor een scriptieonderwerp. [→ 55 uur]

III. Literatuurtentamen:
- Dunn, James D.G., *New Testament Theology: An Introduction.* Nashville: Abingdon, 2009. [200 p. cat. 2 → 40 uur]
- Schreiner, Thomas R., *Magnifying God in Christ: A Summary of New Testament Theology.* Grand Rapids, MI: Baker, 2010. [248 p. cat. 2 → 50 uur]
- Stuhlmacher, Peter, *Biblische Theologie des Neuen Testaments, Band 2. Von der Paulusschule bis zur Johannesoffenbarung.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005[3], hfdst. 4-6. [286 p. cat. 2 → 65 uur]

E. Hermeneutiek [→ 126 uur, literatuurtentamen]
- Osborne, Grant R., *The Hermeneutical Spiral: A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation, Revised and Expanded.* Downers Grove: IVP Academic, 2006, behalve hfdst. 6, 16, 18 en wat in hfdst. 8 en 9 spec. over OT gaat. [401 p. cat. 2 → 80 uur]
- Porter, Stanley E. and Beth M. Stovell (eds.), *Biblical Hermeneutics: Five Views.* Downers Grove: IVP Academic, 2012. [200 p. cat. 2/3 → 39 uur]
- Mulder, M.C., *Israël in Romeinen 10: Intertekstuele en theologische analyse van de oudtestamentische citaten in Romeinen 9:30-10:21.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, hfdst. 'Schriftgebruik bij Paulus', 28-60. [32 p. cat. 2 → 7 uur]

Masterscriptie

Schriftelijk bewerken van een caput uit het Nieuwe Testament óf het schrijven van een werkstuk over een onderwerp op het terrein van de historia revelationis, canoniek of hermeneutiek van het Nieuwe Testament. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie zie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 490 uur]

Toespitsing op predikantswerk

Het is mogelijk de Major NT specifieker toe te spitsen op de voorbereiding op het predikantswerk. Daarvoor kan men een van beide onderdelen onder A laten vervallen. Het programma wordt dan aangevuld met 2,5 EC op hermeneutisch terrein, gericht op vertaling naar de toepassing in de verkondiging (w.o. de niet opgegeven hoofdstukken uit het deel 'Applied Hermeneutics' uit Grant E. Osborne, *The Hermeneutical Spiral*). Verder kan in het onderdeel *Theologie* gekozen worden voor een essay over thema dat praktische relevantie heeft voor het predikantswerk.

Afsluitend examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de masterscriptie; voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (op SharePoint en de website) en de informatie hierover op p. 178.

Bijzonderheden

- Voor elk literatuurtentamen dient de student stellingen te maken over de bestudeerde stof.
- Voor studenten die de master zijn gestart per 1 september 2020 of later, geldt een aangepast programma van 45 EC (waarvan 15 EC voor de scriptie).

Oude Testament (major)

Docent	Prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	MT3-Mj-OT
Toetsvorm	Mondelinge tentamens, leesverslagen, scriptie, presentaties	*Periode*	MT3
Tentamenduur	1½ à 2 uur	*Colleges*	24 college-uren OT en 20 college-uren Bijbels Aramees
Tentamendata	In onderlinge afspraak met hoogleraar	*Omvang*	50 EC A. Bijbels Aramees 5 EC B. Umwelt OT 5 EC C. Inleiding OT 5 EC D. Theologie van het OT 10 EC E. Hermeneutiek OT 5 EC F. Scriptie 17,5 EC G. Colleges 2,5 EC
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen

De student:
- vermeerdert en verdiept zijn kennis met name op het terrein van de theologie en de hermeneutiek van het Oude Testament;
- is in staat om zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de religies, de literatuur en de geschiedenis van de contemporaine wereld van het Oude Testament, en van de ontstaansgeschiedenis en tekstkritiek van het Oude Testament;
- verwerft naast de kennis van het Bijbels Hebreeuws zodanige kennis van het Bijbels Aramees dat hij in staat is zelfstandig Bijbels-Aramese teksten te lezen;
- is in staat tot initiële beheersing van een wetenschappelijke oudtestamentische probleemstelling door vervaardiging van een scriptie op basis van zelfstandig onderzoek.

Eindtermen

1 t/m 6, 8, 11, 14, 16 t/m 19

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges, waarbij steeds een eigen bijdrage wordt verwacht, waaronder eenmaal een bijdrage van grotere omvang (presentatie); 24 colleges, incl. voorbereiding 70 uur
Studieonderdeel Bijbels Aramees 140 uur
Tentamens OT (leesverslagen en literatuurtentamens) 700 uur
Masterscriptie 490 uur

Toetseisen

A. Bijbels Aramees
◦ Zie separate opgave voor Bijbels Aramees. Bijbels Aramees bestaat uit twee delen: Aramees 1 is verplicht en Aramees 2 sterk aanbevolen (wie Aramees 2 niet doet, krijgt een extra verplichting van 2,5 EC bij onderdeel C Inleiding OT). [→ 140 uur]

B. Umwelt Oude Testament
◦ Bill T. Arnold and Brent A. Strawn (eds.), *The World around the Old Testament: The Peoples and Places in the Ancient Near East.* Grand Rapids: Baker Academic, 2016, capita 1 (Amorites), 2 (Assyria), 3 (Babylonia), 5 (Egypt), 7 (Aram), 9 (A-E-M), 10 (Filistea), 11 (Persia). [300 p. cat. 2 → 60 uur]
◦ Hays, C.B., *Hidden Riches: A Sourcebook for the Comparative Study of the Hebrew Bible and Ancient Near East.* Westminster: John Knox Press, 2014. [400 p. cat. 2 → 80 uur]

C. Inleiding Oude Testament
I. Een analyse en evaluatie, met een omvang van 8.000 wrd., van de volgende werken:
◦ Kraus, H.-J., *Geschichte der historisch-kritischen Erforschung des Alten Testaments.* Neukirchen: Neukirchener Verlag, 1982[3] of later, paragraaf 62-64, 79-83, 94-105.
◦ Collins, J.J., *The Bible after Babel. Historical Criticism in a Postmodern Age.* Grand Rapids: Eerdmans, 2005.

◦ Porter, S.E., 'The History of Biblical Interpretation: An Integrated Conspectus', in S.E. Porter and S.A. Adams (eds.), *Pillars in the History of Biblical Interpretation*. *Volume 2: Prevailing Methods After 1980.* Eugene: Wipf & Stock, 2016, 1-55.

[samen 400 p. → 60 uur]

II. Literatuurtentamen

◦ Arnold, B.T., *Introduction to the Old Testament.* Cambridge: University Press, 2014. [400 p. cat. 2 → 80 uur]

D. Theologie van het Oude Testament

I. Leesverslag (samenvatting 75% met eigen indrukken/conclusies en/of vragen 25%) met een omvang van 11.000 wrd. over secties uit enkele van de volgende oudtestamentische theologieën, naar keuze, met een omvang van ± 600 bladzijden:

◦ Rad, G. von, *Theologie des Alten Testaments, Band I. Die Theologie der geschichtlichen Überlieferungen Israels.* München: Kaiser Verlag, 1957; Zimmerli, W., *Grundriss der alttestamentlichen Theologie.* Stuttgart: Kohlhammer, 1972 of later; Westermann, C., *Theologie des Alten Testaments in Grundzügen.* Göttingen: Vandenhoeck & Rupprecht, 1978 of later; House, P.R.*, Old Testament Theology.* Downers Grove: Intervarsity Press, 1998; Rendtorff, R., *Theologie des Alten Testaments: Ein kanonischer Entwurf. Band 1: Kanonische Grundlegung.* Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1999; Goldingay, J., *Old Testament Theology, I, II and III.* Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009; Waltke, B.K., *An Old Testament Theology: An exegetical, canonical, and thematic approach.* Grand Rapids: Zondervan, 2007; Moberly, R.W.L., *Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture.* Grand Rapids: Eerdmans, 2013; Kessler, John, *Old Testament Theology: Divine Call and Human Response.* Waco: Baylor University Press, 2013; Jeremias, J., *Studien zur Theologie des Alten Testaments.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015; Dietrich, W. (Hrsg.), *Die Welt der hebräischen Bibel: Umfeld – Inhalte – Grundthemen.* Stuttgart: Kohlhammer, 2017. [→ 80 uur]

II. Literatuurtentamen

◦ Brueggemann, W., *Theology of the Old Testament: Testimony, Dispute, Advocacy.* Minneapolis: Fortress Press, 1997, 117-403. [280 p. cat. 1/2 → 70 uur]
◦ Burger, Hans e.a. *Sola Scriptura: Biblical and Theological Perspectives on Scripture, Authority, and Hermeneutics.* Leiden: Brill, 2018, hieruit Part II: Biblical Perspectives. [120 p. cat. 1/2 → 30 uur]
◦ Hasel, G.F., *Old Testament Theology*: *Basic Issues in the Current Debate.* Grand Rapids: Eerdmans, 1991[4]. [200 p. cat. 2 → 40 uur]
◦ Hess, Richard S. and Bill T. Arnold (eds.), *Ancient Israel's History: An Introduction to Issues and Sources.* Grand Rapids: Baker Academic, 2014. [t/m 6e eeuw; in hoofdlijn, cat. 3 → 60 uur]

E. Hermeneutiek Oude Testament

I. Analyse en evaluatie van 5.000 wrd. over:

◦ Talstra, E., *Oude en nieuwe lezers*: *Een inleiding in de methoden van uitleg van het Oude Testament.* Kampen: Kok, 2002. [→ 30 uur]

II. Literatuurtentamen

Een keuze uit de navolgende literatuur, met een omvang van ± 700 bladzijden (bestuderen in hoofdlijnen, gemiddeld cat. 2) uit:

◦ Westermann, C. (Hrsg.), *Probleme alttestamentlicher Hermeneutik*: *Aufsätze zum Verstehen des Alten Testaments.* München: Kaiser Verlag, 1963[2]; Klein, W.W. e.a., *Introduction to Biblical Interpretation.* Dallas: Word Publishing, 1993; Oeming, M., *Biblische Hermeneutik*: *Eine Einführung.* Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2007[2] ; Osborne, G.R., *The Hermeneutical Spiral*: *A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation.* Downers Grove: Intervarsity Press, 2006[2]; Silva, M. (ed.), *Foundations of Contemporary Interpretation.* Grand Rapids: Zondervan, 1996; Houtman, C., *De Schrift wordt geschreven: Op zoek naar een christelijke hermeneutiek van het Oude Testament.* Zoetermeer: Meinema, 2006; Bartholomew, Craig G., *Introducing Biblical Hermeneutics: A Comprehensive Framework for Hearing God in Scripture.* Grand Rapids: Baker, 2015. [→ 110 uur]

Masterscriptie Schriftelijk bewerken van een caput uit het Oude Testament óf het schrijven van een werkstuk over een onderwerp op het terrein van de theologie van het Oude Testament of de hermeneutiek van het Oude Testament. De masterscriptie moet kunnen dienen als

basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie zie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 490 uur]

Colleges Oude Testament 70 uur (incl. collegevoorbereiding)

Afsluitend examen Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de masterscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (op SharePoint en de website) en de informatie hierover op p. 178.

Bijzonderheden
- Van een majorstudent wordt verwacht dat hij minstens één keer een college Oude Testament in de bachelor verzorgt, over een onderwerp dat in overleg met de docent wordt bepaald. Hierop krijgt hij mondeling feedback van de docent.
- Voor studenten die de master zijn gestart per 1 september 2020 of later, geldt een aangepast programma van 45 EC (waarvan 15 EC voor de scriptie).

Praktische theologie (major)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT3-Mj-PrakTh
Toetsvorm	Mondelinge tentamens en scriptie	*Omvang*	50 EC A. Inleiding praktische theologie 2 EC 28 EC in overleg te verdelen over: B. Homiletiek C. Poimeniek D. Liturgiek E. Catechetiek F. Scriptie 17,5 EC G. Colleges 2,5 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Afspreken met hoogleraar		

Leerdoelen
- Verbreding en verdieping van de verschillende praktisch-theologische vakken, te weten: inleiding praktische theologie, homiletiek, poimeniek, liturgiek en catechetiek.
- Beheersing van de hierbij behorende literatuur van algemeen oriënterende aard.
- Kennis verwerven van de geschiedenis, de methode van behandeling en de praktische relevantie van dat onderdeel van de praktische theologie waarop de student zich in het bijzonder richt.
- Blijk geven in staat te zijn tot initiële beheersing van een wetenschappelijke probleemstelling met betrekking tot een van de onderdelen van de praktisch-theologische vakken door vervaardiging van een schriftelijk werkstuk op basis van eigen onderzoek.

Eindtermen 4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 16 t/m 30, 33 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast
- Werkcolleges 18 uur
- Collegevoorbereiding 52 uur
- Zelfstudie (presentatie op werkcollege) 50 uur (N.B. Wanneer een student een presentatie op het werkcollege verzorgt, komen de daaraan bestede uren in mindering op de tentamenstof)
- Zelfstudie (literatuurstudie) 840 uur
- Masterscriptie 490 uur

Toetseisen

A. Inleiding praktische theologie
- Brienen, T., *Handboek voor de diaconiologie*: *Inleiding in de theologie van de 'bediening van het Woord' in al zijn dimensies.* Heerenveen: Groen, 1999. [182 p. cat. 3 → 12 uur]
- Grethlein, Christian, *An Introduction to Practical Theology.* Waco: Baylor University Press, 2016, 61-254. [190 p. cat. 2/3 → 22 uur]

◦ Osmer, R.R., *Practical Theology: An Introducton.* Grand Rapids/Cambridge: Wm. B. Eerdmans Publishing, 2008. [190 p. cat 2/3 → 22 uur]

Aanbevolen literatuur

- Birnbaum, W., *Theologische Wandlungen von Schleiermacher bis Karl Barth: Eine enzyklopädische Studie zur praktischen Theologie.* Tübingen: Katzmann, 1963.
- Bruggen, J. van, *Ambten in de apostolische kerk: Een exegetisch mozaïek.* Kampen: Kok, 1984.
- Graafland, C., *Gedachten over het ambt.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1999.
- Heitink, G., *Praktische theologie: Geschiedenis - theorie - handelingsvelden.* Kampen: Kok, 1993.
- Ruijter, Kees de, *Meewerken met God: Ontwerp van een gereformeerde praktische theologie.* Kampen: Kok, 2005.
- Trimp, C., *Ministerium: Een introductie in de reformatorische leer van het ambt.* Groningen: De Vuurbaak, 1982.

Toetseisen

B. Homiletiek

◦ Brienen, T., *De prediking van de Nadere Reformatie.* Amsterdam: Bolland, 1974, 53-179, 271-308 (in hoofdlijnen). [163 p. cat. 3 → 23 uur]
◦ Bohren, R., *Predigtlehre.* Gütersloh: Kaiser, 1993[6] (in hoofdlijnen). [550 p. cat. 3 → 82 uur]
◦ Dingemans, G.D.J., *Als hoorder onder de hoorders: Hermeneutische homiletiek.* Kampen: Kok, 1991 of later. [210 p. cat. 2 → 42 uur]
◦ Greidanus, S., *Preaching Christ from the Old Testament*: *A contemporary hermeneutical Method.* Grand Rapids: Eerdmans, 1999. [350 p. cat. 2 → 72 uur]
◦ Hoekstra, T., *Gereformeerde homiletiek.* Amsterdam: Bolland, 1973. [450 p. cat. 3 → 65 uur]
◦ Long, T., *The Witness of Preaching.* Louisville: Westminster/John Knox Press, 1989. [190 p. cat. 2 → 38 uur]
◦ Schütz, W., *Geschichte der christlichen Predigt.* Berlin: De Gruyter, 1972 (in hoofdlijnen)
óf: Niebergall, A., 'Die Geschichte der christlichen Predigt', in *Leiturgia II* (Kassel: Stauda, 1955), 181-354 (in hoofdlijnen). [170 p. cat. 2 → 34 uur]
◦ Veenhof, C., 'Calvijn en de prediking', in J. van Genderen e.a., *Zicht op Calvijn.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1965, 47-101 (in hoofdlijnen). [54 p. cat. 3 → 8 uur]

Aanbevolen literatuur

Zie de opgave bij de minor.

Toetseisen

C. Poimeniek

◦ Heitink, G., *Pastorale zorg: Theologie - differentiatie – praktijk.* Kampen: Kok, 1998 of later. [250 p. cat. 2 → 52 uur]
◦ Horst, W. ter, *Over troosten en verdriet*: *Troost zoeken en bieden.* Kampen: Kok, 1984 of later. [168 p. cat. 3 → 25 uur]
◦ Lindijer, C.H., *Ouderen ontmoeten: Pastorale en andere contacten met oudere mensen.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1999. [185 p. cat. 3 → 32 uur]
◦ Menken Bekius, C. en H. Schaap (red.), *Ervaring leert: De casus als instrument voor theoloog, pastor en geestelijk verzorger.* Kampen: Kok, 2010. [120 p. leesstof → 8 uur]
◦ Meulink-Korf, H. en A. van Rhijn, *De onvermoede derde: Inleiding in het contextueel pastoraat.* Zoetermeer: Meinema, 2005. [252 p. cat. 3 → 36 uur]
◦ Pelt, J.W. van, *Pastoraat in trinitarisch perspectief: De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat.* Heerenveen: Groen, 1999 (in hoofdlijnen). [350 p. cat. 3 → 55 uur]
◦ Polspoel, A.R.M., *Wenen om het verloren ik*: *Over verlies en rouw.* Kampen e.a.: Ten Have e.a., 2010, 12[e] druk. [223 p. cat. 3 → 30 uur]

Aanbevolen literatuur

Zie de opgave bij de minor.

Toetseisen

D. Liturgiek

◦ Kuyper, Abraham, *Our Worship, edited by Harry Boonstra.* Grand Rapids: William B. Eerdmans, 2009. [360 p. cat. 2 → 75 uur]
◦ Oskamp, P. en N. Schuman (red.), *De weg van de liturgie: Tradities, achtergronden, praktijk.* Zoetermeer: Meinema, 1998 of later. [410 p. cat. 2 → 75 uur]

◦ Wegman, H.A.J., *Riten en mythen: Liturgie in de geschiedenis van het christendom.* Kampen: Kok, 1991 of later (in hoofdlijnen). [350 p. cat. 3 → 45 uur]

Aanbevolen literatuur

Zie de opgave bij de minor.

Toetseisen

E. Catechetiek

◦ Dingemans, G.D.J., *In de leerschool van het geloof*: *Mathetiek en vakdidactiek voor catechese en kerkelijk vormingswerk.* Kampen: Kok, 1986 of later (in hoofdlijnen). [305 p. cat. 3 → 44 uur]

◦ Verboom, W., *De catechese bij de Reformatie en de Nadere Reformatie.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1986. [330 p. cat. 3 → 49 uur]

Aanbevolen literatuur

Zie de opgave bij de minor.

Masterscriptie

Het onderwerp voor de masterscriptie wordt in overleg met de vakhoogleraar en na goedkeuring door het Coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie zie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 490 uur]

Colleges

Praktische theologie 18 uur
Collegevoorbereiding praktische theologie 52 uur

Afsluitend examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de masterscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (op SharePoint en de website) en de informatie hierover op p. 178.

Bijzonderheden

- Dit programma draagt een algemeen karakter. Wanneer een student zich in een bepaald onderdeel wenst te specialiseren, is het mogelijk het programma voor dat onderdeel te verzwaren en dat voor de andere onderdelen te verlichten. Ook is het mogelijk enkele studies die onder de toetseisen genoemd worden door andere - gelijkwaardige - titels te vervangen.
- Er bestaan mogelijkheden om in het kader van deze module projectonderzoek te doen, o.a. in samenwerking met het Instituut voor Cultuurethiek en het Prof. dr. G.A. Lindeboom Instituut. Nadere informatie is te verkrijgen bij de docent.
- Indien gewenst, kan dit algemene programma ook vervangen worden door een programma dat óf geheel aan de homiletiek óf geheel aan de poimeniek/pastorale psychologie is gewijd. In beide gevallen blijft echter het tentamen Inleiding Praktische theologie gehandhaafd.
- Voor studenten die de master zijn gestart per 1 september 2020 of later, geldt een aangepast programma van 45 EC (waarvan 15 EC voor de scriptie).

22. Minor Master II

N.B. Studenten van elders kunnen minors alleen volgen indien zich ook TUA-studenten hebben aangemeld voor de betreffende minor.

Apologetiek (minor)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT3-Mn-Apol
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s) en eventueel paper	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	24 colleges
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Afspreken met hoogleraar		

Leerdoelen

De student:
- heeft meer dan elementair(e) kennis en inzicht met betrekking tot het vak apologetiek, met name wat betreft: a. de methode, b. enkele actuele ontwikkelingen;
- kan zelfstandig omgaan met bronnen en literatuur op het terrein van de apologetiek.

Eindtermen

4 t/m 8, 11, 15, 36

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor- en werkcolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie (literatuurtentamen) 238 uur

Toetseisen

Voor de literatuurstudie stellen we een selectie samen uit:
- Bonhoeffer, D., *Widerstand und Ergebung, Neuausgabe.* München: Kaiser, 1970, 303-381. [78 p. cat. 3 → 7 uur]
- Geyer, H.-G., 'Metaphysik als kritische Aufgabe der Theologie', in H.-G. Geyer, *Andenken: Theologische Aufsätze*, hrsg. von H.T. Goebel e.a. Tübingen: Mohr Siebeck, 2003, 7-22. [15 p. cat. 2 → 3 uur]
- Geyer, H.-G., 'Gottes Sein als Thema der Theologie', in H.-G. Geyer, *Andenken: Theologische Aufsätze*, hrsg. von H.T. Goebel e.a. Tübingen: Mohr Siebeck, 2003, 112-148. [36 p. cat. 2 → 7 uur]
- Houtepen, A.W.J., *God, een open vraag: Theologische perspectieven in een cultuur van agnosme.* Zoetermeer: Meinema, 1997. [395 p. cat. 2/3 → 49 uur]
- Lewis, C.S., *Onversneden christendom.* Baarn: Ten Have, 2001. [250 p. cat. 3 → 25 uur]
- Link, Chr., *Die Welt als Gleichnis: Studien zum Problem der natürlichen Theologie.* München: Kaiser, 1976. [328 p. cat. 2/3 → 48 uur]
- Miskotte, K.H., *Als de goden zwijgen: Over de zin van het Oude Testament.* Haarlem: Holland, 1956 (Verzameld werk deel 8, Kampen, 1983), 10-80. [70 p. cat. 3 → 10 uur]
- Paas, Stefan en Rik Peels, *God bewijzen: Argumenten voor en tegen geloven.* Amsterdam: Balans, 2013. [318 p. cat. 3 → 37 uur]
- Pannenberg, W., 'Die Aufnahme des philosophischen Gottesbegriffs als dogmatisches Problem der frühchristlichen Theologie', in W. Pannenberg*, Grundfragen systematischer Theologie: Gesammelte Aufsätze Band 1.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1967[12], 296-346. [51 p. cat. 2 → 10 uur]
- Plantinga, A., *God, Freedom and Evil.* Grand Rapids: Eerdmans, 1974. [110 p. cat. 3 → 11 uur]
- Plantinga, A., *Warranted Christian Belief.* New York/Oxford: Oxford University Press, 2000, 357-421. [65 p. cat. 2 → 13 uur]
- Stoker, W., *De christelijke godsdienst in de filosofie van de Verlichting: Een vergelijkende studie over de geloofsverantwoording in het denken van Locke, de deïsten, Lessing en Kant.* Assen: Van Gorcum, 1980. [220 p. cat. 2 → 40 uur]
- Toren, B. van den, *Breuk en brug. In gesprek met Karl Barth en postmoderne theologie over geloofsverantwoording.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1995. [344 p. cat. 2/3 → 50 uur]

◦ Toren, Benno van den, *Christian Apologetics as Cross-Cultural Dialogue.* London e.a.: T&T Clark, 2011. [230 p. cat. 2/3 → 34 uur]

Aanbevolen literatuur

- Adriaanse, H.J., 'Haben Menschen ein Bedürfnis nach Religion?', in H.J. Adriaanse, *Vom Christentum aus: Aufsätze und Vorträge zur Religionsphilosophie.* Kampen: Kok Pharos, 1995, 13-28.
- Plaisier, A.J., *De mens in het geding: Een kritische vergelijking tussen Pascal en Nietzsche.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1996.
- Stoker, W., *Is vragen naar zin vragen naar God? Een godsdienstwijsgerige studie over godsdienstige zingeving in haar verhouding tot seculiere zingeving.* Zoetermeer: Meinema, 1993.

Catechetiek (minor)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT3-Mn-Cat
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Catechetiek (keuzemodule)

Leerdoelen

- Kennisnemen van de probleemstelling van de praktische theologie in het algemeen.
- Oriëntatie in de godsdienstpedagogiek en godsdienstdidactiek.
- De hierbij behorende literatuur van algemeen oriënterende aard beheersen.

Eindtermen

4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 17 t/m 19, 21 t/m 26, 33 t/m 38

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 46 uur
Presentatie op werkcollege 30 uur (N.B. wanneer een student een presentatie op het werkcollege verzorgt, komen de daaraan bestede uren in mindering op de tentamenstof - deze presentatie is voor minor-studenten niet verplicht)
Zelfstudie 216 uur

Toetseisen

A. Inleiding praktische theologie

◦ Brienen, T., *Handboek voor de diaconiologie: Inleiding in de theologie van de 'bediening van het Woord' in al zijn dimensies.* Heerenveen: Groen, 1999. [182 p. cat. 2/3 → 12 uur]
◦ Grethlein, Christian, *An Introduction to Practical Theology.* Waco: Baylor University Press, 2016, 61-254. [190 p. cat. 2/3 → 22 uur]
◦ Osmer, R.R., *Practical Theology: An Introducton.* Grand Rapids/Cambridge: Wm. B. Eerdmans Publishing, 2008. [190 p. cat. 2/3 → 22 uur]

B. Catechetiek

◦ Dingemans, G.D.J., *In de leerschool van het geloof*: *Mathetiek en vakdidactiek voor catechese en kerkelijk vormingswerk.* Kampen: Kok, 1986 of later. [305 p. cat. 2 → 62 uur]
◦ Ploeger, A.K., *Inleiding in de godsdienstpedagogiek.* Kampen: Kok, 1993, capita selecta. [180 p. cat. 1/2 → 52 uur]
◦ Schaap, J.G., *Samen leren leven en geloven: Omgaan met kernwoorden van geloven in situaties van dialogisch leren en begeleiden.* 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1984 (in hoofdlijnen). [265 p. cat. 2/3 → 46 uur]

Aanbevolen literatuur

- Have, P. ten, *Een methode van bijbelse catechese.* Groningen: Wolters, 1948.
- Jonker, E.R., *Aan het woord komen: Hoe gemeenteleden van 17 jaar en ouder in gesprek raken met de Bijbel. Bouwstenen en gebruiksmateriaal.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1992 of later.
- Kuiper, F.H., *Op zoek naar beter bijbels onderwijs: Een exploratief onderzoek naar de eigenlijke problematiek van bijbels onderricht aan de hand van katechetisch materiaal.* Amsterdam: Rodopi, 1977.

- Plantinga, G.H., *Jeugd en godsdienstige vorming: Inleiding tot een godsdienstpedagogische benadering van enige catechetische problemen.* Franeker: Wever, 1967.
- Ven, J.A. van der, *Kritische godsdienstdidactiek.* Kampen: Kok, 1982.
- Verboom, W., *De catechese van de Reformatie en de Nadere Reformatie.* Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1986.

Bijzonderheden
- Het is - in beperkte mate - mogelijk een of twee studies die onder de toetseisen genoemd worden, te vervangen door andere, gelijkwaardige titels.
- De literatuurstudie wordt gewoonlijk in twee delen getentamineerd. Indien gewenst is het ook mogelijk tentamen te doen over de gehele stof.

Dogmageschiedenis (minor)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT3-Mn-Dogmgs
Toetsvorm	Portfolio/essay en gesprek naar aanleiding daarvan	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	In overleg	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen

De student:
- kan de vorming van het christologisch-trinitarisch dogma historisch en theologisch beschrijven, interpreteren en waarderen;
- kan verschillende benaderingen van dogmageschiedenis onderscheiden en waarderen.

Eindtermen

8, 11, 14, 37, 38

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven

Studielast

Werkcolleges 22 uur (in beginsel zijn dit de mastercolleges dogmatiek)
Collegevoorbereiding 48 uur
Zelfstudie, incl. leesverslag 210 uur

Toetseisen

Onderstaande opgave is als een model te beschouwen, waarvan individueel kan worden afgeweken.

A. Oriëntatie
- Genderen, J. van, *Oriëntatie in de dogmageschiedenis.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1996. [193 p. cat. 2/3 → 32 uur]

B. Oude kerk en Middeleeuwen
- Andresen, Carl und Adolf Martin Ritter (Hrsg.), *Handbuch der Dogmen- und Theologiegeschichte 1: Die Lehrentwicklung im Rahmen der Katholizität.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1999², 406-566. [160 p. cat. 2 → 32 uur]

C. Reformatie
- Kooi, C. van der, *Als in een spiegel: God kennen volgens Calvijn en Barth.* Kampen: Kok, 2002, 10-390. [381 p. cat. 3 → 54 uur]
- Krusche, Werner, *Das Wirken des Heiligen Geistes nach Calvin.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1957. [347 p. cat. 2 → 70 uur]

D. Latere Tijd
- Berkouwer, G.C., *Een halve eeuw theologie: Motieven en stromingen van 1920 tot heden.* Kampen: Kok, 1974. [380 p. leesstof → 22 uur]

Dogmatiek (minor)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT3-Mn-Dog
Toetsvorm	Portfolio/essay en gesprek naar aanleiding daarvan óf tentamen	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	2 x 1 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	In overleg	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen

De student:
- kan relevante systematisch-theologische denkwijzen uit heden en verleden benoemen en waarderen (brede oriëntatie) *en/of*
- kan op een (in overleg geselecteerd) onderdeel van de dogmatiek zelfstandig en beredeneerd een positie innemen, met kennis van het huidige debat.

Eindtermen

8, 11, 14, 37, 38

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Werkcolleges 22 uur
Collegevoorbereiding 47 uur
Zelfstudie 211 uur

Toetseisen

Onderstaande biedt een model waarvan in overleg afgeweken kan worden. Onderdeel A is gerelateerd aan het eerste leerdoel; onderdeel B is een voorbeeld van hoe het tweede leerdoel kan worden ingevuld.

A. Oriëntatie
- Bavinck, H., *Gereformeerde dogmatiek.* Kampen: Kok, 1929[4] of later, 3:174-604. [431 p. cat. 3 → 62 uur] / [431 p. leesstof voor portfolio → 43 uur]
- Weber, Otto, *Grundlagen der Dogmatik I.* Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1955, 8-86. [80 p. cat. 2 → 16 uur] / [80 p. leesstof voor portfolio → 12 uur]
- (alleen in geval van portfolio) Jenson, Robert W., *Systematic theology, Vol. 1. The Triune God.* New York: Oxford University Press, 1997 en *Systematic theology, Vol. 2. The Works of God.* New York: Oxford University Press, 1999. [selectie van 230 pagina's leesstof → 23 uur]

B. Speerpunt: christologie (leesverslag, eventueel kan ook een tentamen worden afgesproken)
- Beek, A. van de, *Jezus Kurios: Christologie als hart van de theologie.* Kampen: Kok, 1998, 9-277. [270 p. leesstof → 13 uur]
- Kamphuis, Barend, *Boven en beneden: Het uitgangspunt van de christologie en de problematiek van de openbaring, nagegaan aan de hand van de ontwikkelingen bij Karl Barth, Dietrich Bonhoeffer en Wolfhart Pannenberg.* Kampen: Kok, 1999, 13-512. [500 p. leesstof → 42 uur]
- Kuitert, H.M. e.a., *Jezus: bij hoog en bij laag: De christologie van Van de Beek en Kuitert.* Kampen: Kok, 1999, 11-187. [177 p. leesstof → 15 uur]
- Pannenberg, Wolfhart, *Grundzüge der Christologie.* Gütersloh: Gütersloher Verlag, 1982[6] of later, 15-415. [401 p. leesstof → 50 uur]
- Samenstellen leesverslag en eigen reflectie. [→ 13 uur]

Ethiek (minor)

Docent	Dr. D.J. Steensma	*Module-code*	MT3-Mn-Eth
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	12 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.		

Leerdoelen	Enige verdieping van kennis van en inzicht in de fundamentele theologische ethiek, de aanwijzingen voor moraal vanuit de Schrift, de geschiedenis van de theologische ethiek, en materieel-ethische onderwerpen.
Eindtermen	4 t/m 6, 12, 15, 16, 18 t/m 21
Leerlijnen	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren
Studielast	Werkcolleges, incl. voorbereiding 18 uur Zelfstudie 262 uur
Toetseisen	◦ Hays, Richard B., *The Moral Vision of the New Testament: Community, Cross, New Creation. A Contemporary Introduction to New Testament Ethics*. New York: HarperSanFrancisco, 1996. [470 p. cat. 1/2 → 120 uur] ◦ O'Donovan, Oliver, *Self, World, and Time: Ethics as Theology,* Volume 1. Grand Rapids: William B Eerdmans, 2013. [133 p. cat. 2 → 26 uur] ◦ O'Donovan, Oliver, *Finding and Seeking: Ethics as Theology,* Volume 2. Grand Rapids: William B Eerdmans, 2014. [240 p. cat. 2 → 48 uur] ◦ Wogaman, J. Philip, *Christian Ethics: A Historical Introduction.* Second Edition. Louisville: Westminster John Knox, 2011. [340 p. cat. 2 → 68 uur]
Aanbevolen Literatuur	- Zie bij de major Ethiek.
Bijzonderheden	Het tentamen voor de minor ethiek kan eventueel - in overleg met de docent - in twee delen gedaan worden.

Evangelistiek (minor)

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	MT3-Mn-Evan
Toetsvorm	Leesverslagen, miniscriptie en/of opdrachten	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 t/m MT3
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Colleges*	N.v.t.

Leerdoelen	De student: - verdiept zijn kennis van het vak evangelistiek, zowel wat betreft de basis als de geschiedenis, alsmede de actuele ontwikkeling van inzichten en praktische mogelijkheden; - kan zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de evangelistiek.
Eindtermen	4 t/m 8, 11, 15, 23, 36
Leerlijnen	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren
Studielast	Zelfstudie 280 uur
Toetseisen	Bij het bepalen van de te bestuderen literatuur wordt in overleg met de student een programma samengesteld uit de literatuurlijst die bij de Major Missiologie/Evangelistiek staat vermeld.

Evangelistiek, variant Gemeenteopbouw (minor)

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	MT3-Mn-EvanGem
Toetsvorm	Leesverslagen, miniscriptie en/of opdrachten	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 t/m MT3
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Colleges*	N.v.t.

Leerdoelen
- Het zelfstandig leren onderscheiden, benoemen en beschrijven van de Bijbels-theologische fundering van de gemeente, toegespitst op missionair gemeente-zijn;
- het zelfstandig leren herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de gemeenteopbouw;
- het theologisch/reflecterend leren omgaan met thema's uit de gemeenteopbouw;
- het zelfstandig leren omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de gemeenteopbouw.

Eindtermen 8, 11, 12, 14, 16

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Zelfstudie 280 uur

Toetseisen Bij het bepalen van de te bestuderen literatuur wordt in overleg met de student een programma samengesteld uit de literatuurlijst die bij de Major Missiologie/Evangelistiek staat vermeld.

Gemeentestage (minor)

Docent	Mentor als begeleider	*Module-code*	MT3-Mn-Gemst
Toetsvorm	Evaluatieverslagen en gesprekken	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT3
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	Geen
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met mentor-hoogleraar		

Leerdoelen Het doel van de stageperiode is:
- de student bekend en vertrouwd te maken met de diverse facetten van het werk dat een predikant in een gemeente heeft te doen;
- de theologische kennis en eigen vaardigheden al lerend in praktijk te brengen met het oog op de toekomstige (beroeps)praktijk;
- het leren (onder)kennen van eigen mogelijkheden en beperkingen in de praktijk van het werkveld;
- het leggen van verbindingen tussen praktijk en theorie.

Eindtermen 6, 7, 9 t/m 15, 19 t/m 38

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast Stage 245 uur
Stageverslag 15 uur
Supervisie 20 uur

Bijzonderheden
- Aan het einde van de stage vindt een afrondend gesprek plaats met stagebegeleider en mentor n.a.v. het stageverslag.
- Voor de invulling en praktische regelingen m.b.t. de stage staat op SharePoint de 'Handleiding gemeentestage'. De minor stage is voor de admissiale studenten verplicht. Hun stageplaats en stagebegeleider wordt door het Coho, na overleg met het curatorium, toegewezen. De overige studenten kunnen in overleg met de mentor of vakdocent zelf een stageplaats en stagebegeleider zoeken.
- De stage kan alleen in Nederland plaatsvinden.

Homiletiek (minor)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT3-Mn-Hom
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Homiletiek 1 t/m 3

Leerdoelen
- Kennisnemen van de probleemstelling van de praktische theologie in het algemeen.
- Inzicht verwerven in de geschiedenis, de methode van behandeling en de praktische relevantie van de homiletiek.
- De hierbij behorende literatuur van algemeen oriënterende aard beheersen.

Eindtermen
3 t/m 6, 8, 11 t/m 14, 16 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Leerlijnen
Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast
Werkcolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 46 uur
Presentatie op werkcollege 30 uur (N.B. wanneer een student een presentatie op het werkcollege verzorgt, komen de daaraan bestede uren in mindering op de tentamenstof - deze presentatie is voor minor-studenten niet verplicht)
Zelfstudie 216 uur

Toetseisen

A. Inleiding praktische theologie
- Brienen, T., *Handboek voor de diaconiologie: Inleiding in de theologie van de 'bediening van het Woord' in al zijn dimensies.* Heerenveen: Groen, 1999. [182 p. cat. 3 → 12 uur]
- Grethlein, Christian, *An Introduction to Practical Theology.* Waco: Baylor University Press, 2016, 61-254. [190 p. cat. 2/3 → 22 uur]
- Osmer, R.R., *Practical Theology: An Introducton.* Grand Rapids/Cambridge: Wm. B. Eerdmans Publishing, 2008. [190 p. 2/3 → 22 uur]

B. Homiletiek
- Dingemans, G.D.J., *Als hoorder onder de hoorders*: *Hermeneutische homiletiek.* Kampen: Kok, 1991 of later. [210 p. cat. 2/3 → 34 uur]
- Greidanus, S., *Preaching Christ from the Old Testament: A contemporary hermeneutical Method.* Grand Rapids: Eerdmans, 1999. [350 p. cat. 2 → 60 uur]
- Johnson, Dennis E., *Him We Proclaim: Preaching Christ From All Scriptures.* Phillipsburg: P&R Publishing House, 2007, 1-97, 167-271. [200 p. cat. 3 → 26 uur]
- Long, T., *The Witness of Preaching.* Louisville: Westminster/John Knox Press, 1989. [190 p. cat. 2 → 40 uur]

Aanbevolen literatuur
- Bohren, R., *Predigtlehre.* Gütersloh: Kaiser, 1993[6].
- Bos, R., *Identificatie-mogelijkheden in preken uit het Oude Testament.* Kampen: Kok, 1992.
- Buttrick, D., *Homiletic: Moves and Structures.* Philadelphia: Fortress Press, 1987.
- Hirschler, H., *Biblisch predigen.* Hannover: Lutherisches Verlagshaus, 1988.
- Hoekstra, T., *Gereformeerde homiletiek.* Amsterdam: Bolland, 1973.
- Laan, J.H. van der, *Ernst Lange en de prediking: Een inleiding in zijn homiletische theorie.* Kampen: Kok, 1989.
- Niebergall, A., 'Die Geschichte der christlichen Predigt', in *Leiturgia II.* Kassel: Stauda, 1955.
- Schütz, W., *Geschichte der christlichen Predigt.* Berlin: De Gruyter, 1972.
- Velema, A.W., *God ter sprake: Een homiletisch onderzoek naar de vooronderstellingen van de prediking bij Karl Barth in vergelijking met Hans Joachim Iwand, Ernst Lange en Rudolf Bohren.* 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1991.

Bijzonderheden
- Het is - in beperkte mate - mogelijk een of twee studies die onder de toetseisen genoemd worden, te vervangen door andere, gelijkwaardige titels.

- De literatuurstudie wordt gewoonlijk in twee delen getentamineerd. Indien gewenst is het ook mogelijk tentamen te doen over de gehele stof.

Judaïca / Kerk en Israël (minor)

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-code*	MT3-Mn-Jud/KI
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 2 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	12 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.		

Leerdoelen

De student:
- verdiept zijn kennis van het Jodendom en verwerft bredere kennis van de geschiedenis van het Jodendom alsmede van de rabbijnse literatuur;
- verdiept zijn kennis van de Joodse liturgie en enkele theologische grondbeginselen in het Jodendom;
- bezint zich op de theologische vragen die aan de orde komen in de ontmoeting tussen Israël en de kerk en leert zijn visie daarop gefundeerd onder woorden te brengen;
- krijgt kennis van de geschiedenis en het denken van Messiasbelijdende Joden en kan de reflectie op hun theologische positie verwoorden;
- *(toespitsing Judaïca)* leert de basisprincipes kennen van het lezen van de rabbijnse bronnen en verdiept zijn kennis van specifieke thema's in de rabbijnse literatuur;
- *(toespitsing Kerk en Israël)* wordt voorbereid op het werk van Israëlconsulent, maakt kennis met de praktijk door een bezoek aan Israël en kan een relevant thema inzichtelijk maken voor een breder publiek.

Eindtermen

1, 4 t/m 7, 11, 12, 15, 20, 23, 36, 38

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, schrijven, mondeling presenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude (en praktische vaardigheden bij toespitsing Kerk en Israël)

Studielast

Hoor- en werkcolleges (inclusief voorbereiding) 28 uur
Tentamenstof voor beide uitgangen:
algemeen deel (A) 168 uur
toespitsing Judaïca (verdieping rabbinica) (B) 84 uur
toespitsing Kerk en Israël (verdieping door studiereis) 84 uur

Toetseisen

A. Algemeen deel (geschiedenis, theologie, rabbinica, liturgie, Kerk en Israël, Messiasbelijdende Joden) [→ 6 EC]
- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, hfdst. 9. [38 p. cat. 3 → 5 uur]
- Cohn-Sherbok, D., *Judaism*: *History, Belief and Practice.* London: Routledge, 2003, hfdst. 14-40, 55-90. [396 p. cat. 2 → 78 uur]
- Kinzer, Mark S., *Searching Her Own Mystery: Nostra Aetate, the Jewish People, and the Identity of the church.* Eugene, Or.: Cascade, 2015, hfdst. 8 en 9. [40 p. cat. 2 → 8 uur] (of vergelijkbare input van Messiasbelijdende Jood).
- Mulder, M.C. en S. Tucker, *Hoe zullen we Hem ontmoeten? Joden en christenen in gesprek over het verlies van de tempel.* Amsterdam: Amphora, 2015. [Capita selecta in overleg, ong. 40 p. cat. 2 → 8 uur]
- Palache, J.L., *Inleiding in de Talmoed.* Amsterdam: Amphora, 1980[3]. [197 p. cat. 3 → 28 uur]
- Schechter, S., *Aspects of Rabbinic Theology*: *Major Concepts of the Talmud*. New York: Shocken, 1961 en Edinburgh: Peabody, 1998, alle uitgaven bruikbaar), hfdst. 1-11. [169 p. cat. 2 → 33 uur]
- Versteeg, J.P., "Kerk en Israël volgens Romeinen 9-11", *Theologia Reformata* 34 (1991), 151-169. [18 p. cat. 2 → 3 uur]
- Diverse officiële verklaringen: 'Nostra Aetate' (RKK Tweede Vaticaanse Concilie 1965), 'Dabru Emet' (Joods, 2000), 'The Ways of God, Judaism and Christiany' (Zweedse kerk, 2001), 'Voorgoed verbonden' (CGK, 2012). [30 p. cat. 2/3 → 5 uur]

B. Toespitsing Judaïca (verdieping rabbinica) [→ 3 EC]

- Stemberger, G., *Introduction to the Talmud and Midrash.* Minneapolis: Fortress, 1996[2], alg. inleiding en Talmoedische literatuur. [200 p. cat. 1/2 → 50 uur]
- Vries, S.Ph. de, *Joodse riten en symbolen.* Amsterdam: Arbeiderspers, 2008. [capita selecta cat. 2/3 → 34 uur]

C. Studiereis naar Israël (3 EC)

- Kennismaking met het land en verschillende stromingen in jodendom en christendom in Israël alsmede met Messiasbelijdende Joden.
- Kennismaking met de praktijk van de joods-christelijke ontmoeting.
- Bestudering van één thema dat relevant is in deze ontmoeting (zie aanbevolen literatuur onderdeel Kerk en Israël).
- Uitmondend in een verslag dat getuigt van theologische reflectie hierop en dat begrijpelijk is voor een breder publiek.

Aanbevolen literatuur

A. Aanbevolen literatuur Judaïca

- Dasberg, J.*, Siach Jitschak = Gebed van Jitschak*. *Siddoer, de geordende gebeden voor het gehele jaar.* Amsterdam: NIK, 1993[4] of later.
- Epstein, I., *Het Jodendom*. *Joodse godsdienst in historisch perspectief.* Utrecht: Spectrum, 2000[3].
- Maier, J., *Geschichte der jüdischen Religion.* Berlin: De Gruyter, 2000[3].
- Musaph-Andriesse, R.C. en E. van Voolen, *Haggada*: *Het Pesachverhaal opnieuw vertaald, ingeleid en van commentaar voorzien.* Baarn: Ten Have, 1995[2].
- Neusner, J., *Invitation to the Talmud*: *A teaching book.* San Francisco: Harper & Row, 1989.
- Schürer, E. and G. Vermes, *The History of the Jewish People in the age of Jesus Christ.* Edinburgh: T&T Clark, vol. I-III, 1986-1987.
- VanderKam, James C., *An Introduction to Early Judaism.* Grand Rapids: Eerdmans, 2001.

B. Aanbevolen literatuur Kerk en Israël & Messiasbelijdende Joden

- Harvey, Richard, *Mapping Messianic Jewish Theology: A Constructive Approach.* Bucks, Colorado Springs: Paternoster, 2009.
- Kampling, R. und M. Weinrich (eds.), *Dabru emet – redet Wahrheit: Eine jüdische Herausforderung zum Dialog mit den Christen.* Gütersloh: Kaiser, 2003.
- Kessler, E., *An Introduction to Jewish-Christian Relations.* Cambridge: Cambridge University, 2010.
- Kinzer, Mark S., *Postmissionary Judaism: Redefining Christian Engagement with the Jewish People.* Grand Rapids: Brazos, 2005.
- Kjaer-Hansen, K. and B.F. Skjoett, *Facts & Myths About the Messianic Congregations in Israel.* Jerusalem: Caspari, 1999.
- Klinken, G. van, *Christelijke stemmen over het Jodendom.* Delft: Eburon, 2010.
- Marquardt, F., *Bij de slip van zijn kleed...* Baarn: Ten Have, 2003.
- Miskotte, K.H., 'Het Jodendom als vraag aan de kerk' (1934), herdr. in *Theologische Opstellen. Verzameld Werk* 9. Kampen: Kok, 1990, 89 e.v.
- Mock, L. e.a. (red.), *Geloven in de dialoog.* Amsterdam: Amphora, 2010.
- Mulder, M.C. en A. Noordegraaf, *Wees heilig! Joden en christenen in gesprek over Leviticus 19.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2009, capita selecta.
- Munayer, S.J. and Lisa Loden (eds.), *The Land Cries Out: Theology of the Land in the Israeli-Palestinian Context.* Eugene: Cascade, 2012, capita selecta.
- Neusner, J., *A Rabbi talks with Jesus.* Ithaca: McGill–Queen's University, 2000.
- Plaisier, A. en K. Spronk, *Meervoudig verbonden: Nieuwe perspectieven op vragen rond kerk, Israël en Palestijnen.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2012.
- Rodenburg, C.J., "Genade en waarheid in kerk en synagoge. De identiteitsvraag van messiaanse Joden in Israël", *Vrede over Israël* 50, 3 (2006).
- Wyschogrod, M., *Abraham's Promise. Judaism and Jewish-Christian Relations.* Grand Rapids: Eerdmans, 2004, 149-201 en 225-236.

Opmerkingen

- De afronding vindt plaats door het afleggen van een mondeling tentamen dat eventueel in twee gedeelten kan worden gesplitst. Bij de toespitsing Kerk en Israël dient vóór de studiereis deel A te zijn afgerond. Na de studiereis volgt een evaluatie n.a.v. het verslag.
- In onderling overleg kan van het model-programma worden afgeweken.

Kerkgeschiedenis (minor)

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	MT3-Mn-Kg
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	N.v.t.
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.		

Leerdoelen Het verkrijgen van inzicht in de kerkhistoriografie en van gespecialiseerde kennis van een persoon, stroming of thema uit de kerkgeschiedenis.

Eindtermen 4 t/m 6, 8, 14, 16 t/m 19

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Werkvormen Zelfstudie: literatuurtentamen(s).

Studielast Zelfstudie 280 uur

Toetseisen

- Asendorf, U., *Die Theologie Martin Luthers nach seinen Predigten.* Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1988. [350 p. leesstof → 33 uur]
- Bakker, J.T., *Coram Deo: Bijdrage tot het onderzoek naar de structuur van Luthers theologi*e. Kampen: Kok, 1956. [230 p. leesstof → 23 uur]
- Bayer, O., *Promissio: Geschichte der reformatorischen Wende in Luthers Theologie.* Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1971. [270 p. cat. 2 → 50 uur]
- Brady, T.A. e.a., *Handbook of European History 1400-1600*, *Vol. II: Visions, Programs and Outcomes.* Leiden: Brill, 1995, 1-415. [360 p. cat. 2 → 70 uur]
- Lohse, B., *Luthers Theologie in ihrer historischen Entwicklung und in ihren systematischen Zusammenhang.* Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1995. [340 p. cat. 2 → 64 uur]
- McGrath, A.E., *Reformation Thought: An introduction.* Oxford: Blackwell, 1994. [200 p. cat. 2 → 40 uur]

Kerkrecht (minor)

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	MT3-Mn-Kr
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	N.v.t.
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.		

Leerdoelen Het verkrijgen van gespecialiseerde kennis van de geschiedenis en de theologische principes van het kerkrecht.

Eindtermen 4 t/m 9, 11, 16, 17, 25, 28

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Werkvormen Zelfstudie: literatuurtentamen(s).

Studielast Zelfstudie 280 uur

Toetseisen

- Bouwman, H., *Gereformeerd kerkrecht I en II.* Kampen: Kok, 1928. [1000 p. cat. 3/leesstof → 90 uur]
- Coertzen, P., *Gepas en Ordelik: 'n Theologiese verantwoording van die orde vir en in die kerk.* Pretoria: Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1991. [240 p. cat. 2 → 46 uur]
- Harnack, A., *Entstehung und Entwicklung der Kirchenverfassung und des Kirchenrechts in den ersten zwei Jahrhunderten.* Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1978. [100 p. cat. 3 → 14 uur]
- Maurer, W., *Die Kirche und ihr Recht: Gesammelte Aufsätze zum evangelischen Kirchenrecht.* Tübingen: Mohr, 1976, 1-207. [200 p. cat. 2 → 38 uur]

◦ Artikel *Theologische Realenzyklopädie*, Band 18, 662-749. [87 p. cat. 2 → 18 uur]
◦ Twee à drie monografieën in overleg vast te stellen. [→ 74 uur]

Liturgiek (minor)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater / dr. J. van der Knijff	*Module-code*	MT3-Mn-Lit
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met docenten	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	N.v.t.

Leerdoelen
- Kennisnemen van de probleemstelling van de praktische theologie in het algemeen.
- Inzicht verwerven in de geschiedenis, de methode van behandeling en de praktische relevantie van de liturgiek.
- De hierbij behorende literatuur van algemeen oriënterende aard beheersen.

Eindtermen
4 t/m 6, 11, 12, 14, 16 t/m 21, 24, 29, 30, 33, 34, 36

Leerlijnen
Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast
Werkcolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 46 uur
Presentatie op werkcollege 30 uur (N.B. wanneer een student een presentatie op het werkcollege verzorgt, komen de daaraan bestede uren in mindering op de tentamenstof - deze presentatie is voor minor-studenten niet verplicht)
Zelfstudie 216 uur

Toetseisen
A. Inleiding praktische theologie
◦ Brienen, T., *Handboek voor de diaconiologie*: *Inleiding in de theologie van de 'bediening van het Woord' in al zijn dimensies.* Heerenveen: Groen, 1999. [182 p. cat. 3 → 12 uur]
◦ Grethlein, Christian, *An Introduction to Practical Theology.* Waco: Baylor University Press, 2016, 61-254. [190 p. cat. 2/3 → 22 uur]
◦ Osmer, R.R., *Practical Theology: An Introducton.* Grand Rapids/Cambridge: Wm. B. Eerdmans Publishing, 2008. [190 p. cat. 2/3 → 22 uur]

B. Liturgiek
◦ Kuyper, Abraham and Harry Boonstra, *Our Worship*. Grand Rapids: Eerdmans, 2009. [371 p. cat. 2/3 → 45 uur]
◦ Noordmans, O., *Liturgie*. Amsterdam: Holland, 1939. [190 p. cat. 2 → 35 uur]
◦ Witvliet, John D., *Worship Seeking Understanding: Windows into Christian Practice*. Grand Rapids: Baker Academic, 2003. [320 p. cat. 2/3 → 45 uur]
◦ Wolterstorff, Nicholas, *De God die wij aanbidden: Op verkenning in de liturgische theologie*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2019. [203 p. cat. 2 → 35 uur]

Aanbevolen literatuur
- Deddens, K., *Annus liturgicus? Een onderzoek naar de betekenis van Cyrillus van Jeruzalem voor de ontwikkeling van het 'kerkelijk jaar'.* Goes: Oosterbaan en Le Cointre, 1975.
- Dix, G., *The Shape of the Liturgy.* London: Black, 1982.
- Jong, K.W. de, *Ordening van dienst: Achtergronden van en ontwikkelingen in de eredienst van de Gereformeerde Kerken in Nederland.* Baarn: Ten Have, 1996 (in hoofdlijnen).
- Leeuw, G. van der, *Liturgiek*. Nijkerk: Callenbach, 1940.
- Lescrauwaet, J.F., *De liturgische beweging onder de Nederlandse Hervormden in oecumenisch perspectief*: *Een fenomenologische en kritische studie.* Bussum: Brand, 1957.
- Müller, K.F. und W. Blankenburg (Hrsg.), *Leiturgia: Handbuch des evangelischen Gottesdienstes* (5 Bde). Kassel: Stauda, 1954-1970.
- Wegman, H.A.J., *Riten en mythen: Liturgie in de geschiedenis van het christendom.* Kampen: Kok, 1991 (in hoofdlijnen).

Bijzonderheden
- Het is - in beperkte mate - mogelijk een of twee studies die onder de toetseisen genoemd worden, te vervangen door andere, gelijkwaardige titels.
- De literatuurstudie wordt gewoonlijk in twee delen getentamineerd. Indien gewenst is het ook mogelijk tentamen te doen over de gehele stof.

Missiologie (minor)

Docent	Dr. J. van 't Spijker	*Module-code*	MT3-Mn-Mis
Toetsvorm	Leesverslagen, miniscriptie en/of opdrachten	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	MT1 t/m MT3
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent	*Colleges*	N.v.t.

Leerdoelen
De student:
- verdiept zijn kennis van het vak missiologie, zowel wat betreft de basis als de geschiedenis, alsmede de actuele ontwikkeling van inzichten en praktische mogelijkheden;
- kan zelfstandig omgaan met bronnen en literatuur op het terrein van de missiologie.

Eindtermen 4 t/m 8, 10, 14, 15, 23, 25, 36

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Zelfstudie 280 uur

Toetseisen Bij het bepalen van de te bestuderen literatuur wordt in overleg met de student een programma samengesteld uit de literatuurlijst die bij de major Missiologie/Evangelistiek staat vermeld.

Moderne Theologiegeschiedenis (minor)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT3-Mn-ModThgs
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s) en eventueel paper	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	Geen
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen Verdere verdieping van de kennis en het inzicht met betrekking tot het vak theologie-geschiedenis. Aan de orde komt de bestudering van overzichtswerken en enkele karakteristieke sleutelteksten.

Eindtermen 1, 4 t/m 6, 8, 11

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Zelfstudie 280 uur

Toetseisen
- Barth, K., *Die protestantische Theologie im 19. Jahrhundert: Ihre Vorgeschichte und ihre Geschichte.* Zürich: Theologischer Verlag Zürich, 1947/1960[3]. [604 p. cat. 2/3 → 101 uur]
- Berkhof, H., *200 Jahre Theologie: Ein Reisebericht.* Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1985. [290 p. cat. 2 → 61 uur]
- Gestrich, Chr., *Neuzeitliches Denken und die Spaltung der Dialektischen Theologie: Zur Frage der natürlichen Theologie* (Beiträge zur historischen Theologie Band 52). Tübingen: Mohr, 1977. [396 p. cat. 2 → 80 uur]
- Graf, F.W.,"Konservatives Kulturluthertum: Ein theologiegeschichtlicher Prospekt", *Zeitschrift für Theologie und Kirche* 85 (1988), 31-76. [45 p. cat. 2 → 9 uur] (fulltext in ATLA te vinden).

◦ Graf, F.W., 'Kulturprotestantismus: Zur Begriffsgeschichte einer theologiepolitischen Chiffre', in H.M. Müller (Hrsg.), *Kulturprotestantismus: Beiträge zu einer Gestalt des modernen Christentums.* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1992, 21-77. [57 p. cat. 2 → 9 uur]
◦ Schellong, D., *Bürgertum und christliche Religion: Anpassungsprobleme der Theologie seit Schleiermacher* (Theologische Existenz heute NF 187). München: Chr. Kaiser Verlag, 1975/1984[2]. [108 p. cat. 2 → 20 uur]

Aanbevolen literatuur
- Assel, H., *Der andere Aufbruch: Die Lutherrenaissance – Ursprünge, Aporien und Wege: Karl Holl, Emanuel Hirsch und Rudolf Hermann (1910-1935)* (Forschungen zur systematischen und ökumenischen Theologie Band 72). Göttingen: VandenHoeck & Ruprecht, 1994.
- Jüngel, E., *Barth-Studien*, Ökumenische Theologie Band 9. Zürich e.a.: Benziger e.a., 1982.
- Pannenberg, W., *Problemgeschichte der neueren evangelischen Theologie in Deutschland: Von Schleiermacher bis zu Barth und Tillich.* Göttingen: VandenHoeck & Ruprecht, 1997.

Bijzonderheden Eventueel kunnen onderdelen van de tentamens vervangen worden door het schrijven van een paper.

Nieuwe Testament (minor)

Docent	Dr. M.C. Mulder	*Module-code*	MT3-Mn-NT
Toetsvorm	Mondelinge tentamens, leesverslagen en presentatie	*Omvang*	10 EC A. Historia/Umwelt 2 EC B. Canoniek/tekstkritiek 1 EC C. Theologie NT 3 EC D. Hermeneutiek 1,5 EC E. Colleges 2,5 EC
Tentamenduur	2 x 1 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	In overleg met docent	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent		

Leerdoelen De student:
- vermeerdert en verdiept zijn kennis op het terrein van de canoniek, de theologie en de hermeneutiek van het Nieuwe Testament;
- is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in enkele vragen betreffende de contemporaine religieuze wereld, relevante archeologische data, de Joodse context van het Nieuwe Testament, de intertestamentaire literatuur en de ontstaansgeschiedenis en tekstkritiek van het Nieuwe Testament.

Indien gewenst kan het accent gelegd worden op het onderzoek naar een specifiek thema.

Eindtermen 1 t/m 6, 8, 11, 21, 36 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling

Werkvormen
◦ Werkcolleges (24), samen met studenten van de major NT, waarbij eigen bijdragen van de student worden verwacht
◦ Leesverslagen
◦ Zelfstudie: literatuurtentamens.

Studielast Werkcolleges 18 uur
Collegevoorbereiding en leesverslagen 52 uur
Zelfstudie 210 uur

Toetseisen Bij het bepalen van de te bestuderen literatuur wordt in overleg met de student een programma samengesteld uit de literatuurlijst die bij de Major Nieuwe Testament staat vermeld.

Oude/Nieuwe Testament, variant Biblistiek (minor)

Docent	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	MT3-Mn-OT/NT-Bibl
Toetsvorm	Mondeling tentamen en leesverslag	*Omvang*	10 EC: Zelfstudie 7,5 EC Colleges 2,5 EC
Tentamenduur	1½ à 2 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar en vakdocent	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met docent		

Leerdoelen

De student kan diverse facetten van theologische en hermeneutische problemen betreffende de relatie tussen het Oude en Nieuwe Testament overzien, zijn weg vinden in de discussies hierover en een zelfstandige bijdrage leveren aan de doordenking van deze problematiek.

Eindtermen

1 t/m 6, 8, 9, 11, 16 t/m 19, 36 t/m 38

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges (24), voor de minor Biblistiek is het volgen van de colleges major Oude Testament of Nieuwe Testament verplicht, inclusief het leveren van eventuele bijdragen aan deze colleges 18 uur
Collegevoorbereiding 46 uur
Leesverslag 60 uur
Zelfstudie tentamen 156 uur

Toetseisen

A. Leesverslag (8.000 wrd.; samenvatting (75%) met eigen indrukken/conclusies en/of vragen (25%)) van literatuur met een omvang van ± 500 bladzijden naar keuze uit:

- Delen van *Jahrbuch für Biblische Theologie.* Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag.
- Saebø, M. (ed.), *Hebrew Bible - Old Testament*. *I/1: Antiquity.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1996 en/of Mulder, M.J., *Mikra: Text, Translation, Reading and Interpretation of the Hebrew Bible in Ancient Judaism and Early Christianity.* Assen: Van Gorcum, 1988.

  óf:

  Schriftelijk werkstuk van 6.000 wrd. over een aspect van het thema 'Het Oude Testament in het Nieuwe Testament', of een Bijbels-theologisch thema. [→ 60 uur]

B. Literatuurtentamen

Een keuze uit de navolgende literatuur, met een omvang van ± 800 bladzijden (bestuderen in hoofdlijnen, gemiddeld cat. 2) uit [→ 156 uur]:

- Baker, D.L., *Two Testaments, One Bible A study of the Theological Relationship Between the Old and New Testaments.* Leicester/Downers Grove: Apollos, 1991.
- Beale, G.K.*, A New Testament biblical theology: The unfolding of the Old Testament in the New.* Grand Rapids: Baker Academic, 2011.
- Childs, B.S., *Biblical Theology of the Old and New Testaments: Theological Reflection on the Christian Bible.* London: SCM Press, 1992 of later.
- Capita uit: Dohmen, Chr. und Th. Söding (Hrsg.), *Eine Bibel – zwei Testamente*. Paderborn: Verlag Ferdinand Schöningh, 1995.
- Ellis, E.E., *The Old Testament in Early Christianity: Canon and Interpretation in the Light of Modern Research.* Tübingen: Mohr Siebeck, 1991.
- Klink III, E.W. and D.R. Lockett, *Understanding Biblical Theology: A Comparison of Theory and Practice.* Grand Rapids: Zondervan, 2012.
- Schreiner, Thomas R., *The King in His Beauty: A Biblical Theology of the Old and New Testament.* Grand Rapids: Baker Academic, 2013.

Aanbevolen literatuur

- Hafemann, S.J. (ed.), *Biblical Theology: Retrospect & Prospect.* Downers Grove: Intervarsity Press, 2002.
- Kittel, G., *Der Name über alle Namen: Biblische Theologie.* Göttingen: Vandenhoeck & Rupprecht, 1989-1990.

- Jong, H. de, *Van oud naar nieuw*: *De ontwikkelingsgang van het Oude naar het Nieuwe Testament.* Kampen: Kok, 2002.
- Oeming, M., *Gesamtbiblische Theologien der Gegenwart: Das Verhältnis von AT und NT in der hermeneutischen Diskussion seit Gerhard von Rad.* Stuttgart: Kohlhammer, 1987[2].
- Zie verder de literatuuropgaven in *Jahrbuch für biblische Theologie* 12 (1997), 353-406 (verg. de bijgewerkte informatie in latere delen).

Opmerkingen

- Het tentamen Biblistiek wordt door de hoogleraar Oude Testament en de vakdocent Nieuwe Testament gezamenlijk afgenomen.
- Deze module is ook te volgen als major. Informatie hierover is bij de docenten te verkrijgen.

Oude Testament (minor)

Docent	Prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	MT3-Mn-OT
Toetsvorm	Mondeling tentamen en leesverslag	*Omvang*	Tentamen 7,5 EC Colleges 2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met hoogleraar	*Colleges*	24 college-uren (major-colleges)
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Afspreken met hoogleraar		

Leerdoelen

De student vermeerdert en verdiept zijn kennis aangaande de theologie en de hermeneutiek van het Oude Testament. Indien gewenst, kan het accent ook op andere facetten van de studie van het Oude Testament gelegd worden (bijvoorbeeld op de inleidingsvragen, op de relatie met de Umwelt, op de historiografie, etc.) of kan de minor worden toegespitst op het onderzoek van een specifiek thema.

Eindtermen

1 t/m 6, 8, 9, 16 t/m 19

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges (voor de minor is het volgen van de colleges major Oude Testament verplicht, inclusief het leveren van eventuele bijdragen aan deze colleges), inclusief collegevoorbereiding 70 uur
Leesverslag 60 uur
Zelfstudie literatuurtentamen 150 uur

Toetseisen

A. Leesverslag (8.000 wrd.; samenvatting (75%) met eigen indrukken/conclusies en/of vragen (25%)) van literatuur met een omvang van ± 400 bladzijden naar keuze uit:

◦ Knierim, R.P., *The Task of Old Testament Theology: Substance, Method, and Cases.* Essays. Grand Rapids: Eerdmans, 1995; Seitz, Christopher R., *Prophecy and hermeneutics: Toward a new introduction to the prophets.* Grand Rapids: Baker Academic, 2007; Hubbard, R.L. (ed.), *Studies in Old Testament Theology*: *Historical and Contemporary Images of God and God's People.* Dallas: Word Publishing, 1992; artikelen uit Barton, J. (ed.), *The Cambridge Companion to Biblical Interpretation.* Cambridge: Cambridge University Press, 1998; Coggins, R.J. and J.L. Houlden (eds.), *A Dictionary of Biblical Interpretation.* London: SCM Press, 2003[2]; Baker, D.W. and B.T. Arnold, *The Face of Old Testament Studies: A Survey of Contemporary Approaches.* Leicester: Apollos, 1999.

◦ óf: een kort schriftelijk werkstuk over een oudtestamentisch theologisch onderwerp/thema. [→ 60 uur]

B. Literatuurtentamen, een keuze uit de navolgende literatuur, met een omvang van ± 750 bladzijden (bestuderen in hoofdlijnen, gemiddeld cat. 2) uit:

◦ Een aantal 'theologieën van het Oude Testament', Rad, G. von, *Theologie des Alten Testaments, Band I. Die Theologie der geschichtlichen Überlieferungen Israels.* München: Kaiser Verlag, 1957; Westermann, C., *Theologie des Alten Testaments in Grundzügen.* Göttingen: Vandenhoeck & Rupprecht, 1978 of later; House, P.R., *Old Testament Theology.* Downers Grove: Intervarsity Press, 1998; Goldingay, J., *Old*

Testament Theology, I, II and III. Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009; Herrmann, W., *Theologie des Alten Testaments: Geschichte und Bedeutung des israelisch-jüdischen Glaubens.* Stuttgart: Kohlhammer, 2004; Waltke, B.K., *An Old Testament Theology: An exegetical, canonical, and thematic approach.* Grand Rapids: Zondervan, 2007; Brueggemann, W., *Theology of the Old Testament: Testimony, Dispute, Advocacy.* Minneapolis: Fortress Press, 1997; Moberly, R.W.L., *Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture.* Grand Rapids: Eerdmans, 2013; Kessler, John, *Old Testament Theology: Divine Call and Human Response.* Waco: Baylor University Press, 2013; Jeremias, J., *Studien zur Theologie des Alten Testaments.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015.

- Voorts: Kraus, H.-J., *Theologie der Psalmen.* Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1979; Wolff, H.W., *Anthropologie des Alten Testaments.* München, Kaiser Verlag, 1990[5]; Hasel, G.F., *Old Testament Theology*: *Basic Issues in the Current Debate.* Grand Rapids: Eerdmans, 1991[4]; Korpel, M.C.A. and J.C. de Moor, *The Silent God.* Leiden: Brill, 2011.
  Werken van hermeneutische aard: Westermann, C. (Hrsg.), *Probleme alttestamentlicher Hermeneutik*: *Aufsätze zum Verstehen des Alten Testaments.* München: Kaiser Verlag, 1963[2]; Oeming, M., *Biblische Hermeneutik: Eine Einführung.* Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2007[2]; Osborne, G.R., *The Hermeneutical Spiral*: *A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation.* Downers Grove: Intervarsity Press, 2006²; Silva, M. (ed.), *Foundations of Contemporary Interpretation.* Grand Rapids: Zondervan, 1996; Houtman, C., *De Schrift wordt geschreven: Op zoek naar een christelijke hermeneutiek van het Oude Testament.* Zoetermeer: Beinema, 2006; Bartholomew, Craig G., *Introducing Biblical Hermeneutics: A Comprehensive Framework for Hearing God in Scripture.* Grand Rapids: Baker, 2015.
  [→ 150 uur]

Poimeniek (minor)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	*Module-code*	MT3-Mn-Poim
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	Afspreken met docent	*Colleges*	24 college-uren en
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	*Instapeis*	Poimeniek 1 en 2

Leerdoelen

- Kennisnemen van de probleemstelling van de praktische theologie in het algemeen.
- Inzicht verwerven in de geschiedenis, de methode van behandeling en de praktische relevantie van de poimeniek.
- De hierbij behorende literatuur van algemeen oriënterende aard beheersen.

Eindtermen 4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 17 t/m 19, 23 t/m 30, 33 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast
Werkcolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 46 uur
Presentatie op werkcollege 30 uur (N.B. wanneer een student een presentatie op het werkcollege verzorgt, komen de daaraan bestede uren in mindering op de tentamenstof. Deze presentatie is voor minor-studenten niet verplicht)
Zelfstudie 216 uur

Toetseisen

A. Inleiding praktische theologie

- Brienen, T., *Handboek voor de diaconiologie: Inleiding in de theologie van de 'bediening van het Woord' in al zijn dimensies.* Heerenveen: Groen, 1999. [182 p. cat. 3 → 12 uur]
- Grethlein, Christian, *An Introduction to Practical Theology.* Waco: Baylor University Press, 2016, 61-254. [190 p. cat. 2/3 → 22 uur]
- Osmer, R.R., *Practical Theology: An Introducton.* Grand Rapids/Cambridge: Wm. B. Eerdmans Publishing, 2008. [190 p. cat. 2/3 → 22 uur]

B. Poimeniek

- Bout, J. van den en E. van der Veen (red.), *Helpen bij rouw.* Maarssen/Utrecht: Elsevier, 1998, capita selecta. [175 p. cat. 2/3 → 35 uur]
- Bouwer, J., *Pastorale diagnostiek: Modellen en mogelijkheden.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1998 (in hoofdlijnen). [105 p. cat. 3 → 15 uur]
- Heitink, G., *Pastorale zorg: Theologie - differentiatie – praktijk.* Kampen: Kok, 1998 of later. [250 p. cat. 2 → 50 uur]
- Pelt, J.W. van, *Pastoraat in trinitarisch perspectief*: *De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat.* Heerenveen: Groen, 1999 (in hoofdlijnen). [350 p. cat. 2/3 → 60 uur]

Aanbevolen Literatuur

- Faber, H. (red.), *Pastoraat: Balans en perspectief* (2 dln.). Kampen: Kok, 1983-1984.
- Firet, J., *Het agogisch moment in het pastorale optreden.* Kampen: Kok, 1982.
- Ganzevoort, R.R., *Een cruciaal moment: Functie en verandering van geloof in een crisis.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1994.
- Lindijer, C.H., *Pastor en therapeut: Wat kan pastoraat leren van psychotherapie? '*s-Gravenhage: Boekencentrum, 1984 (in hoofdlijnen).
- Lindijer, C.H., *Ouderen ontmoeten: Pastorale en andere contacten met oudere mensen.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1999.
- Polspoel, A.R.M., *Wenen om het verloren ik: Over de verwerking van het verlies van een dierbare en de hulpverlening aan rouwenden.* Kampen e.a.: Ten Have e.a., 1997.
- Rebel, J.J., *Pastoraat in pneumatologisch perspektief: Een theologische verantwoording vanuit het denken van A.A. van Ruler.* Kampen: Kok, 1981.
- Verheule, A.F., *Angst en bevrijding: Theologisch en psychologisch handboek voor pastorale werkers.* Nijkerk: Callenbach, 1997.
- Zijlstra, W., *Klinisch pastorale vorming: Een voorlopige analyse van het leer- en groepsproces in zeven cursussen.* Assen: Van Gorcum, 1969.

Bijzonderheden

- Het is - in beperkte mate - mogelijk een of twee studies die onder de toetseisen genoemd worden, te vervangen door andere, gelijkwaardige titels.
- De literatuurstudie wordt gewoonlijk in twee delen getentamineerd. Indien gewenst is het ook mogelijk tentamen te doen over de gehele stof.

Symboliek (minor)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	*Module-code*	MT3-Mn-Symb
Toetsvorm	Portfolio/essay en gesprek naar aanleiding daarvan	*Omvang*	10 EC
Tentamenduur	1 uur	*Periode*	MT1 t/m MT3
Tentamendata	In overleg met hoogleraar	*Colleges*	24 college-uren
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen

De student:
- kan belijdenisgeschriften en confessionele tradities beschrijven;
- kan verschillende confessionele documenten onderscheiden, vergelijken, waarderen en bekritiseren;
- kan stimulansen ontwikkelen voor voortgaande bezinning op de symboliek.

Eindtermen

8, 11, 14, 37, 38

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Werkcolleges 22 uur (gecombineerd met de mastercolleges dogmatiek)
Collegevoorbereiding 48 uur
Zelfstudie 210 uur

Toetseisen

Bij de opgaven van te bestuderen literatuur wordt rekening gehouden met de voorkeur van de student zich in een bepaalde confessionele traditie of een bepaalde periode te verdiepen, overigens zonder dat het overzicht over de symboliek als geheel uit het oog verloren wordt. Onderstaande opgave is dus als een model te beschouwen.

A. Aard en functie van de belijdenis

- Barth, K., *Kirchliche Dogmatik, I, 2.* Zollikon/Zürich: EVZ, 1938, 693-740. [48 p. cat. 2 → 10 uur]
- Berkouwer, G.C., "Vragen rondom de belijdenis", *Gereformeerd Theologisch Tijdschrift* 63 (1963), 1-41. [41 p. cat. 3 → 6 uur]
- Hartvelt, G.P., *Symboliek*: *Een beschrijving van kernen van christelijk belijden.* Kampen: Kok, 1991, 1-221. [220 p. cat. 3 → 31 uur]
- Noordmans, O., 'Schrift en belijdenis', en 'De betekenis van de kerkelijke symbolen voor onze tijd', in *Verzamelde werken II.* Kampen: Kok, 1979, 349-368. [22 p. cat. 2 → 4 uur]

B. Gedeelten

1250 bladzijden [leesstof voor portfolio → 159 uur] gekozen uit minstens zes van de volgende werken:

- Bakhuizen van den Brink, J.N., *De Nederlandse belijdenisgeschriften.* Amsterdam: Holland, 1976^{2}.
- Denzinger, H., A. Schönmetzer, *Enchiridion symbolorum.* Freiburg i.B.: Herder, 1967^{34} of later.
- *Die Bekenntnisschriften der evangelisch-lutherischen Kirche.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1986^{10}.
- Jonker, W.D., *Bevrydende waarheid: Die karakter van die gereformeerde belydenis.* Wellington: Hugenote, 1994.
- Kelly, J.N.D., *Early Christian Creeds.* London: Continuum, 1972^{3} of later.
- Knevel, A.G. (red.), *Om het hart van het christelijk geloof.* Kampen: Kok, 1994.
- Niesel, Wilhelm (Hrsg.), *Bekenntnisschriften und Kirchenordnungen der nach Gottes Wort reformierten Kirche.* Zollikon: EVZ, 1938.
- Niesel, Wilhelm, *Das Evangelium und die Kirchen: Ein Lehrbuch der Symbolik.* Neukirchen: Neukirchener Verlag, 1960^{2}.
- Pöhlmann, Horst Georg, *Theologie der lutherischen Bekenntnisschriften.* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1996.
- Rohls, Jan, *Theologie reformierter Bekenntnisschriften.* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1987.
- Verboom, W., *Kostbaar belijden*: *De theologie van de Nederlandse Geloofsbelijdenis.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1999.

Master Herbronning Gereformeerde Theologie (60 EC)

23. Eindtermen Master Herbronning Gereformeerde Theologie

	Eindterm **De student…**
1	is in staat om zelfstandig de Bijbel contextueel te lezen en te begrijpen, tegen de achtergrond van hedendaagse aandachtspunten en gevoeligheden.
2.	heeft gespecialiseerde kennis en begrip van (historische) essenties van gereformeerde theologie en het vermogen om deze theologie voor vandaag kritisch en empatisch te herbronnen en te doen herleven.
3.	heeft het vermogen christelijke wijsheid te zoeken en te operationaliseren en geeft die met visie en strategie (leiderschap) vorm en inhoud in een (complexe) relevante context.
4.	heeft het vermogen om in diverse contexten origineel te theologiseren en verdiepte argumentaties op te stellen, mede op basis van fundamenteel onderzoek.
5.	heeft het vermogen om wetenschappelijk bij te dragen aan het oplossen van complexe problematiek in kerk, samenleving, onderwijs, overheid (incl. wetgeving), bedrijfsleven, zorg en/of welzijn.
6.	heeft het vermogen om een wetenschappelijk werkstuk te schrijven en dit verantwoord en overtuigend te presenteren aan wetenschappers, (niet-) specialisten, leidinggevenden en belangstellenden.

24. Programma Master Herbronning Gereformeerde Theologie

Opbouw

Het curriculum is opgebouwd uit vijf substantiële en interdisciplinaire modules van elk 15 EC:

1) Het hart van de gereformeerde theologie
2) De Bijbel lezen in de 21e eeuw
3) Vrijheid, recht en gerechtigheid
4) Christelijke wijsheid in praktijken van leiderschap
5) Schrijven van een thesis

Module 1 en 5 zijn voor alle studenten verplicht. Uit de modules 2-4 kiezen de studenten twee modules waarin zij zich willen bekwamen en specialiseren. De modules zijn interdisciplinair van opzet om de studenten toe te rusten in het inzetten van meerdere theologische disciplines. Naast de inhoudelijke modules zullen er momenten worden georganiseerd die gericht zijn op de persoonlijke ontwikkeling van de student.

Duur

Het programma duurt twee jaar en is verspreid over vier perioden met een gemiddelde studiebelasting van nominaal 20 uur per week en in totaal 1680 studiebelastingsuren. De studiebelastingsuren betreffen de colleges, opdrachten en/of uren in de eigen professionele praktijk en zelfstudie.
De modules zijn verspreid over de twee jaren. In hoofdlijn ziet dit er als volgt uit:

Periode: Jaar:	1	2	3	4
1	Module 1 (deel A)	1e keuzemodule (deel A)	1e keuzemodule (deel B)	Module 1 (deel B)
SBU *EC-toekenning*	*210 SBU*	*210 SBU*	*210 SBU* *15 EC*	*210 SBU* *15 EC*
2	Module 5 (thesis, deel A)	2e keuzemodule (deel A)	2e keuzemodule (deel B)	Module 5 (thesis, deel B)
SBU *EC-toekenning*	*210 SBU*	*210 SBU*	*210 SBU* *15 EC*	*210 SBU* *15 EC*

Module 1 'Het hart van de gereformeerde theologie'

Docent	Prof. dr. A. Huijgen, prof. dr. M.J. Kater, dr. M.C. Mulder, prof. dr. H.G.L. Peels, prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	HGT-M1-HGerTh
Toetsvorm	Kennistoets en theologisch essay of literatuurreview	*Omvang*	15 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	HGT / periode 1 en 4
Tentamendata	3e woensdag van tentamenperiode 27 oktober 2021, herkansing 26 januari	*Colleges*	3 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Laatste dag tentamenperiode van het blok, herkansing: laatste dag herkansingsperiode (zie Educator voor details)	*Instapeis*	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- 1.1) kan benoemen op welke wijze de huidige tijd en cultuur inwerken op het lezen van de Bijbel;
- 1.2) is in staat om gerelateerd aan de eigen tijd de waarde van een gereformeerde hermeneutiek te demonstreren;
- 1.3) kan de centraliteit van Christus voor de gereformeerde theologie verwoorden en waarderen;
- 1.4) kan de aard en het belang van een heilshistorische benadering uitleggen, en deze toepassen.

- 2.1) is in staat het eigene van gereformeerde theologie in onderscheid van andere vormen van theologiebeoefening te verwoorden en te waarderen;
- 2.2) kan historische gereformeerde theologie contextueel waarderen en vergelijken met de eigen tijd;
- 2.3) kan de eigenheid van de theologie van de reformatoren Luther en Calvijn in eigen woorden weergeven, vergelijken met hedendaagse standpunten en waarderen;
- 2.4) kan de essenties van de triniteitsleer verwoorden en waarderen, en kan trinitarische theologie vergelijken met andere vormen van theologie.

- 3.1) is in staat het eigene van een gereformeerde benadering van praktijken onder woorden te brengen;
- 3.2) toont sensitiviteit voor verschillende (internationale) contexten waarin gereformeerde theologie wordt geoperationaliseerd.

- 4.1) interpreteert teksten en/of praktijken in het licht van het geleerde en weet argumentatief bij te dragen aan hedendaagse vraagstukken;
- 4.2) toont creativiteit in het bedenken van meerdere oplossingen voor een theologisch probleem.

- 5.1) de student is in staat een eigen leervraag (bijvoorbeeld opkomend uit een maatschappelijke praktijk) te beantwoorden met gebruikmaking van de essenties van gereformeerde theologie.

- 6.1) is in staat een tekst met een goede inhoudelijke samenhang te schrijven;
- 6.2) is in staat grammaticaal correct, helder, precies en prettig leesbaar proza te schrijven.

Eindtermen

1 t/m 6

Studielast

Periode 1 (210 uur)
Colleges in periode 1: 18 uur
Collegevoorbereiding: 12 uur
Te bestuderen literatuur voor de kennistoets: 180 uur

Periode 4 (210 uur)
Colleges in periode 4: 18 uur
Collegevoorbereiding: 12 uur
Tijdsinvestering application toets: 180 uur

Toetseisen/ Literatuur voor de kennistoets

- Asselt, Willem J. van and others, *Introduction to Reformed Scholasticism.* Grand Rapids: Reformation Heritage Books, 2011, chapters 1, 2, 7-11. [95 p. → 19 uur] (vertaling van: Willem J. van Asselt e.a., *Inleiding in de gereformeerde scholastiek.* Zoetermeer: Boekencentrum, 1998). **KG**
- Baker, D.L., *Two Testaments, One Bible: A study of the Theological Relationship Between the Old and New Testaments.* Leicester/Downers Grove: Apollos. 2010[3], 191-236 (hfdst. 8 p. 191-218 en hfdst. 9 p. 219-236). [47 p. → 10 uur] **OT**
- Barrett, Matthew, 'The Bondage and Liberation of the Will', in Matthew Barrett (ed.), *Reformation Theology: A Systematic Summary.* Wheaton, Illinois: Crossway, 2017, 451-510. [55 p. → 11 uur] **KG**
- Bauckham, Richard, *Jesus and the God of Israel: God Crucified and Other Studies on the New Testament's Christology of Divine Identity.* Grand Rapids: Eerdmans, 2008, 182-232. [51 p. → 10 uur] **ST**
- Bauckham, Richard e.a (eds.), *The Epistle to the Hebrews and Christian Theology.* Grand Rapids: Eerdmans, 2009, 'The Call tot Faith', 353-432. [79 p. → 14 uur] **PT**
- Briggs, R.S., 'Hermeneutics', in M.J. Boda and J. Gordon McConville (eds.), *Dictionary of the Old Testament: Prophets* (A Compendium of Contemporary Biblical Scholarship). Downers Grove: Intervarsity Press, 2012, 318-333. [16 p. → 3 uur] **OT**
- Brink, Gijsbert van den, "Social Trinitarianism: A Discussion of Some Recent Criticisms", *International Journal of Systematic Theology* 16/3 (2014), 331-350. [20 p. → 4 uur] **ST**
- Emery, Gilles and Matthew Levering (eds.), *The Oxford Handbook of the Trinity.* Oxford: University Press, 2011, 294-338; 547-585. [82 p. → 17 uur] **ST**
- Fesko, J.V., 'The Ground of Religion. Justification in the Reformed Tradition', in Matthew Barrett (ed.), *The Doctrine on Which the Church Stands or Falls.* Wheaton, Illinois: Crossway, 2019, 701-738. [35 p. → 7 uur] **KG**
- Goldingay, J., 'Hermeneutics', in T. Desmond Alexander and David W. Baker, *Dictionary of the Old Testament: Pentateuch* (A Compendium of Contemporary Biblical Scholarship). Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 387-401. [15 p. → 3 uur] **OT**
- Goldingay. J., 'Hermeneutics', in Tremper Longman III and Peter Enns, *Dictionary of the Old Testament: Wisdom, Poetry & Writings.* (A Compendium of Contemporary Biblical Scholarship). Downers Grove: Intervarsity Press, 2008, 267-280. [14 p. → 3 uur] **OT**
- Huijgen, Arnold, "Traces of the Trinity in the Old Testament: From Individual Texts to the Nature of Revelation", *International Journal of Systematic Theology* 19/3 (2017), 251-270. [20 p. → 4 uur] **ST**
- Keller, Tim, *Making Sense of God: An Invitation to the Skeptical.* New York: Viking, 2016, 57-214. [157 p. → 31 uur] (Nederlandse vertaling: Timothy Keller, *Bij je volle verstand: Een uitnodiging voor sceptici*. Franeker: Uitgeverij Van Wijnen, 2017). **PT**
- Lillback, Peter, 'Church and State', in Matthew Barrett (ed.), *Reformation Theology: A Systematic Summary.* Wheaton, Illinois: Crossway, 2017, 678-713. [35 p. → 7 uur] **KG**
- Nimmo, Paul T. and David A.S. Fergusson, *The Cambridge Companion to Reformed Theology.* Cambridge: University Press, 2016, 11-26; 44-95. [65 p. → 12 uur] **ST**
- Osborne, Grant R., *The Hermeneutical Spiral: A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation, Revised and Expanded.* Downers Grove: Intervarsity Press, 2006, 21-34, 323-373. [63 p. → 11 uur] **NT**
- Peels, Eric, 'A Christian Reading of the Old Testament from a Reformed Perspective' (tekst beschikbaar op Teams). [10 p. → 2 uur] **OT**
- Richard Hays, *Reading Backwards, Figural Christology and the Fourfold Gospel Witness* (Waco: Baylor University Press, 2014), ch. 1, 2, 3, 6 [89 p. cat 2/3 → 14 uur] **NT**

Keuzemodule 'De Bijbel lezen in de 21e eeuw' (module 2)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen, dr. M.C. Mulder, prof. dr. H.G.L. Peels	*Module-code*	HGT-M2-BLez
Toetsvorm	Kennistoets, essay of literatuurreview, toespraak of preekvoorstel	*Omvang*	15 EC
Tentamenduur	3 uur	*Periode*	HGT / periode 2 en 3
Tentamendata	3e woensdag van tentamenperiode 19 januari 2022, herkansing 6 april 2022	*Colleges*	3 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Laatste dag tentamenperiode van het blok, herkansing: laatste dag herkansingsperiode (zie Educator voor details)	*Instapeis*	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:
- 1.1) is in staat om moderne vormen van afkeer van de Bijbel als een gedateerd boek uit een andere wereld, een boek van geweld, onvrijheid en exclusivisme, te beschrijven en daarop kritisch te reageren;
- 1.2) is in staat om een Bijbels thema dat schuurt met hedendaagse opvattingen over geloof en God, op adequate wijze uit te leggen en te verbinden met een actuele praktijk;
- 1.3) kan cultuurhistorische contexten, heilshistorische verbanden en de tekstuele Wirkungs- en receptiegeschiedenis benoemen;
- 1.4) kan cultuurhistorische contexten, heilshistorische verbanden en de tekstuele Wirkungs- en receptiegeschiedenis interpreteren en waarderen;
- 1.5) kan de belangrijkste kenmerken van theologische interpretatie van de Schrift onderscheiden en benoemen;

- 4.1) toont hermeneutische sensitiviteit door het interpreteren van diverse contexten en door argumenterend op die contexten in te gaan;
- 4.2) gebruikt de in deze module verworven kennis over Bijbelse theologie om op een gereformeerde wijze theologisch te reflecteren op een hedendaags vraagstuk;
- 4.3) is in staat het Bijbelse potentieel en perspectief van verzoening, vrede en recht op verantwoorde wijze te relateren aan een hedendaags vraagstuk en aan de doordenking van dit vraagstuk een bijdrage te leveren;

- 6.1) geeft er blijk van dat hij een theologische vraagstelling op wetenschappelijk verantwoorde wijze kan formuleren en ontwikkelen;
- 6.2) is in staat om een theologisch werkstuk taalkundig en goed gestructureerd te presenteren, schriftelijk en/of mondeling;
- 6.3) heeft het vermogen om de relevantie van een theologische vraagstelling voor kerk en samenleving vandaag aan te tonen en deze vraagstelling van een beargumenteerd antwoord te voorzien.

Eindtermen

1, 4, 6

Studielast

Periode 2 (210 uur)
Colleges: 18 uur
Collegevoorbereiding: 19 uur
Tentamen: 3 uur
Zelfstudie voor literatuurtentamen: 170 uur

Periode 3 (210 uur)
Colleges: 18 uur
Collegevoorbereiding: 32 uur
Zelfstudie t.b.v. essay / review / lezing: 160 uur

Toetseisen/ Literatuur voor de kennistoets

Deel OT:
- Copan, P., *Is God a Moral Monster? Making Sense of the Old Testament God.* Grand Rapids: Baker Books, 2011, 158-206. [45 p. → 9 uur]
- Peels, H.G.L., "Can the Angry God of the Old Testament be the Foundation of Assurance and Faith?", *Testamentum Imperium* Vol. 2 (2009), 1-13. [10 p. → 2 uur] (http://www.preciousheart.net/ti/2009/50-109_Peels_Angry_God.pdf)
- Seibert, E.A., *The Violence of Scripture: Overcoming the Old Testament's Troubling Legacy.* Minneapolis: Fortress Press, 2012. [160 p. → 22 uur]

◦ Wright, Chr. J.H.*, The God I Don't Understand: Reflections on Tough Questions of Faith.* Grand Rapids, MI: Zondervan, 2008. [100 p. → 20 uur]

Deel NT:

◦ Dunn, James D.G., *The Theology of Paul the Apostle.* Edinburgh: T&T Clark, 1998, 334-389. [56 p. → 11 uur]
◦ Schreiner, Thomas R., *Paul, Apostle of God's Glory in Christ: A Pauline Theology.* Downers Grove, IL: IVP, 2001, ch. 5,8,9,16. [114 p. → 22 uur]
◦ Stuhlmacher, Peter, *Biblical Theology of the New Testament.* Grand Rapids: Eerdmans, 2018, ch. 16-21. [120 p. → 23 uur]
◦ Joodse visie op 'eigenschappen van God': twee capita uit Rabbi Ezra Bick, *In His Mercy: Understanding the Thirteen Middot.* Jerusalem: Koren, 2011. [20 p. → 4 uur]

Deel ST:

◦ Boersma, Hans, *Scripture as Real Presence: Sacramental Exegesis in the Early Church.* Grand Rapids: Baker, 2017, 1-26; 105-130. [50 p. → 9 uur]
◦ Huijgen, Arnold, 'Alone Together: *Sola Scriptura* and the Other Solas of the Reformation', in Hans Burger a.o. (eds.), *Sola Scriptura: Biblical and Theological Perspectives on Scripture, Authority, and Hermeneutics.* Leiden: Brill, 2017, 79-99. [21 p. → 4 uur]
◦ Huijgen, Arnold, 'Allegory within the Bounds of the Letter: Toward a Pneumatological Reorientation of Protestant Interpretations of the Old Testament', in Gijsbert van den Brink a.o. (eds.), *The Spirit is Moving: New Pathways in Pneumatology.* Leiden: Brill, 2019, 77-89. [13 p. → 3 uur]
◦ Sarisky, Darren*, Reading the Bible Theologically.* Cambridge: University Press, 2019, 151-187; 284-365. [120 p. → 22 uur]
◦ Vanhoozer, Kevin J., *The Drama of Doctrine: A Canonical Linguistic Approach to Christian Theology.* Louisville: WJK, 2005, 1-114. [114 p. → 19 uur]

Aanbevolen literatuur

Deel OT:

- Bergmann, M. (ed.), *Divine Evil? The Moral Character of the God of Abraham.* New York: Oxford University Press, 2011.
- Chan, M.J. a.o. (eds.), *What Kind of God? Collected Essays of Terence E. Fretheim.* Winona Lake: Eisenbrauns, 2015.
- Copan, P. and M. Flannagan, *Did God Really Command Genocide? Coming to Terms with the Justice of God.* Grand Rapids, MI: Baker, 2014.
- Davies, E.W., *The Immoral Bible: Approaches to Biblical Ethics.* London: T&T Clark, 2010.
- Dietrich, W. und Chr. Link, *Die dunklen Seiten Gottes*, Bd. 1: *Willkür und Gewalt.* Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2009[5].
- Dietrich, W. und Chr. Link, *Die dunklen Seiten Gottes*, Bd. 2: *Allmacht und Ohnmacht.* Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2009[3].
- Janowski, B., *Ein Gott, der straft und tötet? Zwölf Fragen zum Gottesbild des Alten Testaments.* Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2013.
- Lamb, David T., *God Behaving Badly: Is the God of the Old Testament Angry, Sexist, and Racist?* Downers Grove: Intervarsity Press, 2011.
- Peels, H.G.L., *Shadow Sides: God in the Old Testament*. Carlisle: Paternoster Press, 2003.
- Peels, H.G.L., *God en geweld in het Oude Testament* (Apeldoornse Studie 47). Apeldoorn: Theologische Universiteit, 2017[2].
- Peels, H.G.L. (red.), Themanummer 'De God van het Oude Testament', *Theologia Reformata* 57/4 (2014).
- Seibert, E.A., *Disturbing Divine Behaviour: Troubling Old Testament Images of God.* Minneapolis: Fortress Press, 2009.
- Thomas, Heath A. e.a. (eds.), *Holy War in the Bible: Christian Morality and an Old Testament Problem.* Downers Grove: Intervarsity Press, 2013.
- Wright, Chr.J.H., *Old Testament Ethics for the People of God.* Downers Grove: Intervarsity Press, 2004.

Deel NT:

- Baum, Armin en Rob van Houwelingen (red.), *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's.* Utrecht: KokBoekencentrum, 2019, hfdst. 4 en 12.
- Beale, G.K., *A New Testament Biblical Theology: The Unfolding of the Old Testament in the New.* Grand Rapids: Baker, 2011.

- Campbell, William S., *The Nations in the Divine Economy: Paul's Covenantal Hermeneutics and Participation in Christ.* Lanham e.a.: Lexington/Fortress, 2018.
- Hofius, O., '"Rechtfertigung der Gottlosen" als Thema biblischer Theologie' in *Paulusstudien*, WUNT 51. Tübingen: Mohr 1994[2], 121-147.
- Moyise, Steve, *Paul and Scripture: Studying the New Testament Use of the Old Testament.* Grand Rapids: Baker, 2010.
- Wright, N.T., *Paul and the Faithfulness of God.* Minneapolis: Fortress 2013.

Deel ST:
- Bruijne, Ad. de en Hans Burger (red.), *Gereformeerde hermeneutiek vandaag: Theologische perspectieven.* Barneveld: De Vuurbaak, 2017.
- Huijgen, Arnold, *Lezen en laten lezen: Gelovig omgaan met de Bijbel.* Utrecht: KokBoekencentrum, 2019.
- Thiselton, Anthony C., *New Horizons in Hermeneutics: The Theory and Practice of Transforming Biblical Reading.* Grand Rapids: Zondervan, 1992.
- Zwiep, Arie W., *Tussen tekst en lezer: Een historische inleiding in de bijbelse hermeneutiek*. Twee delen. Amsterdam: VU University Press, 2013.

Keuzemodule 'Vrijheid, recht en gerechtigheid' (module 3)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen, prof. dr. M.J. Kater en prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	HGT-M3-VrijRG
Toetsvorm	Kennistoets Focusartikel voor tijdschrift Lezing, casus of beschrijving stadswandeling	*Omvang*	15 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	HGT / periode 2 en 3
Tentamendata	3e woensdag van tentamenperiode 19 januari 2022, herkansing 6 april 2022	*Colleges*	3 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Laatste dag tentamenperiode van het blok, herkansing: laatste dag herkansingsperiode (zie Educator voor details)	*Instapeis*	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:
- 2.1) heeft grondige kennis van de geschiedenis en inhoud van de vroegmoderne gereformeerde theologische traditie vanaf Luther en Calvijn en dan met name de gereformeerde orthodoxie en de Nadere Reformatie in hun internationale context;
- 2.2) kan de relevantie van aspecten uit de gereformeerde traditie voor hedendaagse vraagstukken aantonen;
- 2.3) heeft inzicht in de rol die de thema's vrijheid, recht en gerechtigheid speelden in de theologische ontwikkelingen in de vroegmoderne gereformeerde traditie vanaf de Reformatie tot ongeveer 1650 en hun invloed op kerk, politiek en samenleving;
- 5.1) analyseert vanuit complexe hedendaagse problematieken de thema's vrijheid, recht en gerechtigheid;
- 5.2) formuleert oplossingen vanuit zijn kennis van de gereformeerde tradities ten aan zien van concrete en complexe vraagstukken;
- 5.3) doet wetenschappelijk gefundeerde voorstellen in het kader van complexe vraagstukken;
- 6.1) maakt op wetenschappelijk niveau een overzicht en evaluatie waarin actuele en relevante literatuur over (de geschiedenis van) het gereformeerd protestantisme wordt geboden;
- 6.2) verklaart en duidt op wetenschappelijk niveau actuele vraagstukken in diverse contexten op grond van kennis van (de geschiedenis van) het gereformeerd protestantisme.

Eindtermen

2, 5, 6

Studielast

Periode 2 (210 uur)
Colleges: 18 uur
Collegevoorbereiding: 12 uur
Literatuur: 180 uur

Periode 3 (210 uur)
Colleges: 18 uur
Collegevoorbereiding: 36 uur
Opdrachten: 156 uur

Toetseisen/ Literatuur voor de kennistoets

Historisch:

- Janssen, G.H. and H.J. Helmers (eds.), *The Cambridge Companion to the Dutch Golden Age.* Cambridge: CUP, 2018, 187-246. [56 p. → 11 uur]
- Vos, Antonie, 'Reformed Orthodoxy in the Netherlands', in Herman J. Selderhuis (ed.), *A Companion to Reformed Orthodoxy.* Leiden: Brill, 2013, 121-175. [55 p. → 11 uur]

Theologie van de Reformatie:

- Kolb, Robert and Carl R. Trueman, *Between Wittenberg and Geneva: Lutheran and Reformed Theology in Conversation*. Grand Rapids: Baker Academic, 2007, chapters 2, 4 and 5. [75 p. → 15 uur]
- McGrath, Alister, *Iustitia Dei: A history of the Christian Doctrine of Justification.* Cambridge: University Press, 2005, 188-240; 322-370. [100 p. → 25 uur]
- Selderhuis, Herman J., *Calvin´s Theology of the Psalms.* Grand Rapids: Baker Academic, 2007, capita selecta. [100 p. → 21 uur]

Gereformeerde scholastiek:

- Asselt, Willem J. van and others, *Reformed Thought on Freedom: The Concept of Free Choice in Early Modern Reformed Theology*. Grand Rapids: Baker, 2010, 15-47. [32 p. → 6 uur]
- Goudriaan, Aza, 'The Synod of Dordt on Arminian Anthropology', in Aza Goudriaan and Fred van Lieburg (ed.), *Revisiting the Synod of Dordt (1618-1619).* Leiden: Brill, 2011, 81-106. [27 p. → 6 uur]
- Goudriaan, Aza, 'Justification of Faith and the Early Arminian Controversy', in Maarten Wisse e.a. (ed.), *Scholasticism Reformed: Essays in Honour of Willem J. van Asselt.* Leiden: Brill, 2010, 155-178. [24 p. → 5 uur]
- Huijgen, Arnold, "The Theology of the Canons of Dort: A Reassessment after Four Hundred Years", *Unio cum Christo* 4/2 (2018), 111-128. [18 p. → 4 uur]
- Robert Godfrey, W., 'Popular and Catholic: The *Modus Docendi* of the Canons of Dordt', in Aza Goudriaan and Fred van Lieburg (eds.), *Revisiting the Synod of Dordt (1618-1619).* Leiden: Brill, 2011, 243-260. [17 p. → 4 uur]
- Rouwendal, Pieter, 'The Doctrine of Predestination in Reformed Orthodoxy', in Herman J. Selderhuis (ed.), *A Companion to Reformed Orthodoxy.* Leiden: Brill, 2013, 553-589. [45 p. → 9 uur]

Gereformeerd piëtisme:

- Beeke, Joel R., *Assurance of Faith: Calvin, English Puritanism, and the Dutch Second Reformation*. New York: Peter Lang, 1991, 383-413. [28 p. → 5 uur]
- Reuver, Arie de, *Sweet Communion: Trajectories of Spirituality from the Middle Ages through the Further Reformation* (Texts & Studies in Reformation & Post-Reformation Thought). Grand Rapids: Baker Academic, 2007, chapters 3-7. [140 p. → 18 uur]

Recht en religie:

- Witte, John Jr., *The Reformation of Rights: Law, Religion and Human Rights in Early Modern Calvinism.* Cambridge: Cambridge University Press, 2007, 39-141. [100 p. → 20 uur]
- Carson, D.A., *The Intolerance of Tolerance.* Grand Rapids: William B. Eerdmans, 2013, capita selecta. [100 p. → 20 uur]

Aanbevolen literatuur

- Behr, H., *Politics of Difference: Epistomologies of Peace.* London: Routledge, 2014.
- Brown, W., *Regulating Aversion: Tolerance in the Age of Identity and Empire*. Princeton: Princeton University Press, 2006.
- Kaplan, B.J., *Divided by Faith: Religious Conflicts and the Practice of Toleration in Early Modern Europe.* Cambridge: CUP, 2007.
- Kater, M.J., *Tolerantie in balans: Tussen drang en dwang van individu en collectief.* Apeldoorn: De Banier, 2017.
- Ricoeur, P., *Tolerance Between Intolerance and the Intolerable.* Oxford: OUP, 1996.
- Williams, Rowan, *Faith in the Public Square.* London: Bloomsbury, 2012.

Keuzemodule 'Christelijke wijsheid in praktijken van leiderschap' (module 4)

Docent	Prof. dr. A. Huijgen, prof. dr. M.J. Kater en prof. dr. A. de Muynck	*Module-code*	HGT-M4-Chrwprleid
Toetsvorm	Kennistoets, reflectieverslagen en praktijktoets	*Omvang*	15 EC
Tentamenduur	2 uur	*Periode*	HGT / periode 2 en 3
Tentamendata	3e woensdag van tentamenperiode 19 januari 2022, herkansing 6 april 2022	*Colleges*	3 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Laatste dag tentamenperiode van het blok, herkansing: laatste dag herkansingsperiode (zie Educator voor details)	*Instapeis*	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:
- 3.1) kan omschrijven wat onder wijsheid te verstaan is en wat het eigene is van christelijke wijsheid;
- 3.2) kent de belangrijkste begrippen die verbonden zijn met wijsheid en kan deze relaties beschrijven;
- 3.3) kan uitleggen dat (christelijke) wijsheid meer is dan kennis en vaardigheden;
- 3.4) kan vormen van wijsheid ontdekken in leef- en werkcontexten;
- 3.5) is in staat om complexe leef- en werkcontexten te analyseren en interpreteren aan de hand van het 'normatieve praktijkmodel';
- 3.6) is in staat een visie te ontwikkelen hoe wijsheid gestalte kan krijgen in verschillende contexten;
- 3.7) kent de verschillende visies op leiderschap en kan deze analyseren, samenvatten en bekritiseren en verdedigen;
- 3.8) kan onderscheiden wat het eigene van christelijk leiderschap is c.q. zou dienen te zijn en kan een verband leggen met hedendaagse visies op organisatiemodellen;
- 3.9) kan de meerwaarde van leiderschap aantonen voor praktijken waarin de beoefening van *discernment* leidraad is en is in staat aanbevelingen te doen om hierop gericht te zijn;
- 3.10) heeft inzicht in de plaats en functie van discretie, integriteit en verantwoordelijkheid voor het deelnemen in (christelijke) praktijken;
- 3.11) kan bijdragen aan het ontwikkelen van een theologische visie op leiderschap;
- 3.12) kan bestaande visies op leiderschap herschrijven vanuit christelijke wijsheid;
- 5.1) is in staat verschillende beschrijvingen te geven van wat onder de ziel verstaan wordt, kan op basis van deze verschillende visies verantwoorde keuzes maken in het licht van Bijbelse theologie;
- 5.2) is in staat uit te leggen wat het belang is van de ziel voor een antropologie die Bijbels-theologisch verantwoord en in de 21e eeuw van wezenlijk belang en verstaanbaar is;
- 5.3) kan bijdragen aan oplossingen voor organisaties c.q. samenlevingsverbanden waarin de receptiviteit, imagination en bezieling ontbreekt of taant;
- 5.4) kan adequaat gebruikmaken van wetenschappelijke methoden van literatuurrevue en kwalitatief onderzoek om te onderzoeken waar de kansen en bedreigingen liggen in complexe problematieken;
- 6.1) kan adequaat een adviesrapport uitbrengen aan de eigen organisatie met daarin: a. analyse bestaande praktijk, b. verslag beknopt kwalitatief onderzoek (interviews), c. richtlijnen voor ontwikkelen van wijsheidgeoriënteerde praktijk.

Eindtermen

3, 5, 6

Studielast

Periode 2 (210 uur)
Colleges: 18 uur
Collegevoorbereiding: 12 uur
Literatuur: 180 uur

Periode 3 (210 uur)
Colleges: 18 uur
Collegevoorbereiding: 12 uur
Uitwerken toepassingstoets: 180 uur

Toetseisen/ Literatuur voor de kennistoets

- MacIntosh, Mark A., *Discernment and Truth: The Spirituality and Theology of Knowledge.* New York: Crossroad, 2004, part I, III. [185 p. → 37 uur]
- O'Donovan, Oliver, *Finding and Seeking* [Ethics as Theology, Vol. 2]. Grand Rapids: Eerdmans, 2014. [220 p. → 44 uur]
- O'Donovan, Oliver, *Entering into Rest* [Ethics as Theology, Vol. 3]. Grand Rapids: Eerdmans, 2017. [230 p. → 46 uur]
- Treier, Daniel, *Virtue and the Voice of God: Toward Theology as Wisdom.* Grand Rapids: Eerdmans, 2006. [207 p. → 45 uur]
- Collegestof. [→ 8 uur]

Aanbevolen literatuur

- Belcher Jr., Richard B., *Finding Favour in the Sight of God; A Theology of Wisdom Literature.* Downer's Grove*:* IVP Academic, 2018.
- Both, Dick e.a., *Nieuw leiderschap: Van bezitten naar delen.* Heerenveen: Groen, 2017.
- Brueggeman, Walter, *The Word that Redescribes the World: The Bible and Discipleship.* Minneapolis: Augsburg Fortress Press, 2006.
- Bühler, Pierre u.a., *Anfechtung: Versuch der Entmarginaliserung eines Klassikers* [Hermeutische Untersuchungen zur Theologie 71]. Tübingen: Mohr Siebeck, 2016 (afhankelijk van de vraagstelling enkele hoofdstukken).
- Buijs, Govert e.a., *Het goede leven & de vrije markt.* Amsterdam: Lemniscaat, 2018.
- Ford, D.F., *Christian Wisdom: Desiring God and Learning to Love.* Cambridge: CUP, 2007.
- Gustafson, James M. e.a., *Moral Discernment in the Christian Life: Essays in Theological Ethics.* Louisville: John Knox Press, 2007.
- Hegeman, Johan e.a., *Practice and Profile: Christian Formation Through Vocation.* Eugene: Wipf & Stock, 2011.
- Kelsey, David H., *Eccentric Existence: A Theological Antropology.* Louisville: John Knox Press, 2009.
- Knijff, H.W. de, *Tegenwoordigheid van Geest als Europese uitdaging: Over secularisatie, wetenschap en christelijk geloof.* Zoetermeer: Boekecentrum, 2013.
- Liebert, Elizabeth, *The Way of Discernment: Spiritual Practices for Decision Making.* Louisville: John Knox Press, 2008.
- Lillback, Peter A., *Saint Peter's Principles: Leadership for Those Who Already Know Their Incompetence.* Phillipsburg: P&R Publishing, 2019.
- Longman III, Tremper, *The Fear of the Lord is Wisdom: A Theological Introduction to Wisdom in Israel.* Grand Rapids: Baker Academic, 2017.
- Louth, Andrew, *Discerning the Mystery*: *An Essay on the Nature of Theology.* Oxford: Clarendon, 2003.
- MacIntosh, Daniël, *Discernment and Truth: The Spirituality and Theology of Knowledge.* New York: Cross Road, 2004.
- McLeish, Tom, *Faith and Wisdom in Science.* Oxford: OUP, 2014.
- Rothaan, Angela en Joke van Saane, *Wat is wijs? Reflecties op spirituele vorming.* Baarn: Ten Have, 2007.
- Schwanda, Tom, *Soul Recreation: The Contemplative-Mystical Piety of Puritanism.* Eugene: Wipf & Stock, 2012.
- Strom, M., *Lead with Wisdom: How Wisdom Transforms Good Leaders into Great Leaders.* Melbourne: Wiley, 2014.
- Treier, Daniel, *Virtue and the Voice of God: Toward Theology as Wisdom.* Grand Rapids: Eerdmans, 2006.
- Tippett, K., *Becoming Wise: An Inquiry into the Mystery and Art of Living.* New York: Penguin Press, 2016.
- Visser, Gerard, *Gelatenheid: Gemoed en hart bij Meister Eckhart. Beschouwd in het licht van Aristoteles' leer van het affectieve.* Amsterdam: Boom, 2018.
- Wannenwetsch, *Verlangen: Een theologische peiling*. Onder redactie van Esther Jonker en Herman Paul. Zoetermeer: Boekencentrum, 2014.

Module 5 'Thesis'

Docent	Prof. dr. A. Huijgen, prof. dr. M.J. Kater, dr. M.C. Mulder, prof. dr. H.G.L. Peels, prof. dr. H.J. Selderhuis	*Module-code*	HGT-M5-Thesis
Toetsvorm	Schriftelijke opdracht	*Omvang*	15 EC
Tentamenduur	N.v.t.	*Periode*	HGT / start in periode 1 jaar 2
Tentamendata	N.v.t.	*Colleges*	3 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	1e deadline: 1 juli 2022 2e deadline: 31 augustus 2022	*Instapeis*	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:
- 4.1) is in staat een relevante en methodisch verantwoorde onderzoeksvraag te formuleren en te operationaliseren;
- 4.2) is in staat informatie correct te gebruiken en in voldoende complete mate informatie te verwerken;
- 4.3) is in staat een consistente en relevante argumentatie op te bouwen;
- 4.4) toont creativiteit en originaliteit in het onderzoek;
- 5.1) kan een complexe problematiek vanuit theologisch perspectief oplossen;
- 5.2) kan een theologische inbreng relateren aan maatschappelijke contexten;
- 6.1) is in staat een tekst met een goede inhoudelijke samenhang te schrijven;
- 6.2) is in staat grammaticaal correct, helder, precies en prettig leesbaar proza te schrijven;
- 6.3) is in staat een uitgevoerd onderzoek aansprekend te presenteren aan publiek.

Eindtermen

4 t/m 6

Studielast

Periode 1 (210 uur)
Colleges: 18 uur
Collegevoorbereiding: 42 uur
Onderzoek thesis en schrijven daarvan: 150 uur

Periode 4 (210 uur)
Colleges: 18 uur
Collegevoorbereiding: 42 uur
Onderzoek voor thesis en schrijven daarvan: 150 uur

Bijzonderheden

- Na periode 1, maar voor het begin van periode 3, moet de opzet voor de thesis in overleg met de begeleidend docent ter goedkeuring naar het college van hoogleraren worden gezonden. Het college wijst twee mede-beoordelaars aan.
- Het werkstuk zal een omvang hebben tussen 15.000 en 25.000 woorden, inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en eventuele bijlagen. Bijlagen kunnen niet worden gebruikt om delen van de argumentatie te leveren, maar dienen slechts ter adstructie en tellen niet meer dan 8.000 woorden.
- Het is van belang de diverse visies, niet het minst als men met een auteur ernstig van mening verschilt, op eerlijke en consistente wijze weer te geven. De conclusies waartoe het onderzoek leidt, dienen gerelateerd te worden aan de onderzoeksvraag-stelling; probleem- en doelstelling zullen in de regel in het slothoofdstuk weerkeren en een beantwoording krijgen. Na het concluderend hoofdstuk wordt een samenvatting van 400 tot 500 woorden toegevoegd.
- De thesis wordt, na goedkeuring door de begeleidende docent, door de student uiterlijk drie weken voor het masterexamen digitaal in pdf-formaat ingeleverd (via Educator en bij de universiteitssecretaris: jwvanderzande@tua.nl).
- Na afronding van de thesis en als aan alle andere vereisten van de master is voldaan, wordt de thesis besproken in een vergadering van het college van hoogleraren: 1. de student houdt een korte presentatie (10 minuten) die meetelt bij de beoordeling; 2. de begeleider stelt vragen over de thesis (10 minuten); 3. de (maximaal twee) aangewezen mede-beoordelaars stellen vragen (20 minuten totaal); 4. de beoordeling wordt bepaald aan de hand van het beoordelingsformulier.

25. Lijst van gebruikte afkortingen

BGC	Beknopt en Goed Citeren
BHS	Biblia Hebraica Stuttgartensia (editie Hebreeuwse Bijbel)
BSA	bindend studieadvies
BT1 t/m 3	Bachelor Theologie studiejaar 1 t/m 3
cat.	categorie
Coho	college van hoogleraren
CHE	Christelijke Hogeschool Ede
CGK	Christelijke Gereformeerde Kerken
EC	European Credit (studiepunt)
ECTS	European Credit Transfer System
hbo	hoger beroepsonderwijs
HC	Heidelbergse Catechismus
hfdst.	hoofdstuk
HGT	Herbronning Gereformeerde Theologie (master)
HHS	Hersteld Hervormd Seminarie
HT	historische theologie
LRT	Living Reformed Theology (master)
LXX	Septuaginta
MT1 t/m 3	Master Theologie studiejaar 1 t/m 3
n.	(voet/eind)noot
NT	Nieuwe Testament
n.v.t.	niet van toepassing
OC	opleidingscommissie
OER	onderwijs- en examenregeling
OT	Oude Testament
OTT	Oudtestamentische Theologie
p.	pagina
par.	paragraaf
P.F.S.A.R.	Per Fidem Studiumque Ad Rostra (studentenvereniging TUA)
PKN	Protestantse Kerk in Nederland
PPV	persoonlijke en professionele vorming
PR	public relations
PT	praktische theologie
PThU	Protestantse Theologische Universiteit
ReCePP	Research Center Puritanism and Piety
ST	systematische theologie
TUA	Theologische Universiteit van de Christelijke Gereformeerde Kerken te Apeldoorn
TUK	Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) te Kampen (Broederweg)
UD	universitair docent
UU	Universiteit Utrecht
Viaa	Hogeschool Viaa te Zwolle
VU	Vrije Universiteit
vwo	Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
wo	Wetenschappelijk Onderwijs
wrd.	woorden
z.p.	zonder plaats